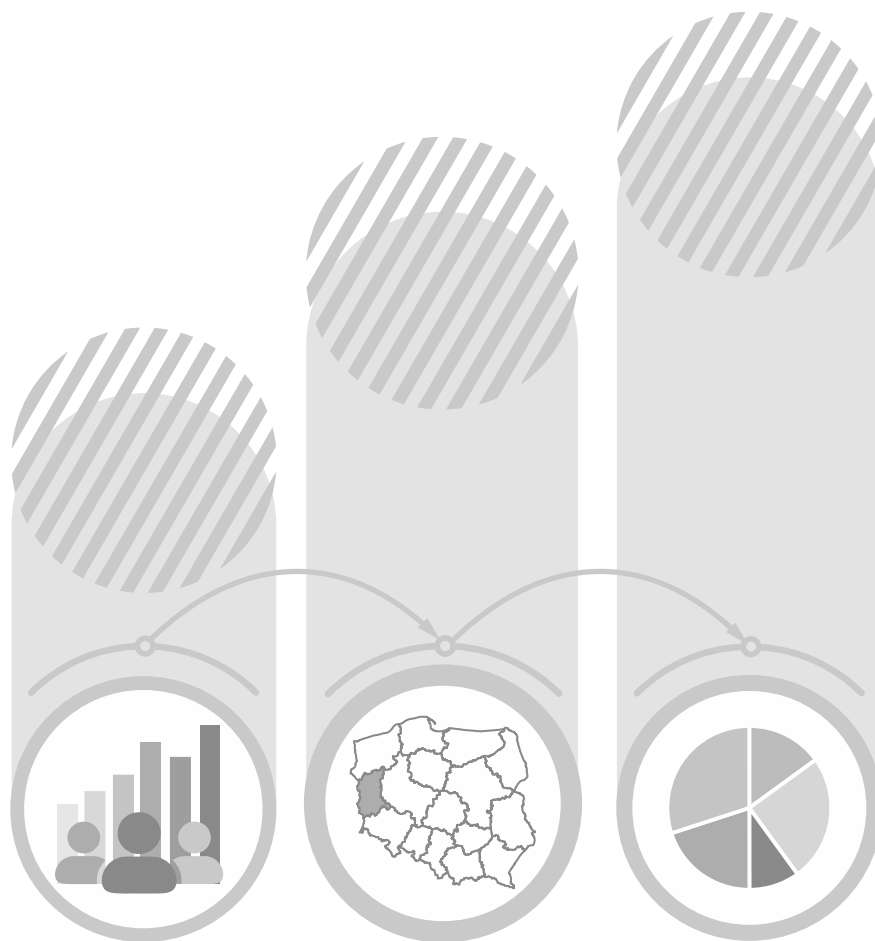

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego 2026

Report on the socio-economic situation of Lubuskie Voivodship 2026

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego 2026

Report on the socio-economic situation of Lubuskie Voivodship 2026

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze Statistical Office in Zielona Góra

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze - Lubuski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Zielona Góra - Lubuskie Regional Research Centre

pod kierunkiem
supervised by
Iwony Goździckiej

Zespół autorski

Editorial team

Elżbieta Adamska, Angela Burchardt, Sylwia Karpińska, Agnieszka Król, Zuzanna Sikora, Iwona Surgucka, Piotr Wawrzusik

Prace redakcyjne

Editorial work

Elżbieta Adamska, Angela Burchardt

Tłumaczenie

Translation

Piotr Wawrzusik

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Marek Bartoszewicz, Sylwia Karpińska

Recenzent

Reviewer

Robert Wróbel

ISSN 2084-6711

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website
zielonagora.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego 2026”.

Publikacja zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą województwa dotyczących środowiska, społeczeństwa, gospodarki i finansów publicznych. Opracowanie składa się z części analitycznej, wzbogaconej tabelami, ilustracją graficzną w postaci zestawu wykresów i kartogramów oraz części tabelarycznej. Wybrane kategorie zostały przedstawione w ujęciu dynamicznym, a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju. Prezentowane dane dotyczą roku 2025 lub ostatniego dostępnego. Dla szerszego zobrazowania zachodzących zmian w województwie lubuskim, dokonano porównań z rokiem poprzednim oraz w miarę możliwości z 2015 r.

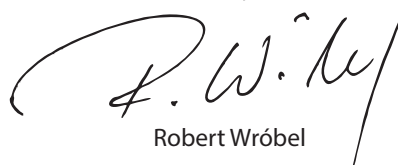
Przy opracowywaniu poszczególnych działów korzystano z wyników badań statystycznych statystyki publicznej, jak również ze źródeł pozastatystycznych. Z uwagi na przyjętą formę prezentacji, szersze wyjaśnienia pojęć znajdują się w publikacjach tematycznych Głównego Urzędu Statystycznego oraz w Zeszytach metodologicznych.

W tegorocznej edycji publikacji uwzględniono – w formie Aneksu – wybrane informacje na temat Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI), zdefiniowanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jako obszary (gminy) zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze, dla których funkcjonują specjalne instrumenty wsparcia rozwojowego. Szeroki zakres danych dla obszarów funkcjonalnych (w tym OSI) znajduje się również w dedykowanym module “Obszary funkcjonalne” w Banku Danych Lokalnych (pod adresem <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/obszary>) oraz w kolejnej edycji publikacji Głównego Urzędu Statystycznego “Rozwój regionalny Polski – raport analityczny 2024”.

Publikacja jest dostępna w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze <https://zielonagora.stat.gov.pl>. Szerszy zakres danych liczbowych oferuje Bank Danych Lokalnych <https://bdl.stat.gov.pl>.

Oddając w ręce Państwa „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego 2026” pragnę podziękować wszystkim osobom i instytucjom za współpracę oraz przekazane informacje. Będę wdzięczny za wnioski oraz uwagi wspomagające kształtowanie i wzbogacanie jego treści.

p.o. Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Zielonej Górze

Robert Wróbel

Zielona Góra, kwiecień 2026 r.

Preface

The Statistical Office in Zielona Góra presents the next edition of the publication “Report on the socio-economic situation of Lubuskie Voivodship 2026”.

The publication contains a vast range of information characterizing the socio-economic situation of the voivodship containing environment, society, economy as well as finances of local government units. The publication consists of analytical part enriched with tables, charts and cartograms as well as with tabular part. Selected categories are presented in dynamic terms and some also in relation to the average national aggregates. The presented data refer to 2025 or the last available year. To provide a broader picture of the changes taking place in the Lubuskie Voivodship, comparisons were made with the previous year and, where possible, with 2015.

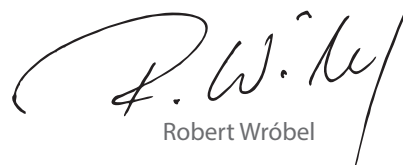
This year's edition of the publication includes, in the form of an Annex, selected information about the Areas of Strategic Intervention (ASI), defined in the National Strategy for Regional Development 2030 as areas (gminas) at risk of permanent marginalisation and cities losing their socio-economic functions, for which special development support instruments are in place. A wide range of data for functional areas (including ASIs) is also available in the dedicated module “Functional Areas” in the Local Data Bank (at <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/obszary>) and in the publication of Statistics Poland “Regional Development in Poland – Analytical Report 2024”.

The results of public statistical surveys and non-statistical sources have been used in the analysis. Due to the concise form of the study, comprehensive term definitions can be found in the thematic publications of Statistics Poland and in Methodological reports.

This Report is available on the website of the Statistical Office in Zielona Góra <https://zielonagora.stat.gov.pl>. A wider range of numerical data is offered by the Local Data Bank <https://bdl.stat.gov.pl>.

Presenting the current edition of the “Report on the socio-economic situation of Lubuskie Voivodship 2026” I would like to thank all individuals and institutions for cooperation and information provided. I would appreciate all suggestions and comments which can help develop and enrich its content.

acting Director
of the Statistical Office
in Zielona Góra

Robert Wróbel

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty.	23
Symbols. Major abbreviations	
Synteza	24
Executive summary	29
Rozdział 1 Województwo na tle kraju	33
Chapter 1 Voivodship against the background of the country	
Rozdział 2 Województwo na tle pozostałych województw	36
Chapter 2 Voivodship against the background of other voivodships	
Rozdział 3 Powierzchnia i podział terytorialny województwa	44
Chapter 3 Area and territorial division of the Voivodship	
Rozdział 4 Środowisko	46
Rozdział 4 Environment	
4.1. Powierzchnia	46
4.1. Area	
4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe	48
4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater	
4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	52
4.3. Pollution and protection of air	
4.4. Ochrona przyrody. Lasy	54
4.4. Nature protection. Forests	
4.5. Odpady przemysłowe i komunalne	58
4.5. Industrial and municipal waste	
4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	61
4.6. Economic aspects of environmental protection	
Rozdział 5 Społeczeństwo	64
Rozdział 5 Society	
5.1. Kapitał ludzki	64
5.1. Human capital	
Demografia	64
Demography	
Edukacja	72
Education	
Zasoby pracy	80
Labour resources	

Spis treści (cd.)

Contents (cont.)

	Str. Page
5.2. Jakość życia	89
5.2. Quality of life	
Zamożność mieszkańców	89
Inhabitants' wealth	
Pomoc społeczna i wspieranie rodziny	96
Social welfare and family support	
Warunki mieszkaniowe	103
Housing conditions	
Ochrona zdrowia	109
Health care	
Kultura	116
Culture	
Bezpieczeństwo publiczne	119
Public safety	
Społeczeństwo informacyjne	122
Information society	
Aktywność społeczna	123
Social activity	
Rozdział 6 Gospodarka	126
Rozdział 6 Economy	
6.1. Produkt krajowy brutto	126
6.1. Gross domestic product	
6.2. Przedsiębiorczość	130
6.2. Entrepreneurship	
Podmioty gospodarki narodowej	130
Entities of the national economy	
Działalność badawcza i rozwojowa.	134
Research and development activity	
Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach	138
Use of information and communication technologies in enterprises	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	139
Financial results of non-financial enterprises	
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw	144
Investment outlays of enterprises	
6.3. Produkcja i usługi	147
6.3. Production and services	
Rolnictwo	147
Agriculture	

Spis treści (dok.)

Contents (cont.)

	Str. Page
Przemysł	152
Industry	
Budownictwo	157
Construction	
Rynek wewnętrzny	163
Internal market	
Transport	166
Transport	
Energia	172
Energy	
Rozdział 7 Zarządzanie rozwojem	175
Rozdział 7 Development management	
7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	175
7.1. Revenue of local government units	
7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	179
7.2. Expenditure of local government units	
7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	181
7.3. Result of budgets of local government units	
7.4. Projekty dofinansowane ze środków unijnych	184
7.4. Projects co-financed by the European funds	
7.5. Planowanie przestrzenne i rewitalizacja.	186
7.5. Spatial planning and revitalisation	
Rozdział 8 Wybrane dane o województwie lubuskim	192
Rozdział 8 Selected data on Lubuskie Voivodship	
Rozdział 9 Wybrane dane o:	
Rozdział 9 Selected data on:	
Gorzowie Wielkopolskim	196
Gorzów Wielkopolski	
Zielonej Górze	198
Zielona Góra	
Rozdział 10 Wybrane dane o miastach na prawach powiatu	200
Rozdział 10 Selected data on cities with powiat status	
Aneks	202
Annex	

Spis tablic

List of tables

	Nr <i>No</i>	Str. <i>Page</i>
Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie Selected data for Poland and the Voivodship	1	33
Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania. Stan w dniu 1 stycznia Geodetic area by the land use. As of 1 January	2	47
Zużycie wody według potrzeb w ciągu roku Consumption of water by needs during the year	3	49
Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground	4	50
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality	5	53
Odpady przemysłowe Industrial waste	6	58
Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku Municipal waste collected separately during the year	7	60
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w latach 2015-2024 (ceny bieżące). Outlays on fixed assets for environmental protection and water management in 2015-2024 (current prices)	8	62
Ludność. Stan w dniu 31 grudnia Population. As of 31 December	9	65
Wychowanie przedszkolne Pre-primary education	10	73
Osoby, które przystąpiły/zdały egzamin maturalny Persons who took or passed matriculation exam	11	78
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15-89 lat według BAEL w 4 kwartale Economic activity of the population aged 15-89 by LFS in the 4th quarter	12	86
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector	13	92
Świadczenia społeczne Social benefits	14	93
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny Average monthly available income	15	94
Świadczenia pomocy społecznej Social assistance benefits	16	96
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej Beneficiaries of social assistance at domicile	17	98

Spis tablic (cd.)

List of tables (cont.)

	Nr <i>No</i>	Str. <i>Page</i>
Świadczenia wychowawcze	18	99
Child-raising benefit		
Świadczenia na rzecz rodziny	19	100
Benefits to the family		
Żłobki i kluby dziecięce. Stan w dniu 31 grudnia	20	101
Nurseries and children's clubs. As of 31 December		
Zasoby mieszkaniowe. Stan w dniu 31 grudnia	21	103
Dwelling stocks. As of 31 December		
Wodociągi. Stan w dniu 31 grudnia	22	105
Water supply system. As of 31 December		
Kanalizacja. Stan w dniu 31 grudnia	23	106
Sewage system. As of 31 December		
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych. Stan w dniu 31 grudnia	24	108
Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households. As of 31 December		
Placówki opieki zdrowotnej. Stan w dniu 31 grudnia	25	110
Health care facilities. As of 31 December		
Instytucje kultury. Stan w dniu 31 grudnia	26	116
Culture institutions. As of 31 December		
Wypadki drogowe oraz ich skutki	27	121
Road accidents and their results		
Gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby korzystające z Internetu	28	122
Households with access to the Internet at home and Internet users		
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON. Stan w dniu 31 grudnia	29	124
Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register. As of 31 December		
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON. Stan w dniu 31 grudnia	30	131
Entities of national economy in the REGON register. As of 31 December		
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące)	31	134
Intramural expenditure on research and development by source of funds (current prices)		
Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące) . .	32	136
Intramural expenditure on R&D by origin of funds (current prices)		
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	33	143
Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	34	146
Investment outlays (current prices)		

Spis tablic (dok.)

List of tables (cont.)

	Nr <i>No</i>	Str. <i>Page</i>
Plony wybranych ziemiopłodów rolnych Yields of selected agricultural crops	35	148
Przemysł Industry	36	155
Budownictwo Construction	37	158
Budownictwo mieszkaniowe Residential construction	38	161
Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące) Indices of retail sales of goods (current prices)	39	164
Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni. Stan w dniu 31 grudnia Public roads by type of surface. As of 31 December	40	167
Drogi publiczne o twardej nawierzchni. Stan w dniu 31 grudnia Hard surface public roads. As of 31 December	41	167
Komunikacja miejska. Stan w dniu 31 grudnia Urban transport. As of 31 December	42	170
Ruch pasażerów w portach lotniczych Passenger traffic at airports	43	171
Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych Consumers and consumption of electricity in households	44	173
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego Revenue of budgets of local government units	45	176
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego Expenditure of budgets of local government units	46	179
Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego Result of budgets of local government units	47	182
Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia Debt of local government units in 2024. As of 31 December	48	183
Wartość umów/decyzji o dofinansowanie oraz wniosków o płatność do certyfikacji w ramach Umowy Partnerstwa 2021-2027 na terenie województwa do końca grudnia 2025 r.	49	185
Value of grant agreements/decisions and value of payment applications under the Partnership Agreement 2021-2027 in the voivodship by the end of December 2025		
Obszary zdegradowane w gminach, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR.	50	189
Degraded area in gminas that carried out revitalisation activities on the basis of the GPR		

Spis wykresów

List of charts

	Nr <i>No</i>	Str. <i>Page</i>
Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku wrelacji do ogółu odpadów komunalnych wytworzonych w 2024 r.	1	36
Municipal waste collected separately during the year in relation to total municipal waste generated in 2024		
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.	2	37
Natural increase per 1000 population in 2025		
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.	3	37
Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2025		
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2025 r.	4	42
Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2025		
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)	5	42
Intramural expenditure on research and development per capita in 2024 (current prices)		
Grunty zrekultywowane i zagospodarowane w ciągu roku	6	48
Land reclaimed and managed during the year		
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi	7	51
Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground		
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	8	56
Area of special nature value under legal protection in 2024. As of 31 December		
Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca	9	59
Industrial waste generated during the year per capita		
Odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca	10	59
Municipal waste collected during the year per capita		
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według źródeł finansowania w latach 2015 – 2024	11	63
Outlays on fixed assets for environmental protection and water management by sources of financing in the years 2015 – 2024		
Ludność według miejsca zamieszkania. Stan w dniu 31 grudnia	12	65
Population by place of residence. As of 31 December		
Indeks starości	13	67
Ageing index		
Mediana wieku ludności	14	67
Median age of population		
Małżeństwa zawarte na 1000 ludności	15	68
Marriages contracted per 1000 population		
Ruch naturalny ludności	16	68
Vital statistics of population		

Spis wykresów (cd.)

List of charts (cont.)

	Nr <i>No</i>	Str. <i>Page</i>
Saldo migracji ludności na pobyt stały na 1000 ludności	17	71
Net migration of population for permanent residence per 1000 population		
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego według typów placówek	18	73
Children pre-primary establishments by type of establishments		
Ludność według poziomu wykształcenia według BAEL w 4 kwartale	19	74
Structure of population by level of educational attainment by LFS in the 4th quarter		
Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży	20	75
Pupils and graduates of primary schools for children and youth		
Uczniowie szkół ponadpodstawowych według typów szkół w roku szkolnym 2024/25 . . .	21	77
Students of post-primary schools by types in the 2024/25 school year		
Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia z roku szkolnego 2023/24	22	77
Structure of graduates of vocational school for youth by narrow fields of education in the 2023/24 school year		
Studenci stacjonarni uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności	23	78
Full-time programme students in academic localities per 1000 population		
Struktura absolwentów uczelni według grup kierunków kształcenia w roku akademickim 2023/2024.	24	79
Structure of graduates by broad fields of education in the 2023/2024 academic year		
Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2025 r. Stan w dniu 31 października	25	81
Employed persons in the national economy by PKD/NACE sections and sex in 2025. As of 31 October		
Stopa bezrobocia rejestrowanego. Stan w dniu 31 grudnia	26	84
Registered unemployment rate. As of 31 December		
Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów	27	87
Activity rate by quarters		
Wynagrodzenia brutto według zawodów	28	91
Gross wages and salaries by occupations		
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw. Rok poprzedni=100	29	93
Indices of average monthly gross wages and salaries in enterprise sector. Previous year=100		
Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2024 r.	30	95
Subjective evaluation of material situation of household in 2024		
Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc według przyczyn	31	98
Number of families with assigning help (based on the decisions) by reasons		
Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych	32	102
Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries and children's clubs		
Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności. Stan w dniu 31 grudnia	33	113
Doctors and nurses per 10 thousand population. As of 31 December		

Spis wykresów (cd.)

List of charts (cont.)

	Nr <i>No</i>	Str. <i>Page</i>
Lekarze specjaliści. Stan w dniu 31 grudnia	34	114
Doctors specialists. As of 31 December		
Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć.	35	115
Outpatient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms		
Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury w 2024 r	36	117
Events organised by culture institutions and event participants in 2024		
Osoby zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy	37	122
Individuals ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months		
Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy	38	123
Individuals using e-government services during the last 12 months		
Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące). Rok poprzedni=100	39	126
Indices of gross domestic product (current prices). Previous year=100		
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny bieżące)-odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju	40	127
Gross domestic product per capita (current prices)-relative deviations from the national average value		
Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	41	128
Gross value added by kind of activity (current prices)		
Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)	42	129
Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)		
Podmioty gospodarki narodowej. Stan w dniu 31 grudnia	43	130
Entities of the national economy. As of 31 December		
Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD. Stan w dniu 31 grudnia	44	132
Entities of the national economy by selected PKD sections. As of 31 December		
Spółki handlowe według rodzaju kapitału. Stan w dniu 31 grudnia	45	133
Commercial companies by type of capital. As of 31 December		
Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R.	46	135
Share of intramural expenditure on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D		
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca	47	135
Intramural expenditure on research and development per capita		
Personel wewnętrzny B+R na 1000 osób aktywnych zawodowo	48	136
Internal R&D personnel per 1000 economically active persons		
Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe na 1 mln mieszkańców.	49	137
Patent applications filed by domestic entities per million inhabitants		

Spis wykresów (cd.)

List of charts (cont.)

	Nr <i>No</i>	Str. <i>Page</i>
Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu	50	138
Enterprises with Internet access		
Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe	51	139
Enterprises receiving orders via computer networks		
Udział przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem	52	140
Share of revenues from sale of products, goods and materials for export in total revenues from sale of products, goods and materials		
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych	53	142
Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises		
Dynamika nakładów inwestycyjnych (ceny bieżące). Rok poprzedni=100	54	145
Indices of investment outlays (current prices). Previous year=100		
Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2025 r.	55	148
The Voivodship's share in domestic production of selected agricultural and horticultural crops in 2025		
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych. Stan w dniu 1 czerwca	56	149
Cattle density per 100 ha of agricultural land. As of 1 June		
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych. Stan w dniu 1 czerwca	57	150
Pigs density per 100 ha of agricultural land. As of 1 June		
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej). Rok poprzedni=100	58	151
Indices of procurement of total animals for slaughter (in live weight). Previous year=100		
Dynamika skupu mleka. Rok poprzedni=100	59	151
Indices of procurement of cows' milk. Previous year=100		
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe). 2021=100	60	155
Indices of sold production of industry (constant prices). 2021=100		
Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące)	61	156
Sold production of industry by PKD sections (current prices)		
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle. 2021=100	62	156
Indices of average employment in industry. 2021=100		
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji PKD	63	157
Average paid employment in industry by PKD sections		
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące). 2021=100	64	158
Indices of sold production of construction (current prices). 2021=100		
Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące). 2021=100	65	159
Indices of construction and assembly production (current prices). 2021=100		
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)	66	159
Construction and assembly production by divisions of PKD (current prices)		

Spis wykresów (cd.)

List of charts (cont.)

	Nr <i>No</i>	Str. <i>Page</i>
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie. 2021=100	67	160
Indices of average employment in construction. 2021=100		
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania. 2021=100	68	160
Indices of the number of dwellings completed. 2021=100		
Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa	69	161
Dwellings completed by construction form		
Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące). 2021=100	70	164
Indices of retail sales of goods (current prices). 2021=100		
Struktura dróg publicznych o twardej nawierzchni. Stan w dniu 31 grudnia	71	166
Structure of hard surface public roads. As of 31 December		
Krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	72	169
National lines of scheduled bus transport in 2024. As of 31 December		
Ruch pasażerów w porcie lotniczym (przyjazdy i wyjazdy)	73	171
International passenger traffic at airport (arrivals and departures)		
Struktura zużycia energii elektrycznej według sektorów gospodarki	74	172
Structure of electricity consumption by economy sectors		
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2024 r.	75	181
Expenditure of local government units budget by divisions in 2024		
Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2024 r.	76	182
Number of local government units by relation of budget result to total revenue in 2024		
Struktura przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych w programach rewitalizacji GPR według obszaru interwencji w % w 2024 r.	77	191
Structure of revitalisation undertakings planned of revitalisation in programme GPR by intervention areas in % in 2024		
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi (w ciągu roku) w 2024 r.	78	204
Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground (during the year) in 2024		
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r.	79	204
Water consumption for the needs of the national economy and population in 2024		
Powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych w 2024 r.	80	106
Area of special nature value under legal protection in 2024		
Odpady komunalne wytworzone (w ciągu roku) w 2024 r.	81	206
Municipal waste generated (during the year) in 2024		
Odpady komunalne zebrane selektywnie (w ciągu roku) w 2024 r.	82	207
Municipal waste collected separately (during the year) in 2024		

Spis wykresów (cd.)

List of charts (cont.)

	Nr <i>No</i>	Str. <i>Page</i>
Gęstość zaludnienia w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	83	212
Population density in 2024. As of 31 December		
Ludność w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	84	212
Population density in 2024. As of 31 December		
Ludność według ekonomicznych grup wieku w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	85	213
Population by economic age groups in 2024. As of 31 December		
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	86	213
Non-working age population per 100 persons of working age in 2024. As of 31 December		
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2024 r.	87	214
Natural increase/decrease per 1,000 population in 2024		
Współczynnik starości demograficznej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	88	214
Old age rate in 2024. As of 31 December		
Migracje ludności na pobyt stały w 2024 r..	89	216
Migration of population for permanent residence in 2024		
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2024 r.	90	216
Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2024		
Pracujący w gospodarce narodowej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	91	217
Employed persons in the national economy in 2024. As of 31 December		
Bezrobotni zarejestrowani w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	92	220
Registered unemployed persons in 2024. As of 31 December		
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	93	220
Percentage of registered unemployed persons in the total population in working age population in 2024. As of 31 December		
Fundacje w rejestrze REGON w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	94	221
Fundations in the REGON register in 2024. As of 31 December		
Stowarzyszenia i organizacje społeczne w rejestrze REGON w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	95	221
Associations and social organisations in the REGON register in 2024. As of 31 December		
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	96	223
Entities of the national economy in the REGON register in 2024. As of 31 December		
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1000 ludności w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	97	223
Entities of the national economy in the REGON register per 1,000 population in 2024. As of 31 December		
Długość sieci wodociągowej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	98	225
Length of the water supply network in 2024. As of 31 December		

Spis wykresów (dok.)

List of charts (cont.)

	Nr <i>No</i>	Str. <i>Page</i>
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	99	225
Population connected to water supply system in 2024. As of 31 December		
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w % ogółu ludności w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia.100	226
Population connected to water supply system in % of total population in 2024 As of 31 December		
Długość sieci kanalizacyjnej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia101	226
Length of the sewage network in 2024. As of 31 December		
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia102	228
Population connected to sewage system in 2024. As of 31 December		
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia.103	228
Population connected to sewage system in % of total population in 2024. As of 31 December		
Długość sieci gazowej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia104	230
Length of the gas supply network in 2024. As of 31 December		
Ludność korzystająca z sieci gazowej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia105	230
Population connected to gas supply system in 2024. As of 31 December		
Ludność korzystająca z sieci gazowej w % ogółu ludności w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia.106	232
Population connected to gas supply system in % of total population in 2024 As of 31 December		
Mieszkania oddane do użytkowania w 2024 r.107	232
Dwellings completed in 2024		
Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania w 2024 r.108	233
Useful floor area of dwellings completed in 2024		
Apteki ogólnodostępne w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia.109	233
Generally available pharmacies in 2024. As of 31 December		
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia110	235
Population per generally available pharmacy in 2024. As of 31 December		
Biblioteki publiczne (z filiami) w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia111	235
Public libraries (with branches) in 2024. As of 31 December		
Placówki kultury w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia.112	238
Culture institutions in 2024. As of 31 December		
Imprezy zorganizowane przez placówki kultury w 2024 r.113	238
Events organised by culture institutions in 2024		
Turystyczne obiekty noclegowe w 2024 r. Stan w dniu 31 lipca114	239
Tourist accommodation establishments in 2024. As of 31 July		
Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych w 2024 r. Stan w dniu 31 lipca.115	239
Bed places in tourist accommodation establishments in 2024. As of 31 July		

Spis map

List of maps

	Nr <i>No</i>	Str. <i>Page</i>
Stężenie pyłów zawieszonych PM _{2,5} , PM ₁₀ i NO ₂ w 2024 r.	1	36
Concentration of suspended particulates matter PM _{2,5} , PM ₁₀ and NO ₂ in 2024		
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)	2	38
Employment rate by LFS in in 2025 (annual averages)		
Stopa bezrobocia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)	3	38
Unemployment rate by LFS in 2025 (annual averages)		
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r.	4	39
Average monthly available income per capita in households in 2024		
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r.	5	39
Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in 2024		
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	6	40
Dwellings stocks per 1000 population in 2024. As of 31 December		
Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	7	40
Out-patient health care units in 2024. As of 31 December		
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)	8	41
Gross domestic product per capita in 2024 (current prices)		
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia	9	41
Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025. As of 31 December		
Drogi publiczne o twardej nawierzchni w 2024 r.	10	43
Hard surface public roads in 2024		
Energia ze źródeł odnawialnych w 2024 r.	11	43
Energy from renewable sources in 2024		
Podział administracyjny województwa lubuskiego w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia	12	44
Administrative division of Lubuskie Voivodship in 2025. As of 31 December		
Podział województwa lubuskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia	13	45
Division of Lubuskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2025. As of 31 December		
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r.	14	49
Water consumption for needs of the national economy and population in 2024		
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2024 r.	15	51
Population connected to wastewater treatment plants in 2024		
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	16	55
Area of special nature value under legal protection in 2024. As of 31 December		
Lesistość w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	17	57
Forest cover in 2024. As of 31 December		
Odpady komunalne zebrane w 2024 r.	18	61
Municipal waste collected in 2024		
Zmiana liczby ludności w latach 2015-2025. Stan w dniu 31 grudnia	19	66
Population changes in 2015-2025. As of 31 December		
Przyrost naturalny ludności w 2025 r.	20	69
Natural increase in 2025		

Spis map (cd.)

List of maps (cont.)

	Nr No	Str. Page
Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2025 r.	21	71
Net migration of population for permanent residence in 2025		
Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2024/25	22	74
Pre-primary education in the 2024/25 school year		
Uczniowie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2024/25	23	75
Pupils in primary schools in the 2024/25 school year		
Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r. Stan w dniu 31 października	24	82
Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025. As of 31 October		
Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r. Stan w dniu 31 października	25	83
Average age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025. As of 31 October		
Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia	26	84
Registered unemployment rate in 2025. As of 31 December		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w 2024 r.	27	90
Average monthly gross wages and salaries in 2024		
Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r.	28	97
Scope of use of social assistance at domicile in 2024		
Żłobki i kluby dziecięce w 2024 r.	29	102
Nurseries and children clubs in 2024		
Warunki mieszkaniowe ludności w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	30	104
Housing conditions of population in 2024. As of 31 December		
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2024 r.	31	105
Consumption of water from water supply systems in households in 2024		
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.	32	106
Population using sewage system in 2024		
Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2024 r.	33	108
Population using gas supply system in 2024		
Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2024 r.	34	111
Out-patient health care in 2024		
Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2024 r.	35	115
Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Health care” division in 2024		
Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2024 r.	36	118
Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Culture and national heritage” division in 2024		
Zagrożenie przestępczością w 2025 r.	37	120
Crime risk in 2025		
Bezpieczeństwo na drogach w 2025 r.	38	121
Road safety in 2025		

Spis map (cd.)

List of maps (cont.)

	Nr	Str.
	<i>No</i>	<i>Page</i>
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia	39	124
Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register in 2025. As of 31 December		
Podmioty gospodarki narodowej w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia	40	132
Entities of the national economy in 2025. As of 31 December		
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące) . . .	41	144
Investment outlays in enterprises per capita in 2024 (current prices)		
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w 2024 r.	42	153
Sold production of industry (current prices) in 2024		
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2024 r.	43	154
Average employment in industry in 2024		
Mieszkania oddane do użytkowania w 2025 r.	44	162
Dwellings completed in 2025		
Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia. .	45	168
Improved hard surface communal and district roads in 2024. As of 31 December		
Ścieżki rowerowe w 2024 r.	46	169
Cycle paths in 2024		
Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2024 r.	47	174
Consumption of electricity in households in 2024		
Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.	48	177
Own revenue of budgets of gminas per capita in 2024		
Dotacje otrzymane przez gminy na 1 mieszkańca w 2024 r.	49	178
Grants recieved by gminas per capita in 2024		
Wydatki inwestycyjne gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.	50	180
Investment expenditures of gminas per capita in 2024		
Zadłużenie gmin w % dochodów ogółem w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	51	183
Debt of gminas in % of revenue in 2024. As of 31 December		
Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2024 r..	52	187
Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area in 2024		
Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2024 r..	53	188
Activity of the gminas in the field of revitalization in 2024		
Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w 2024 r.	54	189
Share of degraded area in total area of gminas that carried out revitalisation activities on the basis of the GPR in 2024		
Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w 2024 r.	55	190
Share of revitalisation area in total area of gminas which have carried out revitalisation activities on the basis of GPR in 2024		
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w 2024 r.	56	202
Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground (during the year) per capita in 2024		

Spis map (cd.)

List of maps (cont.)

	Nr No	Str. Page
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w 2024 r.	57	203
Water consumption for the needs of the national economy and population per capita in 2024		
Powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych w % powierzchni ogólnej w 2024 r.	58	205
Area of special nature value under legal protection in % of total area in 2024		
Gęstość zaludnienia w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	59	208
Population density in 2024. As of 31 December)		
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	60	209
Non-working age population per 100 persons of working age in 2024. As of 31 December		
Przyrost/ubytek naturalny na 1000 ludności w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia.	61	210
Natural increase/decrease per 1,000 population in 2024. As of 31 December		
Współczynnik starości demograficznej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	62	211
Old age rate in 2024. As of 31 December		
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2024 r.	63	215
Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2024		
Pracujący w gospodarce narodowej na 1000 ludności w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia.	64	218
Employed persons in the national economy per 1,000 population in 2024. As of 31 December		
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	65	219
Percentage of registered unemployed persons in the total population in working age population in 2024. As of 31 December		
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1000 ludności w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia.	66	222
Entities of the national economy in the REGON register per 1,000 population in 2024. As of 31 December		
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	67	224
Population connected to water supply system in 2024. As of 31 December		
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	68	227
Population connected to sewage system in 2024. As of 31 December		
Ludność korzystająca z sieci gazowej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	69	229
Population connected to gas supply system in 2024. As of 31 December		
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2024 r.	70	231
Dwellings completed per 1,000 population in 2024		
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	71	234
Population per generally available pharmacy in 2024. As of 31 December		

Spis map (dok.)

List of maps (cont.)

	Nr <i>No</i>	Str. <i>Page</i>
Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	72	236
Population per library establishment in 2024. As of 31 December		
Liczba ludności na 1 placówkę kultury w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia	73	237
Population per culture institution in 2024. As of 31 December		
Dochody ogółem budżetów gmin i miast na prawach powiatu w 2024 r.	74	240
Total revenues of budgets of gminas and cities with powiat status in 2024		
Dochody własne budżetów gmin i miast na prawach powiatu w 2024 r.	75	241
Own revenue of budgets of gminas and cities with powiat status in 2024		
Dochody gmin i miast na prawach powiatu na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w dochodach ogółem w 2024 r.	76	242
Revenues of gminas and cities with powiat status for the financing and co-financing of EU programmes and projects in total revenues in 2024		
Wydatki ogółem budżetów gmin i miast na prawach powiatu w 2024 r.	77	243
Total expenditure of budgets of gminas and cities with powiat status in 2024		
Wydatki inwestycyjne budżetów gmin i miast na prawach powiatu w 2024 r.	78	244
Investment expenditure of budgets of gminas and cities with powiat status in 2024		
Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2024 r.	79	245
Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area in 2024		

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit.</i>
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.</i>
Kropka (.)	brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej lub wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>data not available, necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics or not applicable.</i>
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
zł <i>PLN</i>	złoty <i>zloty</i>
tys.	tysiąc <i>thousand</i>
mln	milion <i>million</i>
t	tona <i>tonne</i>
l	litr <i>litre</i>
m	metr <i>metre</i>
m ²	metr kwadratowy <i>square metre</i>
km ²	kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
m ³	metr sześcienny <i>cubic metre</i>
dam ³	dekametr sześcienny <i>cubic dekametre</i>
dt	decytona <i>deciton</i>
szt.	sztuka <i>piece, unit</i>
pkt	punkt <i>point</i>
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE classification</i>
p. proc.	punkt procentowy <i>percentage point</i>
p. prom.	punkt promilowy <i>promile point</i>

Synteza

Województwo lubuskie zajmujące blisko 14,0 tys. km² (stan w dniu 1 stycznia 2025 r.) stanowiło 4,5% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.) mieszkało ok. 963,6 tys. ludności, co stanowiło 2,6% ogółu ludności Polski. Przy gęstości zaludnienia 69 osób na 1 km² województwo było jednym z rzadziej zaludnionych (14. lokata w kraju). Większość mieszkańców mieszkało w miastach, mieszkało w nich 63,9% ludności województwa.

Struktura areалу gruntów w województwie opiera się głównie na gruntach leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych (50% powierzchni ogólnej województwa) oraz użytkach rolnych (40%). W porównaniu z 2015 r. odnotowano wzrost powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, nieużytków oraz gruntów pod wodami. Nieznacznie zmniejszyła się powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych wymagających rekultywacji. Zmniejszyła się powierzchnia gruntów zrehabilitowanych, a także gruntów, które zagospodarowano.

W 2024 r. zużycie wody ogółem w województwie lubuskim wzrosło w porównaniu z 2015 r. Największy wpływ na zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności miała eksploatacja sieci wodociągowej. Woda zużywana w przemyśle pochodziła głównie z poboru wód powierzchniowych i podziemnych. Odnotowano wyższe zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

W 2024 r. zanotowano wzrost ilości wytworzonych ścieków ogółem, co przełożyło się na większą ilość ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi. Jednocześnie odnotowano wzrost ilości ścieków oczyszczanych ogółem w ilości ścieków wymagających oczyszczania. Dominującą metodą oczyszczania ścieków w województwie lubuskim była metoda z podwyższonym usuwaniem biogenów.

W relacji do 2015 r. zmniejszyła się liczba oczyszczalni ścieków ogółem, przy jednoczesnym wzroście ich przepustowości. W latach 2015-2024 systematycznie wzrastał odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków.

W stosunku do 2015 r. zmniejszyła się liczba zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza województwa lubuskiego. Odnotowano również redukcję emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Głównym źródłem emisji pyłów były pyły cementowo-wapiennicze i z materiałów ogniotrwałych. Wśród zanieczyszczeń gazowych dominował dwutlenek węgla. Wzrósł wskaźnik zanieczyszczeń gazowych zatrzymanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń. Mniejszy był natomiast wskaźnik zatrzymanych zanieczyszczeń pyłowych.

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w województwie lubuskim była mniejsza w porównaniu z 2015 r. Na terenie województwa lubuskiego znajdują się dwa parki narodowe: największy w województwie Park Narodowy „Ujście Warty” oraz „Drawieński Park Narodowy”. Zwiększyła się powierzchnia stanowisk dokumentacyjnych (blisko 10-krotnie), zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych, a zmniejszyła powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu i użytków ekologicznych. Ponownie zanotowano zwiększenie liczby nowych pomników przyrody, wśród których dominowały pojedyncze drzewa. Wśród zwierząt chronionych dominował wilk, którego populacja zwiększyła się niemal 5-krotnie oraz bóbr europejski. Województwo niezmiennie utrzymuje się 1. lokatę w Polsce pod względem wskaźnika lesistości.

W 2024 r. odnotowano, w porównaniu z 2015 r., wzrost ilości wytworzonych odpadów przemysłowych. Głównym źródłem odpadów (poza odpadami komunalnymi) było przetwórstwo przemysłowe i budownictwo. Nadal duża część odpadów pochodzących z działalności gospodarczej była składowana, a ich ilość zwiększyła się w porównaniu ze stanem z końca 2015 r. Ilość odpadów komunalnych stałych zebranych w 2024 r. wzrosła w odniesieniu do 2015 r. o 28%, stanowiąc 3% odpadów zebranych w Polsce. Składowanie na wysypiskach pozostawało podstawowym sposobem postępowania z odpadami komunalnymi. Wzrosła ilość odpadów zebranych selektywnie. W 2024 r. zlikwidowano 200 nielegalnych wysypisk, zbierając podczas ich likwidacji ponad 0,4 tys. ton odpadów komunalnych. W województwie lubuskim w końcu 2024 r. odnotowano o 3 mniej „dzikich” wysypisk niż w 2015 r.

W 2024 r. odnotowano w porównaniu z 2015 r. spadek nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska. Inwestycje koncentrowały się głównie na gospodarce ściekowej i ochronie wód, w tym na inwestowaniu związanym z siecią kanalizacyjną odprowadzającą ścieki. W strukturze finansowania nakładów na ochronę środowiska zmniejszył się udział środków z zagranicy.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej wzrosły względem 2015 r. Najwięcej środków przeznaczono na ujęcia i doprowadzenia wody oraz na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody. Głównym źródłem finansowania inwestycji służących gospodarce wodnej były fundusze budżetu centralnego oraz środki własne inwestorów.

W 2025 r. liczba ludności w województwie lubuskim zmniejszyła się o 6,2 tys. (o 0,6%) w relacji do poprzedniego roku. W porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się gęstość zaludnienia i wskaźnik urbanizacji regionu, wzrósł natomiast współczynnik feminizacji. W 2025 r. zanotowano spadek liczby urodzeń oraz wzrost liczby zgonów w porównaniu z rokiem poprzednim, co przełożyło się na bardziej wyraźny ujemny przyrost naturalny. Zmniejszyła się liczba zawartych małżeństw. Odnotowano ujemne saldo migracji, które było mniejsze niż w poprzednim roku. Co piąty mieszkaniec województwa był w wieku 65 lat i więcej. Sytuacja demograficzna regionu kształtowała się mniej korzystnie niż przeciętnie w kraju.

W roku szkolnym 2024/25 w województwie lubuskim sieć placówek wychowania przedszkolnego liczyła 473 placówki. W ramach systemu oświaty wychowaniem przedszkolnym objęto 35,0 tys. dzieci.

W roku szkolnym 2024/25 w województwie lubuskim funkcjonowały 342 szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży, w tym 169 szkół na terenach wiejskich. Liczba uczniów wzrosła o 7,0% w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym osiągając poziom 84,2 tys. Naukę w szkołach podstawowych zakończyło 5,1 tys. absolwentów.

W szkołach ponadpodstawowych kształciło się 44,6 tys. uczniów, tj. o 8,5% mniej niż w poprzednim roku szkolnym. Najwięcej uczniów skupiały technika, do których uczęszczało 46% młodzieży uczącej się oraz licea ogólnokształcące – 34%. Szkoły branżowe kształciły 18% uczniów szkół ponadpodstawowych.

W województwie funkcjonowało również 31 szkół policealnych, w których naukę po ukończeniu liceum kontynuowało ponad 7 tys. osób. Liczba osób uczących się wzrosła o 7% w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym.

Na lubuskich uczelniach kształciło się niemal 12 tys. studentów, tj. o 6,4% więcej niż w poprzednim roku akademickim. Liczba absolwentów wyniosła 2,6 tys. osób i była mniejsza w skali roku o ponad 6%.

W październiku 2025 r. liczba pracujących mieszkańców województwa zmniejszyła się w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku. W 2025 r. wzrosła, w ujęciu rocznym, liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopa bezrobocia rejestrowanego. W relacji do poprzedniego roku odnotowano zmniejszenie liczby osób aktywnych zawodowo oraz wartości wskaźnika zatrudnienia. Wyższa była liczba biernych zawodowo.

Mimo sukcesywnego wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim jego poziom pozostaje poniżej średniej krajowej, w 2025 r. stanowiło 89% przeciętnego wynagrodzenia w Polsce.

W 2024 r., w województwie lubuskim w porównaniu z poprzednim rokiem, ponownie poprawiła się sytuacja materialna gospodarstw domowych. Odnotowano wzrost dochodów i wydatków – zarówno w ujęciu nominalnym, jak i realnym – przy jednoczesnym spadku zasięgu ubóstwa ekonomicznego. W 2024 r. jako dobrą i raczej dobrą swoją sytuację materialną oceniło 63% lubuskich gospodarstw domowych.

W województwie utrzymała się tendencja spadkowa liczby korzystających ze świadczeń społecznych. Przy czym wskaźnik beneficjentów w przeliczeniu na 10 tys. ludności był ponownie przewyższał średnią krajową. Rodziny najczęściej korzystały z pomocy z powodu długotrwałej choroby, ubóstwa i niepełnosprawności. W 2024 r. na pomoc społeczną wydatkowano więcej środków w porównaniu z rokiem poprzednim i w odniesieniu do 2015 r.

Systematycznie wzrasta liczba nowych placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3. W 2024 r. w 66% lubuskich gmin województwa zapewniało dostęp do co najmniej jednej placówki opieki nad dziećmi do lat 3. Liczba miejsc w tych placówkach wzrosła ponad 2,5-krotnie w relacji do 2015 r.

Warunki mieszkaniowe mieszkańców województwa lubuskiego z roku na rok są coraz lepsze. Potwierdza to stały wzrost zasobów mieszkaniowych oraz coraz mniejsza liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie. W regionie widoczna jest także tendencja wzrostowa przeciętnej powierzchni użytkowej na 1 mieszkańca.

W 2024 r. w województwie lubuskim wzrosła liczba przychodni względem poprzedniego roku i 2015 r. Odminną tendencję zaobserwowano w przypadku praktyk lekarskich, których liczba w analizowanych okresach zmniejszyła się. Zmniejszył się wskaźnik zaopatrzenia ludności w łóżka szpitalne, który był poniżej średniej krajowej.

W województwie systematycznie poprawia się dostępność do lekarzy pracujących bezpośrednio z pacjentem, jednak wskaźnik obrazujący to zjawisko w 2024 r. był najniższy w kraju. Zwiększyła się liczba specjalistów, przede wszystkim w dziedzinie: kardiologii, radiologii i diagnostyki obrazowej, chirurgii, pediatrii oraz anestezjologii i intensywnej terapii. Na tle innych województw wyróżnia się lubuski system ratownictwa medycznego, którego dostępność należała do najwyższych w Polsce.

W 2025 r. odnotowano spadek liczby przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych względem poprzedniego roku. W ogólnej strukturze przestępstw ponad połowa to przestępstwa o charakterze kryminalnym. Jednocześnie pozytywnym zjawiskiem był wzrost skuteczności wykrywania sprawców przestępstw.

W relacji do poprzedniego roku zmniejszyła się liczba wypadków drogowych na lubuskich drogach, a także liczba ofiar śmiertelnych wypadków i liczba rannych w wypadkach drogowych.

W 2025 r. utrzymał się dalsza poprawa podstawowych wskaźników charakteryzujących społeczeństwo informacyjne. Rozwój społeczeństwa informacyjnego w województwie lubuskim postępował w tempie zbliżonym do przeciętne w kraju, a prezentowane wskaźniki były wyższe lub porównywalne od przeciętnych w kraju.

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON w województwie lubuskim była wyższa zarówno w relacji do poprzedniego roku jak i 2015 r.

Produkt krajowy brutto w województwie lubuskim w 2024 r. (według wstępnego szacunku) wzrósł w ujęciu rocznym, a tempo jego wzrostu było mniejsze niż w 2023 r. Udział województwa lubuskiego w generowaniu tworzeniu PKB w kraju, tak jak w ostatnich 5 latach wyniósł 2,1%. W 2024 r., tak jak w poprzednim roku, PKB na 1 mieszkańca stanowił 80% średniej krajowej. W 2023 r. zanotowano dalszy wzrost w skali roku wartości dodanej brutto i wydajności pracy, mierzonej wartością WDB na 1 pracującego.

W 2025 r. w województwie lubuskim w relacji do poprzedniego roku zwiększyła się liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON. Wzrosła także liczba podmiotów w przeliczeniu na 1000 ludności. W skali roku zmniejszyła się liczba nowo zarejestrowanych (o 6%), a zwiększyła się liczba wyrejestrowanych podmiotów z rejestru (o ok. 10%).

W 2024 r. odnotowano spadek nakładów na działalność badawczą i rozwojową w porównaniu z poprzednim rokiem. Zarówno nakłady na działalność B+R w przeliczeniu na 1 mieszkańca, jak i wskaźnik pracujących w działalności B+R na 1000 aktywnych zawodowo były mniejsze od przeciętnych w kraju.

Podstawowe wskaźniki charakteryzujące województwo ze względu na wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach były poniżej średnich w kraju. W skali roku zwiększył się odsetek firm prowadzących sprzedaż elektroniczną, natomiast zmniejszył się udział podmiotów wykorzystujących otwarte dane publiczne.

W 2024 r. badane przedsiębiorstwa niefinansowe zanotowały wyższe przychody i koszty z całokształtu działalności w relacji do poprzedniego roku. Poprawiła się większość wskaźników finansowych oraz podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych. Zwiększył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto oraz udział ich przychodów w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności.

W 2025 r. lubuskie przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 49 i więcej odnotowały spadek nakładów inwestycyjnych w relacji do poprzedniego roku. Mniejsze nakłady zanotowano w nakładach przeznaczonych na zakupy, jak i na budynki i budowle. Mimo nieznacznego wzrostu liczby inwestycji nowo rozpoczętych, ich łączna wartość kosztorysowa była mniejsza.

W województwie lubuskim zbiory wybranych ziemiopłodów rolnych w 2025 r. (z wyjątkiem żyta i buraków cukrowych) były wyższe w odniesieniu do poprzedniego roku. Odnotowano spadek pogłowia bydła, trzody chlewnej oraz owiec.

Skup większości roślinnych produktów rolnych kształtował się na niższym poziomie niż w poprzednim roku, wzrósł natomiast skup żywca wołowego i wieprzowego.

W końcowej i towarowej produkcji rolniczej zanotowano wartość niższą w odniesieniu do poprzedniego roku, a produkcja globalna nie zmieniła się.

W 2025 r. odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w województwie lubuskim w relacji do poprzedniego roku. Wyższa była również wydajność pracy mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, przy spadku przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa ogółem wzrosła w relacji do poprzedniego roku. Ponad połowę (52%) produkcji sprzedanej budownictwa stanowiła produkcja budowlano-montażowa, której wartość wzrosła w skali roku. W relacji do poprzedniego roku wzrosła wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością sprzedaży budownictwa na 1 zatrudnionego w budownictwie.

W 2025 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania była wyższa niż w 2024 r. Ponad połowa mieszkań to mieszkania budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była o ponad 8 m² mniejsza. Zmniejszyła się liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Mniejsza była również liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto.

W 2025 r. w województwie lubuskim, w skali roku, zmniejszyła się sprzedaż detaliczna. Wzrosła natomiast sprzedaż hurtowa zrealizowana w przedsiębiorstwach handlowych, w tym w jednostkach hurtowych.

W 2024 r. w województwie wskaźnik długości dróg publicznych na 100 km² był mniejszy niż przeciętnie w kraju. W województwie systematycznie wzrasta długość dróg dla rowerów. Gęstość linii kolejowych w województwie była nieco wyższa niż przeciętnie w kraju. W porcie lotniczym województwa zwiększył się w skali roku ruch samolotów, ponad 2-krotnie oraz ruch pasażerów, o ponad 50%.

W 2024 r. w województwie ponownie wzrosła w skali roku produkcja energii elektrycznej. Wyższy był również udział produkcji energii ze źródeł odnawialnych, stanowił 40% ogólnej produkcji energii elektrycznej. W relacji do 2023 r. nieznacznie wzrosła liczba gospodarstw domowych będących odbiorcami energii elektrycznej oraz zużycie energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 gospodarstwo domowe.

W 2024 r. dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST) w województwie lubuskim na 1 mieszkańca kształtowały się na poziomie nieco niższym od średnich dochodów JST na 1 mieszkańca w kraju. W strukturze dochodów JST ogółem, w porównaniu z 2015 r., wyższy był udział subwencji ogólnej i dotacji, jednak mniejszy dochodów własnych.

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubuskim na 1 mieszkańca były wyższe od średnich wydatków JST na 1 mieszkańca w kraju. W strukturze wydatków JST ok. 78% stanowiły wydatki bieżące, ich udział w strukturze był mniejszy niż w 2015 r. Wydatki inwestycyjne JST na 1 mieszkańca w województwie lubuskim w 2024 r. były mniejsze niż w poprzednim roku, jednak 2,5-krotnie wyższe niż w 2015 r.

W 2024 r. zanotowano deficyt budżetów JST ogółem, jednak mniejszy niż w poprzednim roku. W relacji do 2023 r. zmniejszyła się liczba gmin, które zamknęły rok budżetowy deficytem. W 2024 r. zadłużenie JST w województwie lubuskim było wyższe niż w poprzednim roku. Poziom zobowiązań, stanowiący ok. 25% dochodów JST, był mniejszy niż przeciętnie w kraju.

W końcu grudnia 2025 r. wartość umów i decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021-2027 na terenie województwa lubuskiego stanowiła ok. 2% środków ogólnopolskich. Stopień rozliczenia funduszy na poziomie ok. 19% środków, co wskazuje, że większość inwestycji była na etapie intensywnej realizacji, a nie końcowego rozliczania. W województwie na 1 mieszkańca przypadało mniej niż przeciętnie w kraju, rozliczonych już środków.

W 2024 r. w województwie lubuskim, w skali roku, wzrosła liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przy nieznacznym zmniejszeniu powierzchni terenów objętych obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego. Programy rewitalizacyjne posiadało 19 lubuskich gmin, w których realizowano 246 zadań w ramach gminnych programów rewitalizacji.

Executive summary

Lubuskie Voivodship covers an area of nearly 14 thousand km² (as of January 1, 2025), i.e. 4.5% of the country's area. About 963.6 thousand people lived in this area (as of December 31, 2025), i.e. 2.6% of the total population of Poland. The population density per 1 km² was 69 people (14th position in the country). Cities were home to 63.9% of the Voivodship's population.

The land cover structure of the voivodship consists mainly of forest land as well as woodland and shrubland (50% of the voivodship's total area) and agricultural land (40%). Compared to 2015, there was an increase in the area of built-up and urbanised areas, wasteland and lands under waters. The area of degraded and devastated land requiring reclamation slightly decreased. The area of reclaimed land as well as managed has decreased.

In 2024 total water consumption recorded in Lubuskie Voivodship increased compared to 2015. The largest influence on water consumption for the needs of the national economy and population had exploitation of water supply network. The water used in the industry came mainly from surface and underground waters sources. Higher water consumption per capita was recorded in households.

In 2024, there was an increase in the total volume of wastewater produced, which resulted in a greater volume of wastewater being discharged into waters or into the ground. Simultaneously there was an increase in the total amount of wastewater treated in the amount of wastewater requiring treatment. The main method of wastewater treatment in Lubuskie Voivodship was the method with increased biogene removal.

Compared to 2015, the total number of wastewater treatment plants decreased, with an increase in their capacity. In the years 2015-2024, the percentage of the population using wastewater treatment plants was systematically increasing.

Compared to 2015, the number of plants of significant nuisance to air quality in Lubuskie Voivodship decreased. A reduction in particulate and gas emissions was also recorded. The main sources of particulate emissions were cement and lime particles and those from fire-resistant materials. Carbon dioxide dominated among the gaseous pollutants. The rate of gaseous pollutants retained in pollution reduction systems increased. On the other hand, the rate of retained particulate pollutants decreased.

Compared to 2015, the area under legal protection in Lubuskie Voivodship has decreased. There are two national parks in Lubuskie Voivodship: the largest National Park in the Voivodship „Ujście Warty” and „Drawieński Park Narodowy”. There has been an increase in the area of documentation sites (by nearly 10 times), landscape-nature complexes, nature reserves and landscape areas, while protected landscape areas and ecological areas have decreased. Once again, the number of monuments of nature, dominated by single trees, has increased. Among the protected animals, the dominant ones were: grey wolves, whose population increased almost 5 times, and euroasian beavers. In terms of forest cover indicator Lubuskie Voivodship was still ranked as the 1st in Poland.

In 2024, more industrial waste was generated than in 2015. The main source of waste (excluding municipal waste) generated was manufacturing and construction. Still a large proportion of waste from industry was stored and has increased compared to the end of 2015. The amount of municipal solid waste collected in 2024 has increased, compared to 2015, by 28%, representing 3% of waste collected in Poland. Landfilling was the main method of municipal waste management. The amount of waste collected separately has increased. In 2024, 200 illegal landfills were closed, collecting over 0.4 thousand tonnes of municipal waste during their liquidation. In Lubuskie Voivodship, at the end of 2024, there were 3 fewer illegal landfills than in 2015.

In 2024, outlays on fixed assets for environmental protection decreased compared to 2015. The most funds were allocated to wastewater management and water protection, including investments related to the sewage network system. The share of foreign funds in financing environmental protection outlays has decreased.

Outlays on fixed assets for water management were higher than in 2015. The largest share of funding was allocated to water intakes and systems, as well as to the construction and modernisation of water treatment plants. The main sources of funding for water management investments were central government funds and the investors' own resources.

In 2025, the population of Lubuskie Voivodship decreased by 6.2 thousand (0.6%), compared to the previous year. Since 2015, the Voivodship's population density and urbanization rate decreased, while the feminisation rate increased. In 2025, there were fewer births and more deaths compared to the previous year, which led to more prominent negative natural increase. The number of marriages decreased. The negative migration balance was recorded, which was lower than in the previous year. One in five residents of the Voivodship was aged 65 and over. The demographic situation of the Voivodship was less favourable than the national average.

In the school year 2024/25, there were a total of 473 pre-primary establishments in Lubuskie Voivodship. Within the education system, pre-primary education covered 35.0 thousand children.

In the 2024/25 school year, there were 342 primary schools for children and youth in Lubuskie Voivodship, including 169 schools in the rural areas. There were 84.2 thousand students, i.e. 7.0% more than in the previous year. Education in primary schools was completed by almost 5.1 thousand graduates.

Post-primary schools were attended by 44.6 thousand students, i.e. 8.5% less than in the previous school year. The largest number of students were concentrated in technical secondary schools, which were attended by 46% and general secondary schools – attended by 34% of youth. Vocational schools were attended by 18% of youth.

There were also 31 post-secondary schools in the Voivodship, in which almost 7 thousand persons continued their education after completing secondary education. The number of learners increased by almost 7% in comparison to the previous school year.

Lubuskie's universities educated 12 thousand students, i.e. 6.4% more than in the previous academic year. The number of graduates decreased by over 6% and amounted to 2.6 thousand people.

In October 2025, there was a decrease in the number of employed persons in voivodship decreased compared to the corresponding month of the previous year. The number of registered unemployed persons and registered unemployment rate increased. The number of economically inactive persons decreased as well as employment rate. The number of economically inactive people was higher.

Despite the continuous growth in the average monthly gross wages and salaries in the business enterprise sector in Lubuskie Voivodship it remains below the national average; in 2025, it stood at 89% of the average salary in Poland.

In 2024, compared to the previous year, the material situation of households in Lubuskie Voivodship improved once again. There was an increase in both income and expenditure – in both nominal and real terms – alongside a decrease in extent of economic poverty. In 2024, 63% of households assessed their material situation as good or rather good.

In the Voivodship, the downward trend in the number of beneficiaries of social assistance benefits continues. The rate of beneficiaries per 10,000 population was higher than the national average. Families most often receive assistance due to long-term illness, poverty and disability. In 2024, less was spent on social assistance compared to the previous year, as well as with respect to 2015.

The number of institutions providing care for children under 3 years of age steadily increasing. In 2024 66% of gminas in Lubuskie voivodship ensured access to at least one facility providing care for children under 3 years old. The number of places in these facilities increased over 2.5 times since 2015.

The housing conditions of the population of Lubuskie Voivodship are improving year by year. This is reflected in an increase in dwelling stocks and a decreasing number of people per 1 dwelling. In the Voivodship there is also an upward trend in the average useful floor area per capita.

In 2024, the number of out-patient departments in Lubuskie Voivodship increased, both compared to the previous year and in relation to 2015. A different trend was observed in the case of doctors' practices, the number of which decreased during the analysed periods. The rate of supply of hospital beds to the population decreased, remaining below the national average.

The availability of doctors working directly with patients has improved in the Voivodship, however, the rate in 2024 was the lowest in the country. The number of medical specialists has also increased, primarily in cardiology, radiology and diagnostic imaging, surgery, paediatrics, and anesthesiology and intensive therapy. Compared to other voivodships, Lubuskie's emergency medical services are particularly remarkable, with their accessibility ranking among the best in Poland.

In 2025, the number of crimes ascertained in completed preparatory proceedings was lower than in previous year. In the overall crime statistics, more than half of are classified as criminal offences. At the same time, a positive feature was the increase in the rate of detectability of delinquents.

In 2025, the number of road accidents as well as the number of fatalities and injured in road accidents decreased compared to the previous year.

In 2025, there was a further improvement in the basic indicators characterizing the information society. The development of the information society in Lubuskie Voivodship is similar to the national average, the presented indicators were higher or comparable to their average values in the country.

The number of foundations, associations and social organizations entered in the REGON register in Lubuskie Voivodship has increased compared to the previous year and 2015.

In 2024, the Voivodship's GDP (preliminary estimate) was higher than in the previous year, while its growth rate was lower than in 2023. Lubuskie Voivodship's share of national GDP formation was 2.1%, like in the last 5 years. In 2024, GDP per capita was 80% of the national average, similarly to the previous year. In 2023, there was a further increase in gross value added and labour productivity, as measured by GVA per worker, compared to the previous year.

In 2025, in Lubuskie Voivodship, the number of national economy entities entered in the REGON register increased compared to the previous year. The number of entities per 1,000 population was also higher. Year-on-year, the number of newly registered entities decreased (by 6%), while the number of entities deregistered from the register increased (by around 10%).

In 2024, there has been a decrease in expenditure on research and development compared to the previous year. Both R&D expenditure per capita and the number of employed in R&D activity per 1,000 economically active persons were below the national average.

Basic indicators characterizing the Voivodship with regard to the use of information and communication technologies in enterprises were lower than the national average. Over the year, the percentage of companies conducting electronic sales increased, while the share of entities using open public data decreased.

In 2024, total revenues and expenses of non-financial enterprises in the surveyed entities were higher than in the previous year. Most of the financial and economic indicators improved compared to those recorded in the previous year. The share of enterprises reporting net profit and the share of their revenues in the total amount of total revenues increased.

In 2025, investment outlays of enterprises employing 49 people and more in Lubuskie Voivodship decreased compared to the previous year. A decrease was recorded both in outlays for purchases and for buildings and structures. Despite a slight increase in the number of newly started investments, their total cost value decreased.

In Lubuskie Voivodship, selected agricultural crop production and yields in 2025 (except for rye and sugar beet) were higher compared to the previous year. The livestock of cattle, pigs and sheep decreased.

The procurement of most crop agricultural products was lower than in the previous year but the procurement of animal products increased.

Final and market agricultural output was lower than in the previous year, whilst gross output remained unchanged.

In 2025, the sold production of industry in Lubuskie Voivodship was higher compared to the previous year. There was an increase in labour productivity measured by the value of production sold per 1 employed person, with a decrease in average employment in industry.

The total value of sold production of construction increased compared to the previous year. Over half of the sold production of the construction (52%) was construction and assembly production, the value of which increased on an annual basis. Labour productivity in construction, measured by the value of construction sales per 1 employee increased compared to the previous year.

In 2025, more dwellings were completed than in 2024. More than half of the dwellings were intended for sale or rent. The average useful floor area of 1 dwelling was over 8 m² smaller. The number of dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project decreased. The number of dwellings in which construction has begun also decreased.

In 2025, retail sales in Lubuskie Voivodship was lower than in the previous year. However, wholesale of commodities in trade enterprises increased, including wholesale entities.

In 2024, the indicator of the length of public roads per 100 km² in the Voivodship was lower than the national average. The length of bicycle tracks in the voivodship is steadily increasing. The density of railway lines in the voivodship was slightly higher than the national average. At the voivodship's airport, annual aircraft traffic increased over 2 times, whilst passenger numbers rose by over 50%.

In 2024, electricity production in the voivodship increased once again on an annual basis. The share of energy production from renewable sources was also higher, accounting for 40% of total electricity production. Compared to 2023, both the number of households being electricity recipients and the consumption of electricity per household slightly increased.

In 2024, budget revenue of local government units (LGUs) in Lubuskie Voivodship per capita was slightly lower than the average income of LGUs per capita in the country. In the structure of the total revenue of LGUs, compared to 2015, the share of general subvention and grants increased, while the share of own revenues decreased.

Local government unit budgets expenditure in Lubuskie Voivodship per capita exceeded the average expenditures of LGUs per capita in the country. In the structure of local government expenditure, about 78% were current expenditure, i.e. less than in 2015. The investment expenditure of local government units per capita in Lubuskie Voivodship in 2024 was lower than in previous year but over 2.5 times higher in relation to 2015.

In 2024, a deficit of total local government units' budgets result was recorded but lower than in the year before. Compared to 2023, the number of local government units that closed the financial year with a deficit decreased. In 2024, the debt of local government units in Lubuskie Voivodship increased annually. Liabilities accounted for 25% of LGUs' revenues, were lower than the national average.

At the end of December 2025, the total value of contracts for co-financing projects implemented under the Partnership Agreement 2021-2027 in Lubuskie Voivodship accounted for approximately 2% of the national budget. The rate of fund settlement at around 19% of the total allocation indicates that most investments were at the stage of intensive implementation rather than final settlement. In the voivodship, the amount of funds already settled per capita was lower than the national average.

In 2024, in Lubuskie Voivodship the number of local spatial management plans increased, whilst the area of land designated for the preparation of a local spatial management plans decreased, compared to the previous year. In Lubuskie Voivodship, 19 gminas conducted revitalization activities under which 246 projects were carried out.

Rozdział 1

Chapter 1

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie

Table 1. Selected data for Poland and the Voivodship

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo The Voivodship
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w powierzchni ogółem w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) w % Share of devastated and degraded land requiring reclamation and management in total area in 2024 (as of 31 December) in %	0,2	0,1
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku w 2024 r. w hm ³ Consumption of water for needs of the national economy and population during the year in 2024 in hm ³	8 042,3	87,8
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w 2024 r. w hm ³ Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in 2024 in hm ³	6921,8	43,3
Ścieki komunalne oczyszczane w ciągu roku ogółem w 2024 r. w dam ³ Municipal treated wastewater during the year in 2024 in dam ³	1421608	37558
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. w tonach/rok: Emissions of air pollutants from plants of significant nuisance to air purity in 2024 in tonnes/year:		
gazowych gaseous	168201440	1985957
pyłowych particulates	15345	877
Obszary prawnie chronione ogółem w powierzchni ogółem w 2024 r. w % Total area under legal protection in total area in 2024 in %	32,2	37,5
Lesistość w 2024 r. w % Forest cover in 2024 in %	29,6	49,5
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population per 1 km ² of total area in 2025 (as of 31 December)	119	69
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r. Natural increase per 1000 population in 2025	-4,5	-5,6
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r. Net migration for permanent residence per 1000 population in 2025	0,3	-0,7
Przeciętne trwanie życia w 2025 r. (w latach) Life expectancy in 2025 (in years)		
mężczyźni males	74,9	74,3
kobiety females	82,3	81,8
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^a na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2024/2025 r. Children aged 3–6 in pre-primary education establishments ^a per 1000 children aged 3–6 in 2024/2025 school year	971	977

a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points; including children in units performing health care activities throughout the school year.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie (cd.)
 Table 1. Selected data for Poland and the Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo The Voivodship
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w 2025 (przeciętne w roku) w % Employment rate by LFS ^a in 2025 (annual average) in %	56,8	55,4
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w 2025 r. (przeciętne w roku) w % Activity rate by LFS ^a in 2025 (annual average) in %	58,6	56,0
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w 2025 r. (przeciętne w roku) w % Unemployment rate by LFS ^a in 2025 (annual average) in %	3,1	.
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Unemployed persons per 1 job offer in 2025 (as of 31 December)	34	22
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w 2025 r. w zł Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector ^b in 2025 in PLN	8934,98	7990,10
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2025 r. w zł Average monthly retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in 2025 in PLN	4054,57	3857,53
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r. w zł Average monthly available income per capita in households in 2024 in PLN	3167,17	3256,70
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych ^c w 2024 r. w % At-risk-of-poverty rate after social transfers ^c in 2024 in %	13,8	11,9
Współczynnik Giniego ^c w 2024 r. w % Gini coefficient ^c in 2024 in %	26,0	23,4
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r. w % Beneficiaries of social assistance in number of total population in 2024 in %	3,1	3,4
Udzielone świadczenia pomocy społecznej w 2024 r. w tys. zł Social assistance benefits granted in 2024 in thousand PLN	4667736	128942
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych ^d na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2024 r. Children staying in nurseries and children's clubs ^d per 1000 children up to the age of 3 in 2024	219	279
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r. Population per out-patient health care unit in 2024	1375	1314
Pracownicy medyczni na 10 tys. ludności w 2024 r. Medical personnel per 10 thousand population in 2024		
lekarze doctors	37,7	26,2
pielęgniarki nurses	58,7	47,6
Łóżka w szpitalach na 10 tys. ludności w 2024 r. Beds in hospitals per 10 thousand population in 2024	42,6	38,1
Produkt krajowy brutto ^e (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł Gross domestic product ^e (current prices) per capita in 2024 in PLN	97357	77733

a Wyniki badania zostały uogólnione przy wykorzystaniu danych o ludności rezydującej w Polsce zamieszkałej w mieszkaniach, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Na podstawie danych z Europejskiego badania dochodów i warunków życia ludności (EU-SILC). d Dzieci w żłobkach i klubach żłobkowych. Stan na 31 grudnia. e Wstępny szacunek.

a The survey results have been generalized using data on resident population of Poland living in households, coming from the balances compiled on the basis of the National Census 2021. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. c Based on data from the European Survey of Income and Living Conditions (EU-SILC). d Children in nurseries and children's clubs. As of 31 December. e Preliminary estimate.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie (dok.)
 Table 1. Selected data for Poland and the Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo The Voivodship
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025 (as of 31 December)	1458	1420
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Commercial companies with foreign capital participation per 10 thousand population in 2025 (as of 31 December)	25	17
Pracujący (personel wewnętrzny) w działalności badawczej i rozwojowej na 1000 osób aktywnych zawodowo ^a w 2024 r. Internal R&D personnel per 1000 economically active persons ^a in 2024	9,4	2,4
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych ^b w 2025 r. w % Share of profitable enterprises in the total number of non-financial enterprises surveyed ^b in 2025 in %	78,2	72,7
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^b w 2025 r. w % Cost level indicator in non-financial enterprises ^b in 2025 in %	95,4	95,9
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw ^b w 2025 r. (rok poprzedni=100; ceny bieżące) Indices of investment outlays of enterprises ^b in 2025 (previous year=100; current prices)	103,6	81,5
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w 2025 r. ^c w szt. Cattle density per 100 ha of agricultural land in 2025 ^c in heads	41,8	22,8
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w 2025 r. ^c w szt. Pigs density per 100 ha of agricultural land in 2025 ^c in heads	62,0	17,6
Produkcja sprzedana przemysłu ^d (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w 2025 r. w zł Sold production of industry ^d (current prices) per 1 average employed person in industry in 2025 in PLN	866960	780451
Produkcja sprzedana budownictwa ^d (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w 2025 r. w zł Sold production of industry ^d (current prices) per 1 average employed person in con- struction in 2025 in PLN	1025043	655175
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2025 r. Dwellings completed per 1000 population in 2025	5,6	5,3
Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni ^e na 100 km ² powierzchni ogólnej w 2024 r. Communal and district roads with hard surface ^e per 100 km ² of total area in 2024	101,4	63,7
Długość linii kolejowych eksploatowanych na 100 km ² w 2024 r. Length of railway lines operated per 100 km ² in 2024	6,3	6,5
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w 2024 r. w % Share of renewable energy sources in production of electricity in 2024 in %	29,0	40,2

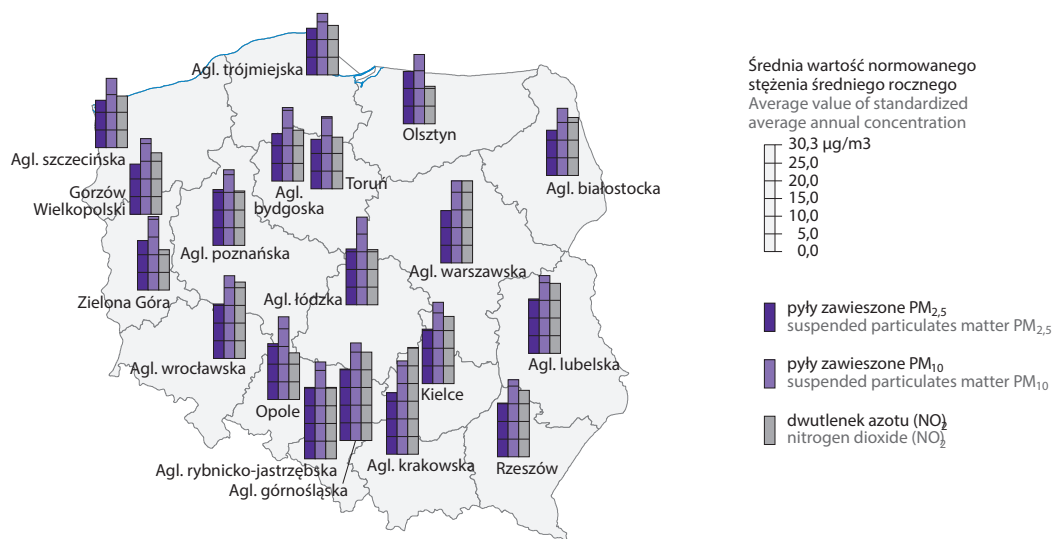
a Aktywni zawodowo (wszystkie osoby pracujące oraz uznane za bezrobotne) – na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności – dane średnioroczne. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. c Stan w dniu 1 czerwca; wg danych dotyczących użytków rolnych z 2023 r. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. e Dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań.

a Active population (all persons employed and considered as unemployed) – based on the Labour Force Survey – average annual data. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. c As of 1 June; based on 2023 data on agricultural land. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. e Data exclude gminas that did not submit reports.

Rozdział 2 Chapter 2

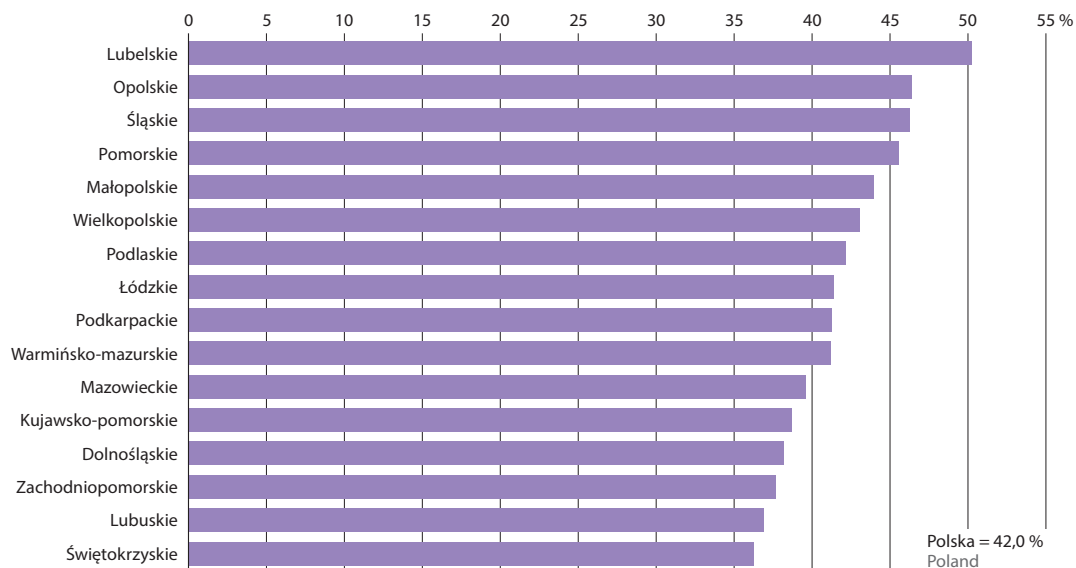
Województwo na tle pozostałych województw Voivodship against the background of other voivodships

Mapa 1. Stężenie pyłów zawieszonych PM_{2,5}, PM₁₀ i NO₂ w 2024 r.
Map 1. Concentration of suspended particulates matter PM_{2,5}, PM₁₀ and NO₂ in 2024

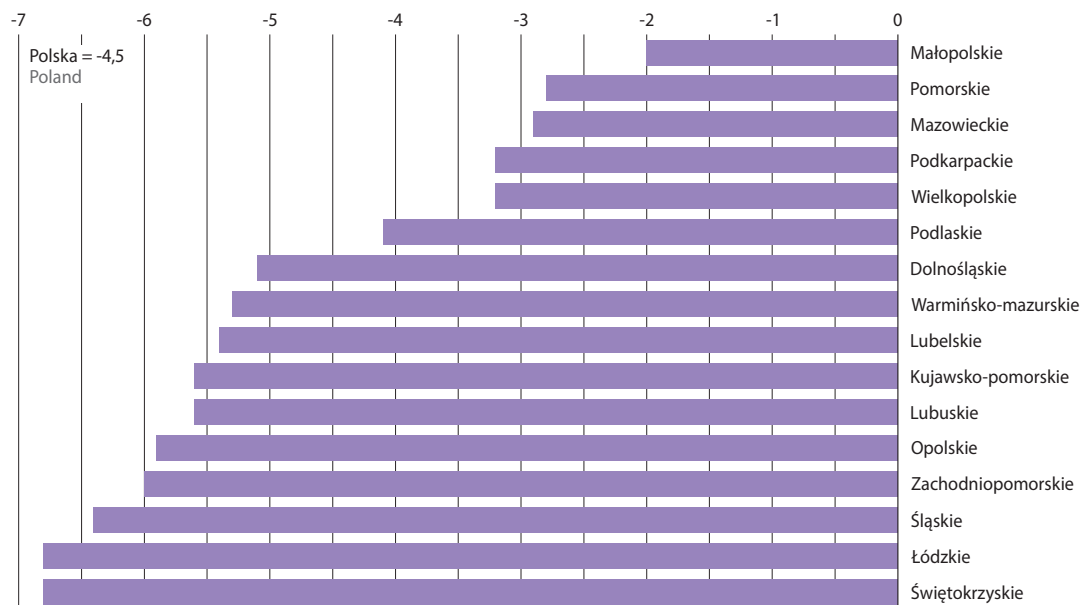

Wykres 1. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w relacji do ogółu odpadów komunalnych wytworzonych w 2024 r.

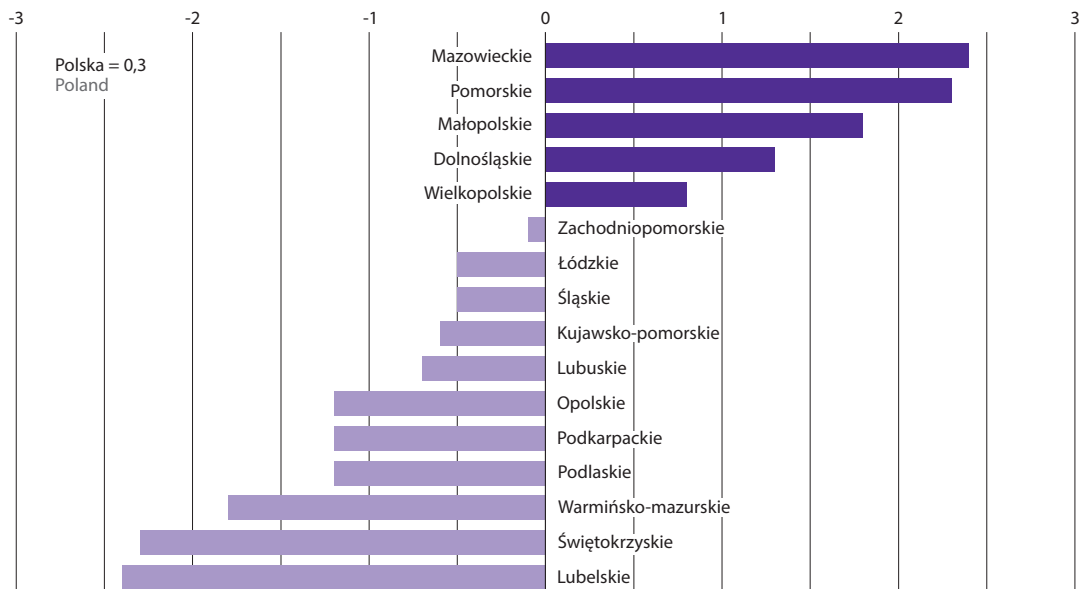
Chart 1. Municipal waste collected separately during the year in relation to total municipal waste generated in 2024

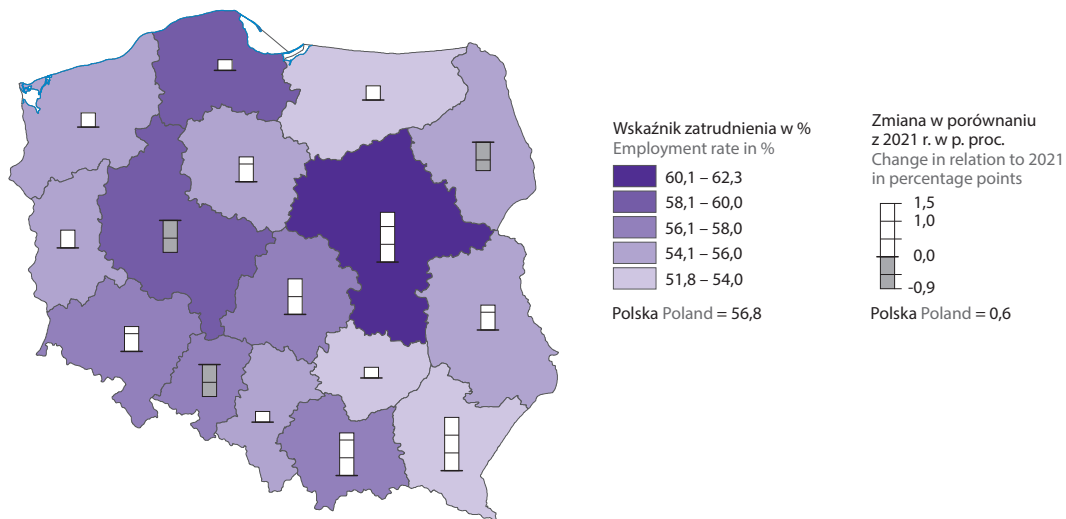
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.
Chart 2. Natural increase per 1000 population in 2025

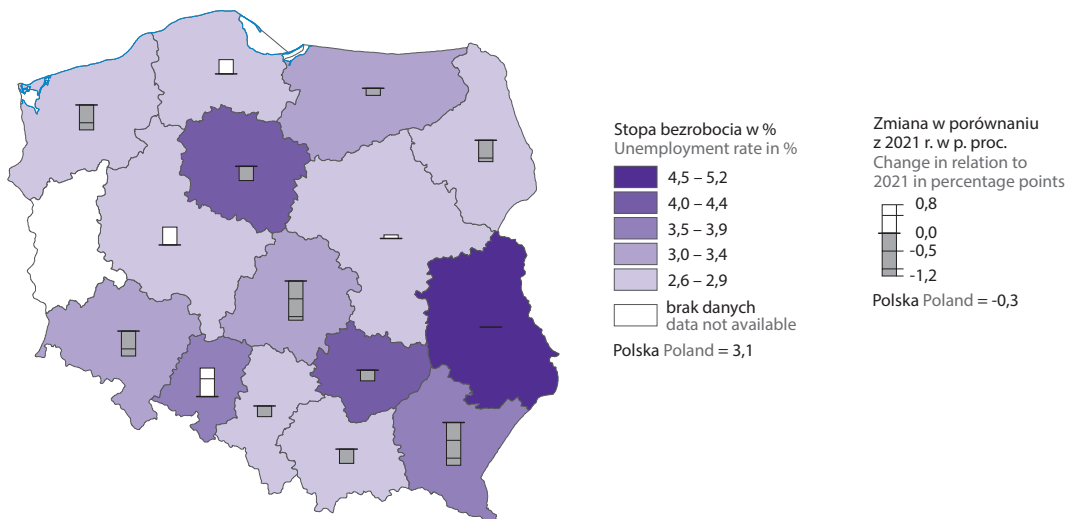
Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.
Chart 3. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2025

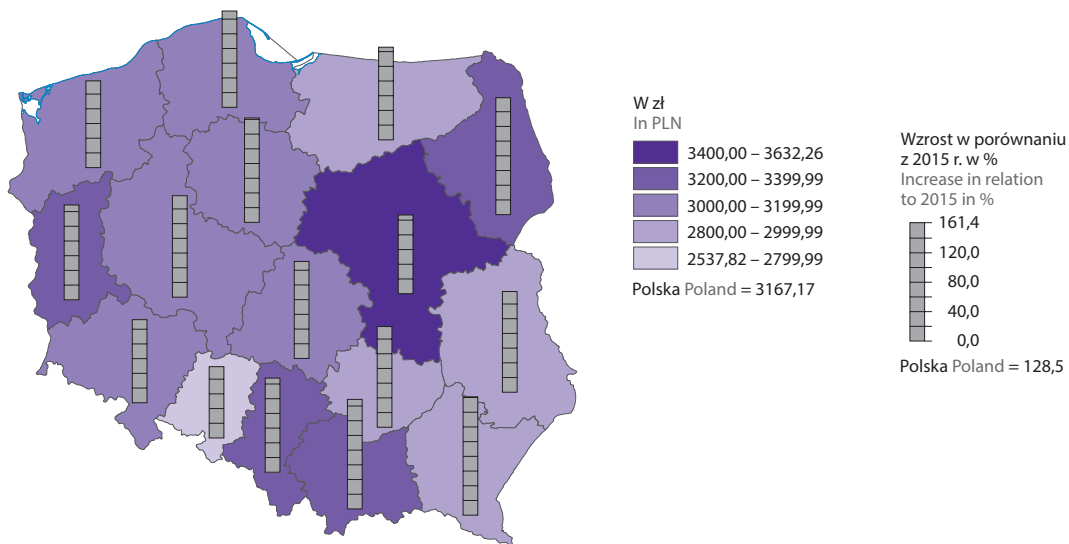
Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)
 Map 2. Employment rate by LFS in in 2025 (annual averages)

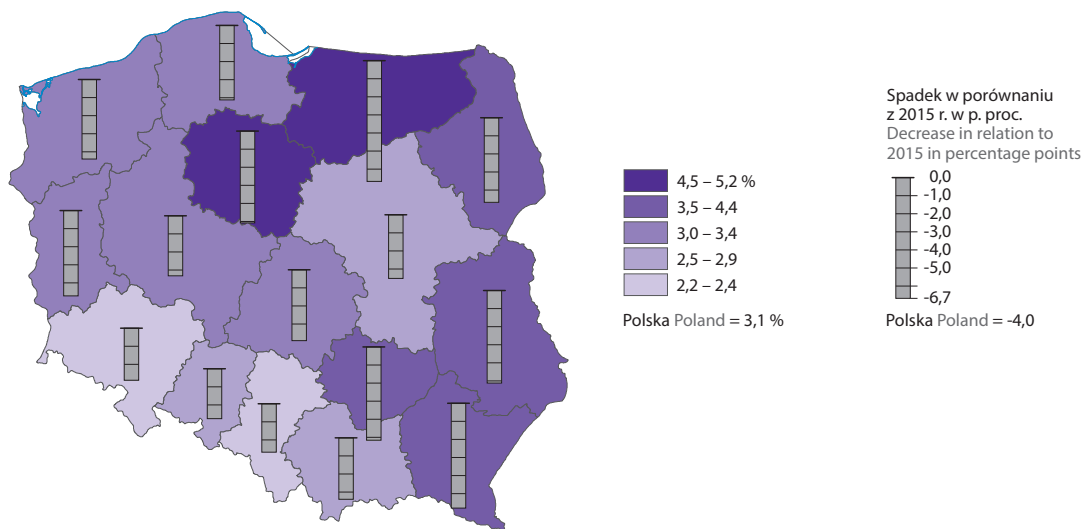
Mapa 3. Stopa bezrobocia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)
 Map 3. Unemployment rate by LFS in 2025 (annual averages)

Mapa 4. Przepiętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r.
Map 4. Average monthly available income per capita in households in 2024

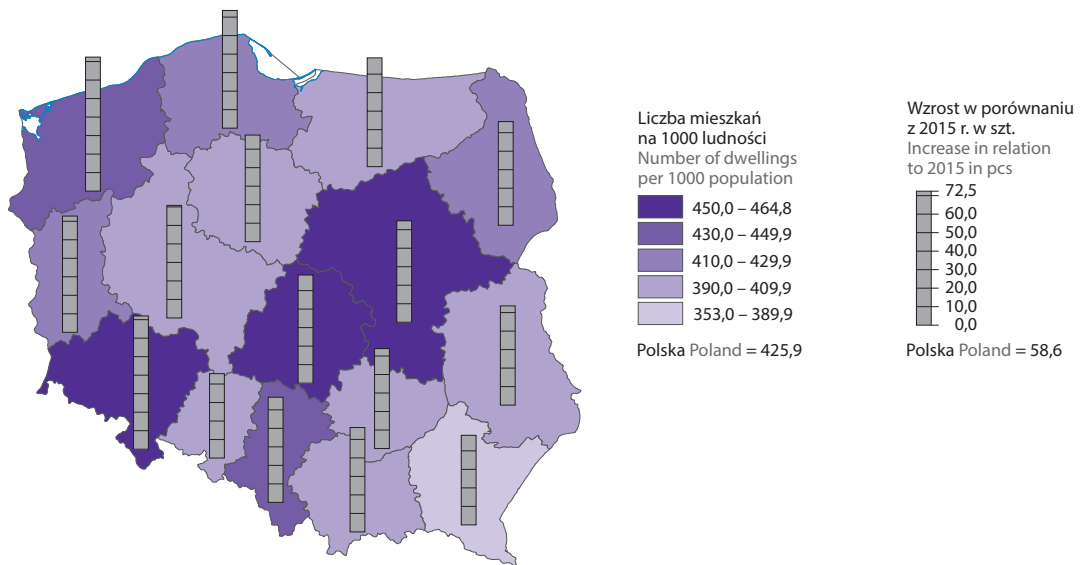

Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r.
Map 5. Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in 2024

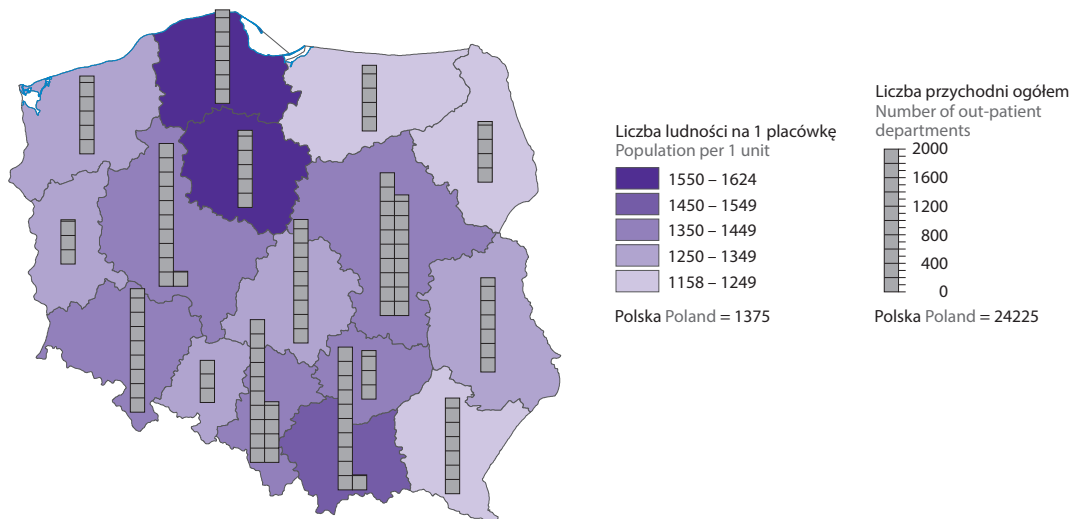
**Mapa 6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 6. Dwellings stocks per 1000 population in 2024
As of 31 December

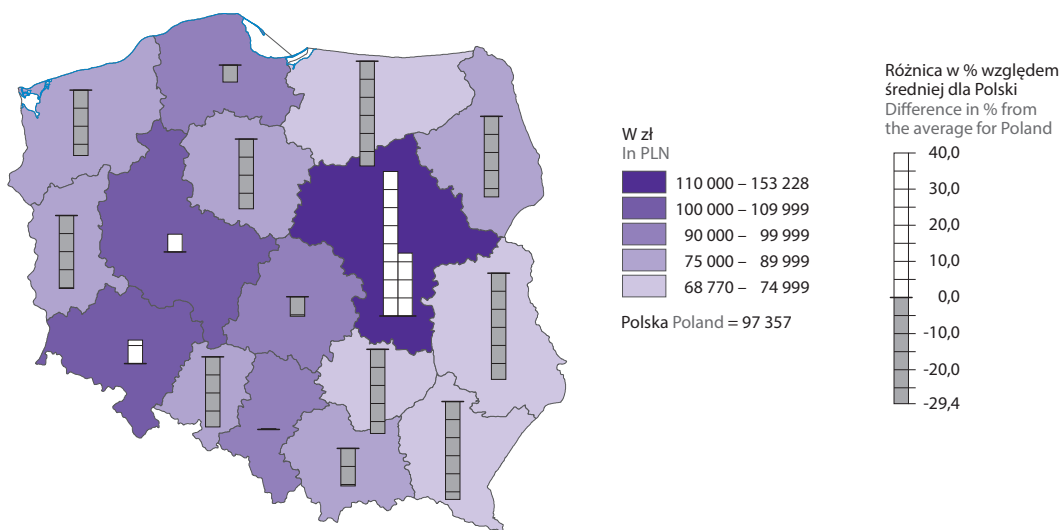

**Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 7. Out-patient health care units in 2024
As of 31 December

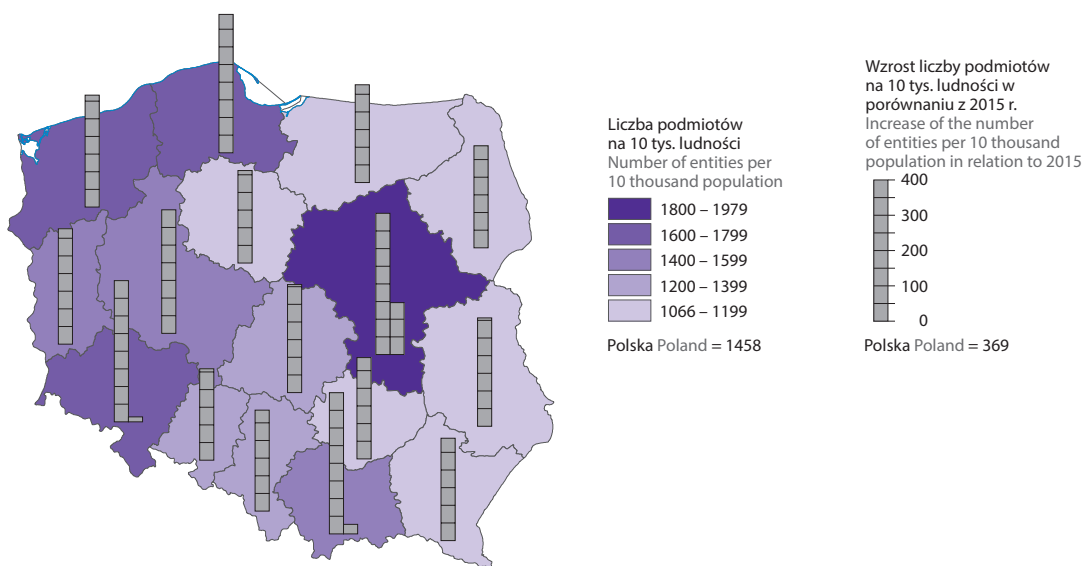

Mapa 8. Produkt krajowy brutto^a na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)
 Map 8. Gross domestic product^a per capita in 2024 (current prices)

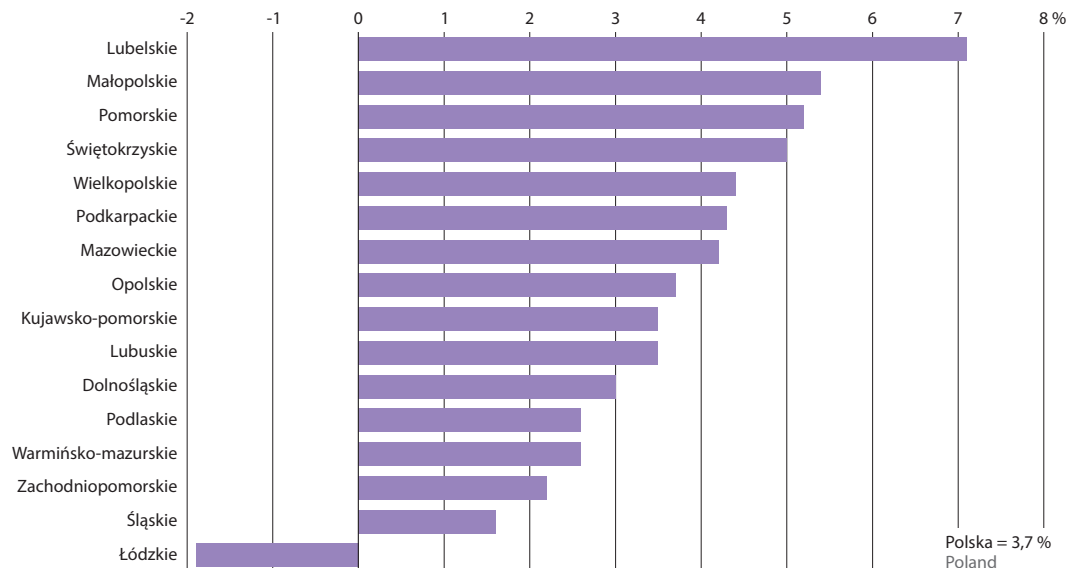

^a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; wstępne szacunki.
^a Grouping by local kind-of-activity unit method; provisional estimates.

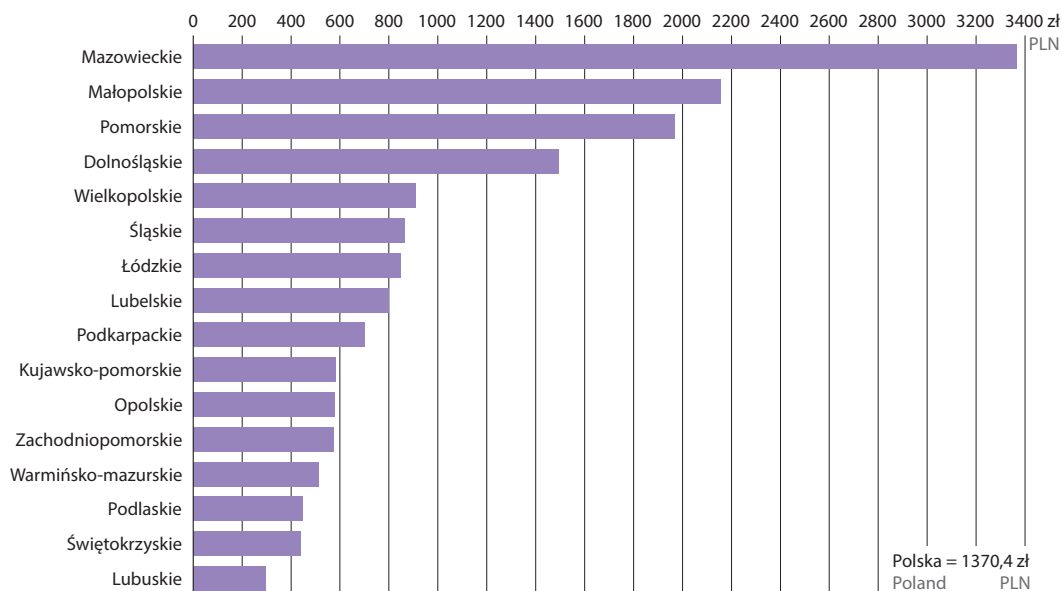
Mapa 9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia
 Map 9. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025
 As of 31 December

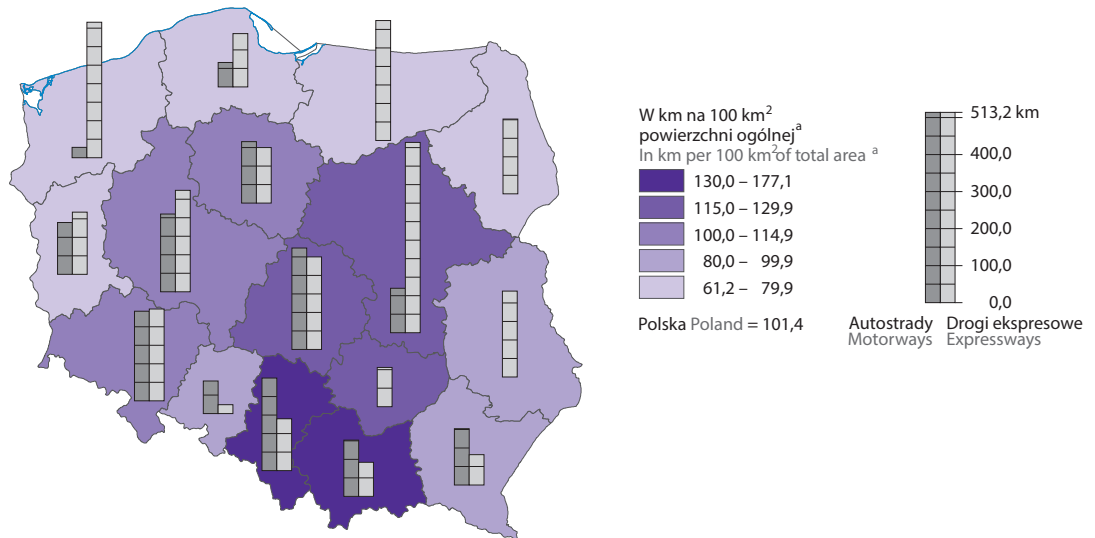
Wykres 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2025 r.
 Chart 4. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2025

Wykres 5. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)
 Chart 5. Intramural expenditures on research and development per capita in 2024 (current prices)

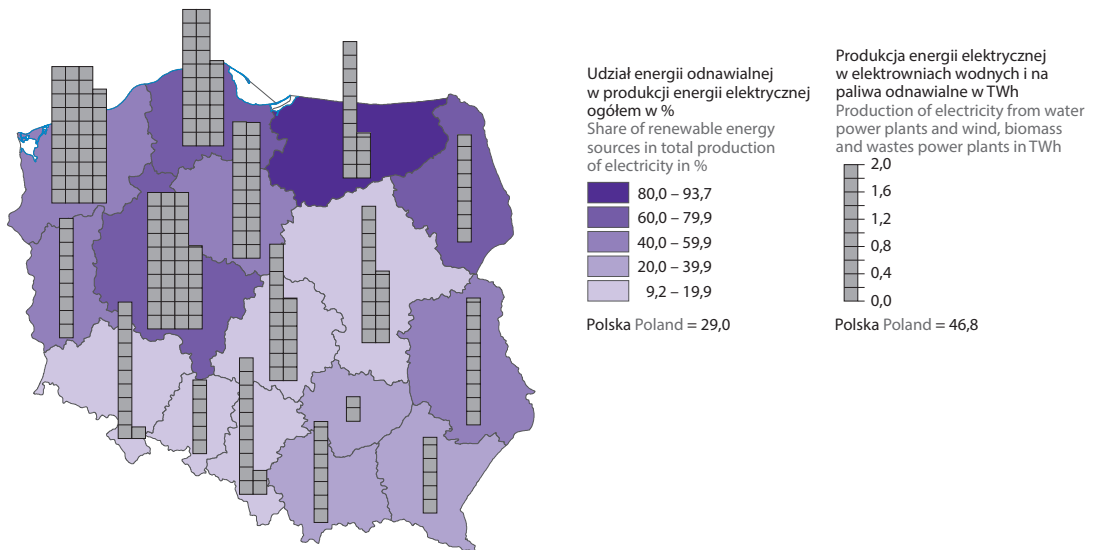

Mapa 10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni w 2024 r.
Map 10. Hard surface public road in 2024

a Dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań; we wskaźniku uwzględniona jest całkowita powierzchnia jednostek, wliczając obszar morskich wód wewnętrznych.
a Data exclude gminas that did not submit reports; the indicator takes into account the total area of the territorial units, including the area of internal waters.

Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2024 r.
Map 11. Energy from renewable sources in 2024

Rozdział 3

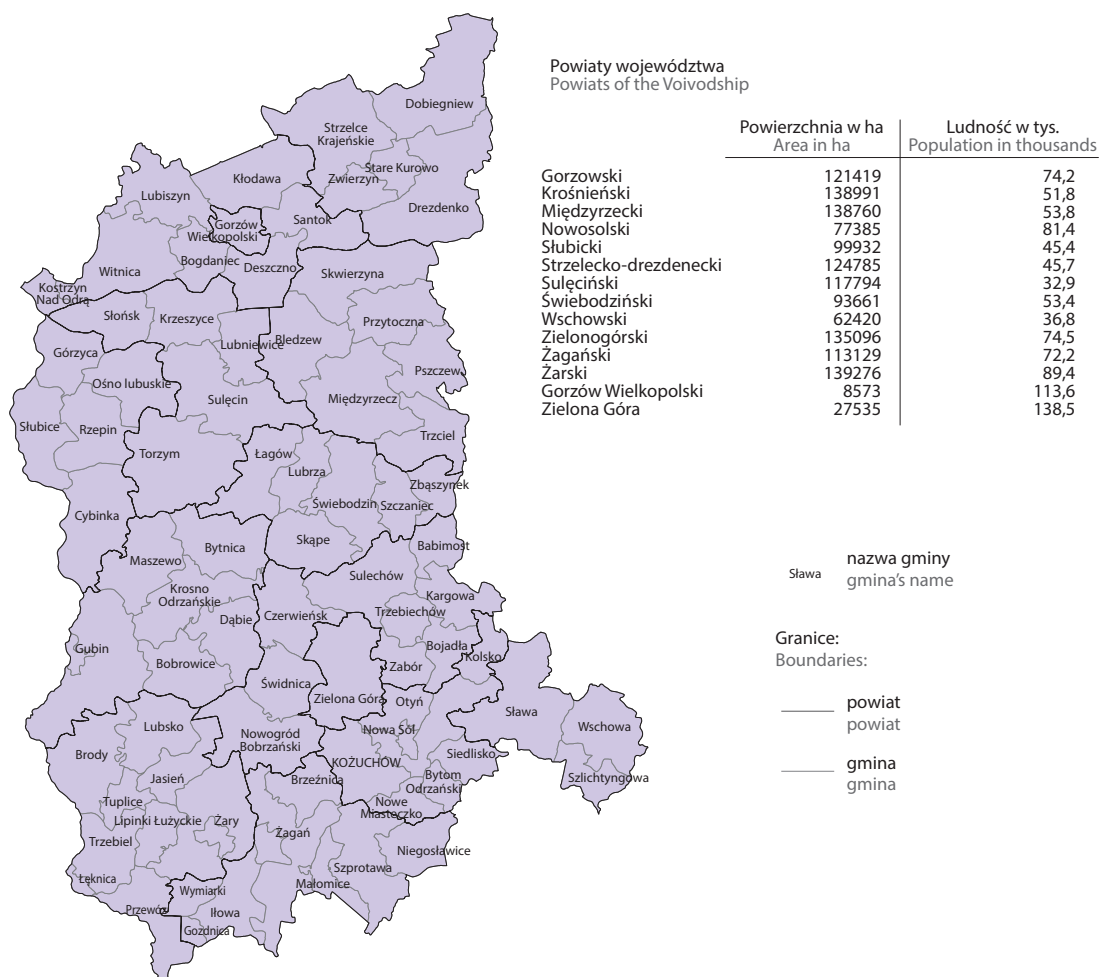
Chapter 3

Powierzchnia i podział terytorialny województwa

Area and territorial division of the Voivodship

Mapa 12. Podział administracyjny województwa lubuskiego w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia

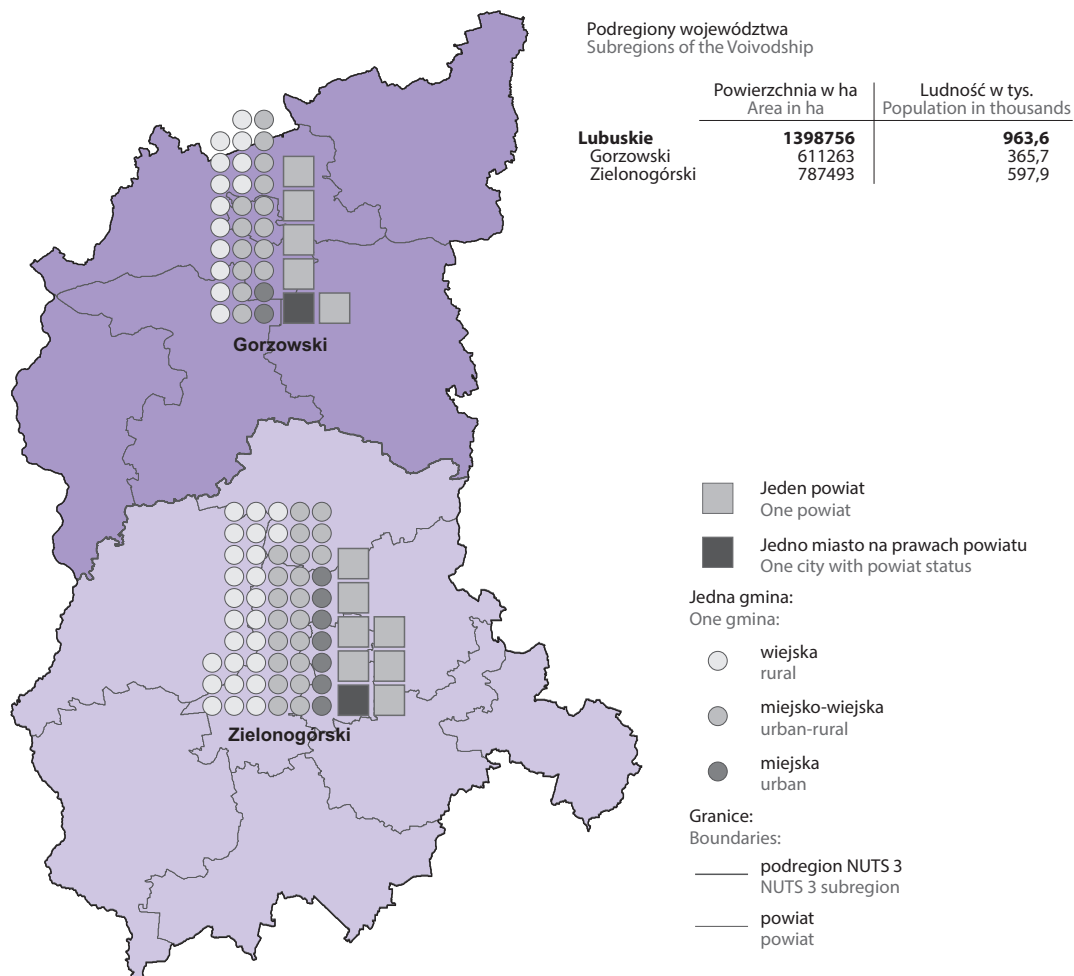
Map 12. Administrative division of Lubuskie Voivodship in 2025 As of 31 December

Według stanu w dniu 1 stycznia 2025 r. województwo lubuskie zajmowało powierzchnię 13988 km², co stanowiło 4,5% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31.12.2025 r.) mieszkało ok. 963,6 tys. ludności, tj. 2,6% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 69 osób (14 lokata w kraju). W miastach mieszkało 63,9% ludności województwa.

Mapa 13. Podział województwa lubuskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 13. Division of Lubuskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2025 As of 31 December

Rozdział 4

Chapter 4

Środowisko

Environment

4.1. Powierzchnia

4.1. Area

Powierzchnia geodezyjna województwa lubuskiego nie uległa znaczącym zmianom. W strukturze gruntów ponad połowę areалу (51,1%) stanowiły grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, a użytki rolne stanowiły 40,3% powierzchni ogólnej województwa.

W porównaniu z 2015 r. odnotowano spadek powierzchni gruntów rolnych wyłączonych z produkcji, natomiast wzrost powierzchni gruntów leśnych wyłączonych z produkcji. Wyłączenia dotyczyły głównie powierzchni przeznaczonej pod użytki kopalne i tereny przemysłowe.

Zmniejszyła się powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych wymagających rekultywacji. Mniej gruntów zagospodarowano oraz zrekultywowano.

Województwo lubuskie zajmuje środkowozachodnią część Polski – od północy graniczy z województwem zachodniopomorskim, od wschodu z wielkopolskim, od południa z dolnośląskim, a granica zachodnia jest granicą państwową z Niemcami.

Ogólna powierzchnia geodezyjna województwa lubuskiego w dniu 1.01.2025 r. wyniosła 1398,8 tys. ha i stanowiła 4,5% powierzchni kraju. W porównaniu ze stanem w dniu 1.01.2015 r. powierzchnia województwa zmniejszyła się o 33 ha. Na 1 mieszkańca województwa przypadało 14,4 tys. m² powierzchni.

W strukturze gruntów 51,1% areálu stanowiły grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione. Użytki rolne zajmowały 40,3% ogółu powierzchni województwa, grunty zabudowane i zurbanizowane 5,1%, grunty pod wodami 1,8%, a nieużytki 1,3%.

W okresie od 1.01.2015 r. do 1.01.2025 r. wzrosła o 6,9 tys. ha powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (o 10,8%), nieużytków o 1,2 tys. ha (o 6,8%) oraz gruntów pod wodami o 0,3 tys. ha (o 1,1%).

Z uwagi na fakt wyłączenia od 2017 r. z pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione” gruntów zadrzewionych i zakrzewionych występujących na użytkach rolnych, zmniejszyła się powierzchnia tych gruntów (o 3,6 tys. ha, tj. o 0,5% w porównaniu z 2015 r.). Zmniejszyła się również powierzchnia użytków rolnych o 1,8 tys. ha (o 0,3%).

W latach 2015–2024 w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych, na cele nierolnicze wyłączono łącznie 1659 ha gruntów rolnych, natomiast na cele nieleśne – 254 ha gruntów leśnych. Wyłączone grunty rolne i leśne zostały przeznaczone m.in.: na tereny osiedlowe (43,3%), pod użytki kopalne (24,4%), na tereny przemysłowe (20,8%) oraz pod drogi i szlaki komunikacyjne (1,9%).

W 2024 r. z produkcji rolniczej na cele nierolnicze wyłączono 117 ha gruntów rolnych (o 40,6% mniej niż w 2015 r., natomiast o 41,0% więcej niż w poprzednim roku). Z produkcji leśnej na cele nieleśne wyłączono 78 ha gruntów leśnych (niemal 3-krotnie więcej niż w 2015 r. i ponad 5-krotnie więcej niż w 2023 r.). Grunty wyłączone w 2024 r. z produkcji rolniczej i leśnej zostały przeznaczone m.in.: pod użytki kopalne (29,2%), na tereny przemysłowe (26,2%), na tereny osiedlowe (13,8%) oraz pod drogi i szlaki komunikacyjne (0,5%).

**Tablica 2. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania
Stan w dniu 1 stycznia**

Table 2. Geodesic area by the land use
As of 1 January

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	
	w ha in ha				Polska=100 Poland=100
Powierzchnia ogólna Total area	1398789	1398793	1398772	1398756	4,5
w tym: of which:					
Użytki rolne Agricultural land	565086	567545 ^a	595890 ^a	563279 ^a	3,0
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as woodland and shrubland	718783	713928	683216	715186	7,5
Grunty pod wodami powierzchniowymi Lands under surface waters	24899	24752	25094	25162	3,2
Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanized areas	63966	66505 ^b	70286 ^b	70902 ^b	3,8
Nie użytki Wasteland	16975	16797	18174	18136	3,9

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.
Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Including woodland and shrubland on agricultural land, classified in the item „Forest land as well as woodland and shrubland” until 2016. b Including areas used for the construction of public roads or railways.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Grunty zdegradowane - grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej.

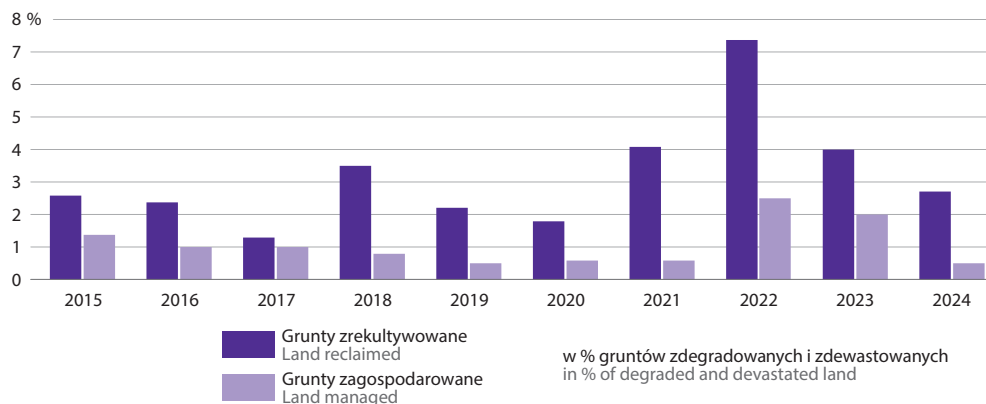
Grunty zdewastowane - grunty, które w wyniku działalności człowieka lub innych czynników utraciły całkowicie wartości użytkowe.

Rekultywacja gruntów - nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolnictwu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

W końcu 2024 r. powierzchnia gruntów zdewastowanych oraz gruntów zdegradowanych wyniosła 1638 ha (spadek o 1,4% w porównaniu z 2015 r. i o 7,1% w stosunku do 2023 r.). W 2024 r. grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji stanowiły 2,7% tego typu gruntów ogółem w kraju i 0,1% powierzchni ogólnej województwa.

W ciągu roku zrehabilitowano 44 ha, tj. 2,3% gruntów zrehabilitowanych w kraju. Powierzchnia ta nie zmieniła się w porównaniu z 2015 r., natomiast zmniejszyła o 37,1% w relacji do poprzedniego roku. Zagospodarowano 8 ha gruntów (1,0% wielkości ogólnopolskiej), tj. o 77,8% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem i o 66,7% mniej niż w 2015 r.

Wykres 6. Grunty zrekultywowane i zagospodarowane w ciągu roku
Chart 6. Land reclaimed and managed during the year

4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe

4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater

W porównaniu z 2015 r. odnotowano wzrost zużycia wody ogółem w województwie lubuskim. Największy udział w zużyciu wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności miała eksploatacja sieci wodociągowej. Woda zużywana przez przemysł pochodziła głównie z poboru wód powierzchniowych i podziemnych. Więcej wody w odniesieniu do 2015 r. zużyły gospodarstwa domowe w przeliczeniu na 1 osobę – członka gospodarstwa domowego.

W 2024 r. wytworzono więcej ścieków ogółem, zatem więcej ścieków odprowadzono do wód lub do ziemi. Odnotowano wzrost ilości ścieków oczyszczanych ogółem w ilości ścieków wymagających oczyszczenia. Główną metodą oczyszczania ścieków w województwie lubuskim była metoda z podwyższonym usuwaniem biogenów.

W stosunku do 2015 r. zmniejszyła się liczba oczyszczalni ścieków ogółem, przy wzroście ich przepustowości.

W latach 2015-2024 odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków systematycznie wzrastał.

W 2024 r. w województwie lubuskim zużyto 87,8 hm³ wody, tj. 1,1% wielkości w kraju. Było to więcej w porównaniu z 2015 r. oraz w odniesieniu do roku poprzedniego (odpowiednio o 4,3% i o 14,2%). Największy udział w zużyciu wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności miała eksploatacja sieci wodociągowej – 48,4% (42,5 hm³). Zużycie wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych wyniosło 26,0% ogółu (22,8 hm³).

Woda jest niezbędnym czynnikiem produkcji przemysłowej. Zakłady gospodarujące wodą w przemyśle zużyły 22,5 hm³ (25,6% ogólnego zużycia wody w województwie), w tym 45,6% wody przeznaczono na cele produkcyjne. Woda zużywana przez przemysł pochodziła głównie z poboru wód powierzchniowych i podziemnych (odpowiednio 5,9 i 5,6 hm³).

W 2024 r. najwięcej wody według PKD 2007 zużyto w przetwórstwie przemysłowym – 8,4 hm³ (37,4% zużycia ogółem), w tym 60,1% zużyły zakłady zajmujące się produkcją papieru i wyrobów z papieru.

Struktura zużycia wody w ostatnich latach ulegała zmianie. W 2024 r. zużycie wody na potrzeby przemysłu stanowiło 25,6% ogółu zużycia (wobec 15,9% w roku poprzednim) i było o 12,2 p. proc. wyższe niż w 2015 r. W skali roku zmniejszył się udział eksploatacji sieci wodociągowej o 6,2 p. proc. W odniesieniu do 2015 r. zużycie wody z sieci wodociągowej zwiększyło się o 2,9 p. proc.

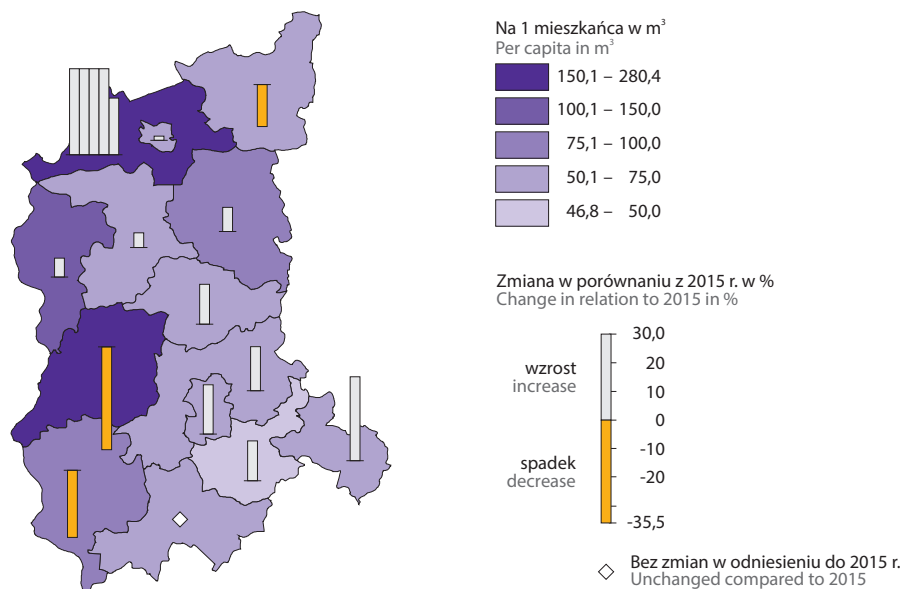
Tablica 3. Zużycie wody według potrzeb w ciągu roku
Table 3. Consumption of water by needs during the year

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w hm ³ in hm ³				Polska=100 Poland=100
Ogółem^a Total^a	84,1	76,2	76,9	87,8	1,1
w tym: of which:					
Przemysł Industry	11,3	11,0	12,2	22,5	0,4
Rybacktwo Fishing	34,6	23,9 ^b	22,7 ^b	22,8 ^b	2,8
Gospodarstwa domowe Households	30,1	32,1	31,6	32,0	2,4

a Do 2018 r. łącznie z nawodnieniami w rolnictwie i leśnictwie. b Napelnianie i uzupełnianie stawów rybnych.
a Until 2018 includes irrigation in agriculture and forestry. b Filling and completing fish ponds.

W 2024 r. gospodarstwa domowe zużyły 32,0 hm³ wody (2,4% zużycia krajowego), tj. o 6,2% więcej w porównaniu z 2015 r. oraz o 1,2% więcej w odniesieniu do poprzedniego roku. Przeciętne zużycie wody na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych wyniosło 32,9 m³ (w 2015 r. – 29,5 m³), przy czym w miastach wskaźnik ten osiągnął wielkość 34,5 m³ (więcej o 10,2% w stosunku do 2015 r.), a na wsi 30,0 m³, tj. więcej niż w 2015 r. o 14,5%. Przeciętny mieszkaniec gospodarstwa domowego w kraju zużył w 2024 r. 35,5 m³, tj. o 7,9% więcej niż przeciętny lubuszanin. Większe przeciętne zużycie wody z wodociągów w kraju dotyczyło także mieszkańców miast (więcej o 7,0%) i wsi (więcej o 11,7%).

Mapa 14. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r.
Map 14. Water consumption for the needs of the national economy and population in 2024

Woda zużyta przez zakłady produkcyjne oraz na potrzeby ludności wraca do środowiska w postaci ścieków, które są głównym czynnikiem zanieczyszczenia i degradacji zasobów wodnych.

W 2024 r. w województwie lubuskim wytworzono 46,1 hm³ ścieków (tj. o 17,9% więcej niż w 2015 r.), z tego 37,6 hm³ stanowiły ścieki komunalne, a 8,5 hm³ ścieki przemysłowe.

Do wód powierzchniowych lub do ziemi odprowadzono 43,3 hm³ ścieków komunalnych i przemysłowych łącznie (o 21,2% więcej niż w 2015 r.), tj. 0,6% ogółu ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi w Polsce. Na ścieki przemysłowe przypadało 13,2% (5,7 hm³), a pozostałe 86,8% – 37,6 hm³ – na ścieki komunalne. W 2024 r. z ogółu ścieków – 99,7% wymagało oczyszczenia, a w 2015 r. – 98,1%.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

W 2024 r. spośród 5,6 hm³ ścieków przemysłowych wymagających oczyszczenia, oczyszczono 99,2% ścieków. Najwięcej ścieków było oczyszczanych biologicznie – 81,5% i mechanicznie – 11,0%, natomiast chemicznie oczyszczono 6,7% ogółu ścieków przemysłowych wymagających oczyszczenia. Na przestrzeni ostatnich lat struktura oczyszczania ścieków przemysłowych uległa zmianie. W porównaniu z 2015 r. zwiększył się odsetek ścieków oczyszczanych biologicznie (o 11,6 p. proc.) oraz mechanicznie (o 0,1 p. proc.), natomiast zmniejszył oczyszczanych metodą chemiczną (o 12,3 p. proc.).

W 2024 r. do wód lub do ziemi odprowadzono 37,6 hm³ ścieków komunalnych wymagających oczyszczenia, z tego oczyszczono 99,9% ścieków. Ścieki oczyszczano stosując metodę z podwyższonym usuwaniem biogenów – 75,3% i biologicznie – 24,7% ścieków komunalnych wymagających oczyszczenia. Na przestrzeni ostatnich lat struktura oczyszczania ścieków komunalnych uległa niewielkiej zmianie. W porównaniu z 2015 r. zwiększył się odsetek ścieków oczyszczanych z podwyższonym usuwaniem biogenów (o 2,3 p. proc.), kosztem ścieków oczyszczanych biologicznie.

Tablica 4. Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi
Table 4. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Oczyszczalnie ścieków Wastewater treatment plants	131	124	123	120
Ścieki komunalne odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Municipal wastewater discharged during the year in dam ³	30942	32600	35915	37581
Ścieki przemysłowe odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Industrial wastewater discharged during the year in dam ³	4772	5458	5494	5567
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^a Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^a	74,1	77,5	79,4	80,1

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
a Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

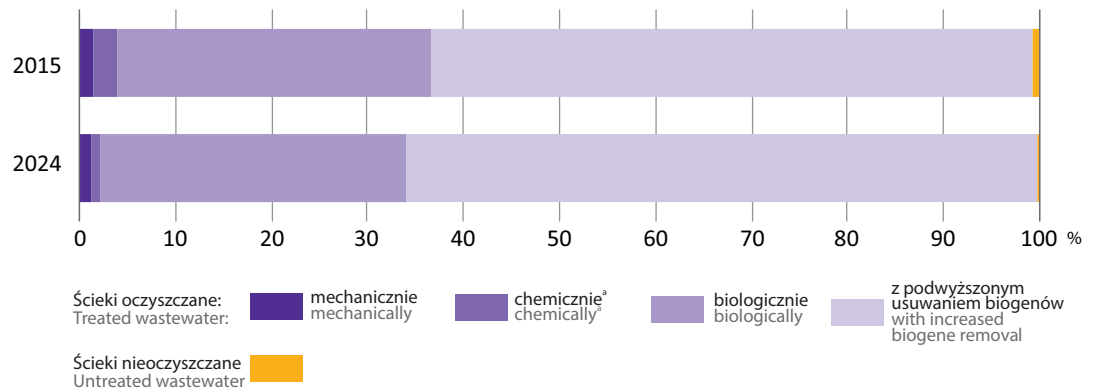
Oczyszczalnia ścieków - zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do oczyszczania ścieków oraz znajdujących się na wspólnym terenie obiektów pomocniczych niezbędnych dla dostawy energii elektrycznej, wody, stworzenia odpowiednich warunków do pracy i obsługi oczyszczalni. Wyróżnia się oczyszczalnie mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów.

W województwie lubuskim w 2024 r. działało 120 oczyszczalni ścieków przemysłowych i komunalnych (o 11 mniej niż w 2015 r.), o większej w skali roku (o 0,5%) przepustowości wynoszącej 287,5 tys. m³/dobę.

Wśród nich znajdowało się 99 oczyszczalni ścieków komunalnych: 75 typu biologicznego i 24 z podwyższonym usuwaniem biogenów. W latach 2015-2024 liczba oczyszczalni komunalnych zmniejszyła się o 6, a oczyszczalni przemysłowych o 5. W 2024 r. w stosunku do 2015 r. ubywało 5 biologicznych oczyszczalni ścieków komunalnych i 1 oczyszczalnia z podwyższonym usuwaniem biogenów.

W omawianym roku ścieki przemysłowe województwa lubuskiego oczyszczane były przez 21 oczyszczalni ścieków: 15 typu biologicznego, 4 typu mechanicznego i 2 chemiczne.

Wykres 7. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi
 Chart 7. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

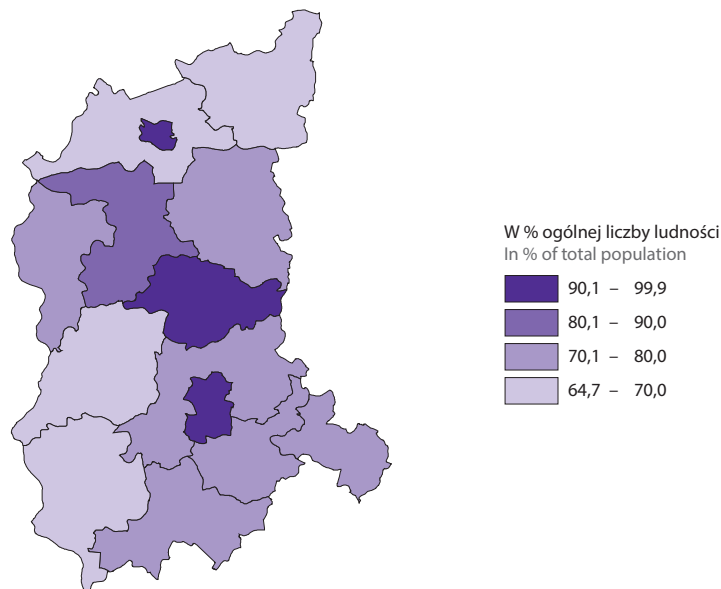

a Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.
 a Data include only industrial wastewater.

Dane o ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków podano w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni pracujących na sieci kanalizacyjnej i oczyszczających ścieki z miast i wsi (łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne).

Według danych szacunkowych w województwie lubuskim 80,1% ogółu ludności korzystało w 2024 r. z oczyszczalni ścieków (97,5% w miastach i 49,3% na wsi). Wskaźnik ten w ciągu ostatnich lat (od 2015 r.) systematycznie wzrastał, dla porównania: w 2015 r. wyniósł 74,1%, a w 2023 r. 79,4%.

Mapa 15. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2024 r.
 Map 15. Population connected to wastewater treatment plants in 2024

Największy odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków odnotowano w miastach na prawach powiatu – Gorzów Wlkp. (99,9%) i Zielona Góra (98,5%) oraz w powiecie świebodzińskim (93,2%). Najmniejszy odsetek korzystających z oczyszczalni ścieków wystąpił w powiatach: strzelecko-drezdeneckim (64,7%), żarskim (65,5%) oraz krośnieńskim (65,8%).

4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

4.3. Pollution and protection of air

W porównaniu z 2015 r. liczba zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza województwa lubuskiego nie zmieniła się znacząco. W odniesieniu do 2015 r. zmniejszyła się emisja zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych. Emisja pyłów pochodziła głównie z emisji pyłów cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych. Wśród zanieczyszczeń gazowych dominował dwutlenek węgla. W tym samym czasie zwiększył się wskaźnik zanieczyszczeń gazowych zatrzymanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń, natomiast wskaźnik ten zmniejszył się w przypadku zanieczyszczeń pyłowych.

O skali i strukturze zanieczyszczeń powietrza decyduje przede wszystkim sektor energetyczno-przemysłowy. Dla zbiorowości tego sektora przyjęto określenie zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza. W końcu 2024 r. w województwie lubuskim odnotowano 64 takie zakłady (ich liczba zmniejszyła się o 3 zakłady w odniesieniu do 2015 r.). Wśród nich 42,2% posiadało urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych, a 9,4% gazowych.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych – ilość zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku i obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych - ilość zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe.

Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych w województwie lubuskim z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. wyniosła 1986,8 tys. ton, tj. o 0,7% mniej niż w 2015 r.

W porównaniu z 2015 r. nieznacznie zmniejszyła się emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych (po 0,7%). W Polsce w omawianym okresie nastąpił spadek emisji zanieczyszczeń pyłowych o 65,3% i gazowych o 20,5%.

W 2024 r. wyemitowano 0,9 tys. ton zanieczyszczeń pyłowych, co stanowiło 5,7% ogólnopolskiej emisji pyłów. Na 1 km² powierzchni województwa przypadało 62,7 kg wyemitowanych pyłów, a w kraju średnio 48,9 kg.

W skali roku w województwie lubuskim nastąpił wzrost emisji pyłów o 135,8%. Pochodziły one głównie z emisji pyłów cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych (61,3% ogólnej emisji pyłów).

Wśród zanieczyszczeń gazowych dominował dwutlenek węgla (CO₂), stanowiąc łącznie 99,7% ogólnej emisji gazów (99,1% w 2015 r.). Ponadto w skład zanieczyszczeń wchodziły także m.in.: tlenki azotu, tlenek węgla oraz dwutlenek siarki.

W 2024 r. emisja zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) wyniosła 5,7 tys. ton (404,4 kg na 1 km²), tj. 0,6% wielkości krajowej. W porównaniu z 2015 r. odnotowano spadek emisji gazów (bez CO₂) o 69,9%.

W strukturze gazowych zanieczyszczeń powietrza (bez CO₂) największy udział miały tlenki azotu (36,5%), udział tlenku węgla wyniósł 26,9%, a dwutlenek siarki stanowił 20,0%.

Wskaźnik zanieczyszczeń zatrzymanych i zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń pyłowych w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza zmniejszył się z 99,1% w 2015 r. do 98,7% w 2024 r. W tym samym czasie wskaźnik zanieczyszczeń zatrzymanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) wzrósł z 32,3% do 71,2%.

Spośród zneutralizowanych zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) tlenek węgla stanowił 98,6%, tlenki azotu – 0,8%, a pozostałe gazy (głównie amoniak, dwusiarczek węgla, siarkowodór i związki chloroorganiczne) – 0,6% zanieczyszczeń wytworzonych.

Tablica 5. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
Table 5. Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	tys. ton/rok thousand of tonnes/year				Polska=100 Poland=100
Emisja zanieczyszczeń gazowych Emission of gaseous pollutants					
Ogółem Total	2000,1	2062,4	2026,2	1986,0	1,2
w tym: of which:					
Dwutlenek siarki Sulphur dioxide	2,6	1,5	1,1	1,1	0,9
Tlenki azotu Nitrogen oxides	6,1	2,7	1,8	2,1	1,5
Tlenek węgla Carbon monoxide	8,8	1,8	1,4	1,5	0,7
Dwutlenek węgla Carbon dioxide	1981,3	2055,2	2021,0	1980,3	1,2
Emisja zanieczyszczeń pyłowych Emission of particulate pollutants					
Ogółem Total	0,9	0,6	0,4	0,9	5,7
w tym ze spalania paliw of which fuel combustion	0,7	0,4	0,2	0,2	3,1

4.4. Ochrona przyrody. Lasy

4.4. Nature protection. Forests

W odniesieniu do stanu z 2015 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionych zmniejszyła się. Na terenie województwa lubuskiego znajdują się dwa parki narodowe: największy w województwie Park Narodowy „Ujście Warty”, którego powierzchnia zwiększyła się o 2 ha oraz „Drawieński Park Narodowy”. Wzrosła również powierzchnia stanowisk dokumentacyjnych (blisko 10-krotnie), zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych, a zmniejszyła powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu i użytków ekologicznych. Wzrosła ilość nowych pomników przyrody, wśród których dominowały pojedyncze drzewa. Wśród zwierząt chronionych dominował bóbr europejski oraz wilk, którego populacja zwiększyła się niemal 5-krotnie. Pod względem wskaźnika lesistości województwo lubuskie nadal zajmowało 1. lokatę w Polsce.

Podstawowym celem ochrony przyrody jest utrzymanie na chronionym obszarze naturalnych procesów przyrodniczych i stabilności ekosystemów, a także zachowanie różnorodności biologicznej i dziedzictwa geologicznego. Ochrona przyrody zapewnia ciągłość istnienia gatunków i ekosystemów, kształtuje właściwą postawę wobec jej zasobów, jak również pozwala na przywrócenie ich do właściwego stanu.

Park narodowy - obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerваты przyrody - obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy - obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu - tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000 - obszary utworzone w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe - fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na walory widokowe lub estetyczne.

Powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody (bez obszarów sieci „Natura 2000”) w końcu 2024 r. wyniosła 524,2 tys. ha, co stanowiło 37,5% powierzchni ogólnej województwa i 5,2% powierzchni chronionej w Polsce. W odniesieniu do stanu z 2015 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionych zmniejszyła się o 18,6 tys. ha, tj. o 3,4%. Na 1 mieszkańca województwa przypadało 5405 m² powierzchni prawnie chronionej.

W strukturze obszarów objętych ochroną prawną dominują obszary chronionego krajobrazu (79,8% arealu chronionego oraz 29,9% powierzchni województwa) oraz parki krajobrazowe (14,8% powierzchni chronionej i 5,5% powierzchni ogólnej). Większość powierzchni obszarów chronionych w województwie koncentruje się w powiatach podregionu gorzowskiego tj. w północnej części województwa lubuskiego.

Najwyższą formę ochrony przyrody stanowią parki narodowe, których powierzchnia w odniesieniu do 2015 r. zwiększyła się o 2,2 ha i w 2024 r. wyniosła 13,6 tys. ha.

Na terenie województwa lubuskiego znajdują się 2 parki narodowe: największy w województwie Park Narodowy „Ujście Warty” oraz „Drawieński Park Narodowy”, który prawie w połowie swojej powierzchni leży w województwie lubuskim (pozostała część należy do województw zachodniopomorskiego i wielkopolskiego). Ochroną ścisłą objęta jest niemal 7-procentowa część powierzchni parków narodowych. Na terenach tych zakazana jest jakakolwiek ingerencja człowieka w przyrodę.

W porównaniu z 2015 r. wzrosła powierzchnia stanowisk dokumentacyjnych (blisko 10-krotnie), zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (o 50,7%), rezerwatów przyrody (o 8,0%) i parków krajobrazowych (o 0,4%). Zmniejszyła się powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu (o 4,6%) oraz użytków ekologicznych (o 6,4%).

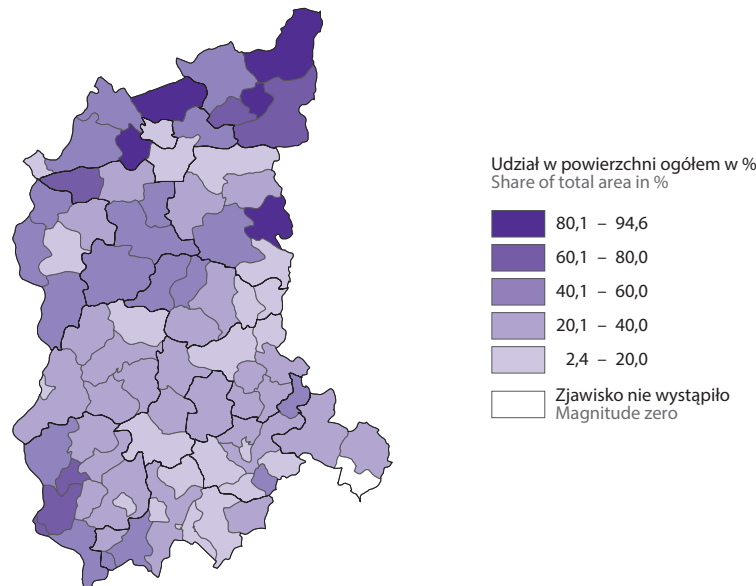
W końcu 2024 r. ochroną rezerwatową objętych było 71 obiektów o łącznej powierzchni 4,2 tys. ha. Rezerwaty województwa lubuskiego charakteryzuje duża różnorodność biologiczna. Najliczniejsze w województwie były rezerwaty chroniące ekosystemy leśne (34 obiekty) o łącznej powierzchni 1,9 tys. ha oraz torfowiskowe (18 obiektów) o powierzchni 0,8 tys. ha. Występowało także po 7 rezerwatów faunistycznych i wodnych, 3 florystyczne i 2 stepowe.

Parki krajobrazowe są terenami chronionymi ze względu na walory przyrodniczo-krajobrazowe, a jednocześnie pełnią funkcję rekreacyjno-wypoczynkową. Powierzchnia parków krajobrazowych (łącznie z powierzchnią rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody) w 2024 r. w województwie lubuskim wyniosła 77,4 tys. ha, tj. 5,5% powierzchni ogólnej województwa. Największym pod względem powierzchni był park krajobrazowy „Łuk Mużakowa” (18,7 tys. ha).

Pozostałe osobliwości przyrodnicze chronione były w innych formach. Na terenie województwa zarejestrowano 1453 pomniki przyrody, wśród których dominowały obiekty chroniące przyrodę żywą (pojedyncze drzewa, grupy drzew, aleje i krzewy) – stanowiąc 94,9% ogółu pomników. Od 2015 r. zwiększyła się (o 116) liczba pomników, a w odniesieniu do poprzedniego roku – o 37 obiektów.

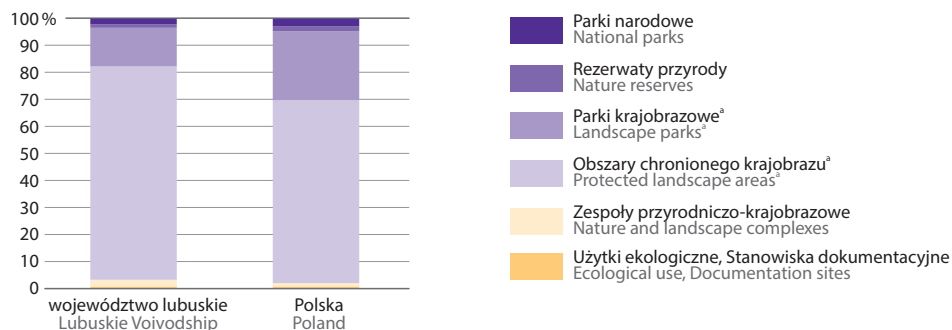
Mapa 16. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 16. Area of special nature value under legal protection in 2024 As of 31 December

Wykres 8. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 8. Area of special nature value under legal protection in 2024
As of 31 December

a Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.
a Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within their areas.

Ponadto na terenie województwa odnotowano indywidualne formy ochrony przyrody: 409 użytków ekologicznych, 15 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz 2 stanowiska dokumentacyjne (istniejące od 2006 r. stanowisko dokumentacyjne o nazwie „Żebra” będące skupiskiem skałek piaskowych położonych w gminie Sulęcín oraz powstałe w 2015 r. stanowisko dokumentacyjne „Wydma nad Dużym Stawem” ulokowane w gminie Brody).

Obszary „Natura 2000” są formą ochrony przyrody, która uzupełnia dotychczasowy system obszarów i obiektów chronionych w celu zachowania zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt lub siedlisk przyrodniczych w Europie. W ramach „Natura 2000” na obszarze województwa lubuskiego w 2024 r., położonych w całości lub częściowo, znajdowało się 12 obszarów specjalnej ochrony ptaków – OSO (o łącznej powierzchni 294,1 tys. ha) i 67 specjalnych obszarów ochrony siedlisk – SOO (209,1 tys. ha).

W Polsce występują trzy duże drapieżniki: niedźwiedź brunatny, ryś i wilk. Wszystkie są gatunkami chronionymi przez polskie prawo (niedźwiedź od 1952 r., ryś od 1995 r., wilk od 1998 r.). W 2024 r. w stanie dzikim żyły 404 niedźwiedzie, 636 rysie, zaś jedna z największych w Europie populacji wilka liczyła 5110 osobników. W lubuskich lasach odnotowano 406 wilków, co stanowiło 7,9% populacji krajowej. W latach 2015-2024 liczebność tego gatunku zwiększyła się w województwie lubuskim niemal 5-krotnie.

W lasach województwa lubuskiego zaobserwowano występowanie żubra: w 2015 r. 2 osobników, w 2018 r. – 10, jednak w 2024 r. populacja zmniejszyła się do 3 sztuk. W Polsce w 2024 r. populacja tego największego europejskiego roślinożercy liczyła 3060 osobników, tj. 2-krotnie więcej w porównaniu z 2015 r.

Gatunkiem chronionym licznie występującym w województwie lubuskim jest bóbr europejski. Populacja tego gatunku stanowiła 5,3% populacji krajowej i wyniosła 8,3 tys. szt., ulegając od 2015 r. lekkim wahaniom liczebności.

W 2024 r. powierzchnia parków spacerowo-wypoczynkowych, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej wyniosła 2606,7 ha, zajmując 0,2% powierzchni województwa i stanowiła 4,1% krajowych terenów zielonych. Na 1 mieszkańca przypadało 26,9 m² terenów zieleni.

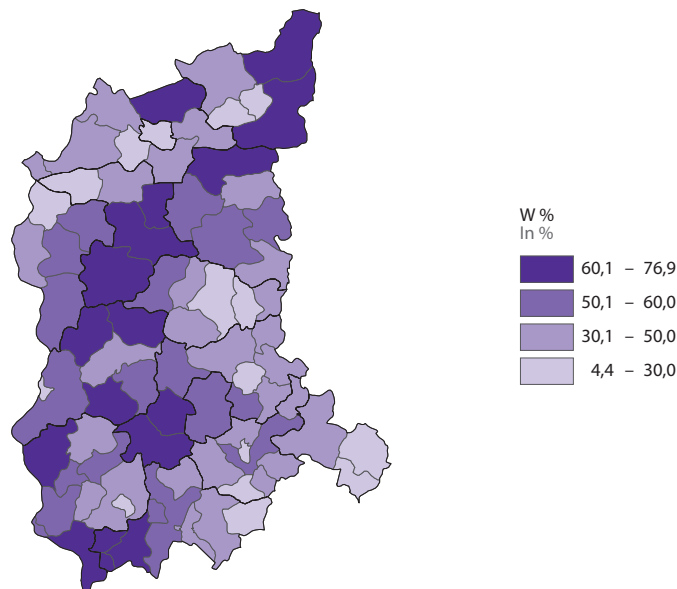
Grunty leśne w 2024 r. zajmowały w województwie lubuskim obszar 712,4 tys. ha, tj. 50,9% powierzchni ogólnej województwa i 7,5% powierzchni gruntów leśnych kraju. Lasy lubuskie stanowiły w końcu 2024 r. 97,2% obszaru gruntów leśnych i zajmowały powierzchnię 692,2 tys. ha. Pozostałe grunty leśne (2,8%) związane były z gospodarką leśną. Lasy publiczne stanowiły 98,1% powierzchni lasów, a wśród nich przeważały lasy Skarbu Państwa – zarządzane i użytkowane przez Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe” (98,7%). Nieznacznie zwiększył się udział lasów prywatnych i wyniósł 1,9% (wobec 1,8% w 2015 r.).

Lesistość – stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geodezyjnej kraju (danej jednostki terytorialnej: województwa, powiatu, gminy).

Lesistość, wyrażająca procentowy stosunek powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa, w 2024 r. wzrosła o 0,3 p. proc. w odniesieniu do 2015 r. osiągając wartość 49,5%. W 2015 r. wskaźnik lesistości dla województwa lubuskiego wynosił 49,2%. Pod względem wskaźnika lesistości województwo lubuskie zajmuje 1. lokatę w Polsce.

**Mapa 17. Lesistość w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 17. Forest cover in 2024
As of 31 December

Niekorzystną cechą polskich lasów z punktu widzenia różnorodności biologicznej jest małe zróżnicowanie składu gatunkowego drzewostanów. W województwie lubuskim, w lasach będących w zarządzie Lasów Państwowych, podobnie jak w kraju, przeważały drzewostany iglaste (83,0%). W odniesieniu do poprzedniego roku o 0,2 p. proc. zmniejszył się udział gatunków liściastych (17,0% w 2024 r.), wśród których przeważała dąb (38,4% powierzchni lasów liściastych), brzoza (20,7%), olsza i buk (po 13,7%).

Panowanie drzewostanów iglastych w lasach jest przyczyną przewagi siedlisk borowych, dlatego bory i bory mieszane porastały 68,2% powierzchni lasów w województwie lubuskim.

W strukturze wieku lasów dominowały drzewostany w wieku 81 lat i więcej, które zajmowały 23,4% powierzchni zalesionej będącej w zarządzie Lasów Państwowych.

W ramach gospodarki leśnej prowadzone są prace hodowlane i pielęgnacyjne mające na celu utrzymanie jakości oraz zdrowotności drzewostanu i gleby, a także kształtowanie lasu w sposób zapewniający uzyskanie najlepszych wyników produkcyjnych (wytwarzanie największych ilości masy drzewnej, możliwie najlepszej jakości).

Ważną rolę w hodowli lasu spełniają odnowienia i zalesienia zmierzające do powstania młodego drzewostanu lub przebudowy istniejącego, poprzez zmianę składu gatunkowego. W 2024 r. odnowiono i zalesiono 6,3 tys. ha gruntów, tj. o 3,4% mniej niż w roku poprzednim, natomiast o 26,0% więcej w odniesieniu do 2015 r.

Prawie 285,7 tys. ha, tj. 42,6% powierzchni lasów będących w zarządzie Lasów Państwowych, zostało uznanych za lasy ochronne. Obszary te podlegają ochronie ze względu na spełniane funkcje. Lasy, które miały szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa państwa zajmowały 40,1% powierzchni lasów ochronnych, te które chroniły zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulowały stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów – stanowiły 33,3% powierzchni lasów ochronnych, a położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców – 18,2%.

Dużym zagrożeniem dla drzewostanów są pożary lasów. W 2024 r. odnotowano 351 pożarów, tj. 6,0% liczby krajowej (spadek o 45,6% w porównaniu z 2015 r.), podczas których spaleni uległo 69 ha lasów (o 28,3% mniej niż w 2015 r.). Główną przyczyną pożarów były zdarzenia nieustalone, podpalenia i nieostrożność dorosłych.

4.5. Odpady przemysłowe i komunalne

4.5. Industrial and municipal waste

W 2024 r. wytworzono więcej odpadów przemysłowych niż w 2015 r. Głównym źródłem odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) było przetwórstwo przemysłowe i budownictwo. Nadal duża część odpadów pochodzących z działalności gospodarczej była składowana i zwiększyła się w porównaniu ze stanem z końca 2015 r.

Ilość odpadów komunalnych stałych zebranych w 2024 r. wzrosła w odniesieniu do 2015 r. o 28,1%, stanowiąc 3,0% odpadów zebranych w Polsce. Składowanie na wysypiskach było podstawowym sposobem postępowania z odpadami komunalnymi. Zwiększyła się ilość odpadów zebranych selektywnie. W ciągu 2024 r. zlikwidowano 200 nielegalnych wysypisk, zbierając podczas ich likwidacji 0,4 tys. ton odpadów komunalnych. W województwie lubuskim w końcu 2024 r. było o 3 mniej „dzikich” wysypisk niż w 2015 r.

Istotny wpływ na jakość wód i gleb wywiera prowadzona gospodarka odpadami oraz stan składowisk. W 2024 r. wytworzono 709,8 tys. ton odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych), tj. o 12,4% więcej niż w 2015 r. Odpady wytworzone w województwie lubuskim stanowiły 0,7% ilości odpadów wytworzonych w Polsce.

Tablica 6. Odpady przemysłowe

Table 6. Industrial waste

Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2023	2024	
	w tys. ton in thousand tonnes	Polska=100 Poland=100	w tys. ton in thousand tonnes		Polska=100 Poland=100	
Odpady wytworzone (w ciągu roku) Waste generated (during the year)	631,6	0,5	689,9	679,6	709,8	0,7
w tym: of which:						
unieszkodliwione we własnym zakresie disposed by producers on its own	36,4	0,1	4,3	4,1	5,1	0,0
przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	413,3	0,6	493,9	450,4	440,5	0,7
magazynowane czasowo temporarily stored	17,3	0,9	4,5	21,8	54,8	7,1
Odpady dotychczas składowane (na- gromadzone) ^a (stan w końcu roku) Waste landfilled to date (accumula- ted) ^a (at the end of the year)	2780,8	0,2	2824,2	2820,1	2821,4	0,2

a Na składowiskach (w tym hałdach i stawach osadowych) własnych.

a On own landfills (including heaps and setting ponds).

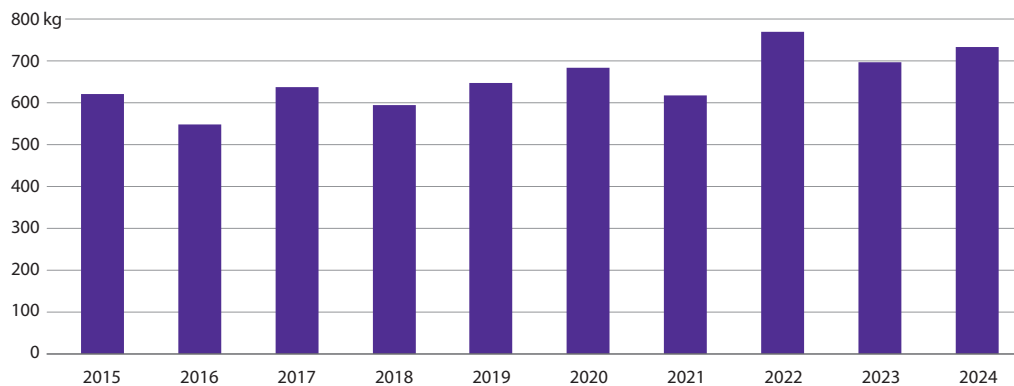
Głównym źródłem odpadów były przetwórstwo przemysłowe i budownictwo, które wygenerowały odpowiednio 63,0% i 17,8% ogółu odpadów wytworzonych w 2024 r.

Z ogólnej ilości odpadów wytworzonych w 2024 r. innym odbiorcom przekazano – 62,1%, odzyskowi poddano 29,5%, czasowo zmagazynowano 7,7%, a unieszkodliwiono – 0,7%.

Odpady deponowane na składowiskach ulegają niekontrolowanym procesom fizycznym, chemicznym i biologicznym, przez co mogą stanowić zagrożenie dla środowiska. Ogólna ilość odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) dotychczas nagromadzonych na składowiskach własnych na koniec 2024 r. wyniosła 2821,4 tys. ton i zwiększyła się o 1,5% w porównaniu ze stanem z końca 2015 r. (w kraju wzrost o 9,4%). Na 1 km² powierzchni województwa przypadało 201,6 kg odpadów nagromadzonych, w kraju odpowiednio – 5868,6 kg.

Wykres 9. Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca

Chart 9. Industrial waste generated during the year per capita

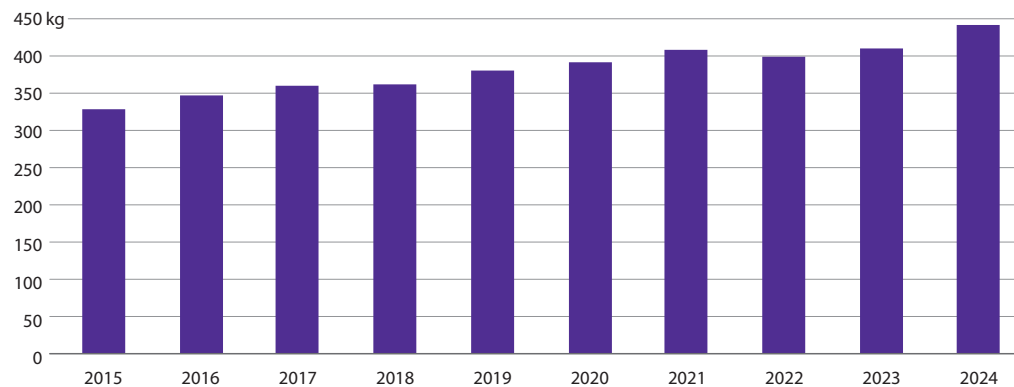

Odpady komunalne - odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Ilość odpadów komunalnych stałych zebranych w 2024 r. wyniosła 428,2 tys. ton i w relacji do 2015 r. wzrosła o 28,1%, stanowiąc 3,0% odpadów zebranych w Polsce. W kraju zebrano 14158,4 tys. ton odpadów, tj. więcej niż w 2015 r. o 30,3%.

Wykres 10. Odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca

Chart 10. Municipal waste collected during the year per capita

Tablica 7. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku
Table 7. Municipal waste collected separately during the year

Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2023	2024			
	ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	ogółem total			w tym z gospodarstw domowych of which from households		
			w tonach in tonnes			Polska =100 Poland =100	w tonach in tonnes	Polska =100 Poland =100
Ogółem Total	62749,8	51584,0	126591,1	148575,4	158216,9	2,7	147166,5	2,7
w tym: of which:								
Papier i tektura Paper and cardboard	9601,4	5411,0	15032,0	15469,5	16509,9	2,6	14300,7	2,7
Szkło Glass	10550,2	9669,8	17521,2	18315,7	18425,9	2,4	17555,3	2,5
Tworzywa sztuczne Plastics	11224,3	9602,2	23588,7	27215,0	28761,7	4,7	26888,4	4,8
Metale Metals	850,1	754,9	59,5	80,5	79,2	1,5	67,7	1,7
Tekstylia Textiles	22,7	18,5	76,3	288,3	239,6	3,6	212,3	3,3
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne Waste electrical and electronic equipment	217,3	201,9	632,0	638,2	744,2	1,7	738,8	1,7

Z ogółu zebranych odpadów komunalnych w województwie lubuskim 36,3% przeznaczono do składowania, 17,5% do recyklingu, 15,5% poddano kompostowaniu lub fermentacji, a 15,2% przeznaczono do przekształcenia termicznego z odzyskiem energii.

Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez 1 mieszkańca na terenie województwa lubuskiego w 2024 r. wyniosła 441 kg (w Polsce – 377 kg) i wzrosła o 34,3% w stosunku do 2015 r.

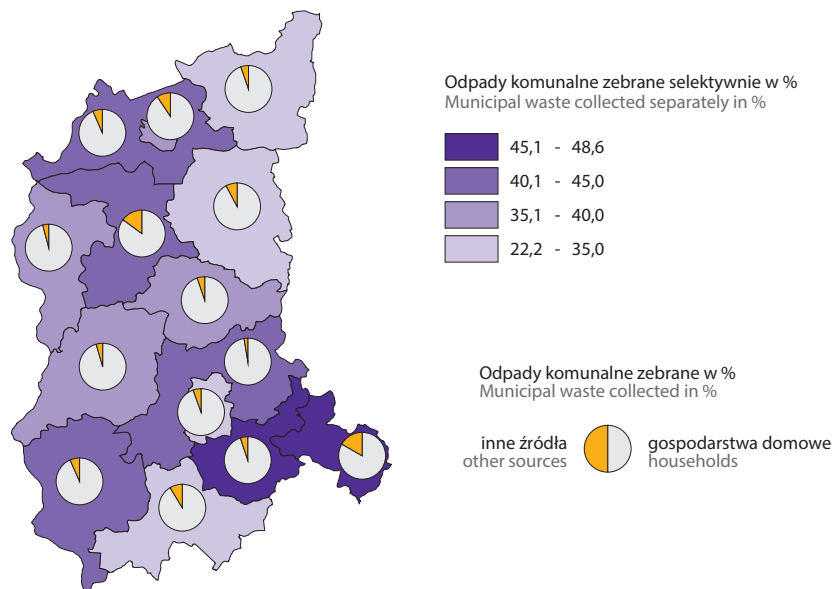
Większość (80,6%) zmieszanych odpadów komunalnych zebrano z gospodarstw domowych. Pozostałe 19,4% odpadów stałych (z wyłączeniem odpadów wyselekcjonowanych) pochodziło z usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji (52,5 tys. ton).

Składowanie na wysypiskach jest podstawowym sposobem postępowania z odpadami komunalnymi. W 2024 r. 36,3% odpadów zebranych (z wyłączeniem wyselekcjonowanych) trafiło na 10 zorganizowanych składowisk, zajmujących powierzchnię 79,8 ha.

Zwiększa się ilość odpadów zebranych selektywnie. W 2024 r. ich udział w ogólnej ilości odpadów komunalnych wyniósł 36,9% (wobec 18,8% w 2015 r.). W strukturze odpadów zebranych selektywnie dominujące frakcje to: odpady biodegradowalne – 42,3%, tworzywa sztuczne – 18,2%, odpady wielkogabarytowe – 16,3%, szkło – 11,6%, papier i tektura – 10,4%.

Poważnym, jednakże coraz lepiej opanowanym, problemem gospodarki odpadami jest utrzymująca się duża liczba przypadków składowania odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych.

Mapa 18. Odpady komunalne zebrane w 2024 r.
Map 18. Municipal waste collected in 2024

Według danych urzędów lubuskich gmin w końcu 2024 r. w województwie lubuskim istniały 32 „dzikie” wysypiska, tj. o 3 mniej niż w 2015 r., natomiast o 5 więcej niż w roku poprzednim. Powierzchnia tych wysypisk wyniosła 1,0 ha, stanowiąc 0,5% powierzchni „dzikich” wysypisk w Polsce.

W ciągu 2024 r. zlikwidowano 200 nielegalnych wysypisk, zbierając podczas ich likwidacji 0,4 tys. ton odpadów komunalnych.

4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

4.6. Economic aspects of environmental protection

W 2024 r. nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska zmniejszyły się w porównaniu z 2015 r. Najwięcej środków przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód, w tym na inwestycje związane z siecią kanalizacyjną odprowadzającą ścieki. W finansowaniu nakładów na ochronę środowiska zmniejszył się udział środków z zagranicy.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej były wyższe. Najwięcej środków przeznaczono na ujęcia i doprowadzenia wody oraz na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody. Środki na inwestycje służące gospodarce wodnej pochodziły głównie z budżetu centralnego oraz środków własnych inwestorów.

W latach 2015-2024 przekazano do użytku wiele inwestycji rzeczowych w zakresie ochrony środowiska jak i gospodarki wodnej.

Zapobieganie zanieczyszczeniom i degradacji środowiska naturalnego wymaga nakładów na ekologiczne przedsięwzięcia inwestycyjne. W 2024 r. nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska wyniosły 275,3 mln zł, tj. mniej o 35,9% w porównaniu z 2015 r. Wydatki te stanowiły 1,8% nakładów na ochronę środowiska w kraju. Najwięcej środków przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód – 62,7% (w 2015 r. 62,2%). Na gospodarkę odpadami poniesiono 10,5% nakładów inwestycyjnych (wobec 6,0% w 2015 r.), a na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu – 9,7% (22,2% w 2015 r.).

W ramach ponoszenia nakładów na gospodarkę ściekową i ochronę wód 44,2% przeznaczono na inwestycje związane z siecią kanalizacyjną odprowadzającą ścieki (w 2015 r. 73,6%), a 21,0% na odprowadzającą wody opadowe (w 2015 r. 7,3%).

W 2024 r. w porównaniu z 2015 r., zmniejszył się udział środków z zagranicy w ogólnych nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska (z 34,8% do 4,0%), udział kredytów i pożyczek krajowych (z 11,2% do 6,1%) oraz udział środków z funduszy ekologicznych (4,4% wobec 7,2% w 2015 r.). Zwiększył się natomiast udział środków własnych inwestorów (z 44,2% do 56,0%) oraz udział nakładów związanych z ochroną środowiska finansowanych ze środków budżetu centralnego, który wyniósł 27,3% (wobec 1,1% w 2015 r.).

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2024 r. wyniosły 158,2 mln zł, tj. o 57,9% więcej niż w 2015 r. Wydatki te stanowiły 4,4% nakładów na gospodarkę wodną w kraju. Na ujęcia i doprowadzenia wody przeznaczono 30,5% środków (w 2015 r. 19,0%), a na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody – 20,9% środków (w 2015 r. 39,0%).

W 2024 r. 67,9% środków służących gospodarce wodnej stanowiły środki pochodzące z budżetu centralnego (w 2015 r. województwo lubuskie nie było beneficjentem tych środków). Zwiększył się udział środków własnych inwestorów (z 22,3% w 2015 r. do 25,5% w 2024 r.) oraz udział środków z kredytów i pożyczek krajowych (do 2,6% wobec 2,1% w 2015 r.). Zmniejszył się udział środków z zagranicy (z 32,0% w 2015 r. do 1,3% w 2024 r.).

Tablica 8. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej^a w latach 2015-2024 (ceny bieżące)

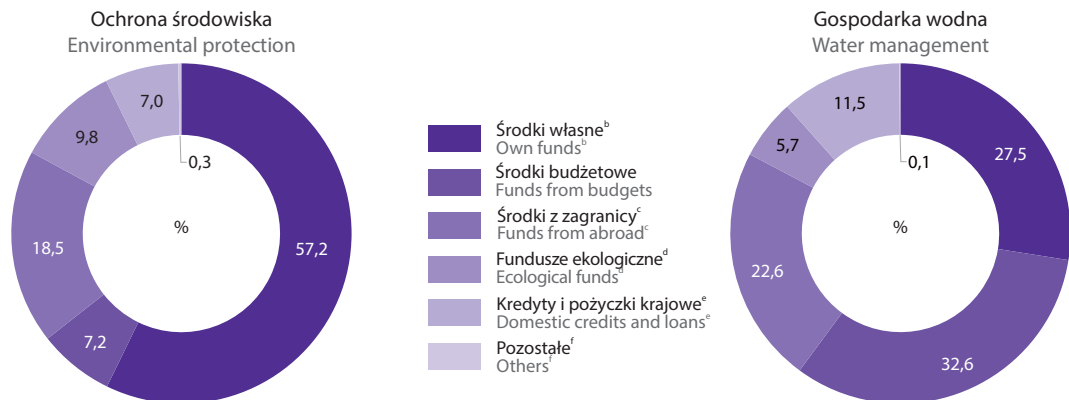
Table 8. Outlays on fixed assets for environmental protection and water management^a in 2015-2024 (current prices)

Wyszczególnienie Specification	W tys. zł In thousand PLN	Polska=100 Poland=100	Na 1 mieszkańca ^b w zł Per capita in PLN
Ochrona środowiska Environmental protection	3043520,1	2,5	304
w tym: of which:			
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu protection of air and climate	642727,6	1,6	64
gospodarka ściekowa i ochrona wód wastewater management and protection of waters	1578823,7	2,8	158
gospodarka odpadami waste management	181839,0	1,5	18
ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu protection of biodiversity and landscape	167211,8	13,7	17
pozostała działalność związana z ochroną środowiska other activity connected with environment protection	447851,1	4,5	45
Gospodarka wodna Water management	1105447,8	3,6	111
w tym: of which:			
ujęcia i doprowadzenia wody water intakes and systems	281558,2	1,9	28
budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody construction and modernisation of water treatment plants	160655,5	3,0	16

a Według lokalizacji inwestycji. b Średnia wartość z danego okresu.
a By site location of investment. b Average value from a given period.

Wykres 11. Nakłady^a na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według źródeł finansowania w latach 2015–2024 (ceny bieżące)

Chart 11. Outlays^a on fixed assets for environmental protection and water management by sources of financing in the years 2015–2024 (current prices)

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. c Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji. d Pożyczki, kredyty i dotacje. e W tym bankowe. f W tym nakłady niesfinansowane.

a By site location of investment. b Including funds from budgets of gminas which are investors. c Non-refundable and refundable funds received from international programmes of aid funds (including the Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion. d Loans, credits and grants. e Of which bank credits and loans. f Of which non-financed outlays.

Efekty rzeczowe uzyskane w zakresie ochrony środowiska w latach 2015-2024 to, m.in.:

- przekazanie do eksploatacji urządzeń o zdolności do redukcji zanieczyszczeń:
 - pyłowych – 1,2 tys. ton na rok,
 - gazowych – 7,5 tys. ton na rok,
- wybudowanie 1,0 tys. km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki oraz 0,2 tys. km sieci odprowadzającej wody opadowe,
- przekazanie do użytku 14 nowych oczyszczalni ścieków komunalnych o przepustowości 12,6 dam³/dobę,
- realizacja 1,9 tys. indywidualnych (prydomowych) oczyszczalni ścieków,
- przekazanie do użytkowania 3 urządzeń do unieszkodliwiania odpadów biologicznych o wydajności 77 tys. ton na rok,
- przekazanie do użytkowania składowiska dla odpadów komunalnych o powierzchni 4 ha i wydajności 20 tys. ton na rok,
- rekultywacja 12,5 ha hałd, wysypisk i stawów osadowych oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych,
- wykonanie 0,9 km barier przeciw hałasowi drogowemu.

Efektami uzyskanymi w gospodarce wodnej w latach 2015-2024 było:

- oddanie do użytku:
 - ujęć wodnych o wydajności 27,9 tys. m³/dobę,
 - stacji uzdatniania wody o wydajności 24,0 tys. m³/dobę,
 - 0,7 tys. km sieci wodociągowej,
- wykonanie:
 - regulacji i zabudowy 72,3 km rzek i potoków,
 - 50,5 km obwałowań przeciwpowodziowych,
 - 2 stacji pomp na zawałach i obszarach depresyjnych,
 - 1 stopnia wodnego.

Rozdział 5

Chapter 5

Społeczeństwo

Society

5.1. Kapitał ludzki

5.1. Human capital

Demografia

Demography

W 2025 r. liczba ludności w województwie lubuskim ponownie zmniejszyła się w ujęciu rocznym. Od 2018 r. w regionie utrzymuje się ubytek naturalny, czyli liczba urodzeń żywych pozostaje niższa niż liczba zgonów. W porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano nieznaczny spadek udziału ludności miejskiej w populacji ogółem. Liczba zawartych małżeństw utrzymała się na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego. Zmniejszyło się ujemne saldo migracji na pobyt stały. Co piąty mieszkaniec województwa miał 65 lat lub więcej. Sytuacja demograficzna regionu kształtowała się mniej korzystnie niż przeciętnie w kraju.

Stan i struktura ludności

Dane dotyczące ludności — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się według krajowej definicji zamieszkania i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące; do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się metodą bilansową, w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w kolejnych okresach spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony), migracjami ludności (migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały oraz wewnętrzne na pobyt czasowy), a także przesunięciami ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (obejmują wyłącznie migracje zarejestrowane). Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego. Dane o orzeczonych rozwodach i separacjach pochodzą ze sprawozdawczości sądów.

Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjmując jako bazę wyjściową: — dla lat 2015–2019 — wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, — od 2020 r. — wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

Tablica 9. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia
 Table 9. Population
 As of 31 December

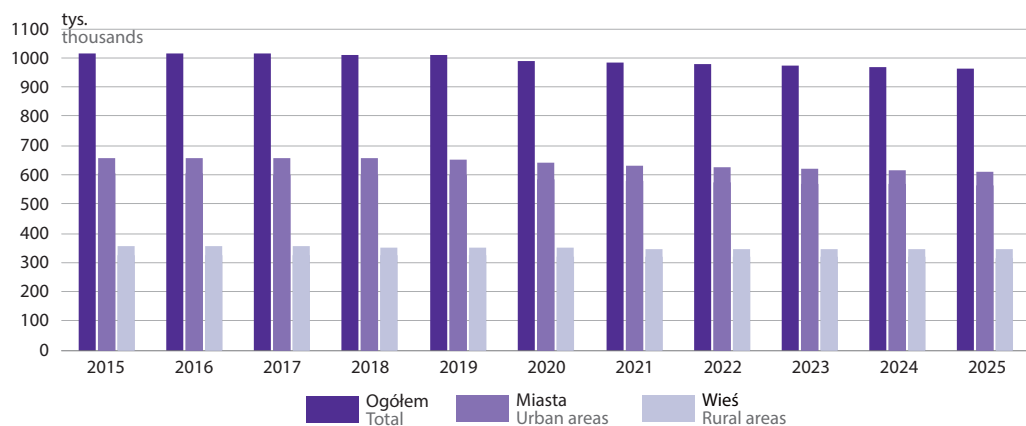
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem: Total:				
w tys. in thousands	1018,1	993,3	969,8	963,6
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	2,6	2,6	2,6	2,6
Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males	105	106	106	106
Miasta - w % ogółu ludności Urban areas - in % of total population	65,0	64,7	64,0	63,9
Wieś - w % ogółu ludności Rural areas - in % of total population	35,0	35,3	36,0	36,1
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej Population per 1 km ² of total area	73	71	69	69

W końcu 2025 r. liczba ludności województwa lubuskiego wyniosła 963,6 tys., tj. o 6,2 tys. mniej niż na koniec 2024 r. oraz o 54,5 tys. mniej w porównaniu z 2015 r. (spadek odpowiednio o 0,6% i 5,4%). Ubytek ludności wynikał z ujemnego salda migracji oraz jeszcze większego ujemnego przyrostu naturalnego. Tempo spadku liczby mieszkańców w regionie było wyższe niż przeciętnie w kraju.

Ludność województwa stanowiła 2,6% ludności Polski. Średnia gęstość zaludnienia, tj. liczba osób przypadająca na 1 km² powierzchni województwa, w 2025 r. – podobnie jak rok wcześniej – wyniosła 69 osób. Była ona jednak niższa niż w 2015 r. (73 osoby). Pod względem gęstości zaludnienia województwo lubuskie zajęło 14. miejsce w kraju, podczas gdy średnia dla Polski wyniosła 119 osób/km².

W 2025 r. 63,9% ludności regionu mieszkało w miastach, tj. o 0,1 p. proc. mniej niż w poprzednim roku i o 1,1 p. proc. mniej w porównaniu z 2015 r. (w kraju – 59,3%). Wskaźnik urbanizacji lokuje województwo lubuskie na 5. miejscu wśród województw o najwyższym odsetku ludności miejskiej. Udział mieszkańców wsi w ludności województwa ogółem zwiększył się w skali roku o 0,1 p. proc., osiągając 36,1%. W porównaniu z 2015 r. wskaźnik ten wzrósł o 1,1 p. proc.

Wykres 12. Ludność według miejsca zamieszkania
Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 12. Population by place of residence
 As of 31 December

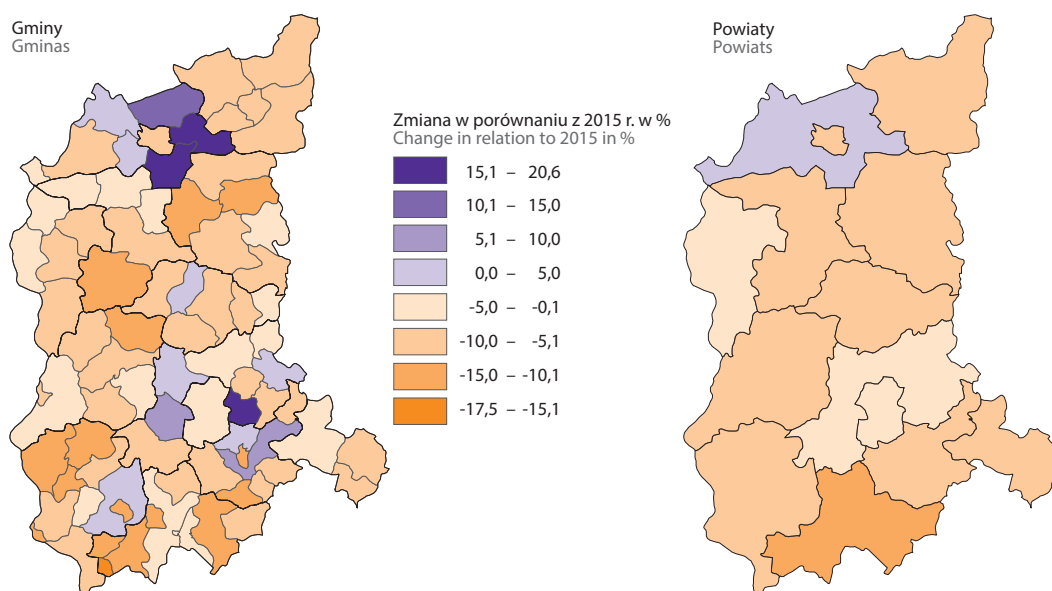

Ponad połowę populacji stanowiły kobiety (51,5%). Współczynnik feminizacji, czyli liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn, wyniósł 106 i był nieznacznie niższy od średniej krajowej (107). Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w mieście na prawach powiatu Gorzów Wlkp. (113), natomiast najniższą w powiecie sulęcińskim (100).

Zmniejszenie liczby ludności w 2025 r. w porównaniu z 2015 r. odnotowano w 13 z 14 powiatów, największe w powiecie żagańskim (o 10,8%). Wzrost liczby ludności wystąpił jedynie w powiecie gorzowskim (o 4,6%). Wśród 82 gmin spadek liczby ludności zanotowano w 70, przy czym największy w gminie miejskiej Gozdnicza (o 17,5%). Wysoki ubytek liczby ludności na poziomie 10-15% zaobserwowano również w gminach wiejskich: Bledzew, Wymiarki i Bytnica, miejskich: Łęknica, Żagań, Żary i Nowa Sól oraz miejsko-wiejskich: Szprotawa, Torzym, Brody, Iłowa i Lubsko. Gminy te leżą na terenie powiatów międzyrzeckiego, krośnieńskiego, nowosolskiego, żagańskiego, żarskiego i sulęcińskiego. W pozostałych 12 gminach odnotowano wzrost liczby ludności, największy w gminach wiejskich Deszczno, Zabór i Santok (po ok. 20-21%). Gminy te znajdują się na obszarze powiatów zielonogórskiego i gorzowskiego.

Mapa 19. Zmiana liczby ludności w latach 2015-2025 Stan w dniu 31 grudnia

Map 19. Population changes in 2015-2025
As of 31 December

W wyniku trwającej depresji urodzeniowej, spowodowanej spadkiem płodności kobiet, w 2025 r. liczba i odsetek dzieci (w wieku 0–14 lat) były mniejsze niż w 2015 r. W kolejnych latach (2015-2018) liczba dzieci wzrosła, zwiększył się także ich udział w ludności województwa – z 15,1% do 15,3%. Od końca 2019 r. liczebność najmłodszej grupy ludności z roku na rok zmniejsza się. W 2025 r. liczba dzieci wyniosła ponad 131,9 tys., tj. o 5,6 tys. mniej w porównaniu z 2024 r. oraz o 22,0 tys. mniej w odniesieniu do 2015 r. Dzieci stanowiły 13,7% ogółu populacji (przed rokiem 14,2%).

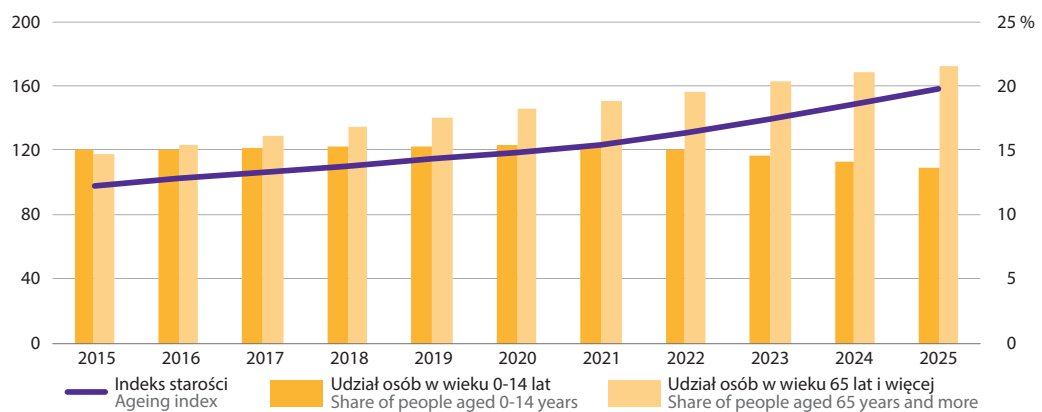
Jednocześnie rośnie liczba osób w starszym wieku (65 lat i więcej). W 2025 r. liczebność tej grupy wieku zwiększyła się w skali roku o 4,0 tys., osiągając 208,2 tys. osób. Osoby starsze stanowiły 21,6% ludności województwa (w 2024 r. – 21,1%, a w 2015 r. – 14,8%). Wzrost ten wynika z przesuwania do populacji w starszym wieku coraz liczniejszych roczników osób urodzonych w latach 50. ub. wieku. Z tego powodu sukcesywnie zmniejsza się liczba osób w tzw. wieku dorosłym (15–64 lata).

Obserwowane przemiany demograficzne wskazują, że obecna sytuacja ludnościowa województwa nie gwarantuje stabilnego rozwoju demograficznego. Zmniejszająca się liczba urodzeń wpływa na stopniowy spadek liczby mieszkańców. Zdecydowanie mniejsza w przyszłości liczba kobiet w wieku rozrodczym będzie miała negatywny wpływ również na przyszłą liczbę urodzeń. Populacja województwa szybko się starzeje, co odzwierciedla przede wszystkim wzrost liczby i udziału osób w najstarszych rocznikach wieku.

W 2025 r. w strukturze ludności województwa według ekonomicznych grup wieku udział osób w wieku przedprodukcyjnym wyniósł 17,2% i zmniejszył się o 0,5 p. proc. w porównaniu z poprzednim rokiem oraz o 0,9 p. proc. w odniesieniu do 2015 r. W porównaniu z rokiem poprzednim udział osób w wieku produkcyjnym pozostał na tym samym poziomie – 58,0%, jednak był niższy o 5,1 p. proc. względem 2015 r. (63,1%). Jednocześnie zwiększył się w skali roku udział osób w wieku poprodukcyjnym – z 24,3% do 24,7% ogółu ludności (wobec 18,8% w 2015 r.). Dla porównania, w kraju udział osób w wieku przedprodukcyjnym w 2025 r. wyniósł 17,7%, w wieku produkcyjnym – 58,2%, a w wieku poprodukcyjnym – 24,1%.

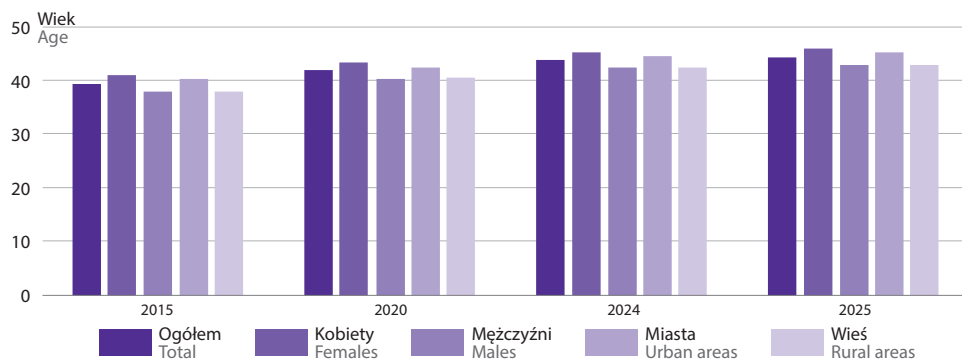
W porównaniu z 2015 r. w województwie lubuskim wyraźnie zmniejszyła się liczba osób w wieku produkcyjnym, natomiast wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym. W 2025 r. w wieku produkcyjnym było 559,3 tys. osób, tj. o 83,3 tys. mniej niż w 2015 r. (spadek o 13,0%). Przybyło natomiast 47,2 tys. osób w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 24,7%) i w 2025 r. w tej grupie wieku było 238,1 tys. osób. Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadają ponad 72,3 osoby w wieku nieprodukcyjnym, podczas gdy w 2015 r. było to ponad 58,4 osoby.

Wykres 13. Indeks starości
Chart 13. Ageing index

Na szybkie tempo starzenia się ludności w województwie wskazuje wzrost wartości miar starzenia się. Wskaźnik starości demograficznej – udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności – w 2025 r. wyniósł 21,6% i był o 6,8 p. proc. wyższy niż w 2015 r. Indeks starości, wyrażający liczbę osób w wieku 65 lat i więcej na 100 osób w wieku 0-14 lat (liczba dziadków przypadających na 100 wnuków), zwiększył się z 97,7 w 2015 r. do 148,4 w 2024 r. i 157,8 w 2025 r. Jednocześnie pogorszył się wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego, czyli relacja liczby osób w wieku 15-64 lata do 100 osób w wieku 65 lat i więcej. Wskaźnik ten zmniejszył się w analizowanym okresie o 36,8%, z 475 do 300.

Wykres 14. Mediana wieku ludności
Chart 14. Median age of population

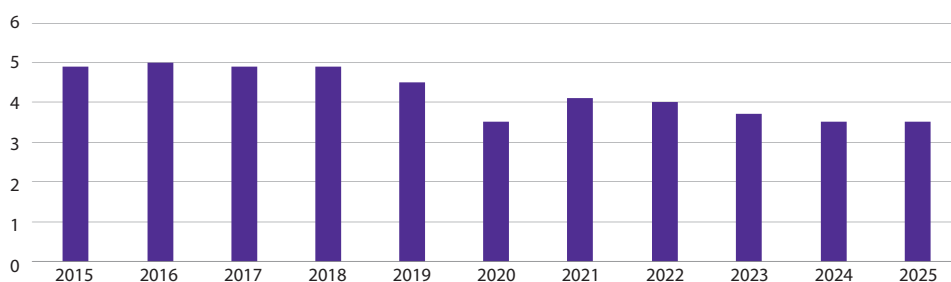

W wyniku procesów w zakresie ruchu naturalnego, migracji oraz wydłużania się trwania życia ludności zachodzą istotne przekształcenia struktur wieku. Mediana wieku mieszkańców województwa wyniosła w 2025 r. 44,4 roku, tj. o 4,9 roku więcej niż w 2015 r. Wiek środkowy dla mężczyzn wyniósł 43 lata, a dla kobiet – 46 lat (w 2015 r. odpowiednio: ok. 38 i 41 lat). Mieszkańcy wsi byli młodszy o ponad 2 lata od ludności miejskiej, gdzie mediana wieku przekroczyła 45 lat. W kraju mediana wieku w 2025 r. wzrosła do 43,8 roku.

W województwie obserwuje się niekorzystny trend w zakresie formowania rodzin. Po latach względnej stabilizacji – ok. 5 tys. małżeństw rocznie w okresie 2015-2018 r. – w kolejnych latach ich liczba wyraźnie się zmniejszyła. W 2025 r. zawarto 3,4 tys. małżeństw, prawie tyle samo co rok wcześniej, lecz o 1,7 tys. mniej (o 33,2%) niż w 2015 r. Współczynnik małżeństw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców obniżył się z 4,9 w 2015 r. do 3,5 w 2025 r. W kraju częstość zawierania związków małżeńskich była nieznacznie wyższa (3,6 małżeństwa na 1000 ludności w 2025 r.).

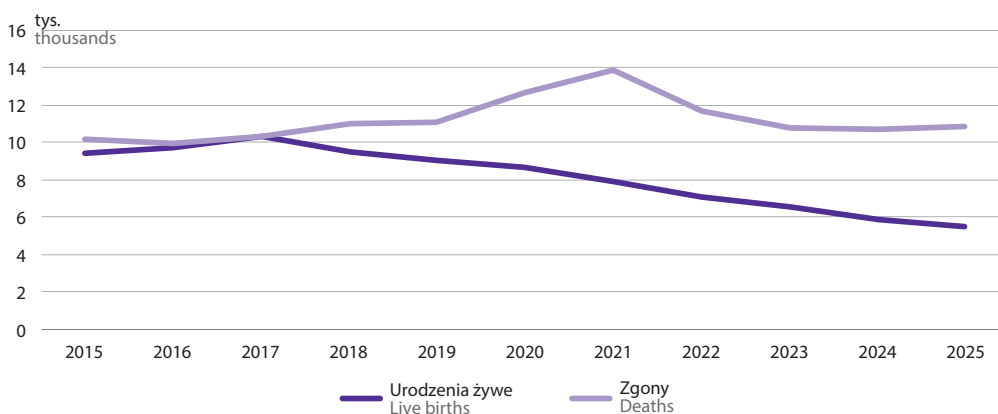
W powiatach województwa lubuskiego najwyższą wartość współczynnika małżeństw, w przeliczeniu na 1000 ludności, zanotowano w Gorzowie Wlkp. (4,6), natomiast najniższą w powiecie strzelecko-drezdeneckim (2,6).

Wykres 15. Małżeństwa zawarte na 1000 ludności
Chart 15. Marriages contracted per 1000 population

Po wyraźnym wzroście w latach 2016-2017 (do 10,3 tys.) w kolejnych latach liczba urodzeń żywych z roku na rok była coraz mniejsza. W 2024 r. liczba urodzeń spadła do 5,9 tys., a w 2025 r. – do 5,4 tys. i była mniejsza o 4,0 tys. (o 42,2%) w porównaniu z 2015 r. Współczynnik urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 ludności osiągnął poziom 5,6 i był niższy o 0,4 p. prom. w porównaniu z rokiem poprzednim oraz niższy o 3,6 p. prom. względem 2015 r. Wskaźnik ten był niższy od średniej krajowej (6,4).

Wykres 16. Ruch naturalny ludności
Chart 16. Vital statistics of population

Wśród powiatów województwa lubuskiego największa wartość współczynnika urodzeń, w przeliczeniu na 1000 ludności, charakteryzowała powiat świebodziński (6,7). Najniższy natomiast współczynnik urodzeń wystąpił w powiecie międzyrzeckim (4,6).

W 2025 r. liczba zgonów w województwie wyniosła 10,8 tys. i była większa o 0,2 tys. (o 1,6%) w porównaniu z poprzednim rokiem, natomiast w odniesieniu do 2015 r. wzrosła o 0,7 tys. (o 6,6%). Współczynnik zgonów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców ukształtował się na poziomie 11,2 i był wyższy o 1,2 p. prom. w porównaniu z 2015 r. Poziom liczby zgonów w województwie był nieznacznie wyższy od średniej krajowej (10,8).

Natężenie zgonów w powiatach było zróżnicowane. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców najwyższy poziom zgonów – 12,8 – odnotowano w powiecie sulcińskim. Wysoka umieralność wystąpiła także w powiecie żarskim (12,6 na 1000 ludności) i międzyrzeckim (12,1), natomiast najniższa w powiecie wschowskim (9,3).

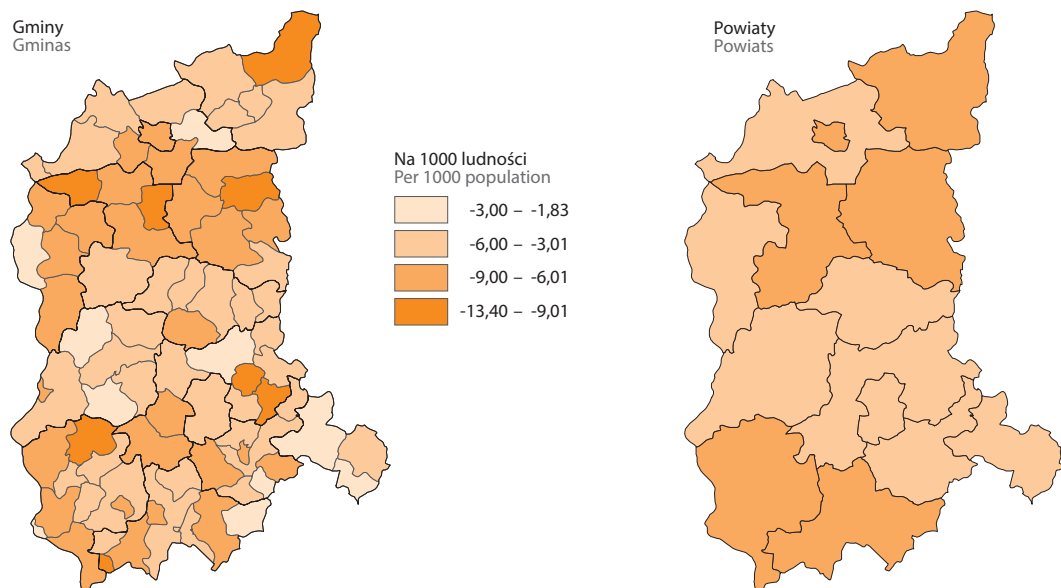
W województwie obserwuje się niekorzystne zmiany w zakresie przyrostu naturalnego, który od 2018 r. pozostaje ujemny. W 2025 r. liczba urodzeń żywych była mniejsza od liczby zgonów o 5,4 tys., przed rokiem o 4,8 tys. osób (wobec minus 0,7 tys. osób w 2015 r.).

W 2025 r. współczynnik przyrostu naturalnego (na 1000 ludności) wyniósł minus 5,6. Ubytek naturalny ludności w województwie był większy w porównaniu z poprzednim rokiem (minus 5,0), natomiast w odniesieniu do 2015 r. wyraźnie się pogłębił (minus 0,7). W kraju współczynnik przyrostu naturalnego w 2025 r. osiągnął poziom minus 4,5.

Wszystkie powiaty województwa odnotowały ubytek naturalny ludności, przy czym największy wystąpił w powiatach sulcińskim i międzyrzeckim (po minus 7,6), a także w powiecie żarskim (minus 7,4).

W 2025 r. ujemny przyrost naturalny wystąpił we wszystkich lubuskich gminach (82). Najniższy współczynnik przyrostu naturalnego (na 1000 ludności) odnotowano w gminie wiejskiej Przytoczna (minus 13,4). Wysoki ubytek naturalny obserwowany był także w gminie wiejskiej Bojadła (minus 11,7), w gminie miejskiej Gozdnicza i miejsko-wiejskiej Lubniewice (po ok. minus 11), a także w gminach wiejskich Słońsk i Trzebiechów oraz w gminach miejsko-wiejskich Dobiegniew i Lubsko (po ok. minus 10).

Mapa 20. Przyrost naturalny ludności w 2025 r.
Map 20. Natural increase in 2025

Głównymi przyczynami zgonów w województwie pozostają choroby układu krążenia i choroby nowotworowe. W 2024 r. stanowiły one 64,5% wszystkich zgonów. Wskaźnik śmiertelności z powodu chorób układu krążenia w przeliczeniu na 100 tys. ludności wyniósł 417,6 (w kraju – 400,2), natomiast z powodu chorób nowotworowych – 290,2 (w kraju – 293,6). Śmiertelność w wyniku chorób układu krążenia była wyższa wśród kobiet – w 2024 r. z tej przyczyny zmarło 428 kobiet i 406 mężczyzn na 100 tys. ludności danej płci. W przypadku zgonów spowodowanych nowotworami wskaźnik śmiertelności był wyższy dla mężczyzn – 318,4, w porównaniu z 263,6 dla kobiet.

W 2024 r. z powodu nowotworów najwięcej osób zmarło w powiecie sulęcińskim (360 w przeliczeniu na 100 tys. ludności), następnie w powiecie międzyrzeckim (350) oraz w Gorzowie Wlkp. (341). Najmniej zgonów z powodu nowotworów odnotowano w powiecie nowosolskim (220 na 100 tys. ludności). W przypadku chorób układu krążenia najwyższą śmiertelność odnotowano w powiecie krośnieńskim (524 zgony na 100 tys. ludności), natomiast najniższą w powiecie nowosolskim (278 zgonów).

Kolejne częste przyczyny zgonów w województwie w 2024 r. to choroby układu oddechowego (5,8% ogółu zgonów), urazy i zatrucia (5,3%) oraz choroby układu pokarmowego (4,7%).

W województwie znacząco obniżyła się umieralność niemowląt. W 2025 r. zarejestrowano 15 zgonów niemowląt (dzieci w wieku poniżej 1 roku życia) – o 36,4% więcej niż przed rokiem, ale o 61,5% mniej niż w 2015 r. Współczynnik zgonów niemowląt wyniósł 2,8 na 1000 urodzeń żywych, co oznacza wzrost o 0,9 p. prom. w porównaniu z rokiem poprzednim oraz spadek o 1,3 p. prom. względem 2015 r. Umieralność niemowląt w regionie była niższa niż przeciętnie w kraju (3,3 zgonu na 1000 urodzeń żywych w 2025 r.).

Województwo lubuskie od wielu lat cechuje ujemne saldo migracji, co oznacza, że liczba osób opuszczających region (wymeldowanych) przewyższa liczbę nowych mieszkańców osiedlających się na stałe (zameldowanych).

W 2025 r. w województwie zarejestrowano 10,3 tys. zameldowań oraz 11,4 tys. wymeldowań w ruchu wewnętrznym, co przełożyło się na ujemne saldo migracji wewnętrznych wynoszące blisko minus 1,0 tys. osób. W tym samym roku odnotowano 0,7 tys. zameldowań z zagranicy i 0,3 tys. wymeldowań za granicę, co dało dodatnie saldo migracji zagranicznych na poziomie 0,4 tys. osób.

Liczba przemieszczeń na stałe zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim w ruchu wewnętrznym, natomiast nieznacznie wzrosła w ruchu zewnętrznym (w którym dodatkowo saldo migracji obserwowane jest od 2019 r.). W porównaniu z 2014 r. wyraźnie spadła liczba wymeldowań na stałe za granicę.

W latach 2015-2024 w wyniku migracji wewnętrznych region stracił 10,2 tys. mieszkańców, natomiast w wyniku migracji zagranicznych zyskał 1,0 tys. mieszkańców.

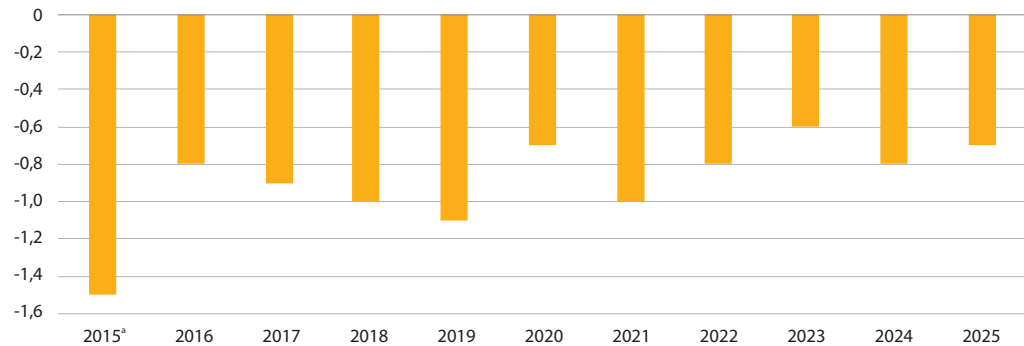
Analiza trendów migracji zagranicznych wskazuje, że obecnie skala emigracji nie wywiera istotnego wpływu na rozwój demograficzny województwa. O liczbie ludności decydują przede wszystkim przemieszczenia wewnątrz województwa oraz migracje międzywojewódzkie.

W 2025 r. saldo migracji ogólnej na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosło w województwie minus 0,7. Było to nieco mniej niż rok wcześniej (minus 0,8) oraz mniej niż w 2015 r. (minus 1,5). W skali kraju w 2025 r. odnotowano dodatnie saldo migracji ogólnej, wynoszące 0,3 na 1000 ludności.

W 2025 r. ujemne saldo migracji ludności na pobyt stały odnotowano w 9 z 14 powiatów. Najwyższe ujemne saldo wystąpiło w powiecie strzelecko-drezdeneckim (minus 4 osoby na 1000 ludności), a następnie w powiecie żagańskim (minus 3,9). Dodatkowo saldo migracji zarejestrowano w Zielonej Górze (2,0) oraz w powiatach: gorzowskim (6,9), zielonogórskim (2,4), sulęcińskim (0,7) i nowosolskim (0,5).

W porównaniu z 2024 r. wskaźnik salda migracji obniżył się w powiatach: słubickim (o 2,6 p. prom.), międzyrzeckim, gorzowskim, krośnieńskim, strzelecko-drezdeneckim i w Zielonej Górze (po 1,0 p. prom.), a także nieznacznie w powiatach wschowskim i żarskim (po 0,3 p. prom.). Jednocześnie wzrost wskaźnika salda migracji odnotowano w Gorzowie Wlkp. (o 2,2 p. prom.), a następnie w powiatach: sulęcińskim, zielonogórskim, świebodzińskim, nowosolskim i żagańskim (0,3–1,5 p. prom.).

Wykres 17. Saldo migracji ludności na pobyt stały na 1000 ludności
 Chart 17. Net migration of population for permanent residence per 1000 population

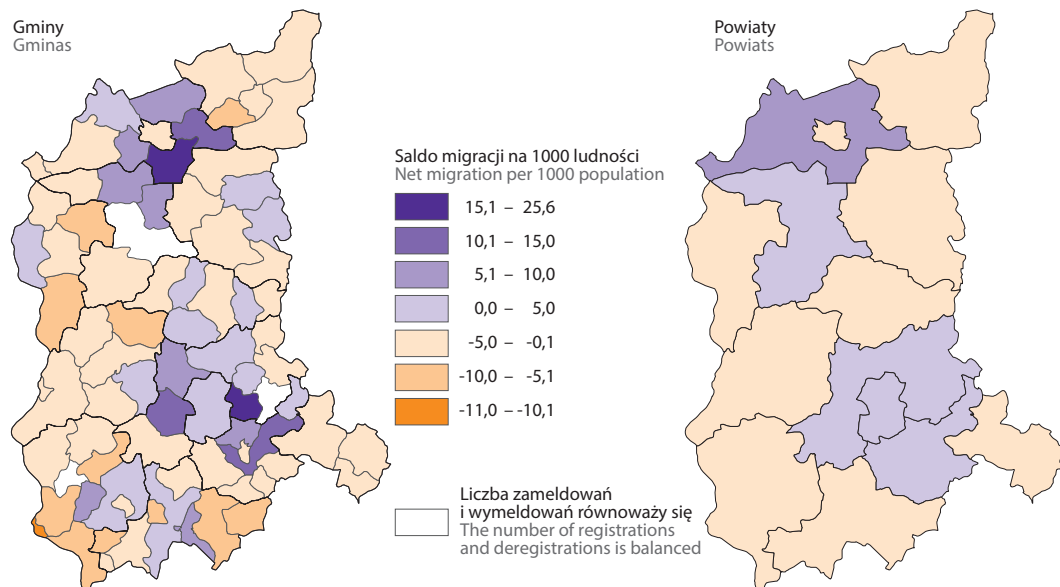

a Przy obliczaniu salda migracji uwzględniono: w przypadku migracji wewnętrznych – dane za 2015 r., w przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r.

a In calculating the net migration was taken into account: in case of the internal migration – data for 2015, in case of the international migration - data relate to 2014.

W 52 z 82 gmin województwa odnotowano ujemne saldo migracji stałej. Największy odpływ ludności w 2025 r. wystąpił w gminie miejskiej Łęknica (minus 11 osób na 1000 ludności). Wysoki ubytek migracyjny zanotowano również w gminie wiejskiej Przewóz (minus 9 osób), gminie Trzebiel (minus 8 osób) oraz w gminie miejskiej Żagań i gminie wiejskiej Wymiarki (po minus 7 osób). Dodatnie saldo migracji wystąpiło w 27 gminach, z czego najwyższy napływ ludności odnotowano w gminie wiejskiej Deszczno (26 osób na 1000 ludności), a następnie w gminach wiejskich: Zabór (16 osób), Santok (14 osób), Świdnica (12 osób) i Nowa Sól (11 osób). W gminach wiejskich Tuplice i Bojadła oraz w gminie miejsko-wiejskiej Sulęcín liczba zameldowań zrównała się z liczbą wymeldowań.

Mapa 21. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2025 r.
 Map 21. Net migration of population for permanent residence in 2025

Edukacja

Education

W roku szkolnym 2024/2025 odnotowano spadek liczby placówek wychowania przedszkolnego oraz liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w porównaniu z rokiem poprzednim. Jednocześnie zwiększyła się liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych. W roku szkolnym 2024/2025 w strukturze uczniów szkół ponadpodstawowych największy udział stanowili uczniowie techników oraz liceów ogólnokształcących. W porównaniu z rokiem akademickim 2023/2024 wzrosła liczba studentów kształcących się na uczelniach w województwie lubuskim. Udział osób z wykształceniem wyższym w populacji osób w wieku 15–89 lat zwiększył się w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wychowanie przedszkolne

W roku szkolnym 2024/25 w województwie lubuskim działalność edukacyjną prowadziły 473 placówki wychowania przedszkolnego, tj. o 9 placówek mniej niż w poprzednim roku szkolnym i o 23 mniej niż w 2020/21 r. Wśród tych placówek było 314 przedszkoli (tj. o 8 więcej w porównaniu z 2020/21 r.), 143 oddziały przy szkołach podstawowych, 13 punktów przedszkolnych oraz 3 zespoły wychowania przedszkolnego. Większość przedszkoli (76,1%) zlokalizowana była w miastach. Na wsi przeważały oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych (75,5%).

Wychowaniem przedszkolnym objęto 35,1 tys. dzieci, tj. mniej niż w poprzednim roku szkolnym (o 5,1%) i w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21 (o 1,9%). W kraju liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku o 3,9%, a w porównaniu z rokiem 2020/21 zwiększyła się o 2,0%. W miastach do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało 27,1 tys. dzieci (tj. o 1,4 tys. mniej niż przed rokiem), na wsi 8,0 tys. dzieci (tj. o 0,5 tys. mniej).

Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat, w województwie lubuskim, wyniósł 97,8% (97,4% w kraju). Liczba dzieci w wieku 3-6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku o 7,5%. W województwie działało 12 specjalnych placówek wychowania przedszkolnego, do których uczęszczało 0,3 tys. dzieci.

Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczane są przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

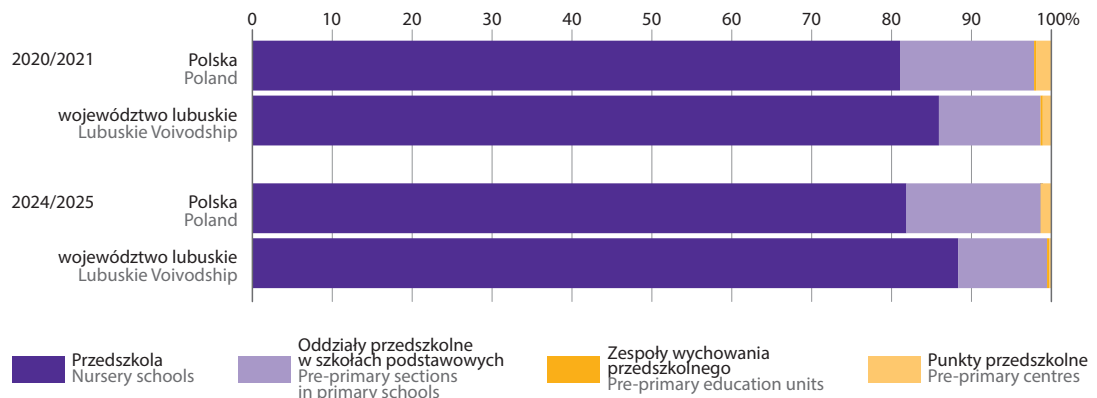
Tablica 10. Wychowanie przedszkolne
Table 10. Pre-primary education

Wyszczególnienie Specification	2020/21	2023/24	2024/25
Placówki^a Establishments	496	482	473
miasta urban areas	280	284	280
wieś rural areas	216	198	193
W tym przedszkola Of which nursery schools	306	315	314
w tym specjalne of which special	8	8	8
Dzieci^b Children	35780	36983	35100
miasta urban areas	27750	28504	27102
wieś rural areas	8030	8479	7998
W tym w wieku: 6 lat Of which at the age of: 6	9739	10763	9957
5 lat 5	9020	9559	9155

a Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.
b Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

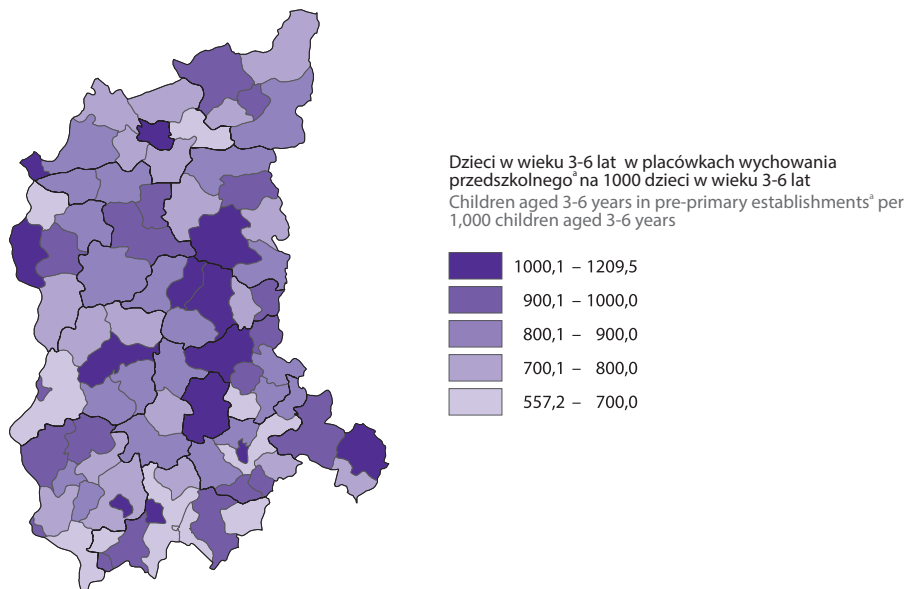
a Nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres. b Including children staying in units performing health care activity.

Wykres 18. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego^a według typów placówek
Chart 18. Children pre-primary establishments^a by type of establishments

a Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
a Including children staying in the units performing health care activities.

Mapa 22. Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2024/25
 Map 22. Pre-primary education in the 2024/25 school year

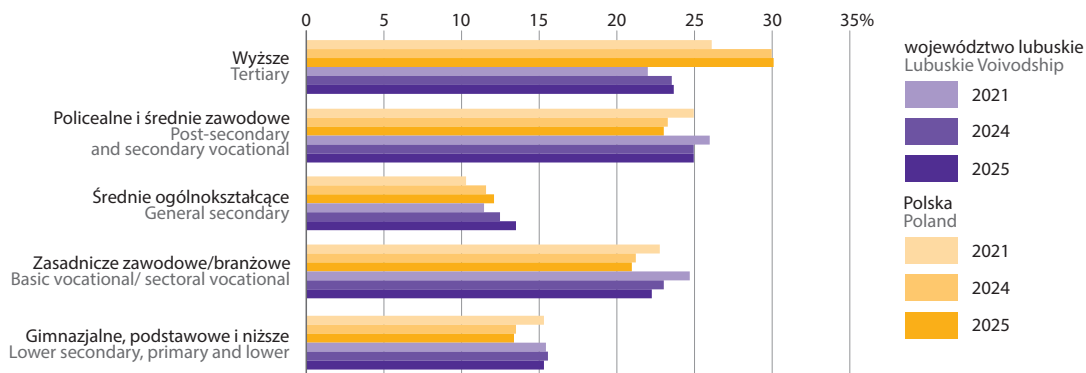

a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
 a In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children staying in the units performing health care activity.

Poziom wykształcenia wg BAEL

W województwie lubuskim w latach 2021–2025 zaobserwowano wzrost udziału osób z wykształceniem wyższym w populacji osób w wieku 15-89 lat i więcej (z 22,1% do 23,7%). Jednocześnie w porównaniu z 2021 r. zmniejszył się udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 2,5 p. proc. do 22,3%). Zmniejszył się również udział osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (o 0,1 p. proc. do 15,4%).

Wykres 19. Ludność^a według poziomu wykształcenia według BAEL w 4 kwartale
 Chart 19. Structure of population^a by level of educational attainment by LFS in the 4th quarter

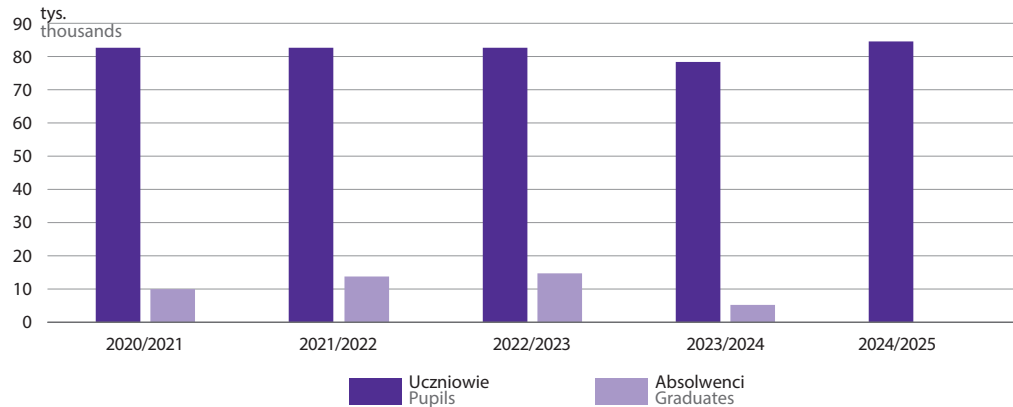

a W wieku 15-89 lat.
 a Aged 15-89.

Edukacja w szkołach podstawowych

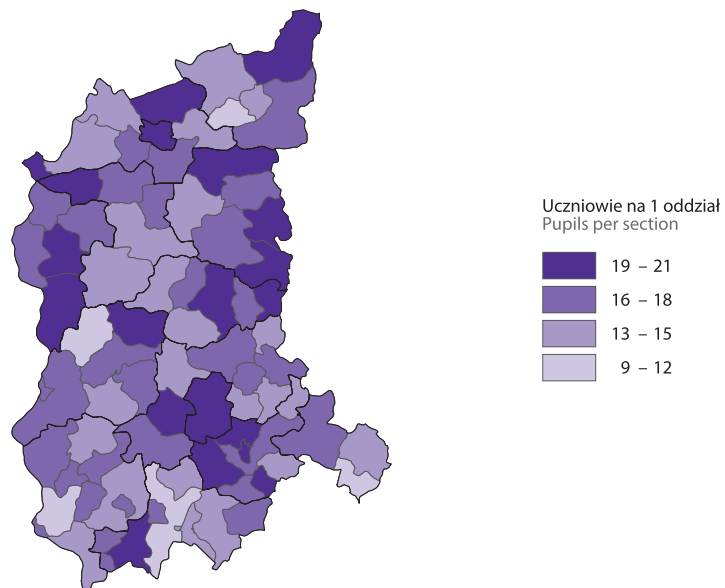
W roku szkolnym 2024/25 w województwie lubuskim funkcjonowały 342 szkoły podstawowe (łącznie ze specjalnymi) dla dzieci i młodzieży, w tym 169 szkół na wsi oraz 2 szkoły podstawowe dla dorosłych.

Wykres 20. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży
Chart 20. Pupils and graduates of primary schools for children and youth

W porównaniu z poprzednim rokiem liczba szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży zmniejszyła się o jedną placówkę. Naukę w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) realizowało 84,2 tys. dzieci, w tym 11,1 tys. w klasach pierwszych. Liczba uczniów zwiększyła się w ciągu roku o 5,9 tys. uczniów. Do szkół na wsi uczęszczało 24,6% ogółu uczniów szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży. W szkołach podstawowych dla dorosłych było 27 osób, wobec 15 osób w poprzednim roku.

Mapa 23. Uczniowie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2024/25
Map 23. Pupils in primary schools in the 2024/25 school year

W roku szkolnym 2024/25 na 1 szkołę podstawową dla dzieci i młodzieży przypadało średnio 246 uczniów wobec 228 w roku szkolnym 2023/24. Najwięcej uczniów na 1 szkołę podstawową przypadało w Zielonej Górze (450). Wysokie wartości wskaźnika zanotowano także w Gorzowie Wlkp. (384) oraz w powiecie nowosolskim (294). Najniższą liczbę uczniów na jedną szkołę odnotowano w powiecie strzelecko-dreźnieckim (159). Na 1 oddział w szkole podstawowej przypadało średnio 17 uczniów, przy czym na wsi – 14 uczniów, a w miastach – 19 uczniów.

Szkoły publiczne stanowiły 90,1% wszystkich szkół podstawowych. Większość szkół była prowadzona przez jednostki samorządu terytorialnego. W czerwcu 2024 r. naukę w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży ukończyło 5,1 tys. osób.

Edukacja w szkołach ponadpodstawowych

Do szkół ponadpodstawowych zalicza się: specjalne szkoły przysposabiające do pracy, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, licea ogólnokształcące, technika, ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

W roku szkolnym 2024/25 na terenie województwa lubuskiego działało 187 szkół ponadpodstawowych dla młodzieży, w tym 13 szkół specjalnych. Sieć szkół w województwie tworzyło: 55 techników, 53 szkoły branżowe I stopnia, 4 szkoły branżowe II stopnia, 53 licea ogólnokształcące, 19 szkół specjalnych przysposabiających do pracy oraz 3 szkoły artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe.

W roku szkolnym 2024/25 w szkołach branżowych I stopnia uczyło się 8,0 tys. osób. Z ogólnej liczby uczniów 65,6% to mężczyźni. Na 1 szkołę branżową przypadało przeciętnie 150 uczniów, wobec 147 przed rokiem. W szkołach branżowych II stopnia kształciło się 282 uczniów, tj. o 8,0% więcej niż w poprzednim roku. W czerwcu 2024 r. szkoły branżowe I stopnia ukończyło 1,6 tys. absolwentów, tj. o 5,5% więcej niż w poprzednim roku.

Podobnie jak w poprzednich latach, najwięcej uczniów skupiały technika (46,2% ogółu uczniów szkół ponadpodstawowych dla młodzieży). W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba uczniów w technikach zmniejszyła się o 11,1% i wyniosła 20,6 tys. osób. Ponad połowę (56,8%) wszystkich uczniów stanowili mężczyźni. Liczba absolwentów techników w czerwcu 2024 r. wyniosła 3,4 tys. i zwiększyła się o 4,7% w stosunku do poprzedniego roku.

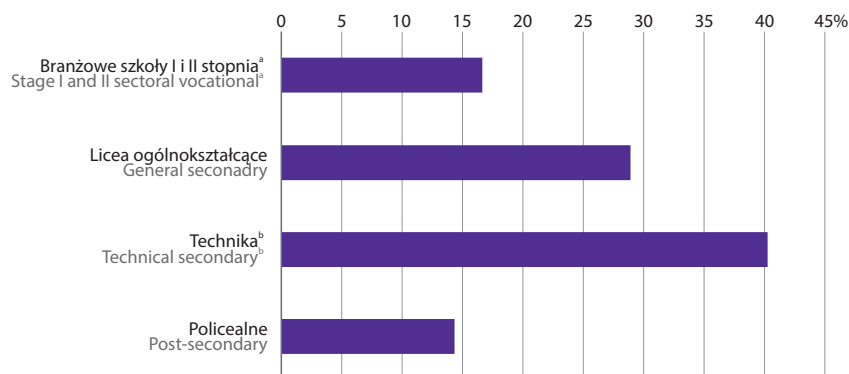
Licea ogólnokształcące skupiały ponad 15,0 tys. uczniów. W porównaniu z rokiem 2023/24 w liceach dla młodzieży liczba uczniów zmniejszyła się o 9,6%. Na 1 liceum dla młodzieży przypadało przeciętnie 284 uczniów. Kobiety stanowiły 63,1% ogółu uczniów liceów. Większość liceów dla młodzieży to szkoły publiczne (79,2%). W roku szkolnym 2024/25 licea ogólnokształcące ukończyły łącznie 2,9 tys. absolwentów. W stosunku do poprzedniego roku ich liczba zmniejszyła się o 12,8%.

W województwie działało 19 szkół specjalnych przysposabiających do pracy, w których liczba uczniów wyniosła 0,4 tys. Ponadto w 3 szkołach ogólnokształcących artystycznych dających uprawnienia zawodowe kształciło się prawie 0,4 tys. uczniów, wśród których większość to kobiety (90,6%).

Szkoły policealne

W roku szkolnym 2024/25 w województwie działało 31 szkół policealnych, w których uczyło się 7,4 tys. osób (o 7,0% więcej niż przed rokiem). Absolwenci szkół policealnych liczyli 2,4 tys. osób, a ich liczba zwiększyła się o 39,8% w stosunku do poprzedniego roku. Podobnie jak rok wcześniej, wśród uczniów przeważały kobiety, które w roku szkolnym 2024/25 stanowiły 70,0% ogólnej liczby uczniów szkół policealnych.

Wykres 21. Uczniowie szkół ponadpodstawowych według typów szkół w roku szkolnym 2024/2025
Chart 21. Students of post-primary schools by types of schools in the 2024/2025 school year

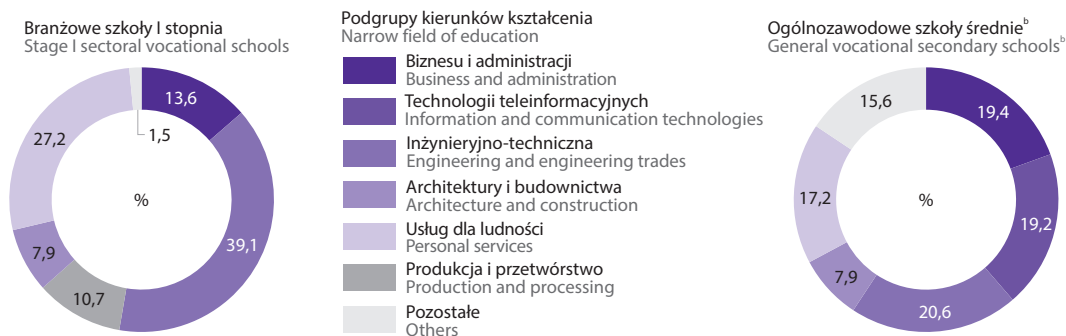

a,b łącznie: a – ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a,b Including: a – special job-training schools, b – general art schools leading to professional certification.

Wykres 22. Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia^a z roku szkolnego 2023/2024

Chart 22. Structure of graduates of vocational school for youth by narrow fields of education^a in the 2023/2024 school year

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-2013). b Branżowe szkoły II stopnia, technika i artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-2013). b Stage II sectoral vocational schools, technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Wyniki egzaminu maturalnego

Do egzaminów ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych w części pisemnej egzaminu maturalnego w maju 2025 r. przystąpiło 5,9 tys. uczniów szkół ponadpodstawowych, w tym 53,7% stanowiły kobiety. Zdawalność egzaminu maturalnego wyniosła 78,7% tj. o 4,4 p. proc. mniej niż przed rokiem. W porównaniu z 2020 r. zdawalność egzaminów maturalnych zwiększyła się o 6,5 p. proc.

Tablica 11. Osoby, które przystąpiły/zdały egzamin maturalny^a

Table 11. Persons who took or passed matriculation exam^a

Wyszczególnienie Specification	2021	2024	2025
Kobiety: Females:			
przystąpiło took	3296	3078	3188
zdało passed	2396	2533	2489
Mężczyźni: Males:			
przystąpiło took	2807	2684	2745
zdało passed	2010	2255	2179

a Od 2023 r. egzamin maturalny przeprowadzany jest w dwóch formułach - starej (obowiązującej od 2015 r.) i w nowej (obowiązującej od 2023 r.).

a Since 2023, the matriculation examination has been carried out in two formulas – the old one (in force since 2015) and the new one (in force since 2023).

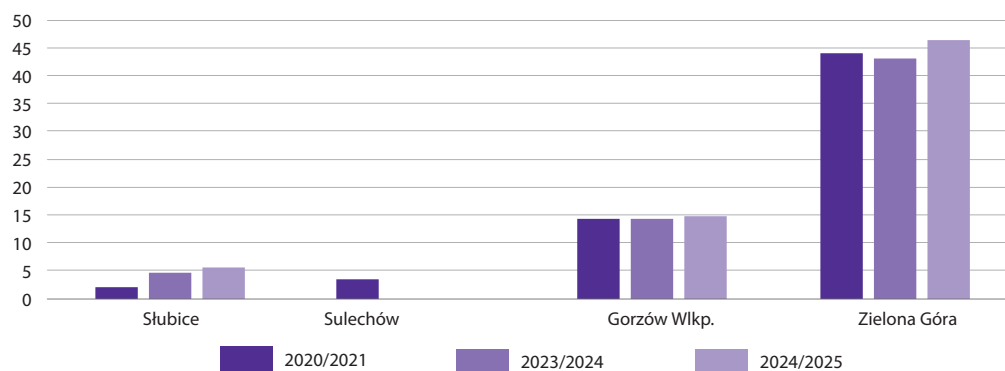
Szkolnictwo wyższe

W roku akademickim 2024/25 w województwie lubuskim funkcjonowało 5 uczelni wyższych (2 uczelnie publiczne i 3 niepubliczne), w których kształciło się 11,7 tys. studentów, tj. o 6,4% więcej w stosunku do poprzedniego roku akademickiego.

W roku akademickim 2024/25 na terenie województwa działały 2 filie uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem lubuskim, w których kształciło się łącznie 0,7 tys. studentów.

Wykres 23. Studenci stacjonarni uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności

Chart 23. Full-time programme students in academic localities per 1000 population

Kobiety stanowiły ponad połowę (56,3%) wszystkich osób studiujących. Studenci w województwie lubuskim decydują się głównie na naukę w szkołach publicznych, które skupiały 95% ogólnej liczby studentów.

Studenci uczelni w regionie najczęściej wybierali kierunki związane z biznesem, administracją i prawem – prawie 19% ogółu studiujących. Kolejne pod względem popularności były kierunki z grupy technika, przemysł i budownictwo – 16,4%.

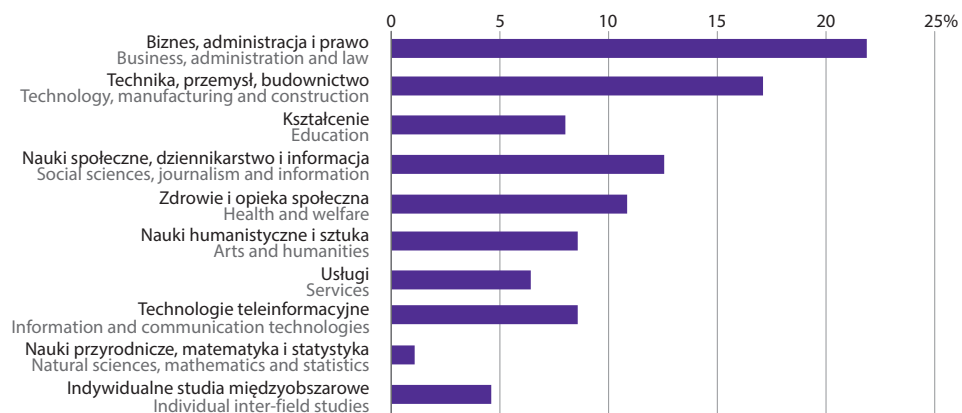
W grupie „zdrowie i opieka społeczna” kształciło się 13,0% studentów, w tym na kierunku lekarskim ponad 0,7 tys. osób (o 4,7% więcej niż w roku 2023/24), na pielęgniarstwie prawie 0,4 tys. (wzrost o 10,2%), a ratownictwo medyczne oraz terapia i rehabilitacja zgromadziły po 0,2 tys. studentów, podobnie jak w poprzednim roku.

Kolejną pod względem liczebności grupę stanowili studenci nauk społecznych, dziennikarstwa i informacji – 11,0%. Nauki humanistyczne i sztuka skupiły 9,3% studentów, technologie informacyjne – 8,2%, a kierunki związane z kształceniem – 7,2%. Najmniej osób studiowało nauki przyrodnicze, matematykę i statystykę – 1,6% ogółu studentów.

W roku akademickim 2024/25 studia wyższe w województwie lubuskim ukończyło 2,6 tys. absolwentów (tj. o 6,1% mniej niż w poprzednim roku akademickim). Studia pierwszego stopnia ukończyło 58,3% absolwentów, studia magisterskie jednolite – 10,9%, natomiast studia drugiego stopnia – 30,8%.

Najwięcej studentów otrzymało dyplom potwierdzający ukończenie studiów na kierunkach związanych z biznesem, administracją i prawem (21,9%), techniką, przemysłem i budownictwem (17,1%), a także z naukami społecznymi, dziennikarstwem i informacją (12,6%) oraz ze zdrowiem i opieką społeczną (10,9%).

Wykres 24. Struktura absolwentów uczelni według grup kierunków kształcenia^a w roku akademickim 2023/2024
Chart 24. Structure of graduates by broad fields of education^a in the 2023/2024 academic year

^a Absolwenci, którzy uzyskali dyplomy ukończenia studiów w 2024 r. Łącznie z cudzoziemcami. Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F-2013).

^a Graduates who obtained higher education diplomas in 2024. Including foreigners. According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F-2013).

Kształcenie dorosłych

Szkoły dla dorosłych nastawione były głównie na kontynuację przerwanej ścieżki kształcenia lub uzupełnienie kształcenia. W roku szkolnym 2024/25 w województwie funkcjonowało 21 szkół dla dorosłych: 19 liceów ogólnokształcących oraz 2 szkoły podstawowe. Uczyło się w nich łącznie 2,6 tys. słuchaczy (tj. o 2,6% więcej niż w poprzednim roku szkolnym). W roku szkolnym 2024/25 szkoły dla dorosłych ukończyły łącznie 549 osób (ponad 2-krotnie więcej niż w poprzednim roku). Największą liczbę absolwentów stanowili słuchacze liceów ogólnokształcących – 99,1%.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dziale „Edukacja”

W 2024 r. wydatki jednostek samorządu terytorialnego na Oświatę i wychowanie wyniosły 3,5 mld zł. Na funkcjonowanie placówek oświatowych i wychowawczych przeznaczono 2,5 mld zł, co stanowiło główną część nakładów w tym dziale. Największy udział miały szkoły podstawowe, na które wydatkowano 1,5 mld zł, czyli 61,8% środków przeznaczonych na placówki oświatowe. Przedszkola, obejmujące również oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz inne formy wychowania przedszkolnego, sfinansowano kwotą 604,9 mln zł, co stanowiło 24,5%. Licea ogólnokształcące otrzymały 232,4 mln zł, czyli 9,4%, natomiast zasadnicze szkoły zawodowe prowadzone w branżowych szkołach I i II stopnia 55,4 mln zł, co odpowiadało 2,5% ogółu środków.

W porównaniu z 2023 r. wydatki jednostek samorządu terytorialnego na Oświatę i wychowanie ogółem zwiększyły się o 22,1%. W budżetach miast na prawach powiatu wzrost wyniósł 26,4%, w budżetach powiatów 20,8%, a w gminach 19,8%. W budżecie województwa w dziale Oświata i wychowanie zanotowano wzrost o 37,7%.

W dziale Edukacyjna opieka wychowawcza wydatki jednostek samorządu terytorialnego były wyższe niż w 2023 r. o 16,5%, w tym w budżetach powiatów wzrosły o 29,3%, a w miastach na prawach powiatu o 12,0%. Spadek o 6,5% zanotowano w budżetach gmin, a w budżecie województwa o 24,4%.

Zasoby pracy

Labour resources

W końcu października 2025 r. liczba pracujących mieszkańców województwa lubuskiego była nieznacznie mniejsza niż w analogicznym miesiącu 2024 r.

W końcu 2025 r. odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz stopy bezrobocia rejestrowanego w porównaniu z końcem poprzedniego roku.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności przeprowadzonego w 4 kwartale 2025 r. wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku zmniejszyła się liczba osób pracujących, a także obniżył się współczynnik aktywności zawodowej oraz wskaźnik zatrudnienia.

Na koniec października 2025 r. liczba mieszkańców województwa lubuskiego pracujących w gospodarce narodowej wyniosła 362,1 tys. osób, co oznacza spadek o 0,6% w skali roku (w kraju odnotowano spadek o 0,1%). Pracujący mieszkańcy województwa lubuskiego stanowili 2,4% ogółu pracujących w Polsce.

W strukturze pracujących najwięcej mieszkańców województwa lubuskiego pracowało w podmiotach liczących 5 i mniej pracujących – 86,8 tys. osób (24,0%), a następnie w podmiotach liczących od 50 do 249 pracujących – 78,2 tys. (21,6%).

Biorąc pod uwagę pracujących według sekcji PKD najwięcej pracujących mieszkańców było zatrudnionych w przemyśle – na koniec października 2025 r. 86,0 tys. osób (23,8% ogółu pracujących mieszkańców, tj. o 0,4 p. proc. mniej niż na koniec października 2024 r.), w tym głównie w przetwórstwie przemysłowym – 76,5 tys. osób (21,1%, tj. o 0,5 p. proc. mniej). Kolejne sekcje w strukturze zatrudnienia to: handel;

Dane o pracujących w gospodarce narodowej (stan na ostatni dzień miesiąca) od grudnia 2022 r. są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych. Dane dotyczą pracujących we wszystkich podmiotach gospodarki narodowej.

Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

1. pracowników najemnych (od 2022 r. zmiana nazwy, wcześniej zatrudnieni), czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;
2. pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;
3. osoby wykonujące pracę nakładczą;
4. członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
5. duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

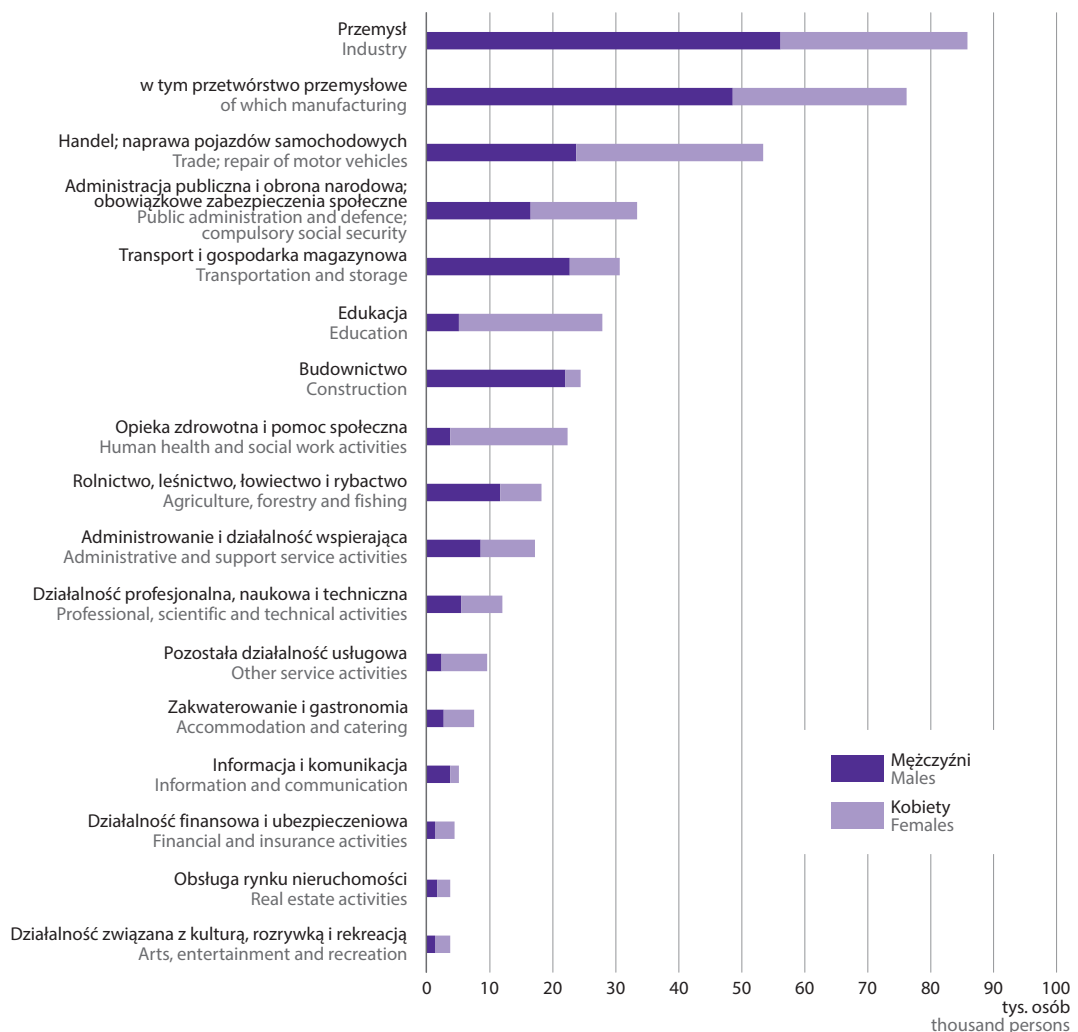
naprawa pojazdów samochodowych (14,8%, tj. o 0,3 p. proc. mniej), administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (9,3%, tj. o 0,3 p. proc. więcej), transport i gospodarka magazynowa (8,5%, tj. o 0,1 p. proc. więcej), edukacja (7,7%, tj. o 0,2 p. proc. więcej), budownictwo (udział utrzymał się na poziomie 6,8%) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (tak jak przed rokiem 6,2%).

Najmniej pracujących odnotowano w sekcjach: informacja i komunikacja (1,5%), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (1,3%), działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją oraz obsługa rynku nieruchomości (po 1,1%). Mniejszy odsetek ogółu pracujących stanowili m.in. pracujący w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia (2,0%), informacja i komunikacja, a także działalność finansowa i ubezpieczeniowa (po 1,4%) oraz obsługa rynku nieruchomości (1,1%).

Spadek liczby pracujących mieszkańców, w porównaniu z końcem października 2024 r., odnotowano m.in. w sekcjach: działalność finansowa i ubezpieczeniowa (o 4,5%), przetwórstwo przemysłowe (o 2,6%),

Wykres 25. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2025 r. Stan w dniu 31 października

Chart 25. Employed persons in the national economy by PKD/NACE sections and sex in 2025
As of 31 October

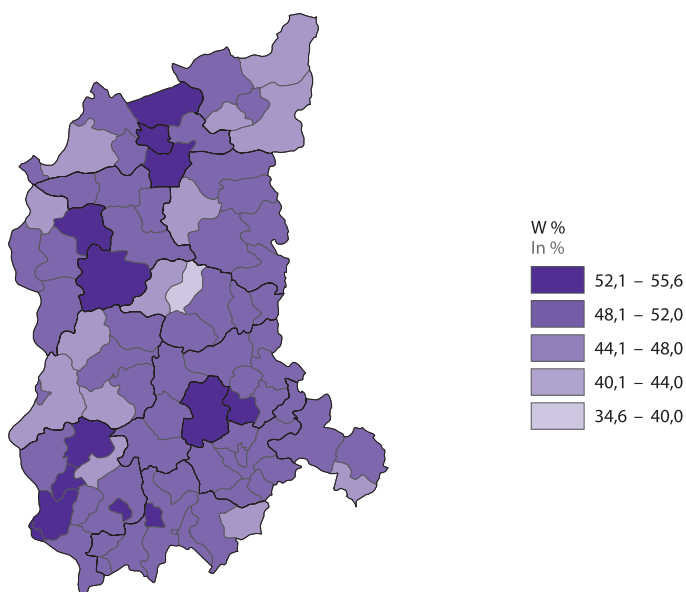
handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 2,5%), obsługa rynku nieruchomości (o 2,4%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 0,8%) oraz budownictwo (o 0,6%). Wzrost liczby pracujących zanotowano natomiast m.in. w sekcjach: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (o 2,7%), edukacja (o 2,6%), administrowanie i działalność wspierająca (o 2,5%) oraz zakwaterowanie i gastronomia (o 1,2%).

W końcu października 2025 r. kobiety stanowiły 47,3% ogółu pracujących mieszkańców województwa. W porównaniu z październikiem 2024 r. ich udział zwiększył się o 0,1 p. proc. Pod względem udziału pracujących kobiet województwo zajęło 7. miejsce w kraju (przy średniej krajowej wynoszącej 47,4%). Najwyższy udział kobiet wśród pracujących odnotowano w województwie mazowieckim (48,9%), natomiast najniższy w podkarpackim (46,0%).

Mapa 24. Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.

Stan w dniu 31 października

Map 24. Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025
As of 31 October

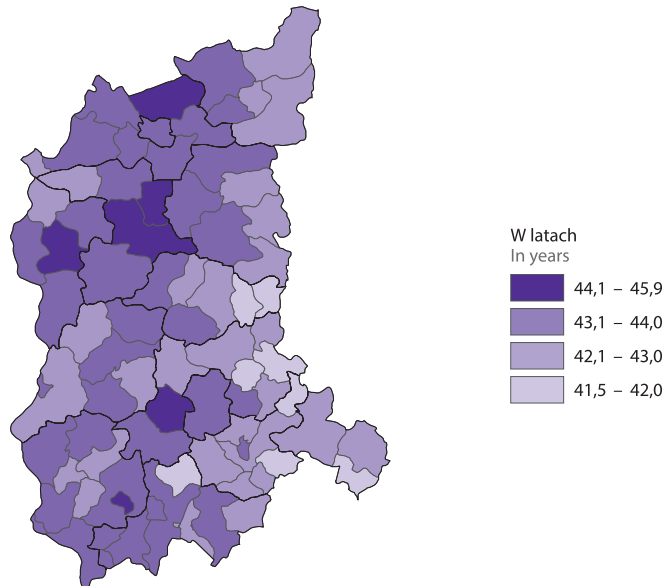
Spośród gmin województwa lubuskiego największy odsetek kobiet w liczbie pracujących ogółem odnotowano, podobnie jak przed rokiem, w gminie miejskiej Łęknica (55,6%). Najmniejszy udział – również tak jak w poprzednim roku – zarejestrowano w gminie wiejskiej Lubrza (34,6%).

Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej w województwie lubuskim wyniosła 43,3 roku (wobec 43,1 roku przed rokiem). Wśród kobiet było to 43,2 roku, a wśród mężczyzn – 43,4 roku. W skali kraju średnia wieku pracujących ogółem ukształtowała się na poziomie 43,1 roku, natomiast dla kobiet i mężczyzn odpowiednio 43,0 oraz 43,1 roku. Najwyższą średnią wieku pracujących odnotowano w województwie świętokrzyskim (44,2), a najniższą – w pomorskim (42,3).

W 6 gminach województwa lubuskiego średnia wieku pracujących przekroczyła 44 lata; najwyższą wartość odnotowano w gminie wiejskiej Kłodawa, gdzie wyniosła ona 45,9 roku. Z kolei w 7 gminach regionu średnia wieku pracujących nie przekroczyła 42 lat, a najniższą – 41,5 roku – odnotowano w gminie wiejskiej Kolsko.

Mapa 25. Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r. Stan w dniu 31 października

Map 25. Average age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025 As of 31 October

Bezrobocie rejestrowane

Dane o **bezrobociu rejestrowanym** podano na podstawie badania, które opiera się na rejestracji osób w powiatowych urzędach pracy. Osoby te muszą spełniać kryteria przedstawione w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, w której określono je jako bezrobotne oraz w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

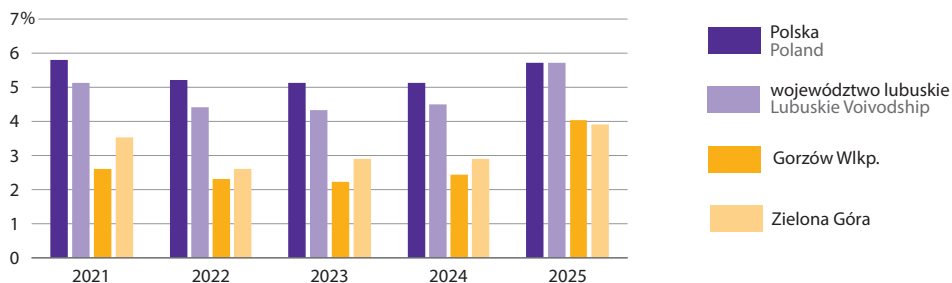
W końcu 2025 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 20,4 tys. bezrobotnych, co stanowiło 2,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w kraju. W porównaniu z końcem 2024 r. liczba ta była większa o 4,5 tys. osób, co oznacza wyraźniejszy wzrost niż rok wcześniej (o 0,5 tys. osób).

Od stycznia do grudnia 2025 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych była wyższa niż w analogicznych miesiącach 2024 r. Największe wzrosty odnotowano w grudniu oraz październiku – odpowiednio o 28,0% i 27,9% (wobec 3,6% i 1,3% w tych samych miesiącach rok wcześniej).

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Wykres 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego
Stan w dniu 31 grudnia

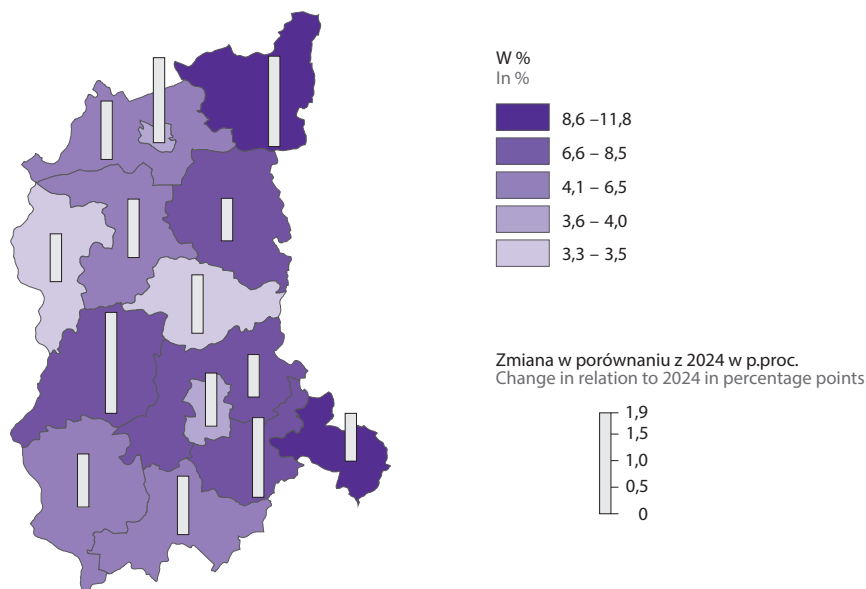
Chart 26. Registered unemployment rate
 As of 31 December

Stopa bezrobocia rejestrowanego w kolejnych miesiącach 2025 r. utrzymywała się na wyższym poziomie niż w analogicznych miesiącach 2024 r. W końcu 2025 r. osiągnęła, podobnie jak w kraju, poziom 5,7% i w porównaniu z końcem 2024 r. wzrosła o 1,2 p. proc.

Mapa 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Map 26. Registered unemployment rate in 2025
 As of 31 December

Biorąc pod uwagę wiek bezrobotnych, w końcu 2025 r. największą grupę stanowiły osoby w wieku 35-44 lata – ich udział w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych zwiększył się w skali roku o 0,2 p. proc., do 25,7%. Kolejną grupę stanowiły osoby w wieku 45-54 lata – 23,7%, tj. o 0,5 p. proc. więcej niż przed rokiem. Udział osób w wieku 25-34 lata wyniósł 21,1% (spadek o 0,7 p. proc.), a osób w wieku 55 lat i więcej – 16,1% (spadek o 1,3 p. proc.). Najmłodszy bezrobotni, w wieku 18-24 lata, stanowili 13,4% ogółu (wzrost o 1,3 p. proc.).

W końcu grudnia 2025 r. najwięcej osób bezrobotnych, podobnie jak w kraju, legitymowało się wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Ich udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 29,1% i był o 0,4 p. proc. większy niż przed rokiem. Kolejne 27,3% stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (o 0,1 p. proc. mniej niż w końcu 2024 r.). Udział osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym wyniósł 20,4% (spadek o 0,2 p. proc.). Osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym stanowiły 11,6% ogółu bezrobotnych (wzrost o 0,1 p. proc.), a z wyższym - 11,5% (o 0,4 p. proc. mniej niż przed rokiem).

W województwie lubuskim w końcu 2025 r. absolwenci (tj. osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki) stanowili 4,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, tj. 0,7 p. proc. więcej niż rok wcześniej. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów wyniosła 0,9 tys. osób i w porównaniu z końcem poprzedniego roku zwiększyła się o połowę.

Osoby długotrwale bezrobotne¹ stanowiły 36,5% ogółu bezrobotnych, tj. o 0,9 p. proc. mniej niż rok wcześniej. Udział osób w wieku powyżej 50 lat wyniósł 27,4% (spadek o 1,0 p. proc.). Odsetek osób w wieku do 30 lat osiągnął 23,3% (wzrost o 0,8 p. proc.), w tym osób do 25 lat – 13,4% (wzrost o 1,3 p. proc.). Osoby niepełnosprawne stanowiły 7,7% ogółu bezrobotnych, co oznacza spadek o 0,7 p. proc. w porównaniu z poprzednim rokiem.

Ponad 3/5 zarejestrowanych bezrobotnych (61,1% ogółu) stanowili mieszkańcy miast, a ich liczba w porównaniu z końcem poprzedniego roku wzrosła o 34,0%. W kraju odsetek bezrobotnych mieszkańców miast wyniósł 55,9%. Liczba bezrobotnych mieszkańców wsi w województwie zwiększyła się o 19,6%, a ich udział w strukturze bezrobotnych wyniósł 38,9% (spadek o 2,7 p. proc. względem poprzedniego roku).

W 2025 r. do urzędów pracy wpłynęło łącznie 16,9 tys. ofert pracy. W końcu grudnia 2025 r. na 1 ofertę pracy przypadało 22 bezrobotnych (34 w kraju).

Aktywność ekonomiczna ludności

Źródłem danych kwartalnych o **ludności aktywnej zawodowo** (tj. pracujących i bezrobotnych według definicji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wytycznych Eurostatu) oraz o osobach biernych zawodowo, tj. tych, którzy pozostają poza siłą roboczą jest Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

Od 1 kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Na potrzeby analiz porównawczych zaprezentowano przeliczone dane BAEL dla lat wcześniejszych, z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r.

Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL obliczono jako udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) wskazują, że w 4 kwartale 2025 r. współczynnik aktywności zawodowej w województwie lubuskim wyniósł 55,9%. Oznacza to spadek zarówno w porównaniu z 4 kw. 2021 r. (o 0,5 p. proc.), jak i z 4 kw. 2024 r. (o 0,7 p. proc.). W skali kraju współczynnik aktywności zawodowej był wyższy i w 4 kwartale 2025 r. kształtował się na poziomie 59,0%, tj. o 3,1 p. proc. więcej niż w województwie lubuskim.

¹ Długotrwale bezrobotni są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu.

W porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. spadek współczynnika aktywności zawodowej odnotowano wśród mężczyzn – o 1,6 p. proc. (do 63,4%), natomiast wzrost wśród kobiet – o 0,7 p. proc. (do 49,0%). Ponadto wskaźnik ten zmniejszył się zarówno wśród mieszkańców wsi – o 0,8 p. proc. (do 55,4%), jak i wśród mieszkańców miast – o 0,1 p. proc. (do 56,4%).

Tablica 12. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15-89 lat według BAEL w 4 kwartale
Table 12. Economic activity of the population aged 15-89 by LFS in the 4th quarter

Wyszczególnienie Specification	2021	2024	2025	2025 Polska Poland
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	450	449	443	17912
pracujący employed persons	445	442	436	17346
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	348	344	349	12456
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	56,4	56,6	55,9	59,0
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	55,8	55,7	55,1	57,1

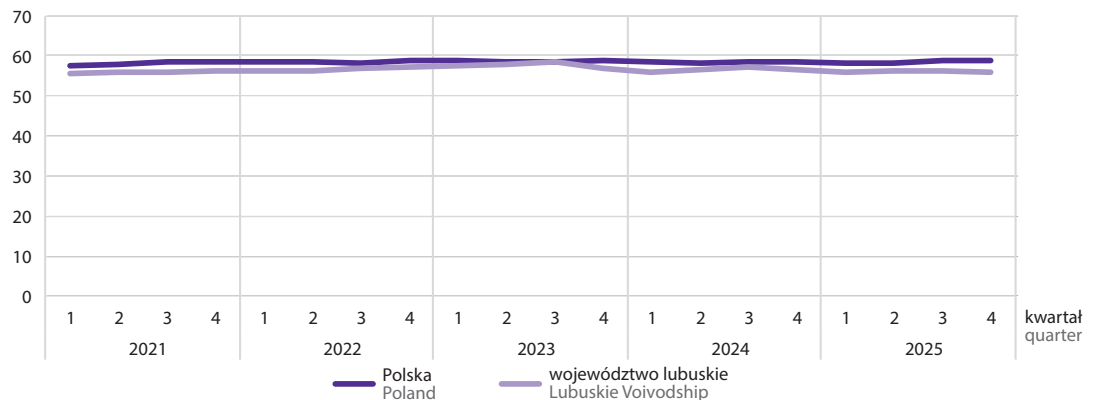
W odniesieniu do 4 kwartału 2024 r. spadek współczynnika aktywności zawodowej odnotowano wśród mężczyzn (o 2,1 p. proc.), natomiast wzrost wśród kobiet (o 1,0 p. proc.). Wskaźnik ten zmniejszył się zarówno wśród mieszkańców wsi (o 0,9 p. proc.), jak i wśród mieszkańców miast (o 0,3 p. proc.).

Najwyższy współczynnik aktywności zawodowej odnotowano wśród osób w wieku 25-34 lata – 88,5%, następnie w grupach 35-44 lata – 87,3% oraz 45-54 lata – 85,7%. W najmłodszej grupie wieku (15-24 lata) udział aktywnych zawodowo wyniósł 23,2%, a w najstarszej (55-89 lat) – 25,9%. W porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. wyraźny spadek współczynnika aktywności zawodowej wystąpił wśród osób młodych w wieku 15-24 lata (o 5,4 p. proc.). Wskaźnik ten zwiększył się natomiast w grupach wieku: 25-34 lata (o 2,8 p. proc.), 45-54 lata (o 0,5 p. proc.) oraz 35-44 lata i 55-89 lat (po 0,2 p. proc.).

Uwzględniając poziom wykształcenia, najwyższy współczynnik aktywności zawodowej odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym – 79,5%. Wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym aktywnych zawodowo było 58,7%, z policealnym i średnim zawodowym – 58,3%, a z zasadniczym zawodowym lub branżowym – 52,7%. Najniższą aktywność zawodową obserwowano wśród osób z niskim poziomem wykształcenia (gimnazjalnym, podstawowym i niższym) – w tej grupie 17,6% osób pracowało lub poszukiwało pracy. W porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. aktywność zawodowa zmniejszyła się wśród osób z wykształceniem wyższym (o 2,9 p. proc.), policealnym i średnim zawodowym (o 2,6 p. proc.) oraz zasadniczym zawodowym (o 2,3 p. proc.). Wzrost odnotowano natomiast wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 4,9 p. proc.) oraz gimnazjalnym, podstawowym i niższym (o 2,0 p. proc.).

Uwzględniając stan cywilny, najwyższy współczynnik aktywności zawodowej w 4 kwartale 2025 r. odnotowano wśród osób rozwiedzionych (49 tys.) – 65,3%, a także wśród żonatych mężczyzn i zamężnych kobiet (440 tys. osób) – 63,6%. W grupie kawalerów i panien (229 tys.) wskaźnik ten wyniósł 54,1%, natomiast wśród wdów i wdowców (75 tys.) – 9,3%.

Wykres 27. Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów
Chart 27. Activity rate by quarters

Wskaźnik zatrudnienia według BAEL obliczono jako udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

W 4 kwartałe 2025 r. wskaźnik zatrudnienia wyniósł 55,1%, co oznacza, że na każde 100 osób w wieku 15-89 lat przypadało 55 osób pracujących. W porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. wartość wskaźnika była niższa o 0,7 p. proc., a względem 4 kwartału 2024 r. spadła o 0,6 p. proc. W kraju wskaźnik zatrudnienia osiągnął poziom 57,1%, tj. o 2,0 p. proc. więcej niż w województwie.

Wskaźnik zatrudnienia wykazywał istotne zróżnicowanie w zależności od płci – zdecydowanie wyższy był wśród mężczyzn (62,6%) niż wśród kobiet (48,3%).

W porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. wskaźnik zatrudnienia zmniejszył się wśród mężczyzn o 1,6 p. proc., natomiast wśród kobiet wzrósł o 0,5 p. proc. Spadek odnotowano również niezależnie od miejsca zamieszkania: w miastach o 1,0 p. proc. (do 55,1%) oraz na wsi o 0,1 p. proc. (do 55,0%). W odniesieniu do 4 kwartału 2024 r. wskaźnik zatrudnienia wśród mężczyzn obniżył się o 2,2 p. proc., natomiast wśród kobiet wzrósł o 1,0 p. proc. Wśród mieszkańców wsi zmniejszył się o 1,3 p. proc., a wśród mieszkańców miast o 0,3 p. proc.

Ze względu na wiek najwyższą wartość wskaźnika zatrudnienia odnotowano w grupie 25-34 lata (87,5%), następnie w grupach 35-44 lata (85,9%), 45-54 lata (85,0%) oraz 55-89 lat (25,2%). W najmłodszej grupie wieku, tj. 15-24 lata, wskaźnik wyniósł 22,1%. W porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. wskaźnik zatrudnienia obniżył się wśród osób w wieku 15-24 lata (o 5,4 p. proc.), 35-44 lata (o 0,6 p. proc.) oraz 55-89 lat (o 0,1 p. proc.). Wzrost odnotowano natomiast w grupie wieku 25-34 lata (o 3,6 p. proc.) oraz wśród osób w wieku 45-54 lata (o 0,6 p. proc.).

Powyższa analiza wskazuje, że na przestrzeni ostatnich pięciu lat odnotowano wzrost poziomu zatrudnienia wśród osób w wieku mobilnym (25-34 lata). Jednocześnie wskaźnik zatrudnienia zmniejszył się wśród najmłodszej grupy, tj. osób w wieku 15-24 lata. W tym okresie wzrósł również wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych (w wieku 16-64 lata) – o 1,7 p. proc.

W zestawieniu z 4 kwartałem 2024 r. wskaźnik zatrudnienia obniżył się w trzech analizowanych grupach wieku: 15-24 lata (o 3,7 p. proc.), 35-44 lata (o 0,9 p. proc.) oraz 55-89 lat (o 0,2 p. proc.). Wzrost odnotowano w grupie 25-34 lata (o 2,2 p. proc.) oraz wśród osób w wieku 45-54 lata (o 2,0 p. proc.).

Wśród osób w wieku produkcyjnym wskaźnik zatrudnienia wyniósł 78,2%. Oznacza to wzrost w porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. o 1,6 p. proc., natomiast w zestawieniu z 4 kwartałem 2024 r. odnotowano spadek o 0,7 p. proc.

Do pracujących według BAEL zaliczono osoby w wieku 15–89 lat, które w okresie badanego tygodnia: wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem, miały pracę, ale jej nie wykonywały:

- a) z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
- b) z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
- c) z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

W 4 kwartale 2025 r. w województwie spośród 436 tys. pracujących 366 tys. stanowiły osoby zatrudnione, co odpowiada 83,9% ogółu pracujących. Wśród zatrudnionych 69,1% pracowało w sektorze prywatnym. W porównaniu z 4 kwartałem 2024 r. liczba zatrudnionych zmniejszyła się o 5 tys. (o 1,3%). W kraju osoby zatrudnione stanowiły 81,1% pracujących, tj. o 2,8 p. proc. mniej niż w województwie.

Zdecydowana większość zatrudnionych (310 tys. osób, tj. 84,7% ogółu) wykonywała pracę na podstawie umowy na czas nieokreślony. Pozostałe 56 tys. osób (15,3%) pracowało na podstawie umowy na czas określony.

W 4 kwartale 2025 r. pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników stanowili 12,8% ogółu pracujących, tj. o 1,6 p. proc. mniej niż średnio w kraju. Pracodawcy stanowili 3,2% (o 0,5 p. proc. mniej niż w kraju). Rok wcześniej odsetki te wyniosły odpowiednio 12,2% i 3,4%.

Najliczniejszą grupę wśród pracujących stanowiły osoby w wieku 45-54 lata (28,7%). Kolejne 28,0% ogółu pracujących to osoby w wieku 35-44 lata. Udział osób w wieku 25-34 lata wyniósł 20,9%, natomiast najmniej liczną grupę stanowili pracujący w wieku 15-24 lata (4,8%). W porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. wzrósł udział pracujących w wieku 45-54 lata (o 4,4 p. proc.) oraz 55-89 lat (o 0,4 p. proc.), natomiast zmniejszył się w grupach wieku: 35-44 lata (o 3,7 p. proc.), 15-24 lata (o 0,8 p. proc.) oraz 25-34 lata (o 0,3 p. proc.).

Blisko 80% pracujących w badanym tygodniu przepracowało 40 godzin i więcej. Na wsi odsetek ten był nieznacznie wyższy (82,5%) niż w miastach (78,4%). Udział kobiet pracujących w takim wymiarze godzin wyniósł 74,7% i był niższy niż wśród mężczyzn (83,7%).

W 4 kwartale 2025 r. liczba biernych zawodowo wyniosła 349 tys., co stanowiło 44,1% ludności w wieku 15-89 lat (w kraju udział ten był o 3,1 p. proc. niższy). Odsetek osób biernych zawodowo zwiększył się zarówno w porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. (o 0,5 p. proc.), jak i z analogicznym kwartałem poprzedniego roku (o 0,7 p. proc.). Liczba biernych zawodowo była wyższa niż w 4 kwartale 2021 r. (o 1 tys., tj. o 0,3%) oraz niż w 4 kwartale 2024 r. (o 5 tys., tj. o 1,5%).

Wśród biernych zawodowo przeważały kobiety (209 tys., tj. 59,9% ogółu) oraz mieszkańcy miast (223 tys., tj. 63,9%). W porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. liczba osób biernych zawodowo zwiększyła się wśród mężczyzn (o 3,7%), natomiast zmniejszyła się wśród kobiet (o 1,9%). Z uwzględnieniem miejsca zamieszkania liczba biernych zawodowo wzrosła na wsi (o 3,3%), a spadła w miastach (o 1,8%).

W odniesieniu do 4 kwartału 2024 r. zwiększyła się liczba biernych zawodowo mężczyzn (o 6,9%), natomiast zmniejszyła się liczba kobiet (o 1,9%). Wzrost liczby biernych zawodowo odnotowano zarówno na wsi (o 3,3%), jak i w miastach (o 0,5%).

Z ogółu biernych zawodowo 31,2% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Większość biernych zawodowo stanowiły osoby w wieku 55-89 lat (64,5%). Ich liczba zwiększyła się w porównaniu z 4 kwartałem 2024 r. o 3 tys., tj. o 1,4%.

Uwzględniając poziom wykształcenia osób biernych zawodowo, najwięcej z nich (29,6%) deklaroowało wykształcenie co najwyżej gimnazjalne. Prawie co czwarta osoba bierna zawodowo posiadała wykształcenie policealne lub średnie zawodowe (24,4%). Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub branżowym stanowiły 22,4% ogółu biernych zawodowo, natomiast osoby ze średnim ogólnokształcącym – 12,7%. Udział osób z wykształceniem wyższym wyniósł 10,9%.

W województwie lubuskim, podobnie jak w kraju, głównym powodem niewykonywania i nieposzukiwania pracy przez połowę (50,7%) osób biernych zawodowo w wieku 15-74 lata było pobieranie świadczenia emerytalnego. Udział osób biernych zawodowo z tego powodu wzrósł w porównaniu z 4 kwartałem 2024 r. o 0,9 p. proc. Kobiety stanowiły 58,6% tej grupy (wobec 62,0% w kraju).

Kolejnymi najczęściej wskazywanymi przyczynami niepodejmowania pracy były nauka oraz uzupełnianie kwalifikacji (24,6% biernych zawodowo, tj. o 1,8 p. proc. więcej niż przed rokiem), a także choroba lub niesprawność (8,3%, tj. o 2,4 p. proc. mniej). Dla 6,5% osób biernych zawodowo powodem niewykonywania i nieposzukiwania pracy były obowiązki rodzinne lub związane z prowadzeniem domu (o 0,5 p. proc. więcej niż w analogicznym kwartale poprzedniego roku).

5.2. Jakość życia

5.2. Quality of life

Zamożność mieszkańców

Inhabitants' wealth

W 2024 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie lubuskim wzrosło o 14,6% w porównaniu z poprzednim rokiem oraz ponad 2-krotnie względem 2015 r. Tendencja wzrostowa utrzymała się również w 2025 r. – w sektorze przedsiębiorstw przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto zwiększyło się o 9,1% w stosunku do 2024 r. i stanowiło 89,4% średniego wynagrodzenia w kraju. Tempo wzrostu wynagrodzeń w województwie było wyższe niż przeciętne w kraju.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

W 2024 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie lubuskim (na podstawie rocznego badania Z-06) wyniosło 7887,19 zł i było o 8,6% niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kraju. W porównaniu z 2023 r., przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie wzrosło o 14,6% (wobec wzrostu w kraju o 13,6%). W porównaniu z 2015 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie wzrosło ponad 2-krotnie.

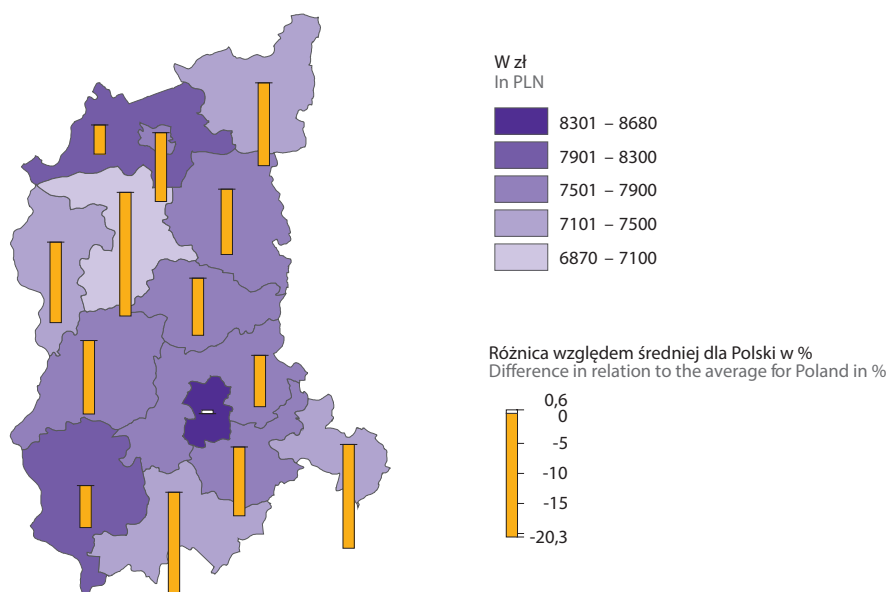
W pierwszej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie rocznego badania statystyki publicznej Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących) - na tej podstawie przedstawiono zróżnicowanie terytorialne wynagrodzeń (do poziomu powiatów) w 2024 r. (jako ostatnim dostępnym).

W 2024 r. w czterech powiatach województwa lubuskiego przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto przewyższyło wartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia zanotowanego dla województwa ogółem. Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wystąpiło w mieście na prawach powiatu Zielona Góra (o 10,1% więcej niż w województwie ogółem). Ponadto w powiecie gorzowskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie było wyższe o 4,2% od przeciętnego w województwie, a w powiecie żarskim i zielonogórskim, odpowiednio o 1,8% i 0,1%.

Najniższą wartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia zanotowano w powiecie sulęcińskim (o 12,8% mniej niż w województwie), wschowskim i żagańskim (po ok. 9,0% mniej). W pozostałych powiatach lubuskiego przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto było niższe od średniej w województwie w granicach 0,8-5,5%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2024 r. w większości powiatów województwa lubuskiego było niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w kraju – od 20,3% w powiecie sulęcińskim do 4,7% w powiecie gorzowskim. W Zielonej Górze odnotowano natomiast poziom nieznacznie wyższy od średniej krajowej (o 0,6%).

Mapa 27. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a w 2024 r.
Map 27. Average monthly gross wages and salaries^a in 2024

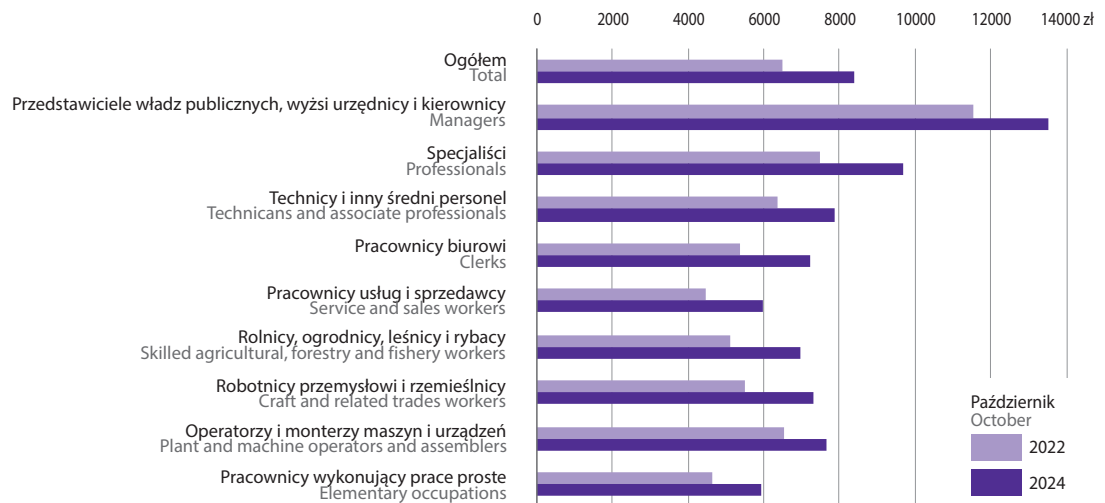

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding entities employing less than 9 persons.

Badanie struktury wynagrodzeń według zawodów jest realizowane co dwa lata, ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wyniki dotyczą osób pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych, które w roku badania przepracowały cały miesiąc październik. Dane w opracowaniu dotyczą przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto, prezentowanych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

Wyniki ostatniej edycji badania struktury wynagrodzeń wykazały, że przeciętne wynagrodzenie brutto za październik 2024 r. w województwie lubuskim wyniosło 8390,41 zł, co oznacza wzrost o 29,2% w porównaniu z 2022 r. i o 61,2% w stosunku do 2020 r. Dane za 2024 r. wskazują, że 62,1% pracowników otrzymywało wynagrodzenie nieprzekraczające przeciętnego poziomu w województwie. Wynagrodzenie nie wyższe niż minimalne (4300,00 zł) pobierało 4,9% zatrudnionych. Natomiast 0,9% pracowników uzyskiwało wynagrodzenie co najmniej 3-krotnie wyższe od przeciętnego, czyli minimum 25171,24 zł miesięcznie.

Wykres 28. Wynagrodzenia brutto^a według zawodów
Chart 28. Gross wages and salaries^a by occupations

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Omawiane dane wskazują, że mężczyźni zarabiali więcej niż kobiety – w 2024 r. odpowiednio 8837,76 zł wobec 7988,29 zł, co oznacza, że wynagrodzenie kobiet było niższe od wynagrodzenia mężczyzn o 9,6% i stanowiło 95,2% przeciętnego w województwie. Wynagrodzenia w województwie, zarówno w przypadku mężczyzn, jak i kobiet, były niższe niż średnio w kraju – odpowiednio o 6,8% oraz 5,1%.

W 2024 r. w województwie lubuskim wynagrodzenie środkowe (mediana) ukształtowało się na poziomie 7339,92 zł (w kraju 7404,69 zł). Oznacza to, że połowa pracowników otrzymywała wynagrodzenie co najwyżej w tej wysokości. Dla mężczyzn wynagrodzenie środkowe miało wartość 7649,39 zł, a dla kobiet – 7056,22 zł (w 2022 r. było to odpowiednio 5821,67 zł i 5200,00 zł).

Spośród 9 tzw. „wielkich grup zawodów” przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto wyższe od średniego w województwie odnotowano w grupach: przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (w październiku 2024 r. – o 61,3%) oraz specjaliści (o 15,6%). W grupie przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników średnie odchylenie od przeciętnego wynagrodzenia ogółem zmniejszyło się w porównaniu z 2022 r. o 16,4 p. proc., natomiast w grupie specjalistów zwiększyło się o 0,1 p. proc.

W pozostałych grupach zawodów przeciętne wynagrodzenie było niższe od średniego w województwie. Największe różnice wystąpiły w grupie pracowników wykonujących prace proste – o 29,3% mniej oraz w grupie pracowników usług i sprzedawców – o 28,7%. W zawodach rolników, ogrodników, leśników i rybaków wynagrodzenia były niższe o 17,1%, wśród pracowników biurowych – o 14,1%, robotników przemysłowych i rzemieślników – o 13,1%, a w grupie operatorów i monterów maszyn i urządzeń – o 8,5%. W grupie techników i innego personelu średniego przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto było niższe od średniego w województwie o 6,0%.

Spośród grup zawodów, w których wynagrodzenie było niższe od średniego, poprawę relacji wynagrodzenia do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto ogółem w porównaniu z 2022 r. odnotowano w zawodach rolników, ogrodników, leśników i rybaków (o 4,1 p. proc.), wśród pracowników biurowych (o 2,9 p. proc.), pracowników usług i sprzedawców (o 2,6 p. proc.) oraz robotników przemysłowych i rzemieślników (o 2,3 p. proc.). W pozostałych grupach relacja wynagrodzenia do średniej pogorszyła się, najbardziej w grupie operatorów i monterów maszyn i urządzeń – o 8,9%.

W kolejnej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie miesięcznego meldunku o działalności gospodarczej DG-1 (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w ramach badania podmioty o liczbie pracujących 50 lub więcej osób badane są metodą pełną, a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób - metodą reprezentacyjną) – na tej podstawie przedstawiono przeciętne miesięczne wynagrodzenia w województwie w sektorze przedsiębiorstw w 2025 r. (jako ostatnim dostępnym).

Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

W 2025 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 7990,10 zł i było o 10,6% niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem wartość wynagrodzenia wzrosła o 9,1% (wobec wzrostu w kraju o 8,1%).

Tablica 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw
Table 13. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector

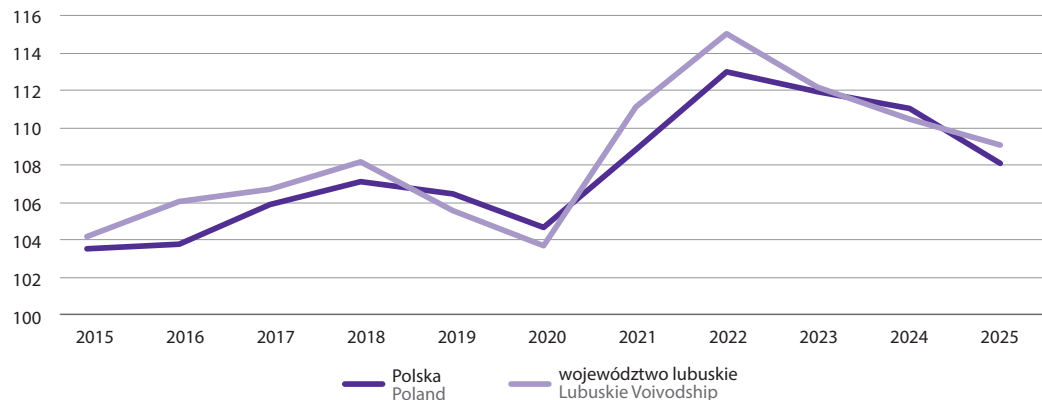
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in PLN	3447,08	4624,90	7322,57	7990,10
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) Average monthly gross wages and salaries in relation to the domestic average (Poland=100)	83,6	85,5	88,6	89,4

Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie zanotowano w przedsiębiorstwach prowadzących działalność w zakresie informacji i komunikacji (o 54,9% wyższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w województwie). Powyżej średniej wojewódzkiej ukształtowało się także przeciętne wynagrodzenie m.in. w przedsiębiorstwach zajmujących się transportem i gospodarką magazynową (o 9,2%) oraz przetwórstwem przemysłowym (o 1,4%). Niższe wynagrodzenie od średniego w województwie zanotowano m.in. w przedsiębiorstwach prowadzących działalność związaną z zakwaterowaniem i gastronomią (o 24,9%), administrowaniem i działalnością wspierającą (o 23,5%), obsługą rynku nieruchomości (o 11,8%), handlem; naprawą pojazdów samochodowych (o 8,1%), budownictwem (o 7,4%), działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (o 1,3%) oraz dostawą wody; gospodarowaniem ściekami i odpadami; rekultywacją (o 0,6%).

Spośród sekcji o znaczącym udziale w przeciętnym zatrudnieniu (łącznie 86,4% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw) najwyższy wzrost wynagrodzenia brutto w skali roku zanotowano w budownictwie (o 15,0%) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (o 14,1%).

**Wykres 29. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
Rok poprzedni=100**

Chart 29. Indices of average monthly gross wages and salaries in enterprise sector
Previous year=100

Wzrost wynagrodzeń w skali roku wystąpił także w przedsiębiorstwach prowadzących działalność m.in. w zakresie działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 16,1%), dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji (o 11,2%), zakwaterowania i gastronomii (o 9,6%), obsługi rynku nieruchomości (o 3,8%) oraz informacji i komunikacji (o 1,7%).

W 2025 r. przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w województwie wyniosła łącznie 228,9 tys. i zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,2%. Stanowiła ona 23,8% ogółu ludności województwa (stan na 31.12.2025 r.), tj. o 0,2 p. proc. więcej niż rok wcześniej. W kraju udział emerytów i rencistów wyniósł 25,3%.

Tablica 14. Świadczenia społeczne
Table 14. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	214,8	227,6	228,4	228,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	1810,13	2224,21	3537,53	3857,53
w tym emerytura of which retirement pay	1916,33	2297,82	3656,35	3973,59
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN	1319,74	1504,97	2224,43	2348,82
w tym emerytura of which retirement pay	1394,78	1554,37	2279,16	2374,98

W 2025 r. w przeciętnej miesięcznej liczbie świadczeniobiorców pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (ZUS) najliczniejszą grupę stanowiły osoby pobierające emeryturę – 79,2% (tj. o 0,4 p. proc. więcej niż w 2024 r.). Udział osób pobierających renty rodzinne wyniósł 13,3% (podobnie jak przed rokiem), natomiast renty z tytułu niezdolności do pracy pobierało 7,6% świadczeniobiorców (o 0,4 p. proc. mniej niż rok wcześniej).

W przeciętnej miesięcznej liczbie świadczeniobiorców Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) osoby pobierające emeryturę stanowiły 74,4% (o 0,6 p. proc. mniej niż w 2024 r.), renty z tytułu niezdolności do pracy – 20,4% (o 0,4 p. proc. mniej), a renty rodzinne – 5,2% (o 1,0 p. proc. więcej niż rok wcześniej).

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (ZUS) była o 4,9% niższa od średniej krajowej. Jej wartość wyniosła 3857,53 zł (o 9,0% więcej niż w 2024 r.), w tym przeciętna emerytura – 3973,59 zł (wzrost o 8,7%). W skali kraju w porównaniu z 2024 r. odnotowano wzrost przeciętnej emerytury i renty brutto o 8,5%.

Z kolei przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (KRUS) była wyższa od średniej krajowej o 5,4%. Wyniosła 2348,82 zł (o 5,6% więcej niż w 2024 r.), w tym przeciętna emerytura – 2374,98 zł (wzrost o 4,2%). W skali kraju przeciętna miesięczna emerytura i renta rolników indywidualnych zwiększyła się o 5,9% w porównaniu z poprzednim rokiem.

Dochód rozporządzalny to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł, pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika, o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne - wyniki **Badania Budżetów Gospodarstw Domowych**.

Dane od 2021 r. pochodzące z badania budżetów gospodarstw domowych zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 i nie są wprost porównywalne z danymi za lata wcześniejsze. Dane za lata 2024 i 2023 opracowano w oparciu o wyniki NSP2021 wraz z dodatkową kalibracją uwzględniającą płeć i wiek.

Tablica 15. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny
Table 15. Average monthly available income

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	2024 Polska Poland
	w zł in PLN				
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym Average monthly available income per capita in household	1419,58	1971,47	2745,66	3256,70	3167,17
w tym dochód do dyspozycji of which disposable income	1354,22	1931,93	2695,97	3201,06	3103,06

W 2024 r. sytuacja materialna gospodarstw domowych w województwie lubuskim poprawiła się. Nominalnie, jak i realnie gospodarstwa domowe osiągały wyższe dochody i wydatki.

W 2024 r. przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na osobę w zaokrągleniu do 1 zł w gospodarstwie domowym wyniósł 3257 zł (102,8% średniej krajowej) i był wyższy od dochodu z 2023 r. nominalnie o 18,6%, a realnie o 13,6%. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę osiągnęły wielkość 1747 zł i były wyższe nominalnie o 9,1%, a realnie wyższe o 4,5% od wydatków z 2023 r.

Dochód do dyspozycji na 1 osobę w gospodarstwie domowym wyniósł 3201 zł (103,2% średniej krajowej), a jego poziom zmienił się w podobnym stopniu jak dochód rozporządzalny.

W 2024 r. udział dochodów z pracy najemnej w strukturze przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych zmniejszył się o 3,6 p. proc., do poziomu 51,7%, w porównaniu z poprzednim rokiem. Zmniejszył się również udział dochodów z pracy na własny rachunek – o 0,4 p. proc., do 8,7%. Jednocześnie odnotowano wzrost udziału dochodów ze świadczeń społecznych o 4,1 p. proc., do 37,8%.

Wybrane wskaźniki spójności społecznej w oparciu o wyniki Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC):

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych to odsetek osób z rocznym ekwiwalentnym dochodem do dyspozycji poniżej progu zagrożenia ubóstwem, który wynosi 60% krajowej mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji uwzględniający transfery społeczne.

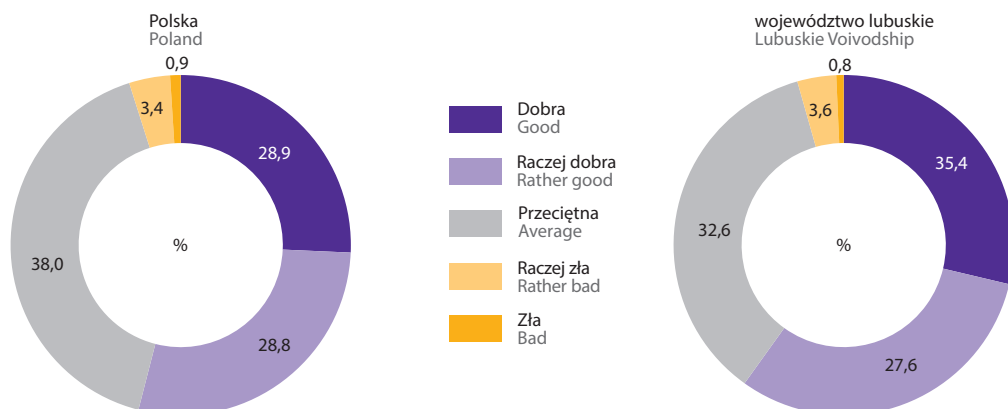
Współczynnik Giniego to miara nierówności rozkładu dochodów; przybiera wartość między 0 a 1 (lub jeśli przemnożymy przez 100, między 0 a 100). Wskaźnik ten osiągnąłby wartość 0 (rozkład jednorodny), gdyby wszystkie osoby miały ten sam dochód, natomiast wartość 1, gdyby wszystkie osoby poza jedną miały dochód zerowy. Zatem, im wyższa jest wartość wskaźnika, tym większy jest stopień koncentracji dochodów i większe jest ich zróżnicowanie. W badaniu EU-SILC wskaźnik ten wyliczono dla rocznego ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji gospodarstwa domowego.

W 2024 r. w województwie lubuskim nastąpił spadek zasięgu ubóstwa ekonomicznego szacowanego w oparciu o dochody gospodarstw domowych. Wyniki badania EU-SILC z 2024 r. wskazują, że – biorąc pod uwagę sytuację dochodową gospodarstw domowych z 2023 r. – wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym (po uwzględnieniu transferów społecznych) osiągnął w województwie wartość 11,9% i był o 0,2 p. proc. mniejszy niż w poprzednim roku. Odsetek osób relatywnie ubogich w województwie był mniejszy niż średnio w kraju (13,8%).

Zróżnicowanie w dochodach na osobę w gospodarstwach domowych mierzone współczynnikiem Giniego, w latach 2023 i 2024 wyniosło odpowiednio 23,3% i 23,4%. Wartość tego współczynnika była niższa niż dla ogółu gospodarstw domowych w kraju (26,0% w 2024 r.).

W porównaniu z 2023 r. nastąpiła poprawa subiektywnej oceny sytuacji materialnej gospodarstw domowych. Ponad 1/3 (35,4%) respondentów oceniło sytuację materialną własnego gospodarstwa domowego jako dobrą, a ponad 27,6% jako raczej dobrą. Rok wcześniej było to odpowiednio 28,7% i 31,2%. Dla 4,4% gospodarstw domowych sytuacja materialna była raczej zła oraz zła, podobnie jak przed rokiem. Dla porównania w kraju 28,9% gospodarstw domowych oceniło swoją sytuację materialną jako dobrą i 28,8% jako raczej dobrą. Odsetek ocen złych lub raczej złych wyniósł 4,3%.

Wykres 30. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2024 r.
Chart 30. Subjective evaluation of material situation of household in 2024

Pomoc społeczna i wspieranie rodziny

Social welfare and family support

W województwie utrzymuje się tendencja spadkowa liczby osób korzystających ze świadczeń społecznych. W porównaniu z 2015 r. rzeczywista liczba osób pobierających te świadczenia zmniejszyła się o ponad połowę. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano spadek liczby gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Najczęściej pomocy społecznej udzielano z powodu długotrwałej choroby, ubóstwa i niepełnosprawności. O ponad połowę zwiększyły się wydatki na świadczenia wychowawcze (program „Rodzina 800 plus”). Wzrosła liczba gmin posiadających co najmniej jedną placówkę opieki nad dziećmi do lat 3. Jednocześnie zwiększyła się liczba placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3, w rezultacie wzrosła też liczba miejsc i dzieci przebywających w tych placówkach.

W 2024 r. świadczenia społeczne przyznano na podstawie decyzji 26,0 tys. osób. W porównaniu z 2023 r. rzeczywista liczba osób pobierających świadczenia zmniejszyła się o 2,0 tys. (o 7,1%), a w odniesieniu do 2015 r. o 31,9 tys. (o 55,1%).

Tablica 16. Świadczenia pomocy społecznej
Table 16. Social assistance benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej (rzeczywista liczb osób) Beneficiaries of social assistance benefits (real number of person total)	57934	36123	28009	26014
Udzielone świadczenie w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	127800,0	114759,1	110814,2	128941,6
pomoc pieniężna financial assistance	101798,9	86018,8	78362,7	93952,0
pomoc niepieniężna non-financial assistance	26001,1	28740,3	32451,5	34989,6
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries per 10 thousand population	568,3	362,5	286,5	267,6

W ramach pomocy społecznej organizowanej i świadczonej przez jednostki samorządu terytorialnego (zadania własne i zlecone), a także realizowanej przez powiatowe centra pomocy rodzinie (zadania własne oraz z zakresu administracji rządowej), na pomoc społeczną w 2024 r. w województwie lubuskim wydano łącznie 128,9 mln zł, tj. o 18,1 mln zł więcej niż w poprzednim roku i o 1,1 mln zł więcej niż w 2015 r.

Pomoc pieniężna wyniosła 94,0 mln zł (o 15,6 mln zł więcej niż w 2023 r. i o 7,8 mln zł mniej niż w 2015 r.), co stanowiło 72,9% wydatków na świadczenia pomocy społecznej. W tym na zasiłki stałe przeznaczono 51,8 mln zł (o 13,8 mln zł więcej niż w 2023 r. oraz o 10,0 mln zł więcej niż w 2015 r.), na zasiłki okresowe – 14,1 mln zł (o 2,0 mln zł mniej niż w 2023 r. oraz o 17,1 mln zł mniej niż w 2015 r.) i na zasiłki celowe – 26,0 mln zł (o 3,6 mln zł więcej niż w 2023 r., ale o 2,3 mln zł mniej niż w 2015 r.).

W ramach pomocy niepieniężnej na świadczenia wydano 35,0 mln zł (o 2,5 mln zł więcej niż w roku poprzednim oraz o 9,0 mln zł więcej niż w 2015 r.), tj. 27,1% ogółu wydatków. Na zapewnienie posiłków przeznaczono 10,6 mln zł, tj. 30,4% wydatków na pomoc niepieniężną, to o 0,1 mln zł więcej niż w 2023 r., natomiast o 3,7 mln zł mniej niż w 2015 r. Wyższą kwotę niż w 2023 r. i w 2015 r. wydano na schronienie (4,2 mln zł – odpowiednio więcej o 0,5 mln zł i o 3,6 mln zł). Na usługi opiekuńcze wraz ze specjalistycznymi usługami opiekuńczymi wydano 19,6 mln zł (o 1,9 mln zł więcej niż w 2023 r. oraz o 9,1 mln zł więcej niż w 2015 r.), a na sprawienie pogrzebu 0,5 mln (o 0,05 mln zł więcej niż w 2023 r. oraz o 0,1 mln zł więcej niż w 2015 r.).

Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w przeliczeniu na 10 tys. ludności, zmniejszyła się z 568 osób w 2015 r. do 268 osób w 2024 r. Wartość tego wskaźnika w skali kraju w 2024 r. wyniosła 221 osób.

Karta Dużej Rodziny oferuje rodzinom wielodzietnym tj. przynajmniej z trójką dzieci, system zniżek oraz dodatkowych uprawnień przy korzystaniu z oferty kulturalnej, rekreacyjnej, transportowej na terenie całego kraju. Po nowelizacji ustawy, od 1 stycznia 2019 r. prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje rodzicom i małżonkom rodziców, którzy mieli w przeszłości na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, bez względu na ich wiek. W 2024 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, liczba rodzin, które posiadały Kartę Dużej Rodziny zwiększyła się o 2,7 tys. i wyniosła 46,9 tys. Największa liczba posiadaczy kart zamieszkiwała powiat żarski (4,7 tys. wydanych kart), a najmniejsza powiat sulęciński (2,3 tys.).

Środowiskowa pomoc społeczna to pomoc udzielana ludności w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Dane oszacowano na podstawie Zbioru Centralnego Krajowego Systemu Monitoringu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zawierającego informację o zrealizowanych świadczeniach środowiskowej pomocy społecznej i odbiorcach tej pomocy – gospodarstwach domowych i ich członkach oraz osobach bezdomnych.

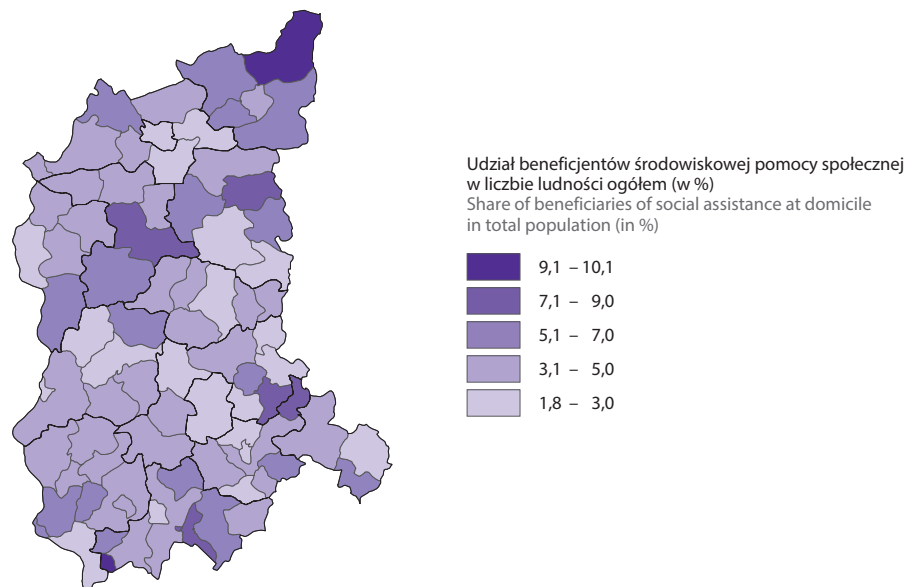
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej to wszyscy członkowie gospodarstw domowych oraz osoby bezdomne, które w roku badania otrzymały przynajmniej raz jakąkolwiek pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Środowiskowa pomoc społeczna zrealizowana w 2024 r. w województwie na podstawie ustawy o pomocy społecznej została skierowana do 19,2 tys. gospodarstw domowych. Liczba gospodarstw domowych korzystających z tej formy pomocy zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim (o 1,1 tys.) oraz w odniesieniu do 2015 r. (o 17,3 tys.). Tendencja spadkowa w tym zakresie utrzymuje się od 2015 r.

Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r. wyniosła 33,4 tys. i była o 2,8 tys. mniejsza niż w 2023 r. oraz o 49,6 tys. mniejsza niż w 2015 r. Zasięg korzystania z pomocy społecznej, czyli udział beneficjentów w ogólnej liczbie ludności województwa w 2024 r. wyniósł 3,4% i zmniejszył się o 0,3 p. proc. w porównaniu z 2023 r. oraz o 4,7 p. proc. w odniesieniu do 2015 r. W kraju w 2024 r. udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej wyniósł 3,1%.

Mapa 28. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r.

Map 28. Scope of use of social assistance at domicile in 2024

Występuje silne powiatowe zróżnicowanie zasięgu korzystania z pomocy społecznej osób i gospodarstw domowych. W 2024 r. najczęściej ze środowiskowej pomocy społecznej korzystała ludność zamieszkująca powiaty: strzelecko-drezdenecki (6,9% ogólnej liczby mieszkańców) i sulęciński (5,9%). Z kolei najmniejszy odsetek beneficjentów odnotowano w miastach na prawach powiatu, w Zielonej Górze (1,9%) i Gorzowie Wlkp. (2,1%).

Wśród gmin województwa najwyższy udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w relacji do liczby ludności odnotowano w gminie miejskiej Gozdnicza (10,1%). Wysoki odsetek beneficjentów wystąpił również w gminach miejsko-wiejskich: Dobiegniew (9,1%) i Małomice (8,3%), a także w gminach wiejskich: Kolsko (7,9%), Przytoczna (7,8%) oraz Bojadła (7,1%). Najniższy udział korzystających - poza miastami na prawach powiatu - zarejestrowano w gminie wiejskiej Deszczno (1,8%).

Tablica 17. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej

Table 17. Beneficiaries of social assistance at domicile

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej Households benefiting from social assistance at domicile	36455	25356	20265	19190
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej Beneficiaries from social assistance at domicile	83006	47710	36182	33410
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries per 10 thousand population	814,2	478,8	370,2	344,5

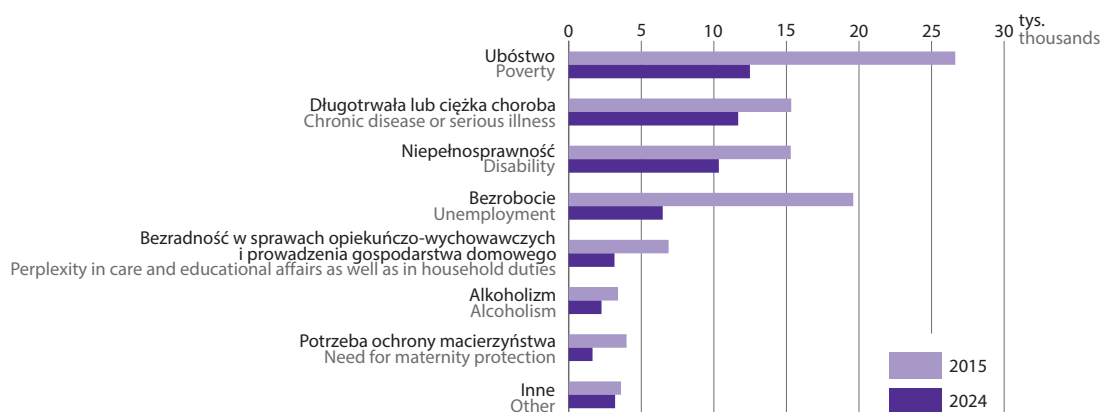
Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności w 2024 r. wyniosła 344, to o 26 osób mniej niż w roku poprzednim oraz o 470 osób mniej w odniesieniu do 2015 r. Przeciętnie w kraju było to 313 osób w przeliczeniu na 10 tys. ludności.

W 2024 r. najczęstszą przyczyną udzielenia pomocy była długotrwała lub ciężka choroba. Z tego powodu wsparcie otrzymało 11,4 tys. rodzin, tj. o 3,9 tys. mniej niż w 2015 r. Rodziny dotknięte chorobą stanowiły 23,4% ogółu rodzin korzystających z pomocy środowiskowej.

Podobny odsetek rodzin – 23,1% – otrzymał pomoc z powodu ubóstwa. W tej grupie znalazło się 11,3 tys. rodzin, co oznacza spadek o 15,3 tys. w porównaniu z 2015 r. Z kolei niepełnosprawność była przyczyną wsparcia dla 20,3% rodzin, tj. 9,9 tys. gospodarstw domowych – o 5,4 tys. mniej niż w 2015 r. Pomoc z powodu bezrobocia otrzymało 12,0% rodzin, tj. 5,9 tys. gospodarstw domowych, co oznacza spadek o 13,7 tys. w stosunku do 2015 r. Wsparcie udzielano również z innych powodów, m.in. z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (5,7% rodzin), alkoholizmu (4,6%), bezdomności czy potrzeby ochrony macierzyństwa (po 3,0%).

Wykres 31. Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc według przyczyn

Chart 31. Number of families with assigning help (based on the decisions) by reasons

W 2024 r. kontynuowano realizację rządowego programu „Rodzina 800 plus” (do 31 grudnia 2023 r. – „Rodzina 500 plus”), uruchomionego w kwietniu 2016 r. jako forma wsparcia dla rodzin wychowujących dzieci. W ciągu roku w województwie świadczenie wychowawcze w wysokości 800 zł miesięcznie otrzymywało średnio 174,6 tys. dzieci do 18. roku życia wychowywanych w rodzinach naturalnych (w 2023 r. świadczenie w wysokości 500 zł miesięcznie obejmowało przeciętnie 176,7 tys. dzieci).

Wydatki z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych wyniosły 1695,2 mln zł i zwiększyły się o 57,8% w porównaniu z poprzednim rokiem (w 2023 r. – 1074,3 mln zł.).

Tablica 18. Świadczenia wychowawcze
Table 18. Child-raising benefit

Wyszczególnienie Specification	2016	2020	2023	2024
Wydatki na świadczenia wychowawcze w tys. zł Child-raising benefit payments in thousand PLN	422581,7	1009523,2	1074293,1	1695201,7
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie wychowawcze w tys. Monthly average number of children for whom families received a child-raising benefit in thousands	94,2	157,2	176,7	174,6

Uwaga: Od 1 kwietnia 2016 do 30 czerwca 2019 r. przysługiwało rodzicom lub opiekunom dzieci do 18 roku życia, niezależnie od dochodu na drugie i kolejne dziecko, a w przypadku dochodu w wysokości nie przekraczającej 800 zł na osobę, także na pierwsze lub jedyne dziecko. Od 1 lipca 2019 roku przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę. Od 1 czerwca 2022 r. świadczenie wychowawcze otrzymują dzieci w pieczy zastępczej (do 31 maja 2022 r. były to dodatki).
Note: From 1 April 2016 to 30 June 2019, it was available to parents or guardians for each child up to the age of 18, regardless of the income for the second and next child, and in the case of income not exceeding 800 PLN per person, also for the first or only child. Since 1 July 2019, child-raising benefit has been granted to every child until 18 years old, regardless of family income. From 1 June 2022, children in foster care receive child-raising benefit (to 31 May 2022, these were supplements).

Z dniem 1 czerwca 2018 r. wszedł w życie rządowy program „Dobry start” będący elementem długofalowej polityki rodzinnej. Program ma na celu wyrównywanie szans wśród uczniów i oferuje wsparcie dla rodzin z dziećmi w wieku szkolnym na utrzymaniu, bez względu na dochód. Pomoc realizowana jest w formie jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na uczące się dziecko i ma wspomóc rodziny w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. W 2024 r. w ramach programu „Dobry Start” przekazano łącznie 37,2 mln zł, czyli o 1,0% więcej niż rok wcześniej. Świadczenie trafiło do 124,1 tys. uczniów.

Wśród świadczeń rodzinnych dominującą pozycję stanowią zasiłki rodzinne. Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego. Liczba dzieci, na które rodziny otrzymały zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w 2024 r. wyniosła 17,4 tys., tj. o 4,9 tys. mniej niż w 2023 r. (22,3 tys.). Spadek liczby dzieci, na które rodziny pobierały zasiłki rodzinne związany był m.in. z wysokością kryterium dochodowego, które było niezmiennie w analizowanym okresie. Część rodzin przy wzroście wynagrodzeń nie spełniała już tego kryterium i w związku z tym nie pobierała zasiłków rodzinnych. W 2024 r. na zasiłki rodzinne (wraz z dodatkami) wydatkowano 38,2 mln zł, tj. o 21,2% mniej niż w 2023 r. (48,5 mln zł).

Rodzinny Kapitał Opiekuńczy (RKO) funkcjonuje od 1 stycznia 2022 r. Jest to świadczenie wprowadzone w celu wsparcia rodzin z dziećmi, szczególnie na drugie i kolejne dziecko w wieku od 12. do 35. miesiąca życia w maksymalnej wysokości 12 tys. zł na dziecko. Podczas składania wniosku rodzic dziecka/osoba, która przyjęła dziecko na wychowanie decyduje o formie wypłaty świadczenia, tj. czy chce otrzymywać świadczenie w wysokości 500 zł przez 24 miesiące, czy w wysokości 1000 zł przez 12 miesięcy.

W 2024 r. wypłacono kapitały na łączną wartość 45,2 mln zł, tj. o 15,2% mniej niż w 2023 r. (53,4 mln zł). Wśród wypłaconych kapitałów przeważały (89,3%) świadczenia wypłacone w wysokości 1000 zł. Średnio miesięcznie wypłacono 4,1 tys. kapitałów (to o 0,7 tys. mniej niż w 2023 r.).

Dla dzieci i innych osób, które nie otrzymują należnego im wsparcia finansowego od osób zobowiązanych do alimentacji, został stworzony fundusz alimentacyjny. W 2024 r., podobnie jak w 2023 r., na świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydatkowano w województwie kwotę 27,1 mln zł. Wypłata środków ma charakter zwrotny, do jej spłaty zobowiązani są dłużnicy alimentacyjni. W 2024 r. udzielono 61,4 tys. świadczeń, tj. o 4,2 tys. mniej niż rok wcześniej.

Tablica 19. Świadczenia na rzecz rodziny
Table 19. Benefits to the family

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024
Dobry Start^a Good Start^a				
Kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł Amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	.	34453,4	36872,3	37234,8
Liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie (w ciągu roku) Number of children (and learners) for whom benefits have been paid (during a year)	.	114924	123036	124116 ^b
Zasiłek rodzinny Family allowance				
Kwota świadczeń ^c wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł Amount of family allowances ^c (during a year) in thousand PLN	108190	83393	48519	38218
Liczba dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny Number of children, for which the parents shall receive family allowances	53074	39678	22309	17417
Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w % Share of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances in the total number of children in this age in %	27,0	20,4	11,9	9,5
Rodzinny kapitał opiekuńczy Family care capital				
Kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł Amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	.	.	53354,0	45248,5
Liczba wypłaconych świadczeń Number of paid benefits	.	.	58209	49282
Fundusz alimentacyjny Alimony fund				
Kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł Amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	38976,4	34065,6	27143,3	27087,1
Liczba wypłaconych świadczeń Number of paid benefits	103057	87109	65637	61411
Ulga prorodzinna w zeznaniach podatkowych PIT Family tax relief in PIT tax returns				
Kwota odliczeń od podatku z tytułu ulgi prorodzinnej w tys. zł Amount of tax deductions for family tax relief in thousand PLN	144720,5	142509,2	108559,2	.
Liczba dzieci ^d Number of children ^d	171188	174374	176405	.

a W ramach programu „Dobry Start” dla każdego uczącego się dziecka, rozpoczynającego rok szkolny wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. b Liczba dzieci, na które przyznano świadczenie. c Wraz z dodatkami. d Liczba dzieci podana została łącznie, tj. dzieci, na które dokonano odliczenia od podatku jak również dzieci, na które przysługiwał zwrot nieodliczonej kwoty ulgi na dzieci.

a As part of the “Good Start” program, for each learning child, at the beginning of the school year, a benefit for a school layette is paid once a year. b The number of children for whom the benefit was granted. c Including appendices. d The number of children was given in total, i.e. children for whom the child relief was deducted from tax as well as children who were entitled to the reimbursement of not deducted child relief. deducted from tax as well as children who were entitled to the reimbursement of not deducted child relief.

W województwie zwiększyła się liczba dzieci, na które rodzice dokonali odliczenia od podatku, a także liczba dzieci, na które przysługiwał zwrot nieodliczonej kwoty ulgi w rocznym zeznaniu podatkowym PIT. W 2023 r. uprawnionych do ulgi prorodzinnej było 176,4 tys. dzieci, tj. o 2,0 tys. więcej niż w 2020 r. Kwota odliczeń z tytułu ulgi prorodzinnej wyniosła 108,6 mln zł, tj. o 23,8% mniej niż w 2020 r. (142,5 mln zł).

Żłobek to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w żłobku jest sprawowana od ukończenia 20 tygodnia życia dziecka, żłobek zapewnia opiekę do 10 godz. dziennie. Żłobki, obok klubów dziecięcych, opiekuna dziennego i niani, zostały wprowadzone ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3. Obecnie pieczę nad działalnością regulowaną ustawą sprawuje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Klub dziecięcy to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana od ukończenia 1 roku życia dziecka, klub dziecięcy zapewnia opiekę do 5 godz. dziennie.

Tablica 20. Żłobki i kluby dziecięce^a
Stan w dniu 31 grudnia
 Table 20. Nurseries and children's clubs^a
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Żłobki Nurseries	47	88	114	115
w tym publiczne of which public	12	29	37	39
Oddziały żłobkowe Nursery wards	5	2	–	–
Kluby dziecięce Children's clubs	8	25	36	43
w tym publiczne of which public	3	9	18	21
Miejsca w tys.: Places in thousands:				
w żłobkach ^b in nurseries ^b	2,4	4,2	5,2	5,5
w klubach dziecięcych in children's clubs	0,2	0,5	0,8	0,9
Dzieci w tys.: Children in thousands:				
w żłobkach ^b in nurseries ^b	2,1	3,7	4,5	4,6
w klubach dziecięcych in children's clubs	0,2	0,5	0,7	0,8

a Od 2023 r. dane pochodzą ze źródeł administracyjnych. b Do 2021 r. łącznie z oddziałami żłobkowymi.

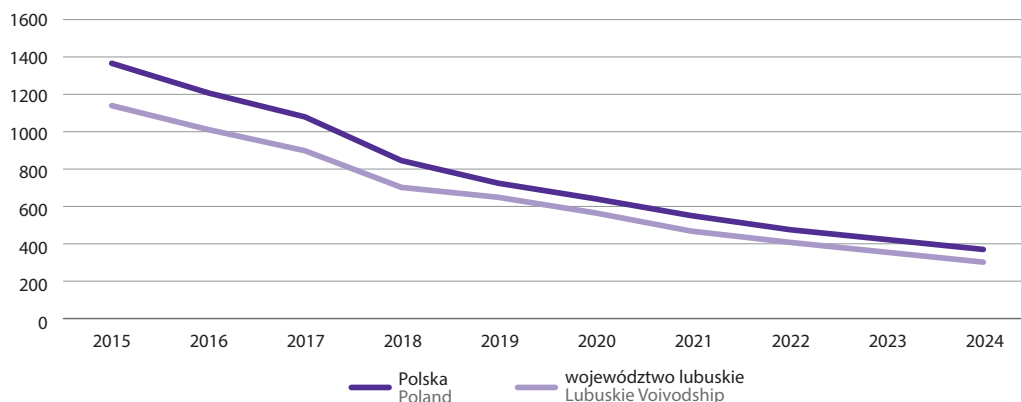
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a From 2023, data come from administrative sources. b Until 2021 including nursery sections.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

W 2024 r. w województwie funkcjonowało 115 żłobków i 39 klubów dziecięcych. W porównaniu z rokiem poprzednim przybył 1 żłobek oraz 2 kluby dziecięce. W odniesieniu do 2015 r. liczba żłobków zwiększyła się prawie 2,5-krotnie, a liczba klubów dziecięcych – ponad 3-krotnie. W rezultacie w 2024 r. w 65,9% gmin województwa funkcjonowała co najmniej jedna placówka opieki nad dziećmi do lat 3 (w 2023 r. – 58,5%, w 2015 r. – 22,0%).

Wykres 32. Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach^a i klubach dziecięcych
Chart 32. Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries^a and children's clubs

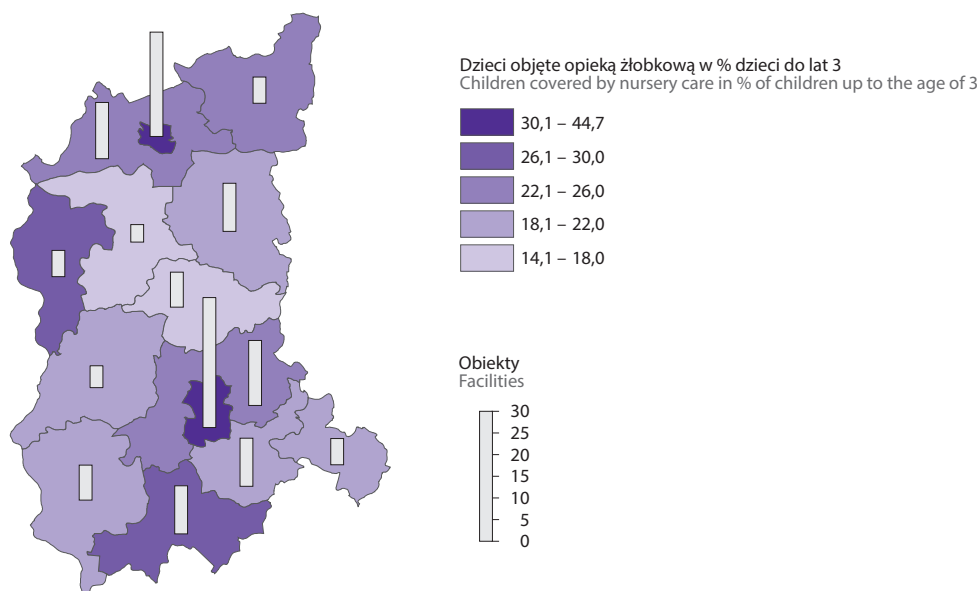

a W latach 2015-2021 łącznie z oddziałami żłobkowymi.
 a In 2015-2021 including nursery sections.

W końcu 2024 r., żłobki i kluby dziecięce dysponowały łącznie 6,4 tys. miejsc. Było to o 410 miejsc (6,9%) więcej niż w 2023 r. W porównaniu z 2015 r. liczba miejsc we wszystkich placówkach zwiększyła się ponad 2,5-krotnie.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. w żłobkach i klubach dziecięcych przebywało łącznie 5,4 tys. dzieci, tj. o 3,4% więcej niż w roku poprzednim oraz prawie 2,5-krotnie więcej niż w 2015 r.

Mapa 29. Żłobki i kluby dziecięce w 2024 r.
Map 29. Nurseries and children clubs in 2024

Na każde 100 miejsc oferowanych przez żłobki i kluby dziecięce przypadają 84 dzieci do lat 3 zamieszkałych w województwie lubuskim (w kraju 81), przed rokiem – 87 dzieci, a w 2015 r. – 89.

Na 1 tys. dzieci w wieku do lat 3 przypadało 279 dzieci objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych (w 2023 r. – 246), w kraju – 220. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w Zielonej Górze (447), a najniższą w powiecie sulęcińskim (141). Wśród gmin najwyższy poziom wskaźnika wystąpił w gminie wiejskiej Niegosławice (857).

Warunki mieszkaniowe

Housing conditions

Warunki mieszkaniowe ludności województwa lubuskiego w kolejnych latach poprawiają się. W 2024 r. ponownie zanotowano wzrost liczby mieszkań w zasobach mieszkaniowych. O poprawie sytuacji mieszkaniowej świadczy również m.in. coraz mniejsza liczba osób w 1 mieszkaniu i zwiększająca się przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania. Systematycznie wzrasta wskaźnik gęstości na 100 km² urządzeń sieciowych (wodociągu, kanalizacji, sieci gazowej), co przekłada się na wzrost odsetka ludności korzystającej z tych urządzeń.

Według stanu na 31 grudnia 2024 r. w zasobach mieszkaniowych znajdujących się na terenie województwa lubuskiego było 409,4 tys. mieszkań, w tym 70,6% zlokalizowanych w miastach. Zasoby mieszkaniowe województwa, tak jak w poprzednich latach, stanowiły 2,6% zasobów mieszkaniowych w kraju.

W porównaniu z poprzednim rokiem liczba mieszkań zarówno w województwie lubuskim, jak i w kraju zwiększyła się odpowiednio 1,0% i o 1,2%, natomiast w relacji do 2015 r. wzrost ten wyniósł odpowiednio o 11,9% i 13,1%.

W porównaniu z 2015 r. największy wzrost liczby mieszkań zanotowano w powiecie gorzowskim (o 19,3%), w mieście na prawach powiatu Zielona Góra (o 19,0%) i w powiecie ślubickim (o 17,4%). Najmniejszy wzrost, na poziomie 3,6%, zanotowano w powiecie żagańskim.

Tablica 21. Zasoby mieszkaniowe^a
Stan w dniu 31 grudnia

Table 21. Dwelling stocks^a
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020 ^b	2023	2024
Mieszkania Dwellings	365673	390758	405187	409357
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności Dwelling stocks per 1000 population	359	393	416	422
Przeciętna w zasobach: Dwelling stocks, average:				
liczba izb w mieszkaniu number of rooms in a dwelling	4	4	4	4
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² useful floor area of a dwelling in m ²	73,3	73,0	73,6	73,7
liczba osób na 1 mieszkanie number of persons per dwelling	2,8	2,5	2,4	2,4

a Na podstawie bilansów. b Dane uwzględniają wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.
a Based on balances. b The data take into account the results of the National Population and Housing Census 2021.

Badanie z zakresu gospodarki mieszkaniowej w części dotyczącej stanu zasobów mieszkaniowych, jak i wybranych informacji charakteryzujących warunki mieszkaniowe, zostało przygotowane na podstawie opracowania statystycznego **Bilans Zasobów Mieszkaniowych** za dany rok (według stanu na 31 grudnia).

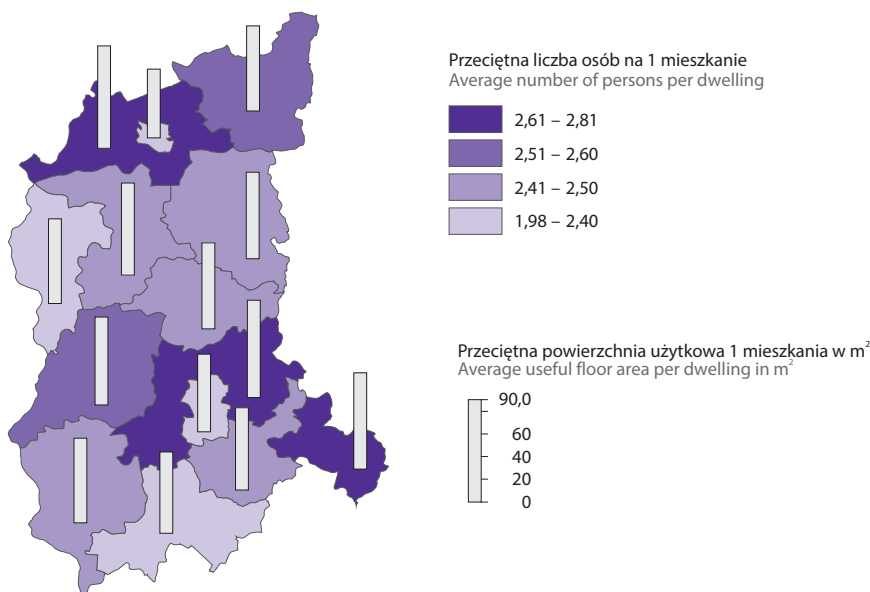
Zasoby mieszkaniowe – ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się lokali w obiektach zbiorowego zakwaterowania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej) z wyjątkiem znajdujących się tam mieszkań; pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

W końcu 2024 r. na 1000 mieszkańców województwa przypadały 422 mieszkania, tj. mniej niż przeciętnie w kraju (426). Największą liczbę mieszkań, przekraczającą przeciętną w województwie i w kraju, zanotowano w miastach na prawach powiatu Gorzów Wlkp. – 504 i Zielona Góra (493). W pozostałych powiatach wartości omawianego wskaźnika były mniejsze i wyniosły: 419 w powiecie słuwickim, 417 w żagańskim i 414 w nowosolskim. Najmniej mieszkań na 1000 ludności przypadało w powiatach: gorzowskim (357) i wschowskim (368).

Warunki mieszkaniowe określa także przeciętna liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie. Wielkość tego wskaźnika ponownie zmniejszyła się. W 2024 r. w województwie było to 2,4 osoby na 1 mieszkanie, wobec 2,8 w 2015 r. (w Polsce odpowiednio 2,4 wobec 2,7). W układzie terytorialnym widoczne jest zróżnicowanie wartości omawianego wskaźnika od 2,0 w Gorzowie Wlkp. do 2,8 w powiecie gorzowskim. Wyraźnie zróżnicowana była także przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania, która w województwie wyniosła 73,7 m² (w kraju 75,6 m²). Największe mieszkania były zlokalizowane w powiatach: gorzowskim (90,0 m²) i zielonogórskim (85,8 m²), a najmniejsze w Gorzowie Wlkp. (60,3 m²) oraz w Zielonej Górze (68,4 m²).

**Mapa 30. Warunki mieszkaniowe ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 30. Housing conditions of population in 2024
As of 31 December

Wodociągi to kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

W 2024 r. w województwie lubuskim długość sieci wodociągowej rozdzielczej i przesyłowej wyniosła 8,4 tys. km i zwiększyła się o 0,5% w porównaniu z 2023 r. oraz o 7,6% w stosunku do 2015 r. (w kraju wzrost wyniósł odpowiednio o 0,8% i 9,0%). Udział województwa lubuskiego w długości sieci wodociągowej w kraju, tak jak w poprzednim roku, wyniósł 2,5%.

W 2024 r. na terenach wiejskich województwa znajdowało się 67,0% długości sieci wodociągowej. W ujęciu rocznym długość sieci wodociągowej wzrosła tam o 0,3%, a w stosunku do 2015 r. – o 8,8%. Długość sieci wodociągowej w miastach wzrosła o 0,8% w skali roku i o 5,4% w porównaniu z 2015 r.

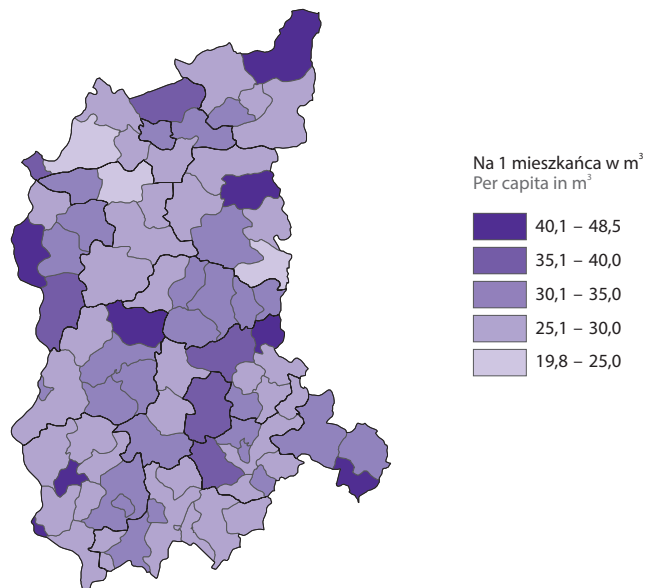
Tablica 22. Wodociągi
Stan w dniu 31 grudnia
 Table 22. Water supply system
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć wodociągowa rozdzielcza i przesyłowa w km Distribution and transmission network in km	7845,3	8029,0	8403,1	8444,0
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in pcs	132082	143159	151517	154703
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm ³ Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm ³	30,1	32,1	31,6	32,0

Wskaźnik gęstości sieci wodociągowej w 2024 r. wyniósł 60,4 km na 100 km² i w porównaniu z 2015 r. zwiększył się o 10,6 km (w kraju o 14,2 km). W miastach zagęszczenie sieci wyniosło 316,6 km na 100 km², wobec 43,2 km na 100 km² na wsi. Największe zagęszczenie sieci wodociągowej odnotowano w miastach na prawach powiatu: Gorzów Wlkp. – 479,4 i Zielona Góra – 195,2 km, a także w powiecie nowosolskim i gorzowskim – odpowiednio 80,9 i 73,7 km na 100 km². Najmniejszym zagęszczeniem sieci na terenie województwa charakteryzowały się powiaty: międzyrzecki – 34,2, sulęciński – 36,6 oraz słubicki – 37,6 km na 100 km².

W ostatnich latach zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie, tak jak w poprzednich latach, było mniejsze od przeciętnego w kraju. W 2024 r. w lubuskim 1 mieszkaniec województwa zużył średnio 32,9 m³ wody, przy czym w miastach były to 34,5 m³, a na obszarach wiejskich 30,0 m³ wody. W porównaniu z 2023 r. zużycie wody na 1 mieszkańca w miastach wzrosło o 0,4 m³, a na terenach wiejskich o 0,9 m³. W Polsce w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca zużyto 35,5 m³ wody, tj. o 1,1 m³ więcej niż w poprzednim roku.

Mapa 31. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2024 r.
 Map 31. Consumption of water from water supply systems in households in 2024

Kanalizacja to kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków: sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

W 2024 r. długość sieci kanalizacyjnej w województwie lubuskim (stanowiąca 2,6% sieci krajowej) wyniosła 4,9 tys. km i w stosunku do 2023 r. zwiększyła się o 1,2%, a w porównaniu z 2015 r. o 17,6% (w kraju wzrost wyniósł odpowiednio 2,4% i 24,1%). W miastach znajdowało się 49,3% sieci kanalizacyjnej województwa, a jej długość wzrosła o 1,0% w porównaniu z 2023 r. i o 17,2% w odniesieniu do 2015 r. Na terenach wiejskich długość sieci kanalizacyjnej zwiększyła się o 1,4%, w porównaniu z poprzednim rokiem i o 17,9% w stosunku do 2015 r.

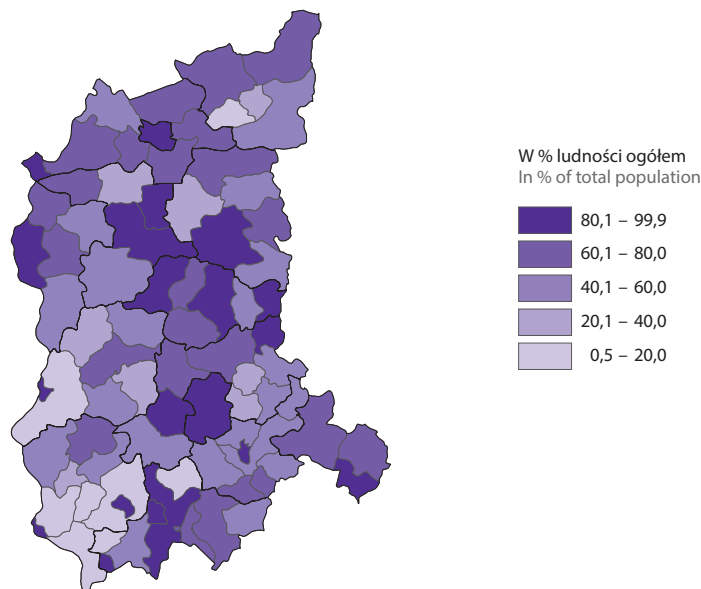
Tablica 23. Kanalizacja
Stan w dniu 31 grudnia

Table 23. Sewage system
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć kanalizacyjna ^a w km Sewage system ^a in km	4181,4	4611,4	4857,2	4915,7
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in pcs	74691	88778	95048	97750
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm ³ Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm ³	30,9	32,6	35,9	37,6
w tym oczyszczane of which treated	30,7	32,6	35,9	37,6

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Mapa 32. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.
Map 32. Population using sewage system in 2024

Wraz ze wzrostem długości sieci kanalizacyjnej wzrastała również jej gęstość, która w 2024 r. w województwie wyniosła 35,1 km na 100 km² (w kraju 59,2 km). W porównaniu z 2015 r. gęstość sieci kanalizacyjnej wzrosła o 5,2 km (w kraju wzrost wyniósł 11,3 km na 100 km²). W miastach województwa zagęszczenie sieci kanalizacyjnej wyniosło 275,0 km, wobec 19,0 km na 100 km² na terenach wiejskich. Największe zagęszczenie sieci kanalizacyjnej odnotowano w miastach na prawach powiatu: Gorzów Wlkp. – 413,6 i Zielona Góra – 160,0 km, a także w powiecie świebodzińskim, gdzie gęstość wyniosła 48,6 km na 100 km². Najmniejszym zagęszczeniem sieci na terenie województwa charakteryzowały się natomiast powiaty: sulęciński – 16,2, krośnieński – 17,1 oraz strzelecko-drezdenecki – 18,6 km na 100 km².

W 2024 r. z sieci kanalizacyjnej w województwie lubuskim korzystało 733,3 tys. osób, co stanowiło 75,6% ogółu mieszkańców (przy średniej w kraju 72,9%). W porównaniu z 2015 r. odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w województwie wzrósł o 2,9 p. proc. (w kraju o 3,2 p. proc.).

W miastach województwa dostęp do sieci kanalizacyjnej miało 92,3% ludności, tj. o 1,5 p. proc. więcej niż 2015 r. Z kolei na wsi korzystający z kanalizacji stanowili 46,0% ogółu ludności (o 6,9 p. proc. więcej w porównaniu z 2015 r.). W Polsce udział korzystających z sieci kanalizacyjnej w ludności ogółem wzrósł odpowiednio: o 1,4 p. proc. w miastach oraz o 7,0 p. proc. na wsi.

Na koniec 2024 r. całkowita długość sieci gazowej wyniosła 4,6 tys. km, w tym 89,0% stanowiła sieć rozdzielcza. Długość tej sieci w województwie lubuskim stanowiła 2,6% długości sieci krajowej. Sieć gazowa znajdująca się w miastach stanowiła 51,4% całej sieci gazowej województwa.

Sieć gazowa to system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów rozróżnia się:

- sieć przesyłową i rozdzielczą (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy;
- przyłącza – system przewodów łączących sieć rozdzielczą z budynkami i innymi obiektami.

W 2024 r. na 100 km² w województwie lubuskim przypadało 29,4 km sieci gazowej rozdzielczej (w Polsce 52,4 km). W miastach zagęszczenie sieci wyniosło 263,1 km (wobec 299,3 km w kraju) i było znacznie większe niż na terenach wiejskich, gdzie wskaźnik ten osiągnął wartość 13,7 km (wobec 32,2 km w kraju). Największe zagęszczenie sieci gazowej odnotowano w miastach na prawach powiatu: Gorzów Wlkp. – 356,5 i Zielona Góra – 190,5 km, a także w powiecie gorzowskim, gdzie gęstość wyniosła 43,7 km na 100 km². Ponownie najmniejszym zagęszczeniem sieci na terenie województwa charakteryzowały się powiaty: strzelecko-drezdenecki – 11,5, międzyrzecki – 14,2 oraz sulęciński – 15,0 km na 100 km².

W ciągu 2024 r. w gospodarstwach domowych zużyto 1460,3 GWh gazu sieciowego i w stosunku do 2015 r. zużycie to wzrosło o 22,1% (w kraju o 33,9%), przy równoczesnym wzroście liczby odbiorców o 26,2% (w kraju o 20,2%). Wzrost zużycia gazu (w podziale na miasto i wieś) oraz liczby odbiorców wystąpił zarówno wśród mieszkańców wsi (odpowiednio o 65,3% i o 83,5%), jak i miast (odpowiednio o 16,6% i o 22,3%) województwa lubuskiego. W porównaniu z 2015 r. zużycie gazu sieciowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa lubuskiego wzrosło o 28,1% (na wsi wzrost wyniósł – 68,8%, a w miastach – 24,1%).

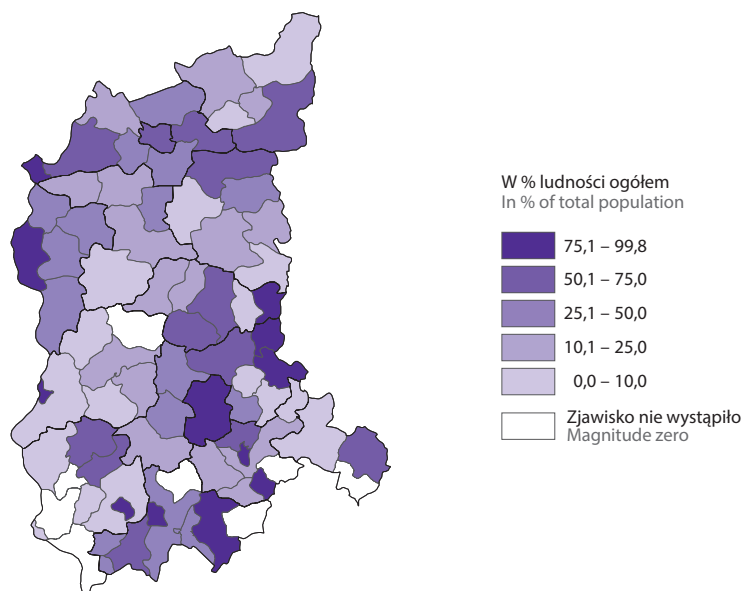
**Tablica 24. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 24. Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć gazowa w km Gas supply system in km	4098,0	4493,3	4557,2	4619,6
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt. Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs	56423	74893	83867	86607
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys. Consumers of gas from gas supply system ^a in thousands	192,9	221,0	245,6	243,5
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku): Consumption of gas from gas supply system (during the year):				
w GWh in GWh	1195,9	1371,4	1474,4	1460,3
na 1 mieszkańca w kWh per capita in kWh	1173,0	1376,4	1508,4	1502,1

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.
a Including gas customers using collective gas-meters.

Mapa 33. Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2024 r.
Map 33. Population using gas supply system in 2024

W 2024 r. z sieci gazowej w województwie lubuskim korzystało 566,6 tys. osób, a odsetek ludności korzystającej z sieci wyniósł 58,4%, przy czym w miastach był większy niż na wsi (79,6% wobec 20,7%). W kraju z sieci gazowej korzystało 56,6% mieszkańców (72,2% w miastach i 33,8% na wsi). Udział osób korzystających z sieci gazowej w ludności ogółem w 2024 r., w porównaniu z 2015 r., zwiększył się w województwie o 6,5 p. proc. (o 4,5 p. proc. w kraju). Zarówno w województwie jak i w kraju większy wzrost odsetka korzystających z sieci gazowej odnotowano wśród mieszkańców wsi (odpowiednio o 9,2 p. proc i 11,2 p. proc.). Wśród mieszkańców miast z sieci gazowej skorzystało o 6,0 p. proc. ludności więcej w województwie i o 0,6 p. proc. w kraju.

Ochrona zdrowia

Health care

W 2024 r. liczba przychodni w województwie lubuskim zwiększyła się, zmniejszyła się natomiast liczba praktyk lekarskich, zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i w odniesieniu do 2015 r. W analizowanym okresie zmniejszył się wskaźnik zaopatrzenia ludności w łóżka szpitalne. W województwie poprawiła się dostępność lekarzy pracujących bezpośrednio z pacjentem, przy czym wskaźnik obrazujący to zjawisko był najniższy w kraju. Wzrosła także liczba specjalistów, przede wszystkim w dziedzinie: kardiologii, radiologii, chirurgii, pediatrii oraz anestezjologii i intensywnej terapii. Dostępność świadczeń udzielanych przez system ratownictwa medycznego uplasowała województwo na drugim miejscu wśród województw.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna realizowana jest przez poradnie, przychodnie i praktyki lekarskie (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria i izby chorych oraz zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne).

Stacjonarna opieka zdrowotna to całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska świadczona w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (tj. szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Ratownictwo medyczne to system, który tworzy się w ramach realizacji zadań państwa polegających na zapewnieniu pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

W końcu 2024 r. w województwie lubuskim działały 624 przychodnie (539 w miastach i 85 na wsi), tj. o 3 więcej w porównaniu z 2023 r. oraz o 73 więcej w relacji do 2015 r. W przypadku praktyk lekarskich (łącznie ze stomatologicznymi) odnotowano spadek, podobnie jak w latach poprzednich. W badanym roku odnotowano 114 praktyk lekarskich, tj. o 2 mniej niż w 2023 r. i o 108 mniej niż w 2015 r. W województwie na każde 10 tys. ludności przypadało 6 przychodni i 1 praktyka lekarska, podobnie jak przeciętnie w kraju.

Pod względem liczby przychodni i praktyk lekarskich województwo lubuskie lokuje się w grupie województw o najmniejszej liczbie podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (wraz z województwem opolskim – w przypadku przychodni oraz z województwem małopolskim – w kwestii praktyk lekarskich).

W 2024 r. w podmiotach ambulatoryjnej opieki medycznej udzielono łącznie prawie 8,1 mln porad lekarskich i stomatologicznych, tj. o 3,8% więcej niż w 2023 r. oraz o 5,7% więcej niż w 2015 r. W ramach udzielonych porad, w ujęciu rocznym, wzrosła zarówno liczba porad lekarskich (o 3,8%), jak i porad stomatologicznych (o 4,1%). Natomiast w odniesieniu do 2015 r., wzrosła liczba porad lekarskich (o 7,3%), natomiast spadła liczba porad stomatologicznych (o 9,8%). Przeciętna liczba porad ambulatoryjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w ujęciu rocznym wzrosła z 7,9 do 8,3. Wartość wskaźnika była jednak niższa niż średnia dla kraju (9,7).

Tablica 25. Placówki opieki zdrowotnej
Stan w dniu 31 grudnia
 Table 25. Health care facilities
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Przychodnie Out-patient departments	551	564	621	624
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów ^a Medical and dental practices ^a	222	158	116	114
Porady udzielone ^{bc} w tys: Consultations provided ^{bc} in thousands:				
lekarskie ^d medical ^d	6910,8	5930,4	7148,1	7416,2
stomatologiczne dental	716,3	458,3	620,8	646,1
Szpitaly ogólne ^e General hospitals ^e	26	26	24	24
Łóżka w szpitalach ogólnych beds in general hospitals	4402	4172	3766	3693
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	43,2	42,0	38,6	38,1
wykorzystanie łóżek w % usage of beds in %	66,4	59,4	68,2	70,4
przeciętny pobyt chorego w dniach average patient stay in days	5,1	5,9	5,5	5,4

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub przychodniami. b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów. c W ciągu roku. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym. e Nie dotyczy szpitali dziennych (tzw. szpitali jednego dnia).

a Data concern practices that signed a contract with the National Health Fund or out-patient departments. b Including consultations paid by patients. c During the year. d Including consultations provided to non-hospitalized patients in admission rooms. e Excluding day care hospitals (i.e. one day hospitals).

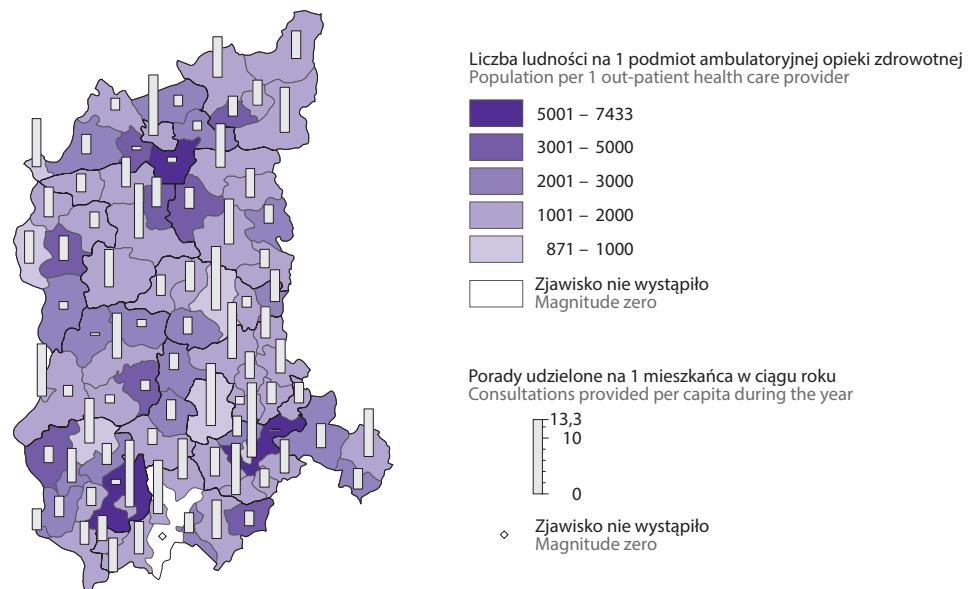
Spośród 7,3 mln porad lekarskich udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej (nie licząc porad udzielonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych), najwięcej porad zrealizowano w mieście na prawach powiatu Zielona Góra (11 porad licząc na 1 mieszkańca), a najmniej w powiecie gorzowskim (3,4). Spośród gmin województwa wyróżniały się gminy miejskie: Nowa Sól (13,3) i Żary (11,8). Wysoki wskaźnik udzielonych porad odnotowano także w Gorzowie Wlkp. oraz w gminach miejsko-wiejskich: Świebodzin, Sulechów i Sulęcín (po ok. 10-11 porad).

W 2024 r. na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej przypadało 1314 osób, tj. o 3 osoby mniej niż w 2015 r. Wartość tego wskaźnika była wyraźnie zróżnicowana – od 890 osób w mieście na prawach powiatu Zielona Góra do 2056 osób w powiecie wschowskim. Spośród gmin województwa lubuskiego, najniższy wskaźnik zanotowano w gminie miejskiej Kostrzyn nad Odrą – 871, zaś najwyższy w gminie wiejskiej Nowa Sól – 7433.

W 2024 r. w województwie działały 24 szpitale ogólne² – tyle samo co rok wcześniej, a o 2 mniej niż w 2015 r. W końcu grudnia 2024 r. dysponowały one prawie 3,7 tys. łóżek. Było to o 1,9% mniej niż przed rokiem oraz o 16,1% mniej w odniesieniu do 2015 r. Wskaźnik łóżek (tzw. wskaźnik zaopatrzenia ludności w łóżka szpitalne) w przeliczeniu na 10 tys. ludności zmniejszył się z 43,2 w 2015 r. do 38,1 w 2024 r. i był niższy niż w kraju (42,7).

² Od 2019 r. podmioty lecznicze deklarują charakter działalności szpitala (szpital stacjonarny/dzienny).

Mapa 34. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2024 r.
Map 34. Out-patient health care in 2024

W 2024 r. w szpitalach ogólnych hospitalizowano 157,1 tys. pacjentów, tj. o 1,9 tys. osób (o 1,2%) więcej niż w 2023 r. Natomiast w porównaniu z 2015 r. leczono o 36,2 tys. osób (o 18,7%) mniej. Na 10 tys. ludności województwa przypadało 1616 hospitalizacji, tj. o 28 więcej niż 2023 r., natomiast o 280 mniej niż w 2015 r.

Odsetek dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat wśród ogółu leczonych w systemie stacjonarnym w szpitalach ogólnych w województwie w 2024 r., tak jak w 2023 r., wyniósł 15,3%. W kraju 16,0% hospitalizacji dotyczyło dzieci i młodzieży w wieku do 18 roku życia. W 2024 r. w województwie hospitalizowano o 0,3 tys. dzieci i młodzieży więcej niż przed rokiem (wzrost o 1,1%).

W 2024 r. na oddziałach szpitalnych przebywało ponad 177,8 tys. pacjentów (leczonych z tzw. ruchem międzyoddziałowym), tj. o 2,0% więcej w porównaniu z 2023 r., natomiast o 14,8% mniej w odniesieniu do 2015 r. Podobnie jak w latach poprzednich, najliczniejszą grupę, blisko 31,5% ogółu leczonych stanowili pacjenci oddziałów chirurgicznych, w tym ponad połowę przypadków stanowiły osoby korzystające z pomocy na oddziałach chirurgii ogólnej. Kolejną liczną grupę stanowili hospitalizowani na oddziałach chorób wewnętrznych (14,3%) oraz pacjentki oddziałów ginekologiczno-położniczych (10,6%). W dalszej kolejności pod względem liczebności byli pacjenci oddziałów kardiologicznych (7,7%), pediatrycznych (6,0%), neurologicznych (4,4%), rehabilitacyjnych (3,8%), gruźlicy i choroby płuc (3,2%) oraz neonatologicznych (3,0%).

Największy bezwzględny wzrost liczby pacjentów w porównaniu z 2023 r. odnotowano na oddziałach chorób wewnętrznych (o 2,3 tys.), następnie chirurgicznych (o 1,9 tys.). Największy natomiast spadek liczby osób leczonych odnotowano na oddziałach okulistycznych (o 1,1 tys.).

Wielkość ruchu chorych, czyli różnica między liczbą pacjentów leczonych z tzw. ruchem międzyoddziałowym i leczonych bez ruchu chorych, dla szpitali ogólnych w 2024 r. wyniosła 11,6%, przy średniej na poziomie kraju 8,5%.

W 2024 r. średni czas pobytu chorego na oddziale szpitalnym wyniósł 5,4 dnia, to o 0,1 dnia mniej w porównaniu z 2023 r., ale o 0,3 dnia więcej w odniesieniu do 2015 r. W skali kraju średni czas pobytu pacjenta wyniósł 4,9 dnia.

Przeciętne wykorzystanie łóżek w szpitalach ogólnych w województwie kształtowało się na poziomie 257 dni, tj. 70,4%. Było to o 8 dni więcej niż w 2023 r. i o 15 dni więcej niż w 2015 r. Dla porównania w kraju wskaźnik ten wyniósł 68,6%. W typowych warunkach funkcjonowania ochrony zdrowia, przyjmuje się, iż wykorzystanie łóżek szpitalnych na poziomie 85,0% jest optymalną wartością tego wskaźnika.

W 2024 r. w ramach długoterminowej opieki medycznej w województwie funkcjonowały: 3 szpitale psychiatryczne, 2 ośrodki rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych, 14 zakładów opiekuńczo-leczniczych, w tym 3 typu psychiatrycznego, 1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, 4 hospicja oraz 1 oddział opieki paliatywnej. We wszystkich tych zakładach łącznie w końcu roku było 2,5 tys. łóżek, w tym najwięcej w zakładach opiekuńczo-leczniczych (ok. 1,1 tys.) i szpitalach psychiatrycznych (0,9 tys.). W ciągu roku objęto opieką medyczną 12,4 tys. pacjentów, tj. o 0,3 tys. (2,5%) więcej niż w 2023 r.

W 2024 r. bezpośrednio z pacjentem pracowało 2538 lekarzy, 776 lekarzy dentyków, 4620 pielęgniarek, 535 położnych, 582 farmaceutów, 1082 fizjoterapeutów i 220 diagnostów laboratoryjnych³. W 2024 r. największy przyrost – zarówno względny (6,1%), jak i bezwzględny (145 osób) – w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano w grupie lekarzy. Zaobserwowano także wzrost liczby fizjoterapeutów – o 91, pielęgniarek – o 37, dentyków – o 20 i farmaceutów – o 13 oraz spadek liczby diagnostów laboratoryjnych – o 22 i położnych – o 1.

W 2024 r. liczba lekarzy pracujących bezpośrednio z pacjentem przypadająca na 10 tys. ludności wyniosła 26,0 i była najniższa wśród województw. W porównaniu z 2019 r. wartość tego wskaźnika wzrosła o 6,0. W kraju omawiany wskaźnik wyniósł 37,7.

W badanym roku liczba lekarzy dentyków przypadająca na 10 tys. mieszkańców wyniosła 8,0, przy średniej krajowej 9,9.

W 2024 r. liczba pielęgniarek pracujących bezpośrednio z pacjentem, w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, wyniosła 47,6 (przed rokiem 47,0). Średnio w kraju wskaźnik dla pielęgniarek wyniósł 58,7.

Liczba położnych przypadająca na 10 tys. kobiet wyniosła 10,7 (tyle samo co w poprzednim roku) i była najniższa wśród województw. Licząc na 10 tys. kobiet w kraju było 15 położnych.

W przypadku fizjoterapeutów wskaźnik na 10 tys. mieszkańców wyniósł 11,2, wobec 16,6 w kraju. Natomiast w przypadku diagnostów laboratoryjnych i farmaceutów w analizowanym okresie wskaźniki nie zmieniały istotnie swojej wartości. W przybliżeniu było 2 diagnostów i 6 farmaceutów w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, przy średniej krajowej odpowiednio 3 diagnostów i 8 farmaceutów.

W 2024 r. liczba lekarzy specjalistów (ze specjalizacją II stopnia i tytułem specjalisty) wyniosła 1598. Stanowili oni 63,0% ogółu lekarzy pracujących w województwie (wobec 69,6% w 2019 r.). W odniesieniu do 2019 r. liczba specjalistów zwiększyła się o 48 osób, tj. o 3,1%. Najliczniej wzrosła liczba lekarzy posiadających specjalizację z kardiologii (o 12 osób), w dalszej kolejności liczba lekarzy w radiologii i diagnostyce obrazowej (o 10), chirurgii (o 9), pediatrii (o 7) oraz anestezjologii i intensywnej terapii (o 6). Zmniejszyła się natomiast m.in. liczba pulmonologów (o 11), położników i ginekologów (o 8) oraz psychiatrów (o 2). Największy odsetek wśród lekarzy specjalistów stanowili lekarze medycyny rodzinnej, chirurgii i chorób wewnętrznych (po ok. 15,0%). Udział specjalistów z innych dziedzin medycyny nie przekraczał 10% (położnictwa i ginekologii – 8,1%, anestezjologii – 6,9%, pediatrii – 6,8% i kardiologii – 5,2%). W skali kraju większy był udział specjalistów chorób wewnętrznych (o 4,8 p. proc.), natomiast mniejszy – specjalistów w dziedzinie medycyny rodzinnej (o 3,7 p. proc.) oraz położnictwa i ginekologii (o 1,3 p. proc.).

Udział lekarzy specjalistów stomatologii w ogólnej liczbie lekarzy dentyków w 2024 r. wyniósł 10,3%. Wśród stomatologów specjalistów najliczniejsi byli: ortodoncy (27,5% ogółu), chirurdzy stomatologiczni (22,5%) i lekarze stomatologii zachowawczej (17,5%).

W 2024 r. na obszarze województwa funkcjonowało 65 jednostek systemu ratownictwa medycznego (podobnie jak w 2023 r.). W ich skład wchodziło: 57 zespołów ratownictwa medycznego (ZRM), w tym 2 lotnicze zespoły ratownictwa medycznego (LZRM) oraz 8 szpitalnych oddziałów ratunkowych (SOR). W porównaniu z 2015 r. liczba zespołów ratownictwa zwiększyła się o 5 jednostek, a liczba lotniczych zespołów – o 1.

W 2024 r. 55 zespołów wyjazdowych udzielało świadczeń medycznych, z tego 47 podstawowych i 8 specjalistycznych, podczas gdy w 2015 r. – 29 zespołów podstawowych i 22 specjalistyczne.

³ Prezentowane dane obejmują: lekarzy (lekarki) i lekarzy dentyków (lekarki dentytki), a także pielęgniarki (pielęgniary) i położne (położnych) zamieszkałych w Polsce.

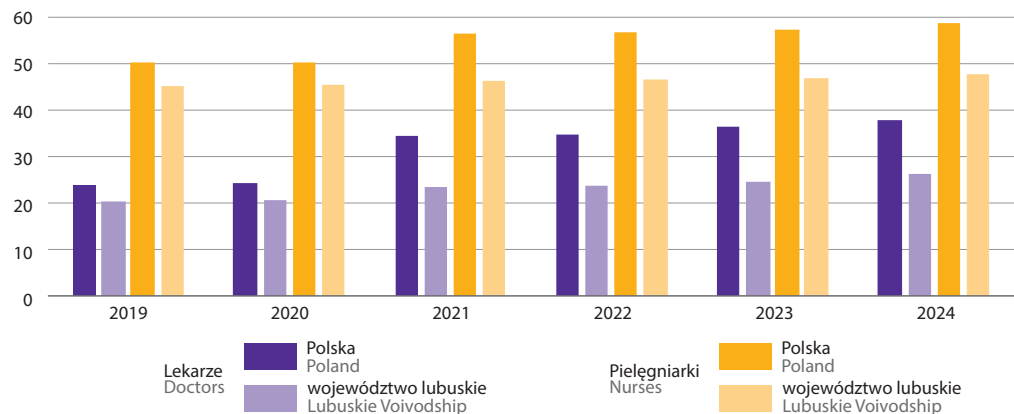
Od 2019 r. dane dotyczące **lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych** opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy. W związku z przejściem na nowe źródło dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Raportu, opartymi o metodę sprawozdawczości.

Wykres 33. Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności Stan w dniu 31 grudnia

Chart 33. Doctors and nurses per 10 thousand population
As of 31 December

W porównaniu z latami poprzednimi można zauważyć utrzymującą się tendencję do zmniejszenia udziału zespołów specjalistycznych w ogólnej liczbie zespołów ratownictwa (spadek z 43,1% w 2015 r. do 14,5% w 2024 r.) z równoczesnym zwiększeniem udziału zespołów podstawowych (wzrost z 56,9% w 2015 r. do 85,5% w 2024 r.). Podobna tendencja obserwowana była w kraju.

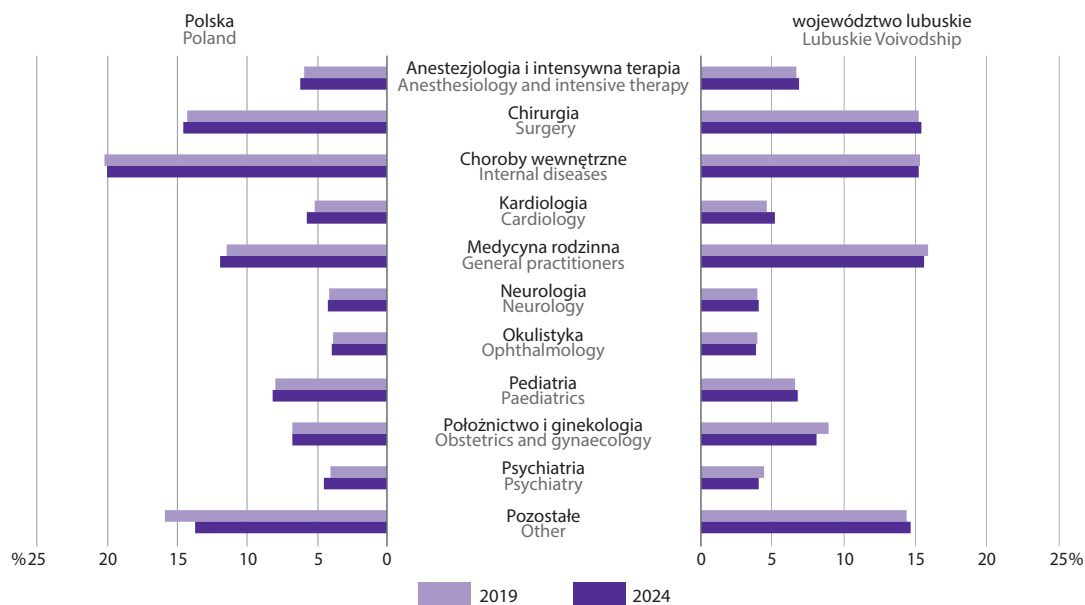
Dostępność świadczeń udzielanych przez system ratownictwa medycznego, którą wyraża liczba zespołów ratownictwa przypadająca na 100 tys. ludności, powoli wzrasta. W 2024 r. wskaźnik ten dla województwa wyniósł 5,9, tj. o 0,1 więcej niż w 2023 r. i o 0,8 więcej niż w 2015 r. Był to drugi najwyższy wskaźnik wśród województw (po województwie warmińsko-mazurskim). W kraju na 100 tys. ludności przypadało średnio ponad 4,5 zespołu.

W 2024 r. zespoły ratownictwa medycznego zrealizowały 93,6 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia, tj. o 9,6% więcej w porównaniu z 2023 r. i o 9,9% więcej w odniesieniu do 2015 r. W przeliczeniu na 1000 ludności było ponad 96,3 wyjazdu (tj. o 8,9 więcej niż w 2023 r. i o 12,7 więcej niż w 2015 r.). Przeciętnie w kraju na 1000 mieszkańców przypadało 83,6 wyjazdu.

Liczba osób, którym udzielono świadczeń medycznych w ramach wyjazdowych działań ratowniczych wyniosła 93,8 tys. i była większa w porównaniu z 2023 r. (o 9,6%). W relacji do 2015 r. również odnotowano jej wzrost (o 9,9%). Wśród świadczeniobiorców nieznacznie przeważali mężczyźni (50,2%). Osoby w wieku 65 lat i więcej stanowiły 48,1% ogólnej liczby świadczeniobiorców, natomiast osoby młode (dzieci i młodzież w wieku do 18 lat) – 6,2%.

Wykres 34. Lekarze specjaliści Stan w dniu 31 grudnia

Chart 34. Doctors specialists
As of 31 December

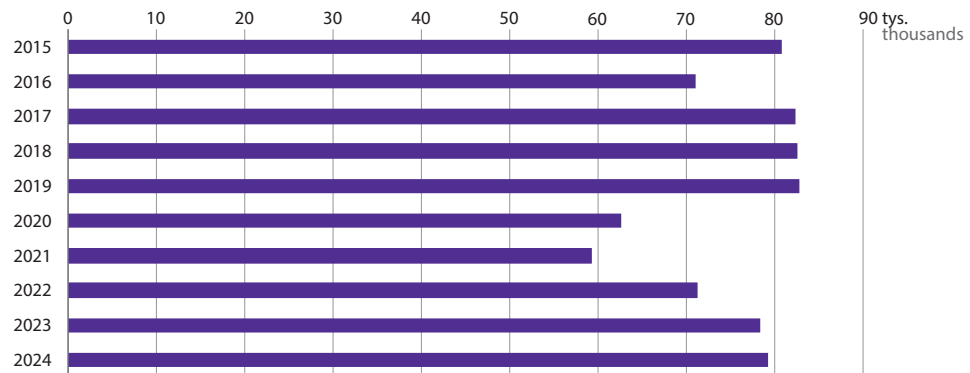

Zdecydowaną większość, bo 75,8% ogólnej liczby zrealizowanych wyjazdów stanowiły wyjazdy do domu pacjenta. Drugie co do liczebności miejsce zdarzenia to kategoria „inne” (16,0%), która obejmuje m.in. ulicę, sklep, kościół. Udział wyjazdów do zdarzeń zaistniałych w ruchu uliczno-drogowym wyniósł 4,2%, do pracy – 3,2% i do szkoły – 0,9%.

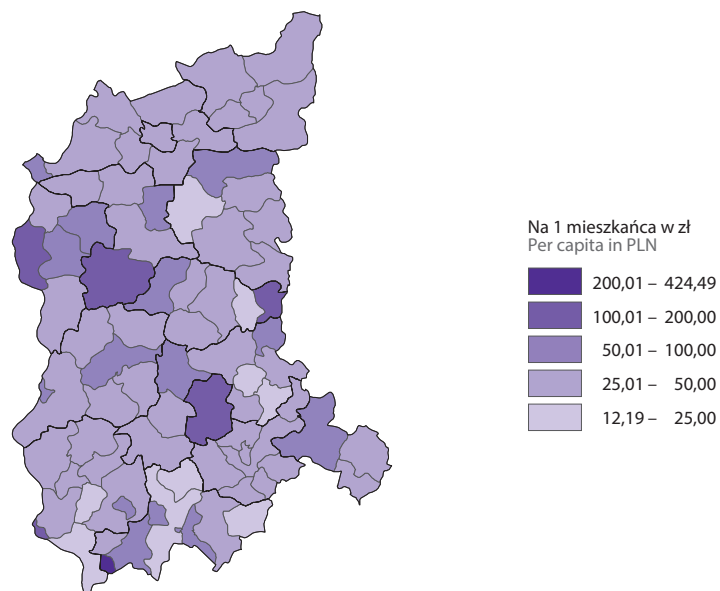
W 2024 r. lubuskie samorządy przeznaczyły ze swoich budżetów na ochronę zdrowia 231,8 mln zł (łącznie ze środkami otrzymanymi z budżetu państwa), co stanowiło 2,0% ogółu wydatków samorządów terytorialnych (wobec 2,1% w 2023 r. i 2,4% w 2015 r.). W porównaniu z rokiem poprzednim wydatki na ochronę zdrowia zwiększyły się o 8,7%, a w odniesieniu do 2015 r. wzrosły prawie 2-krotnie. W przeliczeniu na 1 mieszkańca samorządy wydały na ochronę zdrowia przeciętnie 239 zł, to o 20 zł więcej niż w 2023 r. i o 125 zł więcej w porównaniu z 2015 r.

W przekroju terytorialnym najwyższe wydatki na ochronę zdrowia (licząc na 1 mieszkańca) w 2024 r. odnotowano w powiecie żarskim (307,48 zł), następnie w powiecie międzyrzeckim (249,55 zł), zielonogórskim (208,24 zł) i Zielonej Górze (153,08 zł). Spośród gmin województwa, najwięcej na zdrowie wydała gmina miejska Gozdnicza (424,49 zł), gmina miejsko-wiejska Zbąszynek (192,09 zł), a także gmina miejska Łęknica (190,67 zł), natomiast najmniej – gminy wiejskie: Żagań (12,19 zł), Przewóz (14,41 zł), Niegostawice (16,53 zł) i Lipinki Łużyckie (18,38 zł).

Wykres 35. Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć
 Chart 35. Out-patient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms

Mapa 35. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2024 r.
 Map 35. Expenditures of gminas and cities with powiat status in “Health care” division in 2024

Kultura

Culture

W 2024 r. w województwie lubuskim liczba bibliotek publicznych i punktów bibliotecznych zmniejszyła się zarówno w odniesieniu do 2023 r., jak i do 2015 r. W porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się liczba centrów, domów i ośrodków kultury; ich liczba wzrosła również względem 2015 r. W omawianych okresach nie zmieniła się liczba teatrów i instytucji muzycznych, galerii i salonów sztuki. W 2024 r. wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w przeliczeniu na 1 mieszkańca były wyższe zarówno w odniesieniu do 2023 r., jak i do 2015 r.

Tablica 26. Instytucje kultury
Stan w dniu 31 grudnia
 Table 26. Culture institutions
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Biblioteki publiczne i punkty biblioteczne Public libraries and library service points	341	310	302	292
Muzea i oddziały muzealne ^a Museums with branches ^a	17	17	17	17
Galerie i salony sztuki Art galleries	4	4	4	3
Teatry i instytucje muzyczne Theatres and music institutions	4	4	4	4
Centra, domy i ośrodki kultury Centres of culture, cultural centres and establishments	59	61	64	66
Kluby i świetlice Clubs and community centres	19	11	12	12
Kina stałe Indoor cinemas	12	13	16	15
Ludność na 1 placówkę biblioteczną Population per 1 library establishment	2986	3204	3229	3321
Zwiedzający muzea i oddziały muzealne ^{ab} na 1000 ludności Museums and exhibition visitors ^{ab} per 1,000 population	229,5	108,0	288,1	296,0
Liczba ludności na 1 instytucję kultury ^c Number of population per 1 culture institution ^c	13052	13796	12829	12434

a Od 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. b W ciągu roku. c Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

a Starting from 2020, museums include only museums operating on the basis of a statute or regulations agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums. b During the year. c Centre of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

W 2024 r. w województwie lubuskim działalność prowadziły 233 placówki biblioteczne, tj. biblioteki publiczne wraz z filiami, co stanowiło 3,1% udziału wśród wszystkich tego typu placówek w Polsce. Od 2015 r. do 2024 r. liczba placówek bibliotecznych zarówno w województwie, jak i w kraju systematycznie zmniejszała się. W porównaniu z 2015 r. było ich o 20 mniej, natomiast w Polsce - o 509 mniej.

Na 1 placówkę biblioteczną, łącznie z punktami bibliotecznymi, przypadało średnio 3,3 tys. osób (w 2015 r. – 3,0 tys. osób); w kraju odpowiednio 4,6 tys. osób (4,1 tys. osób w 2015 r.). W końcu 2024 r. biblioteki publiczne w województwie dysponowały księgozbiorem składającym się z 3,8 mln woluminów, tj. o 1,3% mniej niż w 2023 r., natomiast o 3,4% więcej niż w 2015 r.

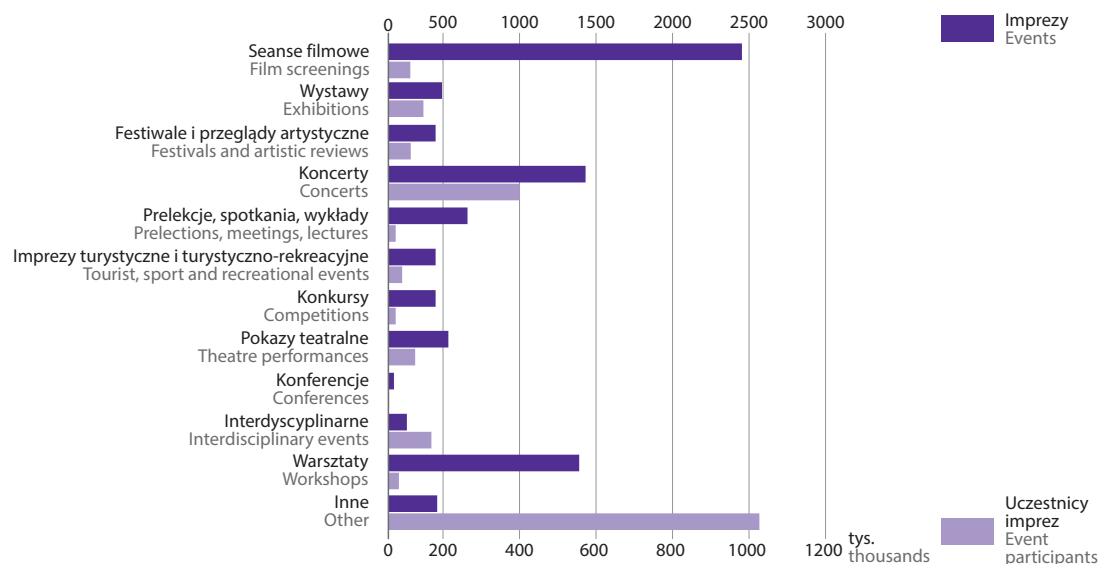
W 2024 r. liczba osób korzystających z zasobów bibliotecznych wynosiła 110,1 tys. i w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się o 0,2%. W stosunku do 2015 r. liczba użytkowników była mniejsza o 27,8%. Poziom czytelnictwa mierzony wskaźnikiem wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika w okresie 2015–2024 zwiększył się z 17,8 woluminów do 19,7 (w kraju wzrost z 18,0 do 18,4).

Na koniec 2024 r. (podobnie jak w poprzednim roku i w 2015 r.), na terenie województwa lubuskiego działalność wystawienniczą prowadziło 17 muzeów i oddziałów muzealnych. Lubuskie placówki stanowiły 1,7% ogółu tego typu placówek w Polsce. Najwięcej placówek zlokalizowanych było w powiecie zielonogórskim (17,6% wszystkich lubuskich muzeów)

Działalność wystawienniczą muzeów uzupełniały galerie i salony sztuki. W 2024 r. na terenie województwa lubuskiego działalność prowadziły 3 galerie i salony sztuki (o 1 mniej niż w 2023 r. oraz o 1 mniej niż w 2015 r.). W 2024 r. lubuskie galerie i salony sztuki zorganizowały 45 wystaw w kraju (tj. o 7 mniej niż w poprzednim roku), na których zaprezentowano 45 ekspozycji. Z oferty tych instytucji skorzystało 33,2 tys. zwiedzających. W porównaniu z rokiem poprzednim, liczba zwiedzających wzrosła o 3,7%.

W 2024 r. działalność sceniczną prowadziły teatry i instytucje muzyczne posiadające własny zespół, zlokalizowane w Zielonej Górze i Gorzowie Wlkp. Podobnie jak w poprzednich latach były to 2 teatry i 2 filharmonie.

Wykres 36. Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury w 2024 r.
Chart 36. Events organised by culture institutions and event participants in 2024

W porównaniu z 2023 r. zmniejszyła się liczba przedstawień i koncertów oraz liczba widzów i słuchaczy. W 2024 r. teatry i instytucje muzyczne zorganizowały 6,1 tys. przedstawień i koncertów (o 1,9% mniej niż w 2023 r.), w których uczestniczyło 431,4 tys. widzów i słuchaczy (o 18,2% mniej niż rok wcześniej).

W 2024 r. w województwie działało 15 kin stałych tj. o 1 kino mniej niż w 2023 r., natomiast o 3 więcej niż w 2015 r. Kina dysponowały łącznie 5,3 tys. miejsc na widowni, które stanowiły 1,8% ogółu takich miejsc w kraju. W ciągu roku w kinach stałych odbyło się 40,6 tys. seansów, tj. 1,9% wszystkich pokazów filmowych w kraju. W porównaniu z 2023 r. liczba seansów kinowych zwiększyła się o 5,7% (w kraju zwiększyła się o 2,9%). Seanse te obejrzało łącznie 1,0 mln widzów (2,1% ogółu w Polsce), tj. o 0,6% mniej niż przed rokiem (w kraju mniej o 0,4%).

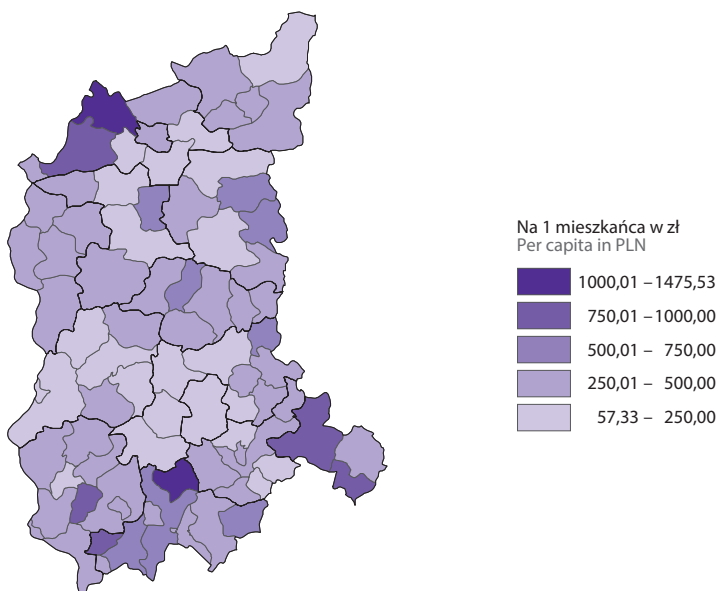
W 2024 r. na terenie województwa lubuskiego działalność prowadziło 78 instytucji kultury, takich jak: centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby oraz świetlice, które stanowiły 2,0% ogólnej liczby tego typu placówek w kraju. Ich liczba zwiększyła się w stosunku do 2023 r. o 2, a w porównaniu z 2015 r. pozostała na niezmiennym poziomie. Wśród nich funkcjonowało: 17 centrów kultury, 14 domów kultury, 35 ośrodków kultury, 1 klub oraz 11 świetlic.

W 2024 r. centra, domy i ośrodki kultury, kluby oraz świetlice zorganizowały 7,9 tys. imprez (o 12,0% mniej niż w 2023 r.), w których udział wzięło 1896,2 tys. uczestników (o 0,5% mniej niż rok wcześniej). Najczęściej organizowane były seanse filmowe (30,8% ogółu imprez), koncerty (17,2%) oraz warsztaty (16,6%).

W ramach działalności omawianych instytucji działało 0,5 tys. grup artystycznych skupiających 7,8 tys. członków. Spośród wszystkich grup najbardziej popularne były grupy taneczne (40,2% ogólnej liczby grup), grupy wokalne i chóry (21,5%) oraz teatralne (15,0%). Oferta centrów, domów i ośrodków kultury, klubów oraz świetlic obejmowała również organizację różnego rodzaju kursów. W 2024 r. zorganizowano łącznie 39 kursów (o 13 mniej niż w 2023 r.), a status absolwenta kursów otrzymało 420 osób (o 18,6% mniej niż w 2023 r.). Najwięcej prowadzonych było kursów nauki języków obcych (25,6% ogółu kursów), plastycznych (23,1%) oraz nauki gry na instrumentach (12,8%).

W 2024 r. wydatki poniesione przez samorzządy lubuskich gmin i miast na prawach powiatu na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego wyniosły 330,6 mln zł, tj. o 15,6% więcej w porównaniu z 2023 r. i ponad 2-krotnie więcej w porównaniu z 2015 r. Tym samym stanowiły 2,6% nakładów ogółem w kraju. W 2024 r. nakłady w tym zakresie stanowiły 3,7% wydatków budżetów gmin i miast na prawach powiatu ogółem. W porównaniu z poprzednim rokiem ich udział nieznacznie się zmniejszył (wyniósł 3,6%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca przypadało przeciętnie 331 zł wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego; w kraju było to 333 zł. Największe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca poniosła gmina Brzeźnica (1476 zł), gmina Lubiszyn (1382 zł), a najmniejsze gmina wiejska Gubin (57 zł).

Mapa 36. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2024 r.
Map 36. Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Culture and national heritage” division in 2024

Bezpieczeństwo publiczne

Public safety

W 2025 r. w województwie lubuskim odnotowano spadek liczby przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w porównaniu z rokiem poprzednim. W strukturze ogółu czynów dominowały przestępstwa o charakterze kryminalnym. Odnotowano wyższy wskaźnik wykrywalności przestępstw, co wskazuje na wzrost skuteczności wykrywania sprawców. W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się liczba wypadków drogowych. Mniejsza była zarówno liczba osób rannych, jak i liczba ofiar śmiertelnych wypadków.

Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym jest to przestępstwo skarbowe.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

W 2025 r. w województwie lubuskim Policja stwierdziła 22,8 tys. przestępstw w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, co stanowiło 2,9% ogółu przestępstw w kraju. W porównaniu z 2024 r. liczba przestępstw w województwie spadła o 2,2%, a względem 2015 r. – o 15,4%. W skali kraju odnotowano wzrost liczby przestępstw w porównaniu z poprzednim rokiem (o 1,3%), jednak spadek (o 2,2%) w porównaniu z 2015 r.

W województwie lubuskim w 2025 r. w ogólnej liczbie przestępstw dominowały przestępstwa o charakterze kryminalnym, a ich udział w strukturze przestępstw ogółem wyniósł 54,5%, co odpowiada wartości odnotowanej w kraju.

Zmniejszenie rozmiaru zjawiska przestępczości w województwie potwierdza odniesienie liczby przestępstw stwierdzonych w relacji do liczby mieszkańców. W 2025 r. na 1000 mieszkańców województwa lubuskiego stwierdzono 24 przestępstwa, czyli tyle samo co w roku poprzednim. W Polsce wskaźnik ten wyniósł 21 zarówno w 2025 r., jak i w 2024 r.

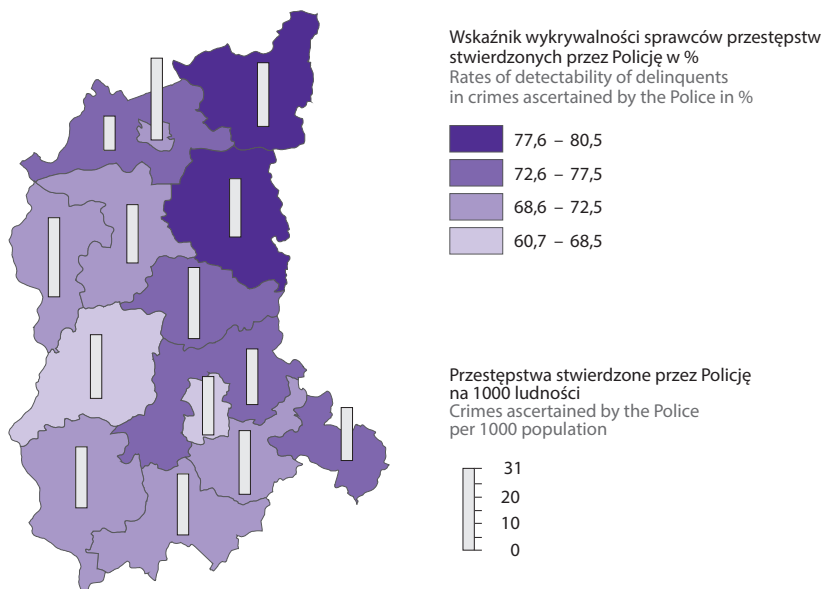
Najwięcej przestępstw w przeliczeniu na liczbę mieszkańców zanotowano w mieście na prawach powiatu Gorzów Wlkp., gdzie na każde 1000 mieszkańców przypadało 31 przestępstw. Wskaźnik zagrożenia przestępczością wyższy niż średnio w województwie odnotowano także w powiatach: słubickim (30), świebodzińskim (27) oraz w nowosolskim i strzelecko-drezdeneckim (po 24).

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w 2025 r. ukształtował się na poziomie 70,9% (wobec 72,2% w Polsce) i był wyższy od notowanego w roku poprzednim (o 2,5 p. proc.), natomiast niższy od wskaźnika w 2015 r. (o 0,3 p. proc.).

Najwyższy wskaźnik wykrywalności odnotowano wśród przestępstw drogowych – 97,7%, w przypadku przestępstw gospodarczych wykrywalność wyniosła 80,6%. Natomiast wskaźnik wykrywalności przestępstw o charakterze kryminalnym, które mają istotny wpływ na poczucie bezpieczeństwa, ukształtował się na poziomie 67,4%.

Wśród powiatów województwa lubuskiego najwyższy wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw odnotowano w powiecie strzelecko-drezdeneckim (80,5%), międzyrzeckim (80,0%), zielonogórskim (77,4%) oraz wschowskim (77,3%). Najniższy poziom wykrywalności wystąpił w mieście na prawach powiatu Zielona Góra (60,7%), a także w powiatach krośnieńskim (67,2%) i żarskim (70,4%).

Mapa 37. Zagrożenie przestępczością w 2025 r.
Map 37. Crime risk in 2025

W 2025 r. największy wzrost omawianego wskaźnika, w odniesieniu do 2015 r., zaobserwowano w powiecie zielonogórskim – o 13,4 p. proc., a największy spadek (o 14,4 p. proc.) w powiecie sulęcińskim.

W 2025 r. na drogach województwa lubuskiego odnotowano 433 wypadki drogowe, co oznacza spadek o 6,3% w porównaniu z rokiem poprzednim oraz o 32,2% względem 2015 r. W wyniku tych zdarzeń zginęły 62 osoby, a 513 zostało rannych. Liczba ofiar śmiertelnych zmniejszyła się o 3,1%, natomiast liczba rannych była mniejsza o 1,9% w stosunku do 2024 r. W porównaniu z 2015 r. liczba ofiar śmiertelnych była niższa o 32,6%, a liczba rannych – o 34,6%.

Dane o wypadkach drogowych pochodzą z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni. Za ranną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Skalę bezpieczeństwa na drogach w ujęciu terytorialnym obrazuje liczba wypadków drogowych przypadających na 100 tys. mieszkańców. W 2025 r. w województwie odnotowano 45 wypadków na 100 tys. ludności (w Polsce 56). To o 3 wypadki mniej niż w 2024 r. oraz o 18 mniej niż w 2015 r. W kraju odnotowano odpowiednio spadki o 1 i 30 wypadków.

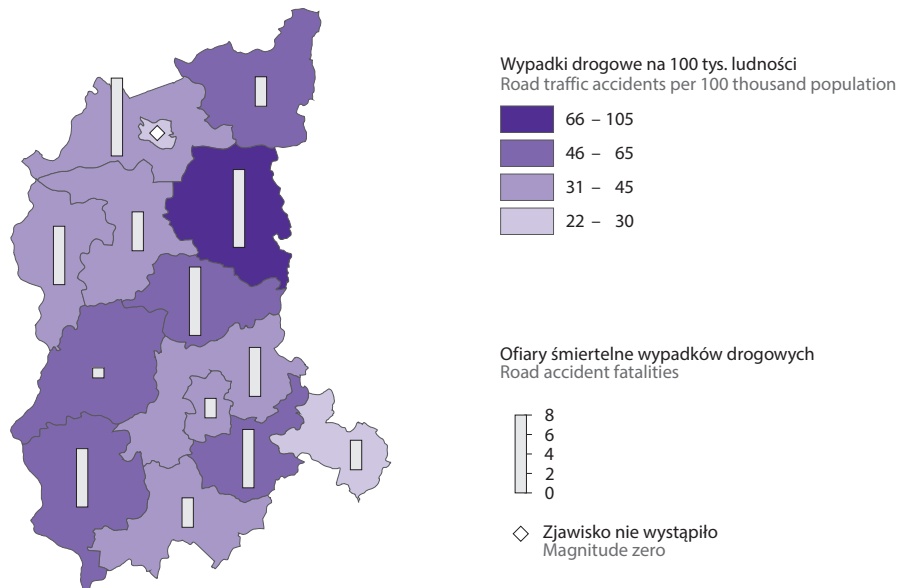
Na drogach województwa lubuskiego w 2025 r. w 100 wypadkach drogowych śmierć poniosło 14 osób, podczas gdy w Polsce zginęło 8 osób. W porównaniu z 2024 r., jak i w odniesieniu do 2015 r., liczba ofiar śmiertelnych na 100 wypadków w województwie nie zmieniła się. Na 100 wypadków drogowych w województwie obrażenia poniosło 118 osób (w kraju również 118 osób). Liczba rannych w wypadkach w województwie była większa w stosunku do 2024 r. o 5 osób, natomiast w porównaniu z 2015 r. mniejsza o 5.

Tablica 27. Wypadki drogowe^a oraz ich skutki
 Table 27. Road accidents^a and their results

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Wypadki Accidents	639	607	462	433
Ofiary śmiertelne Fatalities	92	76	64	62
na 100 wypadków per 100 road accidents	14	13	14	14
Ranni Injured	785	677	523	513
na 100 wypadków per 100 road accidents	123	112	113	118

^a Zarejestrowane przez Policję.
 Źródło: dane Komendy Głównej Policji.
^a Registered by the Police.
 Source: data of the National Police Headquarters.

Mapa 38. Bezpieczeństwo na drogach w 2025 r.
 Map 38. Road safety in 2025

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

W 2025 r. zanotowano poprawę w większości podstawowych wskaźników charakteryzujących społeczeństwo informacyjne. Prezentowane wskaźniki były z reguły wyższe lub porównywalne do ich wartości średnich w Polsce.

W 2025 r. 95,9% ogółu gospodarstw domowych w województwie lubuskim posiadało dostęp do Internetu (wobec 96,2% w kraju). Udział osób korzystających z Internetu w populacji objętej badaniem wyniósł 94,4% (wobec 91,9% w kraju). Korzystający regularnie z Internetu (co najmniej raz w tygodniu) stanowili 91,1% badanej populacji (wobec 88,9% w kraju), w tym codziennie lub prawie codziennie – 86,9% (wobec 84,9%). Osoby w wieku 16-74 lata, które nigdy nie korzystały z Internetu, stanowiły w województwie 5,6% badanych (w kraju 8,1%).

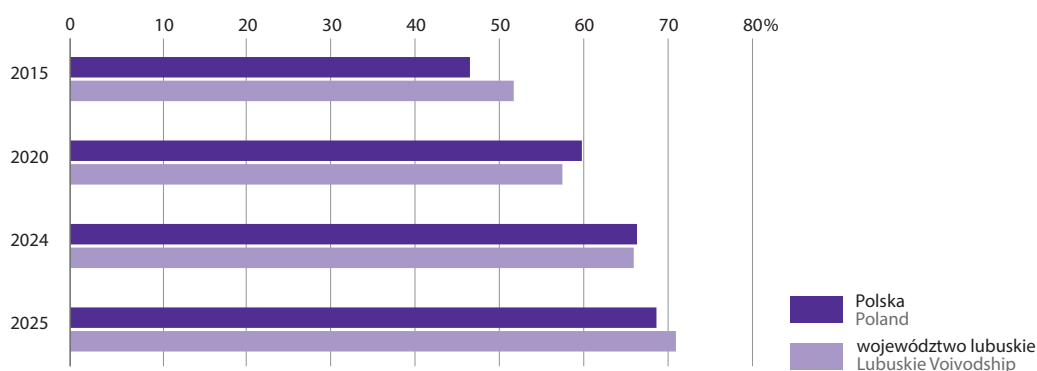
Tablica 28. Gospodarstwa domowe^a posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby^b korzystające z Internetu
Table 28. Households^a with access to the Internet at home and Internet users^b

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w domu Percentage of households with access to the Internet at home	74,7	85,9	96,4	95,9
Odsetek osób korzystających z Internetu Percentage of individuals using the internet	78,5	83,3	91,8	94,4
Odsetek osób regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystających z Internetu Percentage of individuals using the Internet regularly (at least once a week)	71,2	76,2	87,2	91,1

a Dane dotyczą gospodarstw domowych z osobami w wieku 16–74 lata. b Osoby w wieku 16–74 lata.
a Data concern households with persons aged 16–74. b Persons aged 16–74.

W 2025 r. w województwie lubuskim 72,1% populacji w wieku 16-74 lata dokonywało zakupów przez Internet (w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie). W kraju udział ten wyniósł 69,7%.

Wykres 37. Osoby^a zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy
Chart 37. Individuals^a ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months

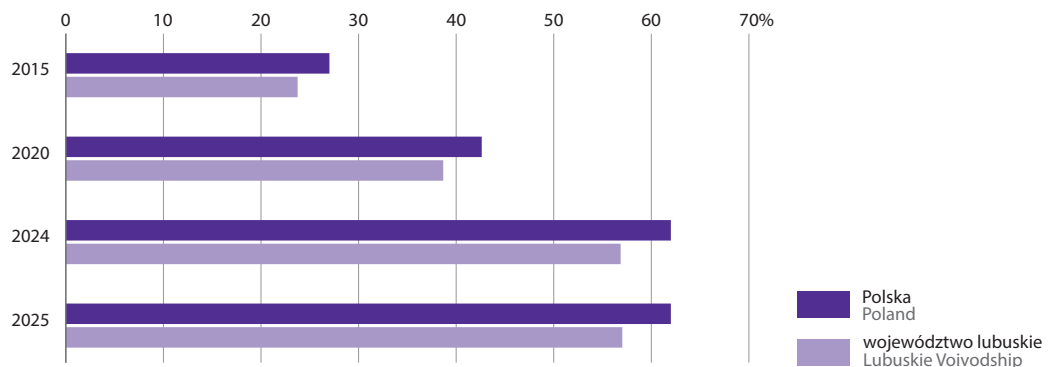

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

Najpopularniejszymi towarami kupowanymi przez Internet (w ciągu ostatnich 3 miesięcy poprzedzających badanie) w 2025 r. były odzież, obuwie i dodatki (produkty te nabyło 45,5% robiących zakupy przez Internet). Dużym zainteresowaniem kupujących cieszyły się również: kosmetyki, produkty do pielęgnacji zdrowia i urody (27,8%), leki i suplementy diety (13,7%), meble, artykuły dekoracyjne i produkty do ogrodu (12,2%) oraz sprzęt sportowy (11,8%).

Osoby kupujące lub płatnie subskrybujące produkty cyfrowe w ciągu ostatnich 3 miesięcy stanowiły 28,3% badanych, przy czym w obszarze ich zainteresowań były głównie filmy, seriale i wydarzenia sportowe w formie streamingu – 22,7%.

Wykres 38. Osoby^a korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy
Chart 38. Individuals^a using e-government services during the last 12 months

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

W 2025 r. osoby, które korzystały w ciągu ostatnich 12 miesięcy z usług administracji publicznej przez Internet stanowiły 56,1% ludności w wieku 16-74 lata, tj. mniej niż średnio w kraju (61,1%). W porównaniu z poprzednim rokiem odsetek ten nieznacznie się zwiększył (o 0,1 p. proc.).

Najczęściej korzystano z usług administracji publicznej w celu wysłania, edytowania, zweryfikowania lub zaakceptowania deklaracji podatkowych (odpowiedź tę wskazało 39,4% badanych). Wielokrotnie wykorzystywano usługi oferowane przez administrację publiczną również do otrzymywania urzędowej korespondencji lub dokumentów (28,5%), pobierania lub drukowania formularzy urzędowych (27,6%), wyszukiwania informacji na ich stronach internetowych (27,4%) oraz uzyskiwania dostępu do informacji osobistych przechowywanych przez jednostki administracji publicznej (25,0%).

Jednocześnie wzrósł do 37,3% (tj. o 3,7 p. proc.) odsetek osób niekorzystających ze stron internetowych oraz aplikacji administracji publicznej.

Aktywność społeczna

Social activity

W 2025 r. liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i w odniesieniu do 2015 r. Liczba aktywnych organizacji sektora non profit w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców była w 2024 r. nieznacznie niższa niż średnio w kraju. Wśród aktywnych podmiotów najliczniejsze były stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe, ochotnicze straże pożarne oraz koła łowieckie. Co dziesiąta organizacja posiadała status organizacji pożytku publicznego.

W województwie lubuskim w końcu 2025 r. w rejestrze REGON wpisanych było ponad 0,8 tys. fundacji oraz blisko 4,1 tys. stowarzyszeń i organizacji społecznych, co łącznie stanowiło 3,6% wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Od 2015 r. liczba tych podmiotów systematycznie rosła – w 2025 r. była większa o 0,1 tys. (2,9%) w porównaniu z 2024 r. oraz o 1,3 tys. (34,5%) względem 2015 r. Tempo wzrostu w regionie było jednak niższe niż średnio w kraju (odpowiednio 3,5% i 36,5%).

Tablica 29. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON Stan w dniu 31 grudnia

Table 29. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register As of 31 December

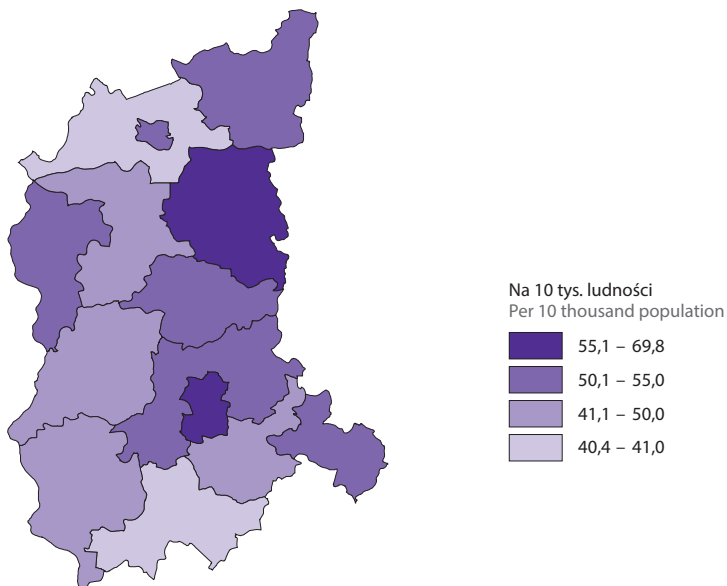
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem Total	3680	4087	4812	4950
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	36,1	41,1	49,6	51,4

Pod względem liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych województwo zajmuje 15. miejsce w kraju. Udział tych podmiotów w ogólnej liczbie fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w kraju wyniósł 2,7%.

Uwzględniając liczbę mieszkańców, w regionie na 10 tys. osób przypadało ponad 51 organizacji, wobec prawie 50 w 2024 r. oraz 36 w 2015 r. Średnia liczba organizacji w kraju w przeliczeniu na 10 tys. ludności wyniosła ponad 49.

Mapa 39. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 39. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register in 2025 As of 31 December

W 2025 r. liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON, w przeliczeniu na 10 tys. ludności, była zróżnicowana wśród powiatów. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano – podobnie jak przed rokiem – w mieście na prawach powiatu Zielona Góra (70 wobec 68 rok wcześniej), natomiast najniższą w powiecie żagańskim (40 wobec 39).

Dane o **organizacjach non-profit** opracowano na podstawie dwóch badań statystyki publicznej:

- SOF-1 - Sprawozdania z działalności fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych,
- SOF-4s - Sprawozdania z działalności samorządu gospodarczego i zawodowego.

W 2024 r. w województwie aktywną działalność prowadziło 2,8 tys. organizacji i stowarzyszeń sektora non-profit, co stanowiło 2,4% wszystkich podmiotów w kraju. Około 0,3 tys. z nich (10,7%) posiadało status organizacji pożytku publicznego. Pod względem liczby aktywnych organizacji non-profit województwo zajmowało 15. miejsce w kraju (wraz z województwem opolskim).

Ponad 71,4% wszystkich aktywnych organizacji miało formę prawną stowarzyszenia lub innej organizacji społecznej. Wśród tych podmiotów liczną grupę stanowiły stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe (30,0%) oraz ochotnicze straże pożarne (15,0%). Kolejną stosunkowo liczną kategorię tworzyły koła łowieckie (5,0%). Odmienną formę prawną reprezentowały fundacje, które stanowiły ponad 14,3% badanej zbiorowości.

W województwie w 2024 r. odnotowano 0,1 mln członkostw w organizacjach non-profit, co stanowiło 1,3% sumy członkostw w kraju. Wskaźnik liczby członkostw w przeliczeniu na 10 tys. ludności wyniósł 1,3 tys., wobec 1,1 tys. średnio w kraju. Osoby fizyczne stanowiły 98,3% ogółu członków, z czego 31,0% stanowiły kobiety. W przeliczeniu na 10 tys. ludności liczba organizacji non-profit wyniosła 29, podczas gdy średnia krajowa wyniosła 30.

Rozdział 6

Chapter 6

Gospodarka

Economy

6.1. Produkt krajowy brutto

6.1. Gross domestic product

Produkt krajowy brutto w województwie lubuskim w 2024 r. (według wstępnego szacunku) wzrósł w porównaniu z poprzednim rokiem, przy czym tempo wzrostu było mniejsze niż w 2023 r. PKB na 1 mieszkańca, tak jak w poprzednim roku, stanowił ok. 80% średniej krajowej.

W 2023 r. w porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła wartość dodana brutto i wydajność pracy, mierzona WDB na 1 pracującego.

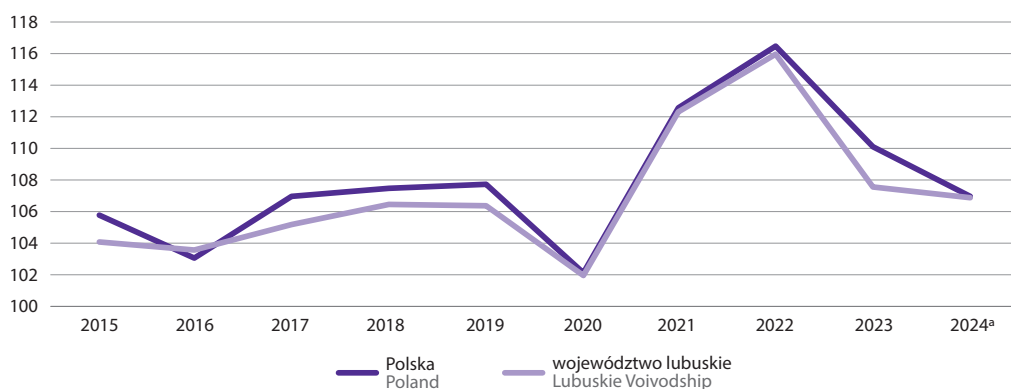
Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych. Do przeliczeń danych na 1 mieszkańca przyjęto ludność spełniającą kryterium rezydencji według definicji Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010), zakładającej okres przebywania osoby na terytorium ekonomicznym danego państwa przez jeden rok lub dłużej. Liczba ludności została przeliczona według stanu w dniu 30 czerwca. Dane o liczbie ludności rezydującej od 2022 r. uwzględniają dane dotyczące ludności ukraińskiej.

Według wstępnego szacunku w 2024 r. wartość PKB w województwie lubuskim wyniosła 76040 mln zł i była o 6,9% (w cenach bieżących) wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim, a w odniesieniu do 2015 r. – wyższa o 89,0%. W kraju wzrost PKB w relacji do poprzedniego roku wyniósł 7,0% i ponad 2-krotnie w porównaniu z 2015 r.

Udział województwa lubuskiego w tworzeniu PKB w kraju, tak jak w poprzednich pięciu latach wyniósł 2,1%.

Wykres 39. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące) Rok poprzedni=100

Chart 39. Indices of gross domestic product (current prices)
Previous year=100

a Wstępny szacunek.
a Preliminary estimate.

W 2024 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca PKB w województwie wyniósł 77,7 tys. zł, tj. był wyższy o 7,3% niż w poprzednim roku. W kraju wzrost omawianego wskaźnika wyniósł również 7,3%. W rezultacie relacja PKB na 1 mieszkańca w województwie lubuskim do średniej wartości tego wskaźnika w kraju w 2024 r. wyniosła 79,8% (tak jak w poprzednim roku), a w 2015 r. – 83,9%.

W 2024 r. województwo lubuskie zajęło ponownie 11. lokatę wśród województw pod względem PKB na 1 mieszkańca, tuż za województwem opolskim (w którym PKB na 1 mieszkańca stanowił 80,6% średniej krajowej) i przed województwem podlaskim (77,7%). Poziom PKB na 1 mieszkańca przekraczający przeciętną wartość wskaźnika w kraju zanotowano w czterech województwach: mazowieckim, dolnośląskim, wielkopolskim i śląskim. Najniższy poziom produktu krajowego brutto (na poziomie 70,6% i 71,0% przeciętnej wartości w kraju) zanotowano odpowiednio w województwach lubelskim i warmińsko-mazurskim.

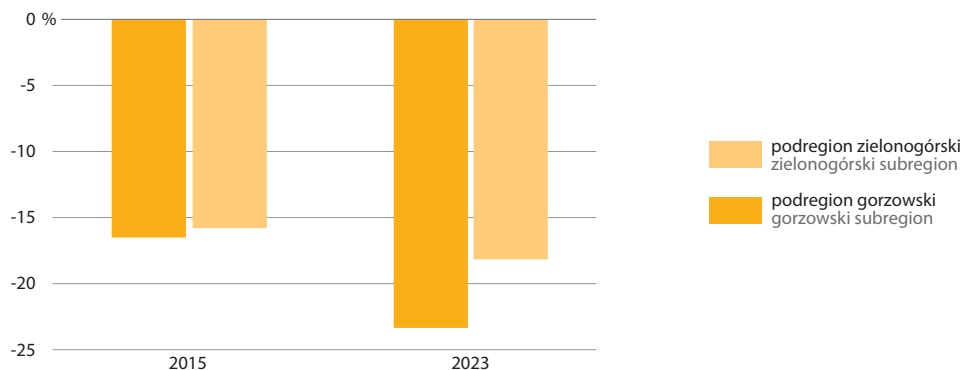
PKB na 1 mieszkańca w województwie lubuskim był o 13,0% wyższy od notowanego w województwie lubelskim (w którym wartość omawianego wskaźnika była najmniejsza). Jednocześnie stanowił 50,7% najwyższego poziomu tego miernika, zanotowanego w województwie mazowieckim.

W 2024 r. PKB na 1 mieszkańca w województwie lubuskim, wyrażony we wspólnej umownej walucie – standardzie siły nabywczej (PPS), stanowił 63% średniej w Unii Europejskiej (UE27=100) – wobec 61% w poprzednim roku i 59% w 2015 r.

Od wielu lat udział lubuskich podregionów w tworzeniu PKB województwa jest wyraźnie zróżnicowany. W 2023 r. wartość PKB wytworzonego w podregionie zielonogórskim była o 73,1% wyższa niż w podregionie gorzowskim, a jego udział w PKB w województwie wyniósł 63,4%. W porównaniu z 2015 r. udział ten zwiększył się o 1,1 p. proc. Udział PKB wygenerowanego w podregionie zielonogórskim wyniósł, tak jak w latach 2019-2020 r., 1,3% PKB w kraju. W latach 2015-2022 (z wyjątkiem wcześniej wymienionych) ukształtował się na poziomie po 1,4%. Natomiast w podregionie gorzowskim udział w PKB kraju w latach 2015-2023 stanowił po 0,8%.

Wykres 40. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny bieżące) – odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju

Chart 40. Gross domestic product per capita (current prices) – relative deviations from the national average value

Wartość PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca w podregionie zielonogórskim wyniosła 74,2 tys. zł, tj. o 2,4% więcej od średniej w województwie. W porównaniu z 2015 r. oznacza to wzrost PKB na 1 mieszkańca w podregionie zielonogórskim w relacji do wartości średniej w województwie o 2,1 p. proc. Z kolei w podregionie gorzowskim PKB na 1 mieszkańca osiągnął wartość 69,6 tys. zł, tj. o 4,0% niższym od średniej w województwie. W porównaniu z 2015 r. relacja prezentowanego wskaźnika do średniej wojewódzkiej pogorszyła się o 3,5 p. proc.

W 2023 r. PKB na 1 mieszkańca w podregionie zielonogórskim stanowił 81,8% przeciętnej wartości w kraju i był mniejszy w porównaniu z 2015 r. o 2,4 p. proc. Z kolei w podregionie gorzowskim PKB na 1 mieszkańca stanowił 76,6% wartości w kraju, tj. o 6,9 p. proc. mniej w relacji do 2015 r.

Wskaźnik dyspersji (miara zróżnicowania) regionalnego PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów (NUTS 3) został obliczony jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów danego województwa a wartością PKB na 1 mieszkańca dla tego województwa, ważonych udziałem liczby ludności poszczególnych podregionów w województwie, wyrażona w procentach PKB na 1 mieszkańca dla danego województwa.

Podregiony w województwie lubuskim od lat charakteryzują się najmniejszym zróżnicowaniem wśród województw ze względu na wysokość PKB na 1 mieszkańca. Obrazuje to wskaźnik dyspersji, będący miarą zróżnicowania PKB na 1 mieszkańca, który w 2023 r. wyniósł 3,0%, wobec 3,6% w poprzednim roku i 0,4% w 2015 r. Kształtowanie się tego wskaźnika świadczy o nieznacznym zmniejszeniu się w relacji do 2022 r. zróżnicowania pomiędzy regionami ze względu na wielkość PKB na 1 mieszkańca.

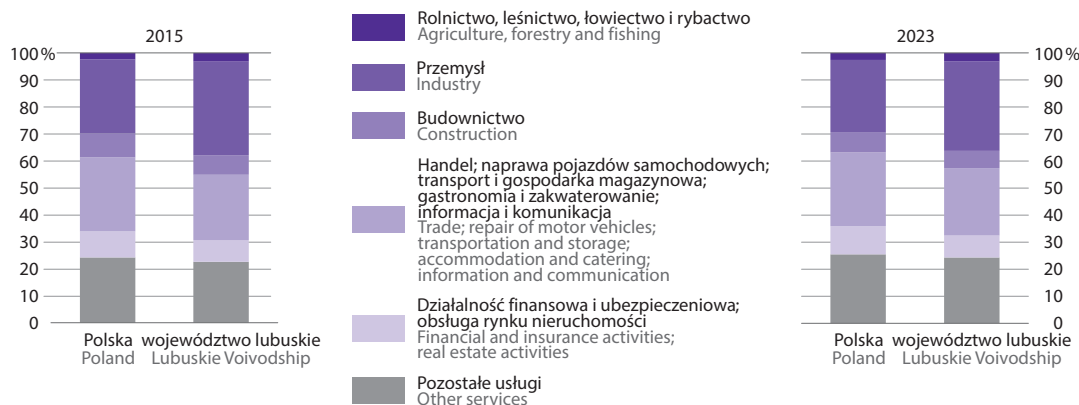
Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

Według ostatecznych danych w 2023 r. wartość dodana brutto w województwie lubuskim wyniosła 64269 mln zł i była wyższa o 9,0% w odniesieniu do 2022 r. oraz o 79,9% w stosunku do 2015 r. Jak wskazują szacunki w 2024 r. wartość dodana brutto ogółem wzrosła do 67627 mln zł, jednak wzrost w skali roku nie był tak dynamiczny jak w poprzednim roku (wyniósł 5,2%).

W 2023 r. podmioty prowadzące działalność w zakresie przemysłu wypracowały 33,4% wartości dodanej brutto. Udział przedsiębiorstw z grupy sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja wyniósł łącznie 25,0%. Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie pozostałych usług wypracowały łącznie 23,9% wartości dodanej brutto w województwie. Jednocześnie w generowaniu wartości dodanej udział grupy sekcji: działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości wyniósł 8,2%, budownictwa – 6,2% oraz rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa - 3,3%.

Wykres 41. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)

Chart 41. Gross value added by kind of activity (current prices)

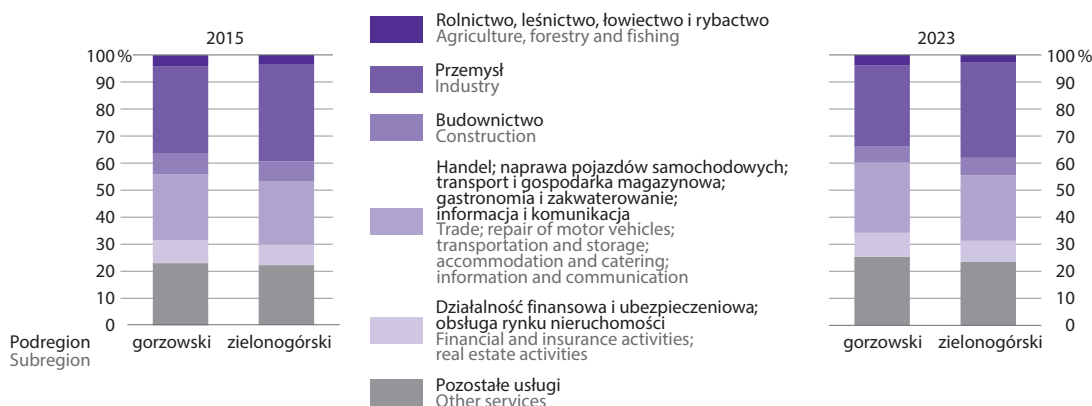

W skali roku, w strukturze WDB zwiększył się udział grupy sekcji pozostałych usług (o 1,6 p. proc.), a także budownictwa (o 0,3 p. proc.) oraz rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (o 0,1 p. proc.). Zmniejszył się natomiast odsetek wartości dodanej brutto przemysłu (o 1,2 p. proc.), grupy sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja (o 0,7 p. proc.), a także w działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsłudze rynku nieruchomości (o 0,1 p. proc.).

W relacji do 2015 r. wzrósł odsetek WDB wypracowany przez jednostki prowadzące działalność w zakresie pozostałych usług (o 1,6 p. proc.), w grupie sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja (o 1,1 p. proc.) oraz działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsłudze rynku nieruchomości (o 0,2 p. proc.). Spadek udziału zanotowano w przypadku budownictwa (o 1,2 p. proc.), przemysłu (o 1,1 p. proc.), a także rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (o 0,6 p. proc.).

Wydajność pracy mierzona wartością dodaną brutto na 1 pracującego w województwie lubuskim w 2023 r. wyniosła 190,5 tys. zł i była wyższa w porównaniu z poprzednim rokiem o 9,9%, a w relacji do 2015 r. o 74,1%. W kraju wydajność pracy wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem o 11,4% do 205,7 tys. zł na 1 pracującego (w porównaniu z 2015 r. zanotowano wzrost o 80,0%). Relacja wartości dodanej brutto na 1 pracującego w województwie lubuskim do średniej krajowej wyniosła 92,6% i pogorszyła się w porównaniu z 2022 r. i 2015 r., wyniosła odpowiednio 93,9% i 95,7%.

Wykres 42. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)
Chart 42. Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)

W 2023 r. przedsiębiorstwa przemysłowe w podregionie gorzowskim i w podregionie zielonogórskim wytworzyły odpowiednio 30,1% i 35,3% wartości dodanej brutto. W relacji do 2015 r. udział podregionu gorzowskiego był mniejszy o 2,1 p. proc., a podregionu zielonogórskiego o 0,6 p. proc.

Przedsiębiorstwa usługowe z grupy sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja w podregionie gorzowskim wytworzyły 26,2% wartości dodanej brutto (tj. o 1,6 p. proc. więcej niż w 2015 r.), a w podregionie zielonogórskim – 24,3% (tj. o 0,8 p. proc. więcej).

Podmioty z grupy sekcji tzw. pozostałe usługi wytworzyły łącznie 25,2% wartości dodanej brutto w podregionie gorzowskim (tj. o 2,2 p. proc. więcej niż w 2015 r.), a w podregionie zielonogórskim 23,1% (o 1,2 p. proc. więcej).

Udział sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości w wartości dodanej brutto w podregionie gorzowskim ukształtował się na poziomie 8,6% (o 0,2 p. proc. więcej), a w podregionie zielonogórskim – 7,9% (o 0,1 p. proc. więcej).

Udział budownictwa w WDB ogółem w podregionie gorzowskim to 6,0% (tj. o 1,5 p. proc. mniej niż w 2015 r.) i 6,3% w podregionie zielonogórskim (tj. o 1,0 p. proc. mniej).

W obu podregionach w strukturze wartości dodanej brutto zanotowano zmniejszenie udziału sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – w podregionie gorzowskim do 3,9% (tj. o 0,5 p. proc.), a w podregionie zielonogórskim do 3,0% (tj. o 0,6 p. proc.).

W 2023 r. wydajność pracy mierzona wartością dodaną brutto na 1 pracującego w podregionie gorzowskim wyniosła 179,6 tys. zł. W podregionie zielonogórskim wartość dodana brutto na 1 pracującego wyniosła 197,4 tys. zł, tj. o 9,9% więcej niż w podregionie gorzowskim. W obu podregionach wydajność pracy wzrosła w stosunku do 2015 r., w podregionie gorzowskim o 73,3% i o 74,3% w podregionie zielonogórskim.

Relacja wydajności pracy do średniej krajowej w podregionie gorzowskim zmniejszyła się w odniesieniu do 2015 r. o 3,4 p. proc. i stanowiła 87,3% średniej krajowej. W podregionie zielonogórskim wartość dodana brutto na 1 pracującego zmniejszyła się o 3,2 p. proc. do 95,9% średniej krajowej.

6.2. Przedsiębiorczość

6.2. Entrepreneurship

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

W 2025 r. w województwie lubuskim odnotowano wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, a także wzrost liczby podmiotów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w porównaniu z 2024 r. W relacji do poprzedniego roku zmniejszyła się natomiast liczba nowo zarejestrowanych podmiotów (o 6,1%), przy jednoczesnym wzroście liczby podmiotów wyrejestrowanych (o 9,5%).

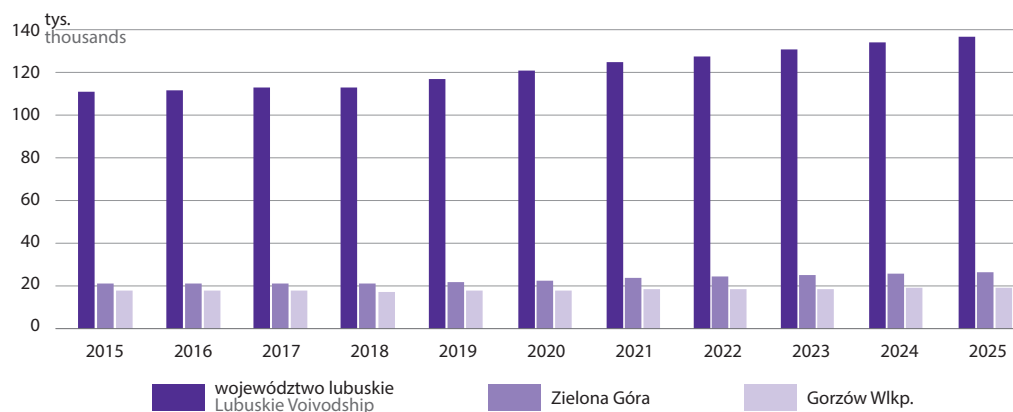
Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

Według stanu na koniec grudnia 2025 r. w rejestrze REGON w województwie lubuskim zarejestrowanych było 136,8 tys. podmiotów gospodarki narodowej, co oznacza wzrost o 1,8% w porównaniu z 2024 r. W odniesieniu do 2015 r. liczba podmiotów zwiększyła się o 23,0%. W skali kraju w 2025 r. liczba zarejestrowanych podmiotów była o 2,6% wyższa niż rok wcześniej oraz o 30,1% wyższa niż w 2015 r. Podmioty z województwa lubuskiego stanowiły w 2025 r. 2,5% ogółu jednostek wpisanych do rejestru REGON w Polsce.

Wykres 43. Podmioty gospodarki narodowej Stan w dniu 31 grudnia

Chart 43. Entities of the national economy
As of 31 December

Pod względem liczby zarejestrowanych podmiotów dominowały miasta na prawach powiatu: Zielona Góra (26,6 tys.) oraz Gorzów Wlkp. (19,5 tys.), skupiające łącznie 33,7% podmiotów w województwie. Wysoką liczbę podmiotów odnotowano również w powiatach żarskim (11,2 tys.) i gorzowskim (10,7 tys.). Najmniejszą liczbę zarejestrowanych jednostek odnotowano w powiecie sulęcińskim (3,4 tys.).

**Tablica 30. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 30. Entities of national economy in the REGON register
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 W odsetkach (Polska=100) In percent (Poland=100)
Ogółem Total	111272	120839^a	134415^a	136812^a	2,5
sektor publiczny public sector	4731	4549	4638	4655	4,2
sektor prywatny private sector	105731	114798	127487	129624	2,5
z liczby ogółem: of total number:					
Spółki Partnerships and companies	16409	16380	18693	19153	1,9
Fundacje Foundations	378	565	784	844	2,0
Stowarzyszenia i organizacje społeczne Associations and social organizations	3302	3522	4028	4106	2,9
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	77599	86251	95611	97202	2,5

a W podziale według sektorów własności bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.
a The division by ownership sectors does not include entities for which the information about ownership form does not exist in the REGON register.

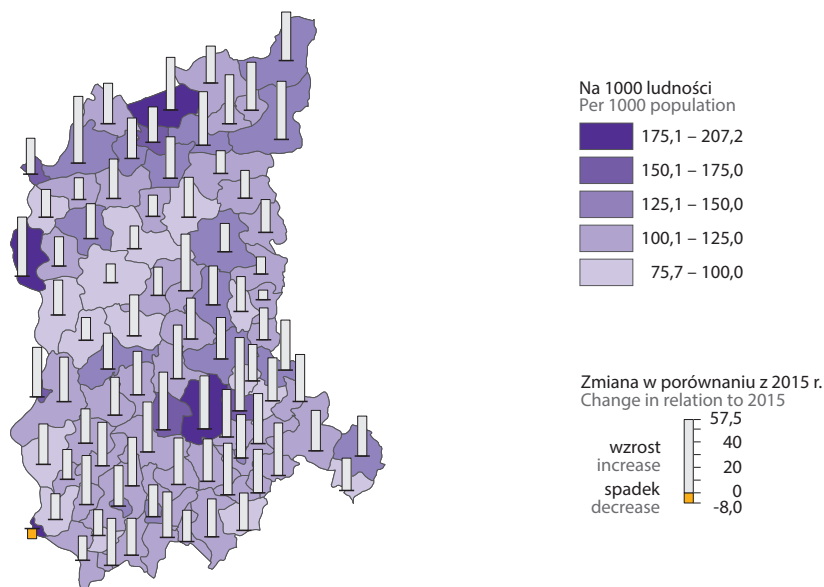
O poziomie przedsiębiorczości świadczy m.in. wskaźnik określający liczbę podmiotów w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W 2025 r. w województwie lubuskim w przeliczeniu na 1000 ludności przypadają 142 podmioty, tj. o 29,9% więcej niż w 2015 r.

Spośród powiatów województwa, najwięcej podmiotów na 1000 ludności odnotowano w Zielonej Górze (192), a nieco mniej w Gorzowie Wlkp. (172). Ze względu na wysoką wartość tego wskaźnika wyróżniały się również powiaty: ślubicki (154) oraz gorzowski (144). Stosunkowo niewielkie wartości wskaźnika zanotowano natomiast w powiatach: sulęcińskim (102) i nowosolskim (119).

Wśród gmin wysokie wartości omawianego wskaźnika odnotowano w gminach: Ślubice (207), Kłodawa (184) i Łęknica (181). Z kolei gminy: Niegosławice i Szlichtyngowa wyróżniała najniższa wartość wskaźnika (odpowiednio: 78 i 76 podmiotów na 1000 ludności).

**Mapa 40. Podmioty gospodarki narodowej w 2025 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 40. Entities of the national economy in 2025
As of 31 December

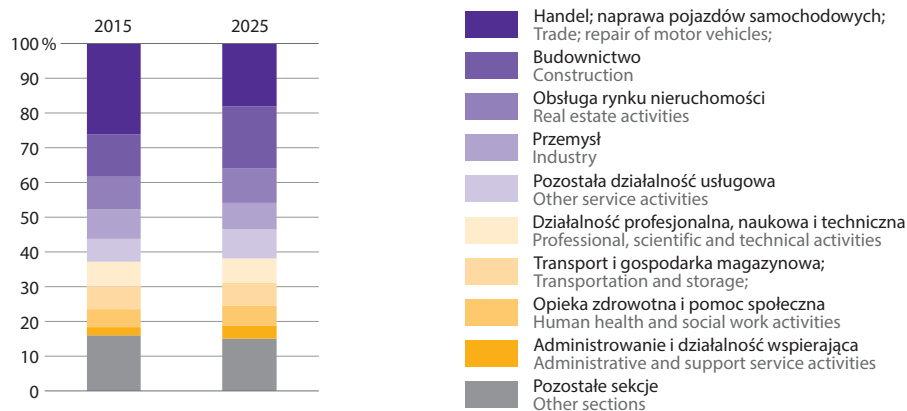

W 2025 r. liczba podmiotów nowo zarejestrowanych zmniejszyła się w skali roku o 6,1% i wyniosła 9,3 tys. W tej grupie 7,8 tys. stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Ich liczba zmniejszyła się w skali roku o 4,9%. Wśród nowo zarejestrowanych podmiotów było 1,0 tys. spółek (tj. o 2,3% więcej niż w 2024 r.). Liczba nowo zarejestrowanych spółek handlowych wyniosła 0,9 tys., tj. o 2,7% więcej niż poprzednim roku.

W 2025 r. z rejestru REGON wykreślono 6,7 tys. podmiotów, tj. o 9,5% więcej niż w poprzednim roku (kiedy zanotowano spadek o 4,5%). Liczba wyrejestrowanych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wyniosła 6,0 tys. i była o 8,7% większa niż przed rokiem. Liczba wyrejestrowanych spółek wyniosła 0,5 tys., tj. o 34,2% więcej niż w poprzednim roku.

Wykres 44. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 44. Entities of the national economy by selected PKD sections
As of 31 December

W końcu 2025 r. w województwie lubuskim w strukturze podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON najwięcej było podmiotów w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (18,3%). Kolejne 18,0% podmiotów prowadziło działalność w budownictwie, a 9,6% zajmowało się obsługą rynku nieruchomości. Znaczący udział w strukturze miały również podmioty z sekcji: przemysł –7,6% oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 7,4%.

Biorąc pod uwagę formę prawną, w końcu 2025 r., najliczniejszą grupę podmiotów - 97,2 tys. (tj. 71,0% ogółu podmiotów) stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Ich udział w strukturze podmiotów gospodarczych w województwie zwiększył się w porównaniu z 2015 r. o 1,3 p. proc. Kolejne 14,0% stanowiły spółki (tj. o 0,7 p. proc. mniej niż w 2015 r.). Udział fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych ukształtował się na poziomie 3,6% i zwiększył się w porównaniu z 2015 r. o 0,3 p. proc.

Spośród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą najwięcej zajmowało się budownictwem (22,7%) oraz handlem i naprawą pojazdów samochodowych (20,4%). Znaczny był odsetek osób fizycznych prowadzących działalność profesjonalną, naukową i techniczną (8,7%), a także w zakresie transportu i gospodarki magazynowej (7,6%) oraz przemysłu (7,5%).

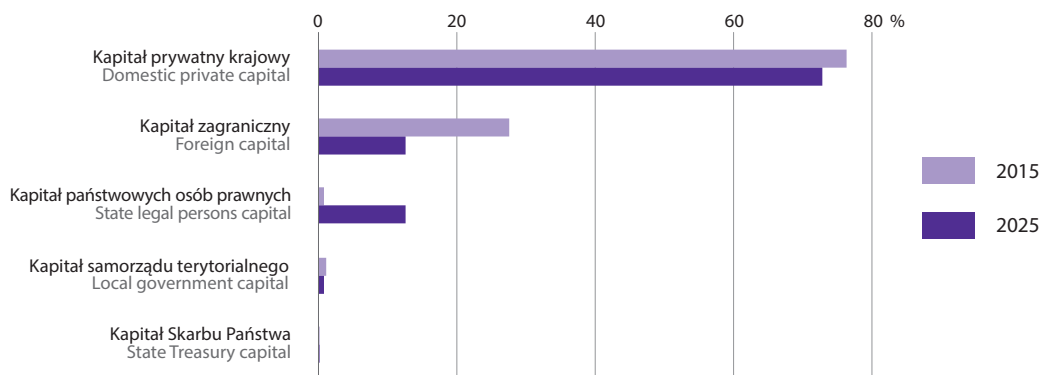
W porównaniu z 2015 r. największy wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą odnotowano w sekcjach: informacja i komunikacja (o 87,9%), budownictwo (o 84,5%), administrowanie i działalność wspierająca (o 74,4%), edukacja (o 60,0%) oraz działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 45,4%). Spadek liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wystąpił natomiast m.in. w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 12,3%), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (o 9,4%) oraz rolnictwo, leśnictwo i rybactwo (o 5,8%).

W województwie lubuskim w strukturze spółek handlowych według rodzaju kapitału, największy udział miały spółki kapitału prywatnego krajowego (72,8% – w porównaniu z 2015 r. odsetek ten zmniejszył się o 3,3 p. proc.). Odsetek spółek z udziałem kapitału zagranicznego ukształtował się na poziomie 12,6% (tj. o 15,1 p. proc. mniejszym w stosunku do 2015 r.).

W 2025 r. w strukturze spółek handlowych według sekcji, najwięcej podmiotów zarejestrowanych było w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (20,5%). Spółki handlowe prowadzące działalność w zakresie przemysłu stanowiły 16,5%, w tym przetwórstwa przemysłowego – 12,5%. Spółki handlowe z sekcji budownictwo stanowiły 14,6% ogółu spółek handlowych, transport i gospodarka magazynowa – 9,1%, a działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 8,8%.

Wykres 45. Spółki handlowe według rodzaju kapitału Stan w dniu 31 grudnia

Chart 45. Commercial companies by type of capital
As of 31 December

a Danych dotyczących liczby spółek według rodzaju kapitału nie należy sumować na „ogółem”, ponieważ ujmują one spółki według występowania w nich rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego.

a Figures for the number of companies by capital type should not be sum to “total” as they list companies by share of capital type rather than their predominant capital.

Działalność badawcza i rozwojowa

Research and development activity

W 2024 r. zanotowano spadek nakładów na działalność badawczą i rozwojową w porównaniu z poprzednim rokiem. W przeliczeniu na 1 mieszkańca nakłady były nadal mniejsze od średnich nakładów na działalność B+R na 1 mieszkańca w kraju. Mniejsza od średniej krajowej była także liczba pracujących w działalności B+R na 1000 osób aktywnych zawodowo.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) jest to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R to wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez jej własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

W 2024 r. nakłady wewnętrzne na działalność B+R w województwie lubuskim wyniosły 288,7 mln zł i stanowiły 0,6% nakładów na działalność B+R w kraju. W stosunku do 2023 r. nakłady te zmniejszyły się o 9,1%. W kraju spadek nakładów na działalność B+R w ujęciu rocznym wyniósł 3,1%. W odniesieniu do 2015 r. w województwie obserwowano ponad 3-krotny wzrost poniesionych nakładów.

Tablica 31. Nakłady wewnętrzne^a na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące)
Table 31. Intramural expenditure^a on research and development by source of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
	w mln zł in million PLN			
Ogółem Total	89,4	212,3	317,7	288,7
w tym sektor finansujący: of which funding sector:				
Rządowy Government	24,3	60,8	.	.
Przedsiębiorstw Business enterprises	36,0	118,9	182,7	198,4
Szkolnictwa wyższego Higher education	6,9	.	12,2	.
Reszta świata Rest of the world	22,1	.	.	.

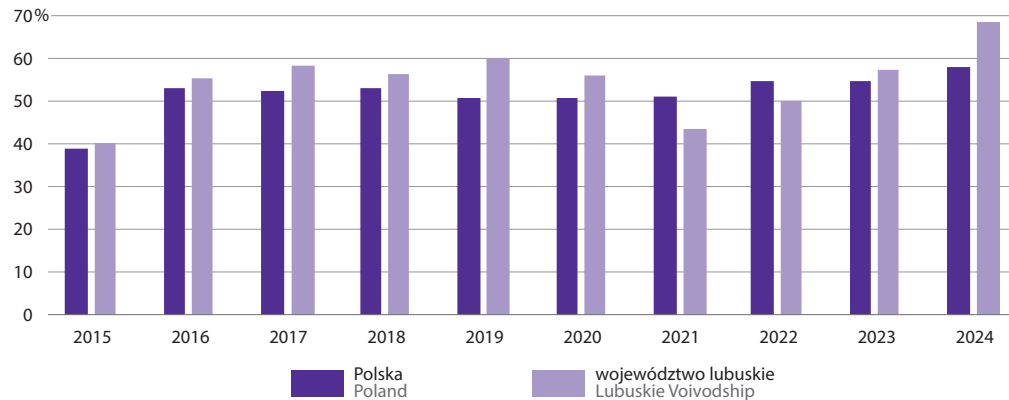
a Bez amortyzacji środków trwałych.

a Excluding depreciation of fixed assets.

W 2024 r. udział środków pochodzących z sektora przedsiębiorstw finansujących działalność B+R w nakładach wewnętrznych na działalność B+R wyniósł 68,7% i był wyższy niż średnio w kraju (57,9%). W skali roku odsetek ten zwiększył się w województwie o 11,2 p. proc., podczas gdy w Polsce o 3,2 p. proc. W stosunku do 2015 r. udział środków pochodzących z sektora przedsiębiorstw wzrósł zarówno w województwie, jak i w kraju odpowiednio o 28,4 p. proc. i o 18,9 p. proc.

Wykres 46. Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R

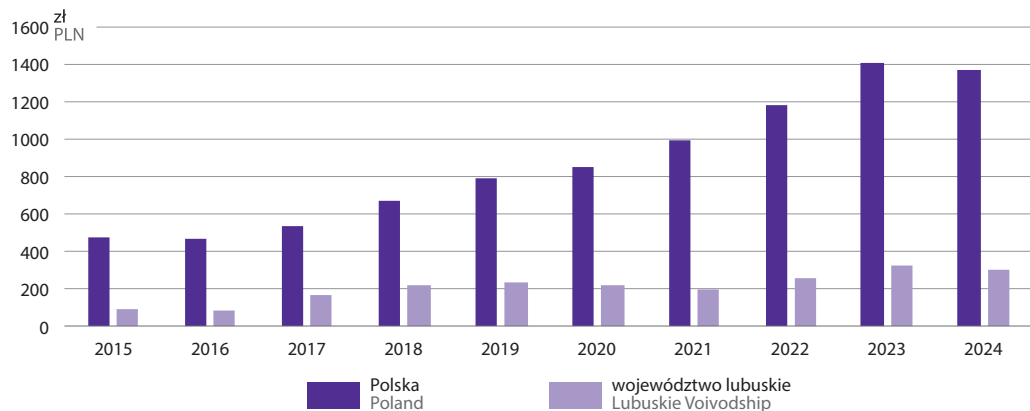
Chart 46. Share of intramural expenditure on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D

Wartość nakładów wewnętrznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. wyniosła 297 zł, przy średniej wartości tego wskaźnika w Polsce na poziomie 1370 zł. W województwie lubuskim odnotowano spadek nakładów wewnętrznych na 1 mieszkańca w stosunku do 2023 r. o 8,6% oraz ponad 3-krotny wzrost w odniesieniu do 2015 r.

Wykres 47. Nakłady wewnętrzne^a na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca

Chart 47. Intramural expenditure^a on research and development per capita

a Bez amortyzacji środków trwałych.
a Excluding depreciation of fixed assets.

Personel wewnętrzny B+R są to osoby pracujące (zatrudnieni, pracujący właściciele oraz nieodpłatnie pomagający członkowie ich rodzin) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

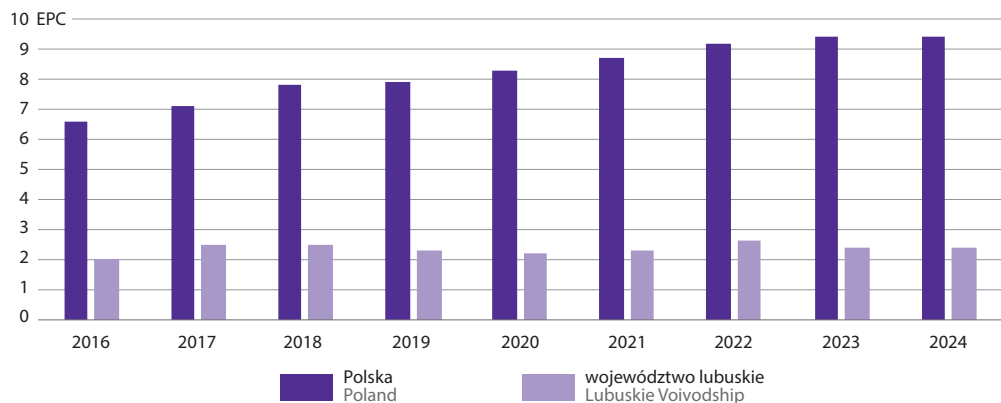
Tablica 32. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące)
Table 32. Intramural expenditure^a on R&D by origin of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024	
	w mln zł in million PLN				Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	222,7	212,3	317,7	288,7	0,6
nakłady finansowane ze środków: expenditure financed by:					
Wewnętrznych Internal funds	139,1	120,9	184,5	.	.
Zewnętrznych External funds	83,6	91,4	133,2	.	.
w tym od instytucji rządowych i samorządowych of which funds from general government	.	60,5	.	.	.

a Bez amortyzacji środków trwałych.
a Excluding depreciation of fixed assets.

W województwie lubuskim pracujący w działalności B+R w 2024 r. w liczbie 1100 EPC stanowili 0,7% ogółu pracujących w działalności B+R w kraju. W przeliczeniu na 1000 osób aktywnych zawodowo liczba pracujących w B+R wyniosła 2,4 EPC i była niemal 4-krotnie mniejsza niż średnio w kraju (9,4). Wysoka wartość tego wskaźnika charakteryzowała województwa: mazowieckie (19,4), małopolskie (14,7) i dolnośląskie (10,9). Lubuskie wraz z województwem świętokrzyskim zajmowały ostatnią lokatę pod względem wartości omawianego wskaźnika.

Wykres 48. Personel wewnętrzny B+R^a na 1000 osób aktywnych zawodowo^b
Chart 48. Internal R&D personnel^a per 1000 economically active persons^b

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę aktywnych zawodowo i pracujących na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) — przeciętne w roku.

a In full time equivalent (FTE). b For calculating the ratios, as the base (denominator) numbers of economically active and employed persons were adopted on the basis of the Labour Force Survey (LFS) — annual averages.

Badacze (pracownicy naukowo-badawczy) są to osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne.

W 2024 r. w strukturze personelu wewnętrznego B+R według funkcji niezmiennie przeważali badacze – ich udział wyniósł 67,9% ogółu pracujących. Osoby pełniące tę funkcję w Polsce stanowiły 69,2% personelu wewnętrznego. Udział techników i pracowników równorzędnych wyniósł 17,5%, natomiast pozostałego personelu pomocniczego 14,6%. W kraju, w personelu wewnętrznym, technicy i pracownicy równorzędni stanowili 19,7%, natomiast pozostały personel pomocniczy – 11,1%.

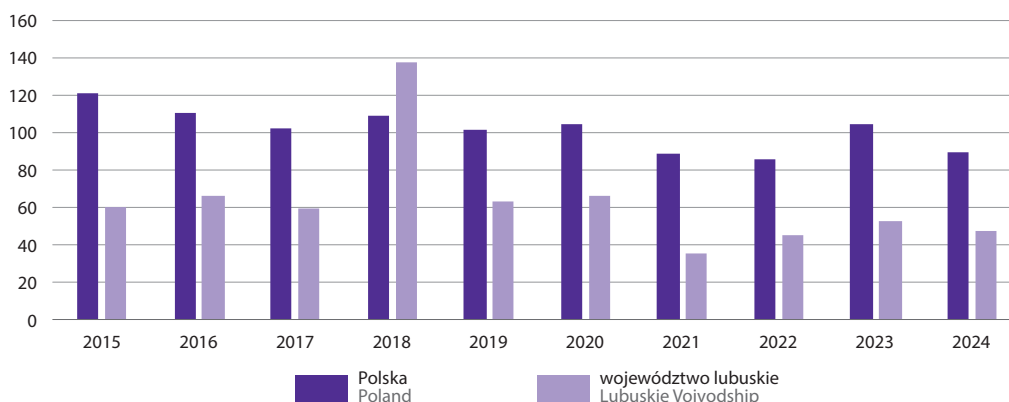
W porównaniu z 2023 r. w województwie lubuskim zwiększył się odsetek badaczy (o 4,2 p. proc.) przy jednoczesnym zmniejszeniu udziału techników i pracowników równorzędnych (o 3,8 p. proc.) oraz pozostałego personelu pomocniczego (o 0,4 p. proc.).

W Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej w 2024 r. dokonano 3363 zgłoszenia wynalazków, w tym 46 z województwa lubuskiego. W stosunku do poprzedniego roku zanotowano spadek liczby zgłoszeń wynalazków w województwie o 9,8%, a w kraju o 14,8%. W 2015 r. dokonano 61 zgłoszeń wynalazków w województwie oraz 4676 w kraju.

W 2024 r. Urząd Patentowy RP przyznał 2000 patentów na wynalazki, w tym 23 na wynalazki zgłoszone przez podmioty z województwa lubuskiego. W porównaniu z poprzednim rokiem w kraju przyznano o 9,4% mniej patentów na wynalazki, natomiast w województwie udzielono o 1 patent więcej. W 2015 r. w województwie lubuskim na wynalazki zgłoszone przez podmioty krajowe przyznano 23 patenty (w kraju – 2404).

W Urzędzie Patentowym RP w 2024 r. odnotowano 580 zgłoszeń wzorów użytkowych dokonanych przez podmioty krajowe (o 13,2% mniej niż w poprzednim roku). Liczba analogicznych zgłoszeń dokonanych przez podmioty z województwa wyniosła 11 (o 7 zgłoszeń więcej niż w 2023 r.). W 2015 r. zgłoszono 24 wzory użytkowe w województwie oraz 994 w kraju.

Wykres 49. Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe^a na 1 mln mieszkańców
Chart 49. Patent applications filed by domestic entities^a per million inhabitants

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Wskaźnik liczby zgłoszeń wynalazków złożonych przez podmioty w województwie lubuskim w Urzędzie Patentowym RP na 1 milion mieszkańców w 2024 r. wyniósł 47. Analogiczny wskaźnik dla liczby zgłoszeń w kraju wyniósł 90. W 2015 r. w województwie lubuskim na 1 mln mieszkańców zgłoszono 60 wynalazków, a w kraju – 122.

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach

Use of information and communication technologies in enterprises

Podstawowe wskaźniki charakteryzujące województwo ze względu na wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach były nieco mniejsze od średnich w kraju. W skali roku zwiększył się odsetek firm prowadzących sprzedaż elektroniczną, natomiast zmniejszył wykorzystujących otwarte dane publiczne.

Pod pojęciem **technologii informacyjnych i komunikacyjnych**, zwanych zamiennie technologiami informacyjno-telekomunikacyjnymi, teleinformatycznymi lub technikami informacyjnymi, kryje się rodzina technologii przetwarzających, gromadzących i przesyłających informacje w formie elektronicznej.

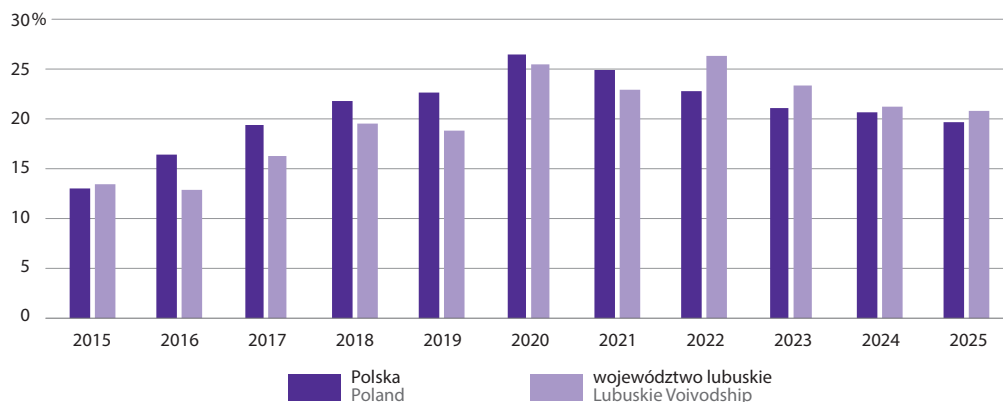
W 2025 r. z ogółu przedsiębiorstw objętych badaniem 91,4% posiadało szerokopasmowy dostęp do Internetu (w kraju – 91,8%). Udział ten zwiększył się w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,4 p. proc. oraz zmniejszył się w stosunku do 2015 r. o 2,0 p. proc.

W 2025 r. najczęściej wybieraną przez firmy prędkością łącza Internetowego określoną w umowie z operatorem była prędkość od 100 do 500 Mbit/s (33,8% ogółu badanych przedsiębiorstw), a często także od 30 do 100 Mbit/s (20,8%). Przepustowość łącza od 500 Mbit/s do 1 Gbit/s wybrało 16,1% przedsiębiorców, poniżej 30 Mbit/s – 7,2%, natomiast powyżej 1 Gbit/s – 13,6%.

W kraju najczęściej użytkowaną prędkością łącza była przepustowość od 100 do 500 Mbit/s (wskazała ją 32,1% ogółu). Co piąte przedsiębiorstwo (20,7%) posiadało łącze o prędkości od 30 do 100 Mbit/s, 17,4% miało łącze o prędkości od 500 Mbit/s do 1 Gbit/s, 13,9% – powyżej 1 Gbit/s, a 7,6% poniżej 30 Mbit/s.

Systematycznie zmniejsza się udział przedsiębiorstw, którym operatorzy dostarczają przepustowość mniejszą niż 100 Mbit/s, na korzyść wyższych prędkości.

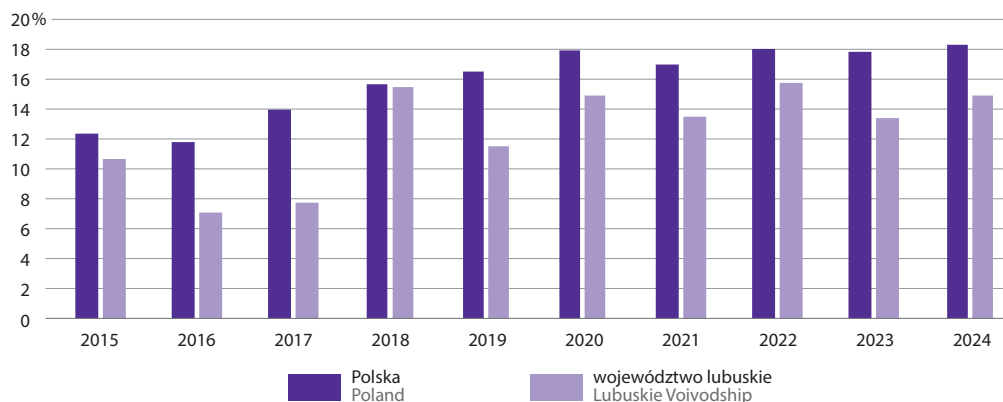
Wykres 50. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu^a
Chart 50. Enterprises with Internet access^a

^a Dostęp do Internetu o prędkości 30-100 Mbit/s.
^a Access to the Internet with a speed of 30-100 Mbit/s.

Do sprzedaży elektronicznej zaliczyć należy zamówienia i rezerwacje składane na stronie internetowej przedsiębiorstwa (w sklepie internetowym, aplikacji, poprzez extranet), na internetowych platformach handlowych, w serwisach aukcyjnych oraz za pośrednictwem systemu EDI. Z transakcji elektronicznych wykluczone są zamówienia składane pocztą elektroniczną (email), faxem lub przez telefon. Do podstawowych cech odróżniających sprzedaż elektroniczną od sprzedaży tradycyjnej zaliczyć można dostępność ofert handlowych z wielu źródeł w krótkim czasie i o każdej porze. Z transakcji ehandlu wykluczone są zamówienia składane pocztą elektroniczną (email), faxem lub przez telefon. Do podstawowych cech odróżniających handel elektroniczny od handlu tradycyjnego zaliczyć można dostępność ofert handlowych z wielu źródeł w krótkim czasie i o każdej porze.

Wykres 51. Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe
Chart 51. Enterprises receiving orders via computer networks

W 2024 r. odsetek przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia przez sieci komputerowe wyniósł 14,9% (wobec 18,3% średnio w kraju) i był wyższy niż w poprzednim roku (kiedy wyniósł 13,4%). W 2015 r. udział jednostek prowadzących sprzedaż elektroniczną ukształtował się na poziomie 10,7%.

Otwarte dane publiczne wytworzone przez urząd administracji publicznej (lub na jego zlecenie), które są dostępne dla każdego zainteresowanego do wykorzystania, przetwarzania i udostępniania w dowolnych celach.

Przedsiębiorstwa wykorzystujące otwarte dane publiczne w 2024 r. stanowiły 17,1% przedsiębiorstw objętych badaniem (w kraju 17,4%). Najwięcej podmiotów wykazywało zainteresowanie danymi z kategorii gospodarka i finanse – 12,8% badanych przedsiębiorstw, transport – 8,1% oraz środowisko – 6,1%. W porównaniu z 2023 r. odsetek firm z województwa lubuskiego wykorzystujących otwarte dane publiczne zmniejszył się o 2,9 p. proc.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

W 2025 r., w jednostkach objętych badaniem, przychody i koszty z całokształtu działalności przedsiębiorstw niefinansowych były wyższe niż przed rokiem. Polepszyła się większość wyników finansowych oraz podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych. Zwiększył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto oraz udział ich przychodów w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności.

Dane dotyczą **przedsiębiorstw niefinansowych** (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007), szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Przychody z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw w 2025 r. były wyższe od uzyskanych w poprzednim roku o 4,2% i wyniosły 69444,0 mln zł. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtowały się na poziomie 66685,4 mln zł, tj. zwiększyły się o 3,2% w stosunku do poprzedniego roku. W relacji do 2015 r. wartość przychodów z całokształtu działalności oraz przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrosła w obu grupowaniach ponad 2-krotnie.

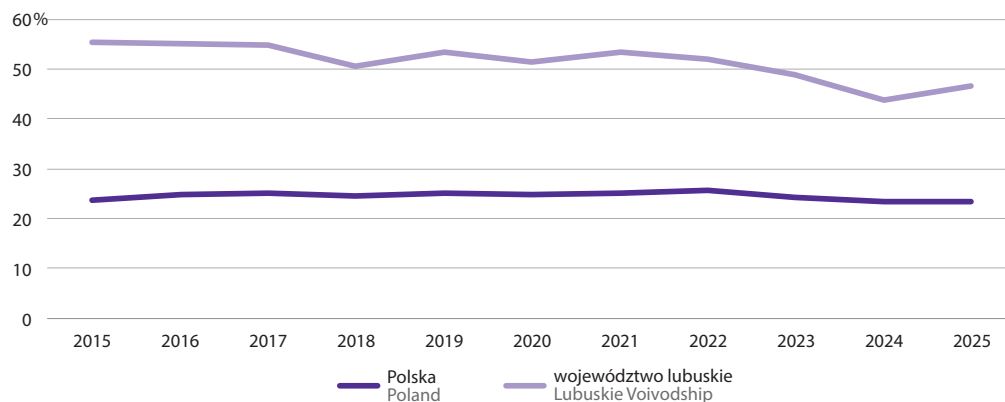
Wzrost przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów odnotowano m.in. w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa (o 7,8%), działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (o 3,9%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 3,1%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 2,5%). Z kolei spadek odnotowano m.in. w przedsiębiorstwach zajmujących się budownictwem (o 21,9%) oraz działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (o 18,4%).

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport w 2025 r. wyniosły 31079,8 mln zł, tj. o 9,7% więcej niż w poprzednim roku. Udział tych przychodów w przychodach ze sprzedaży zwiększył się w skali roku o 2,7 p. proc. do 46,6%. W strukturze przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport dominowały przychody ze sprzedaży produktów (93,6%).

Wykres 52. Udział przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem

Chart 52. Share of revenues from sale of products, goods and materials for export in total revenues from sale of products, goods and materials

W 2025 r. koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności wyniosły 66563,5 mln zł, tj. o 4,0% więcej niż w 2024 r. Koszty bieżącej działalności poniesione przez badane podmioty były również o 4,0% wyższe w porównaniu z poprzednim rokiem. W strukturze rodzajowej kosztów ogółem zwiększył się udział pozostałych kosztów rodzajowych i usług (o 0,9 p. proc. do 2,4%), wynagrodzeń (o 0,6 p. proc. do 16,3%) oraz ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń (o 0,2 p. proc. do 3,8%). Zmniejszył się udział usług obcych (o 1,1 p. proc. do 19,1%) oraz zużycia materiałów i energii (o 0,7 p. proc. do 51,9%). Udział amortyzacji oraz podatków i opłat pozostały bez zmian w skali roku.

Koszty sprzedaży produktów, towarów i materiałów były wyższe o 3,5% w stosunku do poprzedniego roku i wyniosły 64442,5 mln zł. W podziale na sekcje wzrost kosztów odnotowano m.in. w przedsiębiorstwach zajmujących się działalnością z zakresu zakwaterowania i gastronomii (o 27,9%), informacji i komunikacji (o 21,9%), administrowania i działalności wspierającej (o 13,3%), transportu i gospodarki magazynowej (o 4,2%), obsługi rynku nieruchomości (o 3,5%), przetwórstwa przemysłowego (o 3,0%), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 2,8%) oraz handlu; naprawy pojazdów samochodowych (o 1,9%). Z kolei spadek kosztów zarejestrowano m.in. w przedsiębiorstwach zajmujących się budownictwem (o 22,0%) oraz prowadzących działalność profesjonalną, naukową i techniczną (o 15,1%). W odniesieniu do 2015 r. koszty z całokształtu działalności oraz koszty ze sprzedaży, podobnie jak przychody, wzrosły ponad 2-krotnie.

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-);
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł 2242,9 mln zł i był o 3,8% mniejszy niż w poprzednim roku. Wynik finansowy z pozostałej działalności operacyjnej ukształtował się na poziomie 631,0 mln zł, tj. mniejszym o 5,8% niż przed rokiem. Jednocześnie zanotowano polepszenie wyniku na operacjach finansowych (6,7 mln zł wobec minus 379,5 mln zł w poprzednim roku).

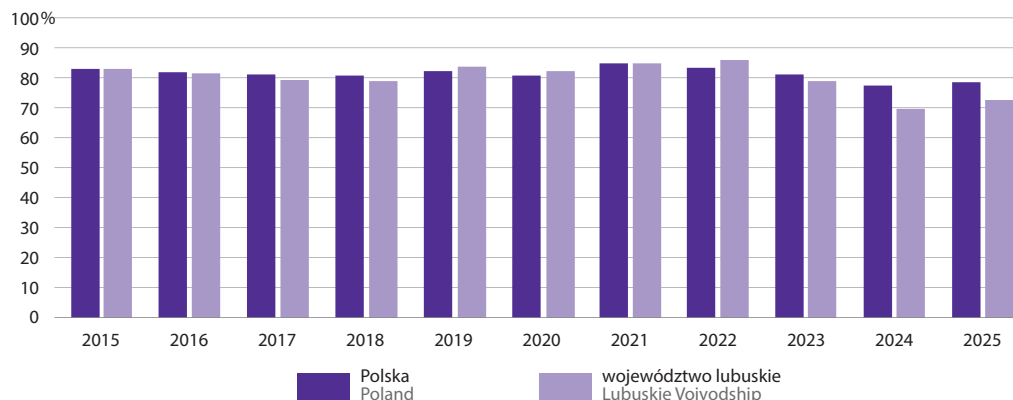
Wynik finansowy brutto wyniósł 2880,6 mln zł, tj. o 9,9% więcej niż w 2024 r.; zysk brutto wyniósł 3755,6 mln zł (wzrost o 8,0%), a strata brutto 875,1 mln zł (wzrost o 2,3%). Obciążenia wyniku finansowego brutto zwiększyły się w skali roku o 18,8% (do 462,1 mln zł). W rezultacie wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 2418,4 mln zł i był wyższy o 8,4% od wyniku osiągniętego w 2024 r.; zysk netto zwiększył się o 6,9% (do 3304,2 mln zł), a strata netto wzrosła o 3,1% (do 885,7 mln zł).

Polepszenie wyniku finansowego netto odnotowano m.in. w: handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 404,3 mln zł do 398,7 mln zł), transporcie i gospodarce magazynowej (o 73,4 mln zł do 186,8 mln zł) oraz informacji i komunikacji (o 19,7 mln zł do 58,8 mln zł). Z kolei gorszenie wyniku finansowego netto miało miejsce m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 115,9 mln zł do 1439,5 mln zł) oraz w budownictwie (o 9,5 mln zł do 34,9 mln zł).

Zysk netto w 2025 r. wykazało 72,5% badanych przedsiębiorstw, tj. o 3,2 p. proc. więcej niż przed rokiem. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności wyniósł 82,2% i był większy o 7,7 p. proc. niż w 2024 r.

Wykres 53. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych

Chart 53. Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych);
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wskaźnik poziomu kosztów ogółu badanych przedsiębiorstw niefinansowych zmniejszył się w ciągu roku o 0,2 p. proc. do 95,9%. Spadkowi uległ także wskaźnik rentowności ze sprzedaży brutto (o 0,2 p. proc. do 3,4%). Zwiększyły się natomiast wskaźniki rentowności obrotu brutto (o 0,2 p. proc. do 4,1%) oraz rentowności obrotu netto (o 0,1 p. proc. do 3,5%).

W ujęciu rocznym wzrost wskaźnika rentowności obrotu netto odnotowano w 5 sekcjach, w tym m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 3,5 p. proc. do minus 3,4%) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (o 1,1 p. proc. do 3,4%). Natomiast spadek wskaźnika rentowności obrotu netto zanotowano m.in. w przedsiębiorstwach zajmujących się przetwórstwem przemysłowym (o 0,4 p. proc. do 3,3%) oraz dostawą wody; gospodarowaniem ściekami i odpadami; rekultywacją (o 0,9 p. proc. do 5,6%). Do najbardziej opłacalnych rodzajów działalności w 2025 r. można zaliczyć sekcje informacja i komunikacja (wskaźnik rentowności obrotu netto – 12,8%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (5,7%).

Lepiej niż przed rokiem kształtował się wskaźnik płynności finansowej II stopnia, który wyniósł 98,8% (wobec 90,4% przed rokiem). Pogorszył się natomiast wskaźnik płynności finansowej I stopnia (wyniósł 35,5% wobec 35,9% przed rokiem).

W latach 2015-2025 podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe w województwie lubuskim utrzymywały się na poziomie zbliżonym do średnich w kraju (przy czym w latach 2015-2016 oraz w 2020 r. wskaźniki rentowności były zauważalnie wyższe, natomiast w 2024 r. zauważalnie niższe). Wskaźniki płynności finansowej w niemal całym analizowanym okresie były niższe niż przeciętnie w Polsce (nawet o 21,7 p. proc. w 2022 r.).

Tablica 33. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
 Table 33. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	w % in %				
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	94,9	93,8	96,1	95,9	95,4
Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto Gross sales profitability indicator	5,1	5,3	3,6	3,4	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability indicator	5,1	6,2	3,9	4,1	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability indicator	4,5	5,4	3,4	3,5	3,7
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia First degree financial liquidity indicator	33,9	42,4	35,9	35,5	48,9
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia Second degree financial liquidity indicator	102,4	107,5	90,4	98,8	109,0

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw w 2025 r. wyniosła 24417,6 mln zł i była o 4,0% wyższa w porównaniu z poprzednim rokiem, przy czym zwiększyła się wartość należności krótkoterminowych (o 13,8%) oraz zapasów (o 3,6%). Zmniejszyły się natomiast krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (o 39,6%) oraz inwestycje krótkoterminowe (o 2,9%).

W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych zwiększył się w skali roku udział należności krótkoterminowych – o 3,4 p. proc. do 39,6%. Zmniejszył się natomiast udział krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych – o 1,7 p. proc. do 2,3%, inwestycji krótkoterminowych o 1,6 p. proc. do 22,2% i zapasów o 0,1 p. proc. do 35,8%.

W strukturze zapasów zmniejszył się udział towarów (o 1,7 p. proc. do 26,3%), przy wzroście udziału półproduktów i produktów w toku (o 1,3 p. proc. do 9,8%), materiałów (o 0,6 p. proc. do 40,9%) i produktów gotowych (o 0,3 p. proc. do 21,2%).

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) w końcu 2025 r. wyniosły 20805,1 mln zł i były o 5,7% wyższe od notowanych w poprzednim roku. Zobowiązania długoterminowe osiągnęły wartość 5515,3 mln zł, tj. o 34,6% wyższą od wartości sprzed roku, a zobowiązania krótkoterminowe w kwocie 15289,8 mln zł zmniejszyły się o 1,9%.

Relacja zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług do należności z tego tytułu wyniosła 98,4%, wobec 99,1% przed rokiem.

W porównaniu z 2024 r. nie odnotowano istotnych zmian w zakresie sprawności działania przedsiębiorstw. Cykl spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz cykl rotacji zapasów nie zmienił się w odniesieniu do poprzedniego roku i wyniósł odpowiednio 39 i 46 dni. Natomiast cykl rotacji należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług skrócił się o 1 dzień (do 39 dni).

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

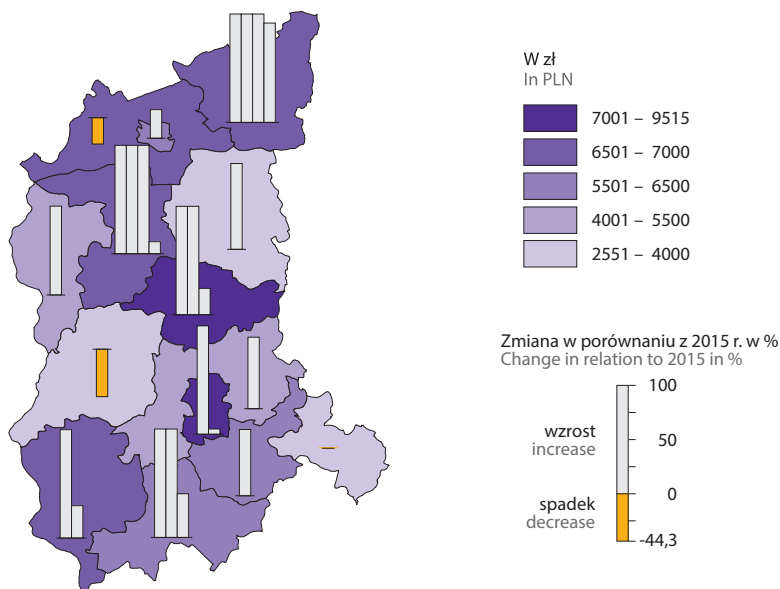
Investment outlays of enterprises

W 2025 r. nakłady inwestycyjne lubuskich przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 49 osób były mniejsze w relacji do poprzedniego roku. Spadek zanotowano w nakładach na zakupy inwestycyjne, jak i na budynki i budowle. Nieznacznie wzrosła liczba inwestycji nowo rozpoczętych, jednak ich łączna wartość kosztorysowa była mniejsza.

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Mapa 41. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach^a na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)

Map 41. Investment outlays in enterprises^a per capita in 2024 (current prices)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investment location.

W pierwszej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (na podstawie rocznych sprawozdań: SP, F-03, F-02/dk, SP-3); dane prezentowane są zgodnie z lokalizacją inwestycji.

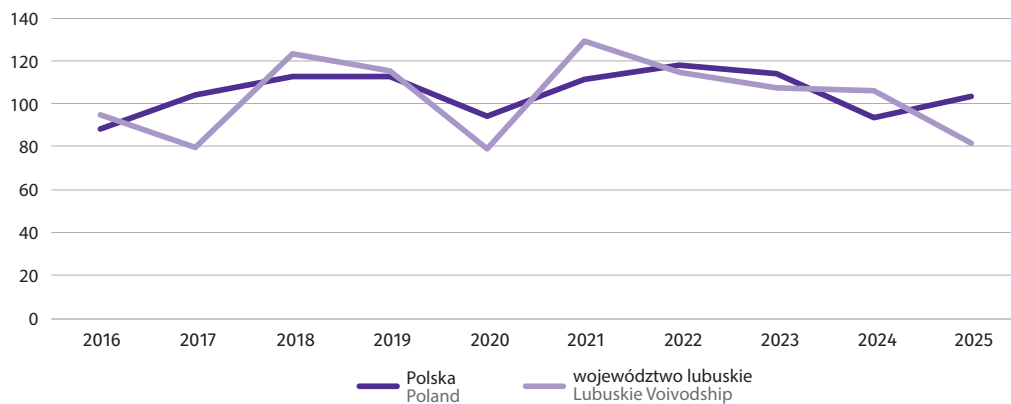
W 2024 r. nakłady inwestycyjne w województwie lubuskim, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób, wyniosły 5845,8 mln zł, tj. o 23,6% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem, jednak o 58,8% więcej w stosunku do 2015 r. (wobec odpowiednio spadku o 6,3% i wzrostu o 57,9% w kraju). Nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca w województwie lubuskim spadły w skali roku o 23,2% do 6,0 tys. zł i były mniejsze o 14,4% niż przeciętnie w kraju.

W drugiej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób (na podstawie kwartalnego sprawozdania F-01/I-01¹); dane prezentowane są zgodnie z siedzibą inwestora.

W 2025 r. nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących powyżej 49, mających siedzibę na terenie województwa lubuskiego, wyniosły 2255,6 mln zł, tj. były mniejsze o 18,5% (w cenach bieżących) w porównaniu z poprzednim rokiem, kiedy zanotowano wzrost o 5,8%. W kraju nakłady inwestycyjne wzrosły w porównaniu z 2024 r. o 3,6%

Wykres 54. Dynamika nakładów inwestycyjnych (ceny bieżące)
Rok poprzedni=100

Chart 54. Indices of investment outlays (current prices)
Previous year=100

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, zasadzenia wieloletnie, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

¹ Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Tablica 34. Nakłady inwestycyjne^a (ceny bieżące)
Table 34. Investment outlays^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem: Total:				
w mln zł in million PLN	1947,1	1647,7	2768,6	2255,6
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	1,4	1,1	1,3	1,0
W tym – w % – nakłady na: Of which – in % – outlays on:				
Budynki i budowle Buildings and structures	36,4	32,4	29,8	25,5
Zakupy: Purchases:				
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, technical equipment and tools	55,0	57,6	57,4	56,5
środków transportu transport equipment	8,4	9,9	12,4	18,0

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
 a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

Z ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych najwięcej (1681,5 mln zł) przeznaczono na zakupy inwestycyjne, tj. maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (1275,1 mln zł) oraz środki transportu (406,3 mln zł). Nakłady na budynki i budowle wyniosły 574,4 mln zł. W relacji do poprzedniego roku nakłady na zakupy inwestycyjne zmniejszyły się o 13,1%, w tym nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia zmniejszyły się o 19,8%, przy jednoczesnym wzroście nakładów na środki transportu o 17,9%. Mniejsze niż przed rokiem były nakłady na budynki i budowle (o 30,5%).

W 2025 r., podobnie jak w poprzednich latach, najwięcej inwestowały przedsiębiorstwa z sekcji przetwórstwo przemysłowe (64,6% ogółu nakładów inwestycyjnych, tj. o 2,7 p. proc. mniej niż w 2024 r.). Stosunkowo wysokie nakłady inwestycyjne zanotowano w jednostkach zajmujących się transportem i gospodarką magazynową (12,4% ogółu nakładów inwestycyjnych, tj. o 3,4 p. proc. mniej w skali roku) oraz handlem; naprawą pojazdów samochodowych (7,8%, tj. o 0,9 p. proc. więcej).

Wśród sekcji o znaczącym udziale w ogóle nakładów inwestycyjnych zrealizowanych w województwie lubuskim największy spadek nakładów w relacji do poprzedniego roku zanotowano w transporcie i gospodarce magazynowej (o 35,9%). Zmniejszenie nakładów zanotowano również m.in. w sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 21,8%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 6,9%). Wzrost nakładów odnotowano m.in. w sekcjach: dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 64,7%), budownictwo (o 21,8%) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 8,2%).

Wartość kosztorysowa inwestycji dotyczy nakładów na budowę środków trwałych zarówno rozpoczętą i zakończoną, jak również rozpoczętą i niezakończoną w roku sprawozdawczym, przyjmując wartość w cenach bieżących wynikającą z dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w wartości kosztorysowej dokonanych do końca roku sprawozdawczego.

Przez **inwestycje nowo rozpoczęte** rozumie się te budowy środków trwałych, których realizację faktycznie rozpoczęto w roku sprawozdawczym.

W 2025 r. rozpoczęto 566 nowych inwestycji, tj. o 2,4% więcej niż w poprzednim roku. Łączna wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych wyniosła 570,1 mln zł i była o 13,9% mniejsza niż w poprzednim roku. Na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 31,5% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych (przed rokiem było to 37,5%). W Polsce liczba inwestycji rozpoczętych zmniejszyła się w skali roku o 2,2%, przy wzroście ich łącznej wartości kosztorysowej o 9,8%.

Inwestycje nowo rozpoczęte w województwie lubuskim stanowiły, tak jak w poprzednim roku, 0,3% inwestycji w kraju, a ich wartość kosztorysowa stanowiła 0,6% łącznej wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych w Polsce (tj. o 0,2 p. proc. mniej niż przed rokiem).

Niemal połowę (44,9%) nowo rozpoczętych inwestycji w województwie prowadziły przedsiębiorstwa z sekcji przetwórstwo przemysłowe. Kolejne 35,6% rozpoczęto w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, 5,7% – w handlu; naprawie pojazdów samochodowych, a 4,1% w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej.

W przetwórstwie przemysłowym liczba nowych inwestycji zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku o 27,5%, a ich wartość kosztorysowa o 29,7%. W dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji odnotowano wzrost liczby rozpoczętych inwestycji o 89,6%, a ich wartość kosztorysowa była wyższa o 24,9%. Liczba nowych inwestycji w handlu; naprawie pojazdów samochodowych zwiększyła się o 6,7%, a ich wartość kosztorysowa była o 48,7% mniejsza niż przed rokiem. Z kolei liczba nowych inwestycji w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej wzrosła o 4,5%, a wartość kosztorysowa była 7-krotnie wyższa niż w poprzednim roku.

6.3. Produkcja i usługi

6.3. Production and services

Rolnictwo

Agriculture

W województwie lubuskim zbiory wybranych ziemiopłodów rolnych w 2025 r. (z wyjątkiem żyta i buraków cukrowych) były wyższe w odniesieniu do poprzedniego roku. Zmniejszyła się natomiast powierzchnia upraw m. in. zbóż ogółem oraz buraków cukrowych, a także plony buraków cukrowych i ziemniaków.

Zmniejszyło się pogłowie bydła, trzody chlewnej oraz owiec.

Skup większości roślinnych produktów rolnych kształtował się na niższym poziomie niż w poprzednim roku, zwiększył się natomiast skup żywca wołowego i wieprzowego.

Według wstępnych danych w końcowej i towarowej produkcji rolniczej zanotowano wartość niższą w odniesieniu do poprzedniego roku, a produkcja globalna nie zmieniła się.

W 2025 r. zbiory zbóż ogółem (tj. zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, kukurydzy na ziarno, gryki, prosa i innych zbożowych) wyniosły 1012,6 tys. ton. W odniesieniu do poprzedniego roku zbiory zwiększyły się o 150,2 tys. ton, tj. o 17,4%, przy wzroście plonów o 19,4%, natomiast spadku areału upraw zbóż ogółem (o 1,5%). Udział województwa lubuskiego w ogólnokrajowych zbiorach zbóż wyniósł 2,8% i zwiększył się o 0,3 p. proc. w odniesieniu do notowanego przed rokiem.

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosły 726,7 tys. ton, tj. o 90,0 tys. ton (o 14,1%) więcej niż przed rokiem. Wzrost plonów w odniesieniu do poprzedniego roku oszacowano na 18,3%, natomiast areał upraw zmniejszył się o 3,7%. Zbiory pszenicy, większe niż przed rokiem o 72,2 tys. ton (o 30,2%), wyniosły 311,7 tys. ton. Plony pszenicy zwiększyły się o 20,6%, a areał upraw o 8,0%. W omawianym roku zebrano 81,8 tys. ton żyta. Zbiory były o 10,0 tys. ton (o 10,8%) mniejsze od notowanych przed rokiem, przy spadku areału upraw o 20,1%, natomiast wzroście plonów o 11,5%. Udział województwa lubuskiego w ogólnokrajowych zbiorach pszenicy i żyta wyniósł odpowiednio 2,3% i 3,5% (przy udziale 1,9% i 3,8% przed rokiem).

Tablica 35. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych
Table 35. Yields of selected agricultural crops

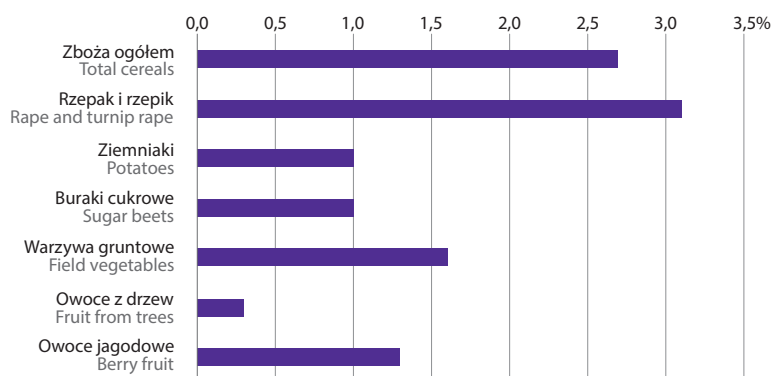
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt				
Zboża ogółem Cereals in total	36,4	43,7	43,3	51,7	53,9
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	37,4	42,0	39,4	46,6	48,6
w tym: of which:					
pszenica wheat	43,8	47,3	42,3	51,0	55,9
żyto rye	29,9	35,7	33,9	37,8	38,2
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	29,6	28,5	28,4	33,5	33,1
Ziemniaki Potatoes	191	296	259	243	327
Buraki cukrowe Sugar beets	582	490	653	559	719

Plony rzepaku i rzepiku w omawianym roku zwiększyły się o 18,0% w odniesieniu do poprzedniego roku. Wzrost plonowania oraz areału upraw o 2,3% spowodował również wzrost zbiorów o 20,6% (do 114,0 tys. ton, z 94,6 tys. ton przed rokiem). Udział województwa w krajowej produkcji rzepaku i rzepiku wyniósł 3,1% (wobec takiego samego odsetka przed rokiem).

Zbiory ziemniaków, większe niż przed rokiem o 6,5 tys. ton (o 10,4%), wyniosły 69,0 tys. ton. Areał upraw ziemniaków zwiększył się o 17,8%, natomiast plony były o 6,2% mniejsze. Udział województwa w krajowej produkcji ziemniaków wyniósł 1,0%, a przed rokiem 1,1%.

Produkcja buraków cukrowych, przy zmniejszonej (o 2,7%) powierzchni upraw i przy mniejszym niż przed rokiem plonowaniu (o 14,4%), wyniosła 187,9 tys. ton i była o 37,7 tys. ton (o 16,7%) mniejsza w relacji do poprzedniego roku. Zbiory buraków cukrowych w województwie stanowiły niewielki udział w krajowej produkcji – 1,0% (w poprzednim roku 1,2%).

Wykres 55. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnictwa w 2025 r.
Chart 55. The Voivodship's share in domestic production of selected agricultural and horticultural crops in 2025

Według danych z czerwca 2025 r., pogłowie bydła w województwie lubuskim liczyło 98,4 tys. szt., co stanowiło 1,6% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W porównaniu z czerwcem 2024 r. liczebność stada bydła zmniejszyła się o 3,1% (w Polsce zmniejszyła się o 3,0%). Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych kształtowała się na poziomie 22,8 szt., podczas gdy w kraju wynosiła 41,8 szt.

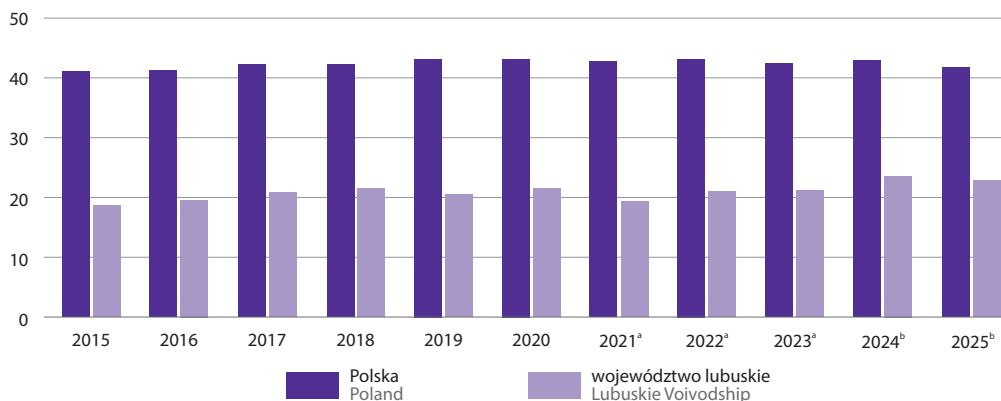
W relacji do czerwca 2024 r. w największym stopniu zmniejszyły się pogłowie cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 9,7%). O 1,3% zmniejszyła się także liczba bydła w wieku 2 lata i więcej. Liczebność stada młodego bydła w wieku 1-2 lata zwiększyła się o 2,4% w odniesieniu do analogicznego miesiąca poprzedniego roku.

W porównaniu z czerwcem 2024 r. w strukturze pogłowia bydła ogółem zmniejszył się udział cieląt (o 2,2 p. proc.), przy jednoczesnym wzroście udziału młodego bydła w wieku 1-2 lata (o 1,4 p. proc.) oraz bydła dorosłego, w wieku 2 lata i więcej (o 0,8 p. proc.).

W czerwcu 2025 r. w ogólnym pogłowie bydła 36,0% stanowiły krowy (wobec 35,1% w kraju). W strukturze krów odsetek krów „mamek” ras mięsnych wyniósł 40,0% i był znacznie wyższy niż w kraju (6,9%). Pozostałe 60,0% stada krów stanowiły krowy mleczne (w kraju 93,1%). Od kilkunastu lat w województwie widoczny jest systematyczny spadek pogłowia krów mlecznych na rzecz ras mięsnych. W czerwcu 2025 r. stado krów mlecznych zmniejszyło się o 6,4% w odniesieniu do czerwca 2024 r., natomiast stado krów mięsnych zwiększyło się o 2,2%.

Wykres 56. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych Stan w dniu 1 czerwca

Chart 56. Cattle density per 100 ha of agricultural land
As of 1 June

a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r. b Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych z 2023 r.

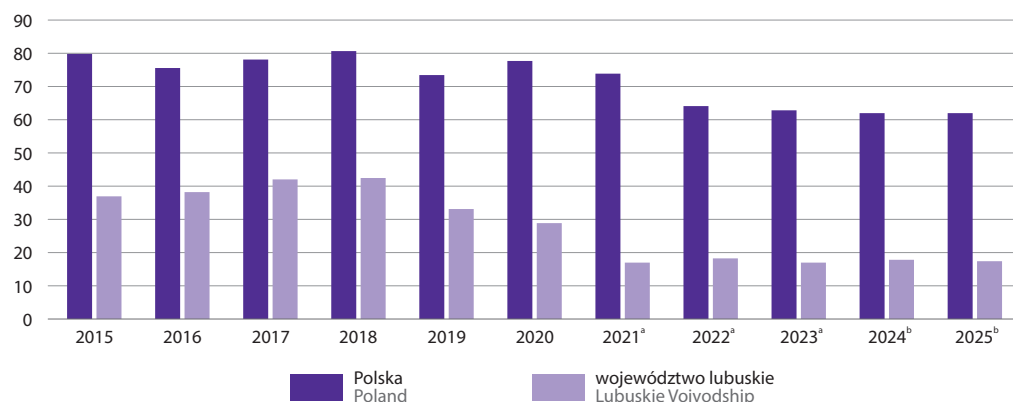
a Calculations based on the area of agricultural land as of June 1, 2020. b The area of agricultural land as of 1 June 2023 was adopted as the basis for the calculations.

W czerwcu 2025 r. pogłowie trzody chlewnej ukształtowało się na poziomie 76,1 tys. szt. (w tym 6,3 tys. szt., tj. 8,0% stanowiły lochy). Udział województwa w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 0,8%. W relacji do czerwca 2024 r. wielkość stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 1,6% (w kraju zanotowano spadek o 0,1%).

Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych ukształtowała się na poziomie 17,6 szt., natomiast w kraju wyniosła 62,0 szt. Na spadek liczebności stada trzody chlewnej ogółem wpłynęło zmniejszenie się pogłowia prosiąt - o 30,2%. W porównaniu z czerwcem 2024 r. zanotowano natomiast wzrost liczebności stada warchlaków o wadze od 20 kg do 50 kg - o 20,4%, stada trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej z przeznaczeniem na chów - o 8,4% oraz stada trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej, z przeznaczeniem na ubój (tuczników) (o 1,7%).

Wykres 57. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych Stan w dniu 1 czerwca

Chart 57. Pigs density per 100 ha of agricultural land
As of 1 June

a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r. b Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych z 2023 r.

a Calculations based on the area of agricultural land as of June 1 2020. b The area of agricultural land as of 1 June 2023 was adopted as the basis for the calculations.

Największy udział w strukturze pogłowia trzody chlewnej miała trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej – 43,0%. Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg stanowiły 30,0% pogłowia trzody chlewnej ogółem, a prosięta o wadze do 20 kg – 18,6%. Najmniejszy udział w strukturze trzody chlewnej miała trzoda chlewna na chów – 8,4%, w tym lochy. W porównaniu z czerwcem poprzedniego roku w strukturze pogłowia trzody chlewnej zmniejszył się udział prosiąt (o 7,7 p. proc.). Jednocześnie zwiększył się udział warchlaków o wadze od 20 kg do 50 kg (o 5,5 p. proc.), trzody chlewnej na ubój (o 1,4 p. proc.) oraz trzody chlewnej na chów (o 0,8 p. proc.).

W czerwcu 2025 r. stado owiec liczyło 5,5 tys. szt., co stanowiło 1,9% pogłowia krajowego. W porównaniu ze stanem notowanym w poprzednim roku stado zmniejszyło się o 6,8% (w Polsce zanotowano spadek o 2,3%). Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych w województwie kształtowała się na poziomie 1,3 szt., podczas gdy w kraju wyniosła 2,0 szt.

W 2025 r. skupiono 286,7 tys. ton zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 3,2% skupu ogólnokrajowego (przed rokiem udział skupu zbóż w województwie lubuskim w skupie krajowym wyniósł 3,6%). Skup zbóż podstawowych zmniejszył się w odniesieniu do 2024 r. o 11,9%. W kraju skup zbóż podstawowych ukształtował się na poziomie o 1,6% niższym niż przed rokiem. W 2025 r. skupiono 156,0 tys. ton pszenicy, tj. o 3,8% mniej niż w poprzednim roku. Skup żyta w omawianym okresie wyniósł 15,7 tys. ton i zmniejszył się w skali roku o 31,2%.

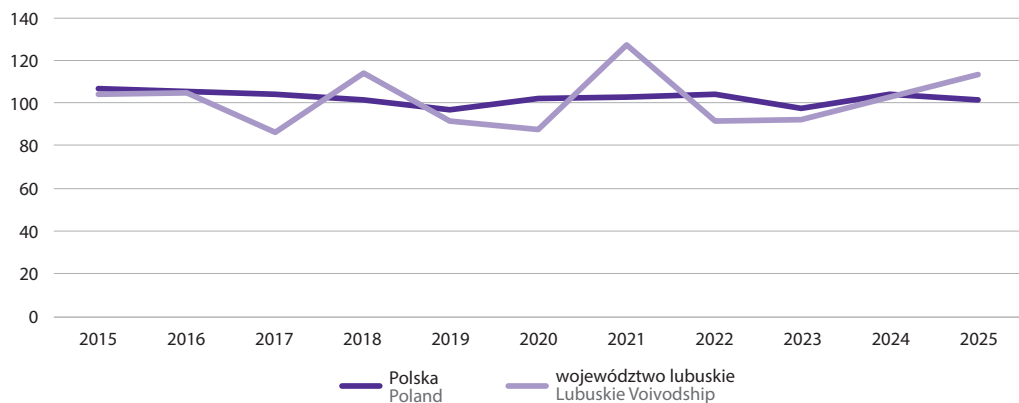
Skup ziemniaków w 2025 r., wynoszący 24,6 tys. ton, był mniejszy o 30,1% od notowanego w poprzednim roku. Skup ziemniaków w województwie lubuskim stanowił 1,1% skupu ogólnokrajowego (przed rokiem udział ten wyniósł 1,8%). W kraju podaż ziemniaków ukształtowała się na poziomie wyższym o 12,0% w odniesieniu do 2024 r.

W omawianym roku skupiono 159,2 tys. ton żywca rzeźnego w wadze żywej, tj. o 13,1% więcej niż w poprzednim roku. Udział skupu żywca rzeźnego w wadze żywej w województwie w skupie w kraju wyniósł 2,3% wobec 2,0% w 2024 r.

W 2025 r. podaż żywca wieprzowego ukształtowała się na poziomie 13,7 tys. ton i była wyższa w relacji do 2024 r., o 15,1%. Skup żywca drobiowego wyniósł 141,4 tys. ton, tj. o 5,1% więcej niż przed rokiem. W 2025 r. skupiono 4,0 tys. ton żywca wołowego, tj. o 1,6% więcej w odniesieniu do poprzedniego roku. Udział województwa lubuskiego w ogólnokrajowym skupie żywca wołowego i wieprzowego wyniósł po 0,6%, natomiast drobiowego 3,7%.

Wykres 58. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)
Rok poprzedni=100

Chart 58. Indices of total animals for slaughter procurement (in live weight)
 Previous year=100

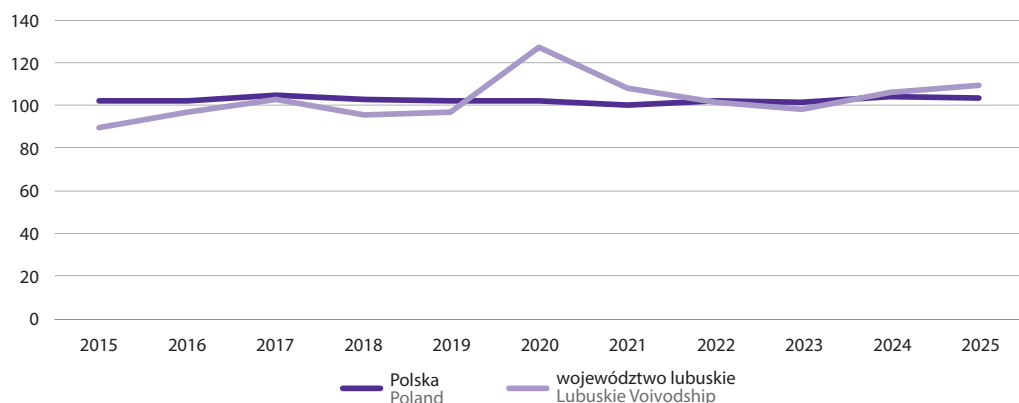

W 2025 r. podaż mleka krowiego wyniosła 124,9 mln litrów (co stanowiło 0,9% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. więcej niż w 2024 r. o 9,6%. W kraju zanotowano wzrost skupu mleka w stosunku do poprzedniego roku o 3,2%.

Wykres 59. Dynamika skupu mleka

Rok poprzedni=100

Chart 59. Indices of cows' milk procurement
 Previous year=100

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W 2025 r. średnia cena skupu pszenicy w województwie lubuskim wyniosła 85,22 zł za dt (w kraju – 81,72 zł) i była o 3,1% wyższa niż przed rokiem.

W 2025 r. cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 68,36 zł za dt (w kraju – 64,79 zł) i była o 11,6% wyższa niż w 2024 r.

W 2025 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 69,88 zł za dt (w kraju – 92,26 zł), tj. o 38,7% mniej niż przed rokiem.

W omawianym roku przeciętna cena skupu żywca wołowego wyniosła 13,49 zł za kg (w kraju – 13,54 zł), tj. zwiększyła się w relacji do cen uzyskanych w poprzednim roku o 38,5%.

W 2025 r. cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 6,15 zł za kg (w kraju – 6,31 zł) i była niższa niż w 2024 r. o 10,9%.

Cena skupu drobiu rzeźnego w 2025 r. ukształtowała się na poziomie 8,20 zł/kg (w kraju – 6,26 zł) i była wyższa w relacji do poprzedniego roku o 32,8%.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 2,26 zł (w kraju – średnio 2,22 zł), tj. o 7,7% więcej niż przed rokiem.

W 2025 r. średnia cena targowiskowa pszenicy w województwie lubuskim wyniosła 101,53 zł za dt (w kraju – 111,09 zł) i była o 3,3% niższa w odniesieniu do 2024 r. Cena żyta ukształtowała się na poziomie 68,36 zł za dt (w kraju – 86,34 zł) i była o 2,8% niższa niż w poprzednim roku. W 2024 r. za ziemniaki jadalne na targowiskach płacono 235,94 zł za dt (w kraju – 197,70 zł), tj. o 2,6% mniej w relacji do 2024 r.

W 2024 r. produkcja globalna pozostała na tym samym poziomie w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększyła się natomiast produkcja roślinna (o 0,8%), a produkcja zwierzęca zmniejszyła się w skali roku (o 1,0%). Z globalnej produkcji rolniczej 57,7% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na produkcję zwierzęcą przypadało 42,3%.

W 2024 r. z towarowej produkcji rolniczej 54,8% stanowiła produkcja zwierzęca, a 45,2% produkcja roślinna. Wartość produkcji towarowej była niższa niż w poprzednim roku o 3,4%, przy spadku produkcji roślinnej o 7,8%, natomiast wzrosła produkcja zwierzęcej o 0,5%.

Z końcowej produkcji rolniczej 52,3% stanowiła produkcja zwierzęca, natomiast na produkcję roślinną przypadało 47,7%. Wartość produkcji końcowej była niższa o 3,9% w porównaniu z 2023 r. W przypadku produkcji roślinnej zanotowano spadek o 6,7%, a w produkcji zwierzęcej o 1,1%. W analizowanym roku udział województwa lubuskiego w ogólnokrajowej globalnej, towarowej i końcowej produkcji rolniczej wyniósł po 1,6%, z tego w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie po 2,0%, a zwierzęcej po 1,3%.

Przemysł Industry

W 2024 r. w województwie lubuskim odnotowano spadek produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w porównaniu z poprzednim rokiem. Niższa była również wydajność pracy, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego w przemyśle (w cenach bieżących), czemu towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle. Według wstępnych danych w 2025 r. nastąpił wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w relacji do 2024 r., przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia oraz wzroście wydajności pracy.

Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: B – „Górnictwo i wydobywanie”, C – „Przetwórstwo przemysłowe”, D – „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz E – „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Dane o **wartości produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W pierwszej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

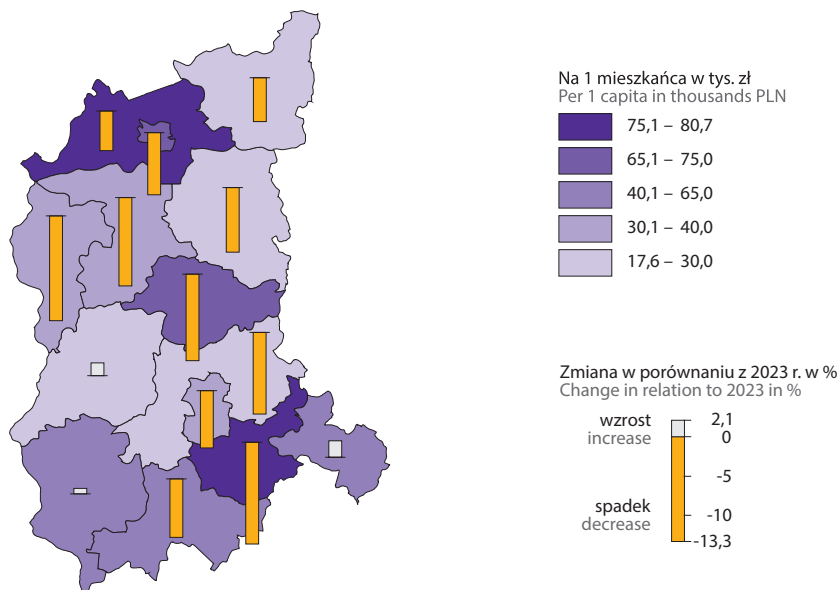
W 2024 r. produkcja sprzedana przemysłu w województwie lubuskim, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób, wyniosła 47564,2 mln zł (w cenach bieżących). Jej wartość, licząc w cenach stałych, zmniejszyła się o 3,5% w skali roku, co oznacza spowolnienie spadku w porównaniu z poprzednim rokiem (4,9%). Udział województwa w krajowej produkcji sprzedanej przemysłu wyniósł 2,1%. Pod względem wartości produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) województwo lubuskie zajęło 12. miejsce w kraju, wyprzedzając województwa: podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie oraz opolskie.

Wśród powiatów województwa lubuskiego najwyższy udział w tworzeniu produkcji sprzedanej przemysłu województwa miał nadal Gorzów Wlkp. (17,3% ogółu). Relatywnie wysoki udział odnotowano również w powiatach: nowosolskim (13,2%), gorzowskim (12,6%), żarskim (11,6%) oraz w Zielonej Górze (10,1%). Najmniejszy udział wystąpił w powiecie międzyrzeckim (2,0%). W porównaniu z 2023 r. największy wzrost udziału w produkcji sprzedanej przemysłu zanotowano w powiecie zielonogórskim (o 0,6 p. proc.), natomiast największy spadek – w powiecie nowosolskim (o 0,9 p. proc.). W relacji do 2015 r. najwyższy wzrost udziału odnotowano w Zielonej Górze (o 3,4 p. proc.), a największy spadek – w Gorzowie Wlkp. (o 5,1 p. proc.).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wartość produkcji sprzedanej przemysłu w województwie lubuskim w 2024 r. wyniosła 48,9 tys. zł (w cenach bieżących). Była to wartość o 7,5% niższa niż w poprzednim roku, natomiast w porównaniu z 2021 r. odnotowano wzrost o 10,4%. W skali kraju zanotowano spadek o 5,9% względem 2023 r., przy jednoczesnym wzroście o 24,8% w relacji do 2021 r. Wartość wskaźnika w województwie lubuskim była o 17,0% niższa od średniej krajowej (59,0 tys. zł).

Wśród województw region zajął 7. miejsce, osiągając 83,0% przeciętnej wartości krajowej. Najwyższy poziom wskaźnika odnotowano w województwie mazowieckim (159,5%), a najniższy – w lubelskim (52,8%).

Mapa 42. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w 2024 r.
Map 42. Sold production of industry (current prices) in 2024

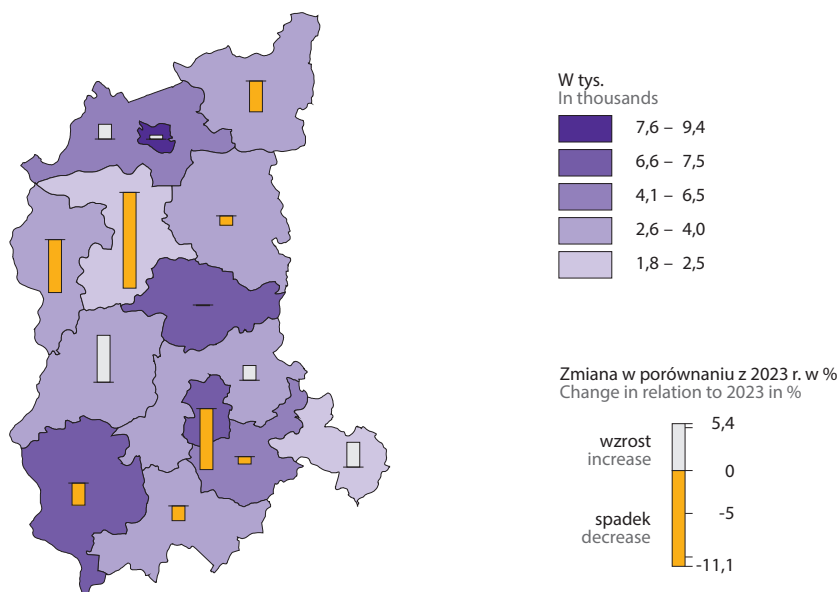
Wyższą wartość produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca niż średnia dla województwa odnotowano w 5 powiatach, z czego najwyższą w powiecie gorzowskim (o 65,0% więcej). Niższą niż przeciętna wartość wskaźnika zanotowano w 9 powiatach, przy czym najniższą – w powiecie międzyrzeckim (o 64,1% mniej od średniej wojewódzkiej).

W 2024 r. omawiany wskaźnik w większości powiatów był niższy niż w 2023 r. Największy spadek odnotowano w powiecie ślubickim – o 13,3%. Wzrost wartości wskaźnika wystąpił natomiast w powiatach: zielonogórskim (o 2,1%), krośnieńskim (o 1,6%) oraz wschowskim (o 0,7%). W porównaniu z 2021 r. wartość wskaźnika zwiększyła się w większości powiatów, przy czym największy wzrost zanotowano w powiecie sulcińskim (o 50,8%). Spadek wystąpił natomiast w powiecie ślubickim (o 20,8%), międzyrzeckim (o 2,7%) oraz w Gorzowie Wlkp. (o 10,3%).

W 2024 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle województwa (w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) wyniosło 66,7 tys. osób i zmniejszyło się w skali roku o 1,5%, tj. w mniejszym tempie niż w poprzednim roku (2,5%). W porównaniu z 2021 r. przeciętne zatrudnienie było niższe o 5,8%.

Mapa 43. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2024 r.

Map 43. Average employment in industry in 2024

Największy udział w strukturze przeciętnego zatrudnienia w przemyśle odnotowano w Gorzowie Wlkp. (14,1% zatrudnionych w województwie), następnie w Zielonej Górze (11,3%), powiecie świebodzińskim (10,3%) oraz powiecie żarskim (10,1%). Najmniejszy udział wystąpił w powiecie sulcińskim (2,7%).

Spadek przeciętnego zatrudnienia w porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano w 9 powiatach, z czego najwyższy w powiecie sulcińskim (o 11,1%). Największy wzrost wystąpił w powiecie krośnieńskim (o 5,4%), następnie w powiecie wschowskim (o 2,8%) oraz zielonogórskim (o 1,7%).

Wydajność pracy w przemyśle w 2024 r. w przeliczeniu na 1 zatrudnionego wyniosła w województwie lubuskim 713,2 tys. zł (w cenach bieżących) i zmniejszyła się w skali roku o 6,6%, tj. w większym tempie niż w poprzednim roku (o 3,7%). W porównaniu z 2021 r. wydajność pracy w przemyśle wzrosła o 15,2%.

W 2024 r. wśród powiatów województwa najwyższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w powiecie nowosolskim (o 37,3% więcej od średniej wojewódzkiej), następnie w powiecie gorzowskim (o 30,1% więcej), w Gorzowie Wlkp. (o 23,3% więcej) oraz w powiecie żarskim (o 14,1% więcej). Najniższą wydajność pracy zanotowano w powiecie międzyrzeckim (o 48,2% mniej od średniej wojewódzkiej).

W porównaniu z poprzednim rokiem wydajność pracy zmniejszyła się w prawie wszystkich powiatach, najbardziej w powiecie nowosolskim (o 12,6%). Wzrost odnotowano jedynie w powiecie zielonogórskim (o 0,3%).

W drugiej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu** w przemyśle dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych krótkookresowych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W 2025 r. produkcja sprzedana przemysłu w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób wyniosła 52181,8 mln zł (w cenach bieżących) i była o 1,5% wyższa niż rok wcześniej oraz o 11,3% wyższa niż w 2021 r. W 2025 r. produkcja sprzedana przemysłu w województwie stanowiła 2,2% ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu w Polsce, podobnie jak w poprzednim roku.

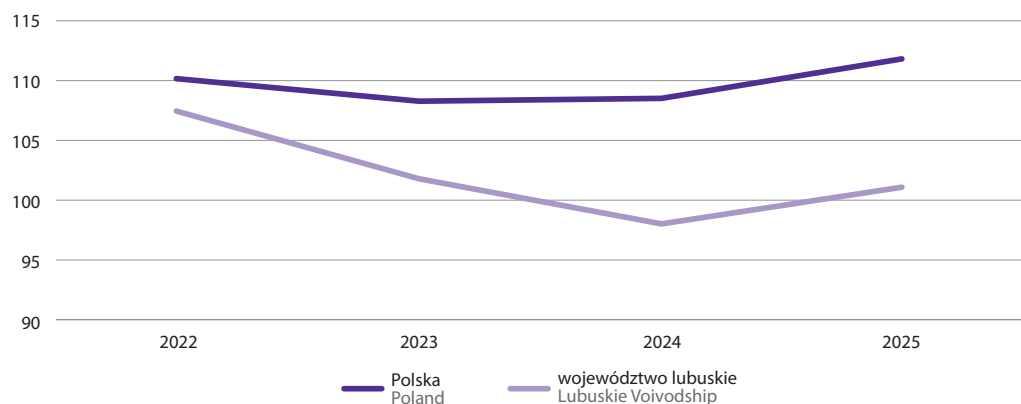
W 2025 r. we wszystkich kolejnych miesiącach, licząc narastająco (od marca), produkcja sprzedana przemysłu była większa niż w analogicznych okresach poprzedniego roku. W kolejnych kwartalnych okresach narastających w 2025 r. odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w skali roku odpowiednio: w pierwszym kwartale – o 1,0%, w pierwszym półroczu – o 2,6%, a w okresie trzech kwartałów – o 3,4%.

Tablica 36. Przemysł
Table 36. Industry

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące): Sold production of industry (current prices):				
w mln zł in million PLN	29717,4	38709,2	51415,5	52181,8
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	2,5	2,6	2,2	2,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	96,5	95,5	93,8	93,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thousands	68,7	71,5	68,0	66,9

Wykres 60. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe) 2021=100

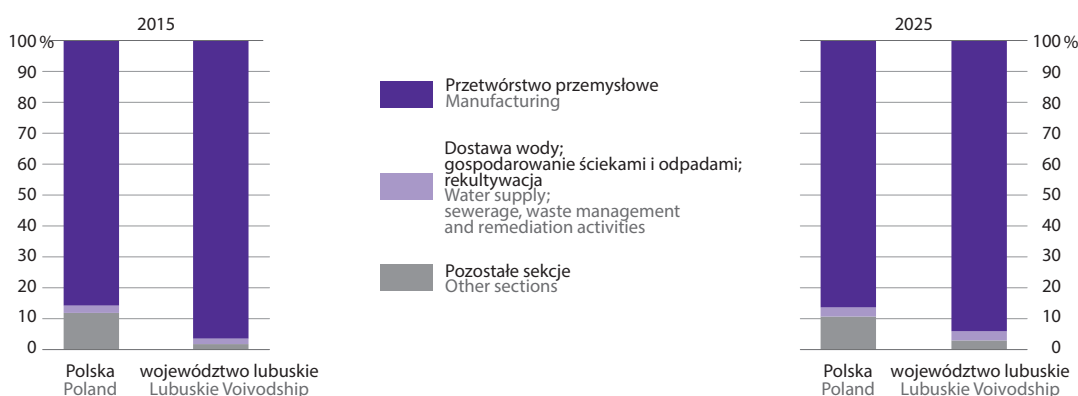
Chart 60. Indices of sold production of industry (constant prices) 2021=100

W przetwórstwie przemysłowym, tj. sekcji o największym udziale w produkcji sprzedanej przemysłu ogółem (93,8%), sprzedaż wyniosła 48933,8 mln zł i zwiększyła się w relacji do 2024 r. o 1,4% (w cenach stałych). Produkcja sprzedana w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja stanowiła 3,2% produkcji sprzedanej przemysłu ogółem. W wartościach bezwzględnych było to 1659,9 mln zł, tj. o 4,8% więcej niż w poprzednim roku.

Zwiększenie sprzedaży produkcji zaobserwowano w 19 (spośród 29) działach przemysłu, m.in. w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją artykułów spożywczych (o 10,9%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 7,0%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 5,6%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 5,5%), metali (o 5,2%), wyrobów z metali (o 4,8%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 2,7%), maszyn i urządzeń (o 2,3%) oraz chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 1,4%). Spadek produkcji sprzedanej odnotowano natomiast w jednostkach zajmujących się m.in. produkcją papieru i wyrobów z papieru (o 1,6%) oraz produkcją mebli (o 1,4%).

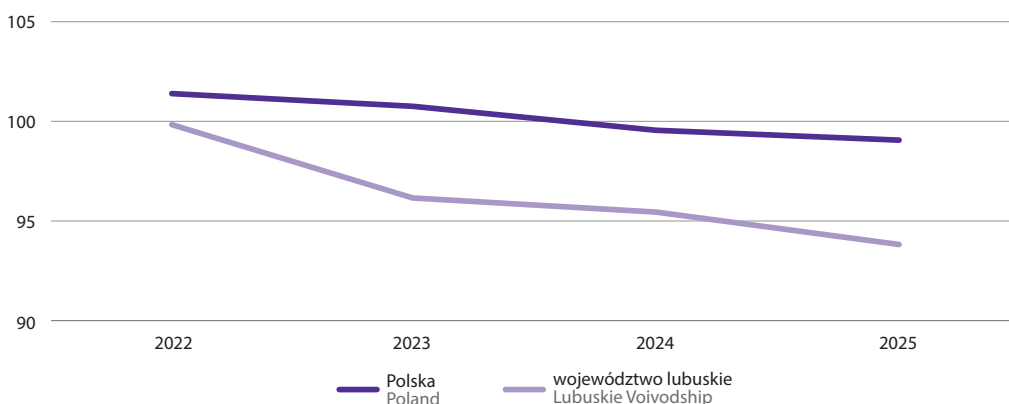
Wykres 61. Produkcja sprzedana przemysłu według sekcji PKD (ceny bieżące)
Chart 61. Sold production of industry by PKD sections (current prices)

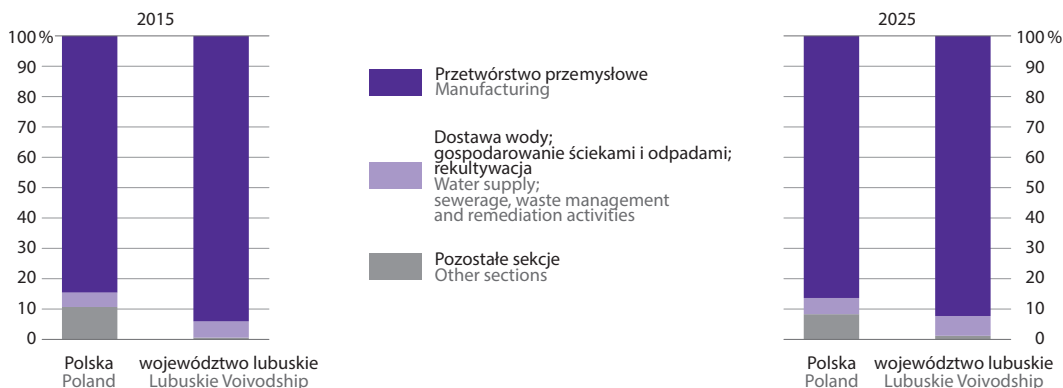
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie lubuskim w 2025 r. wyniosło 66,9 tys. osób, w tym 61,7 tys. w przetwórstwie przemysłowym. Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle o 1,7% oraz o 6,2% w porównaniu z 2021 r. W kraju odnotowano nieznaczny spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle – o 0,5% względem poprzedniego roku i o 1,0% w stosunku do 2021 r.

Wykres 62. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle 2021=100

Chart 62. Indices of average employment in industry 2021=100

Wykres 63. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji PKD
 Chart 63. Average paid employment in industry by PKD sections

W 2025 r. wydajność pracy, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego (w cenach bieżących), wyniosła 780,5 tys. zł, a w przetwórstwie przemysłowym 792,6 tys. zł. Licząc w cenach stałych, wydajność pracy zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem zarówno w przemyśle, jak i przetwórstwie przemysłowym – odpowiednio o 4,9% i 5,4%. W skali kraju wartość produkcji sprzedanej w przemyśle w przeliczeniu na 1 zatrudnionego wzrosła w ujęciu rocznym o 3,5%.

Budownictwo Construction

W województwie lubuskim w 2025 r. produkcja sprzedana budownictwa przedsiębiorstw budowlanych w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 31,5%. W kraju produkcja sprzedana budownictwa zwiększyła się w skali roku o 4,2%. Udział produkcji sprzedanej budownictwa w województwie w produkcji krajowej był najmniejszy wśród województw.

W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania. Zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto oraz na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym.

Dane zarówno o **produkcji sprzedanej budownictwa**, jak i **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”.

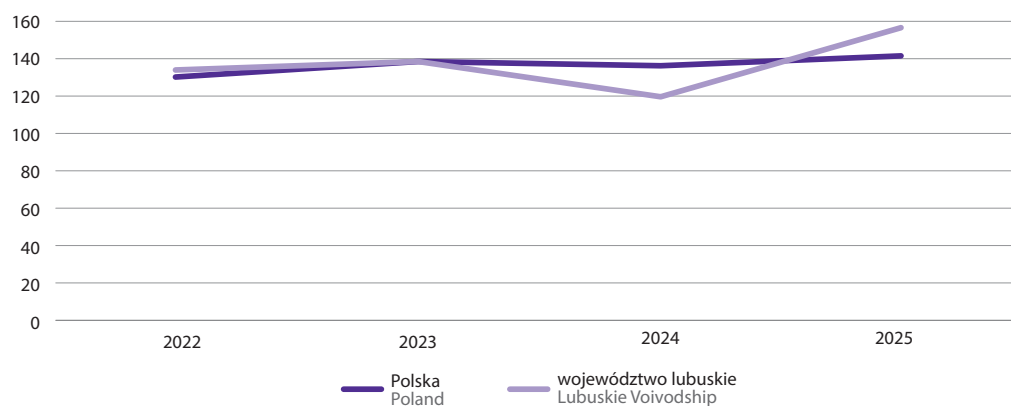
W 2025 r. w województwie lubuskim wartość produkcji sprzedanej budownictwa wyniosła 4558,1 mln zł (w cenach bieżących), tj. 31,5% więcej w porównaniu z poprzednim rokiem (wobec spadku w poprzednim roku o 13,9%). W kraju, w skali roku, produkcja sprzedana budownictwa zwiększyła się o 4,2% do 428,4 mld zł. W porównaniu z 2015 r. wartość produkcji sprzedanej budownictwa wzrosła w województwie i w kraju odpowiednio o 108,5% i 135,4%. Udział produkcji sprzedanej budownictwa w produkcji krajowej był najmniejszy wśród województw (wyniósł 1,1%).

Tablica 37. Budownictwo
Table 37. Construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące): Sold production of construction (current prices):				
w mln zł in million PLN	2186,5	2514,4	3466,7	4558,1
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	1,2	0,9	0,8	1,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	54,0	46,5	55,6	52,4
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	6,3	7,4	7,2	7,0

Wykres 64. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) 2021=100

Chart 64. Indices of sold production of construction (current prices) 2021=100

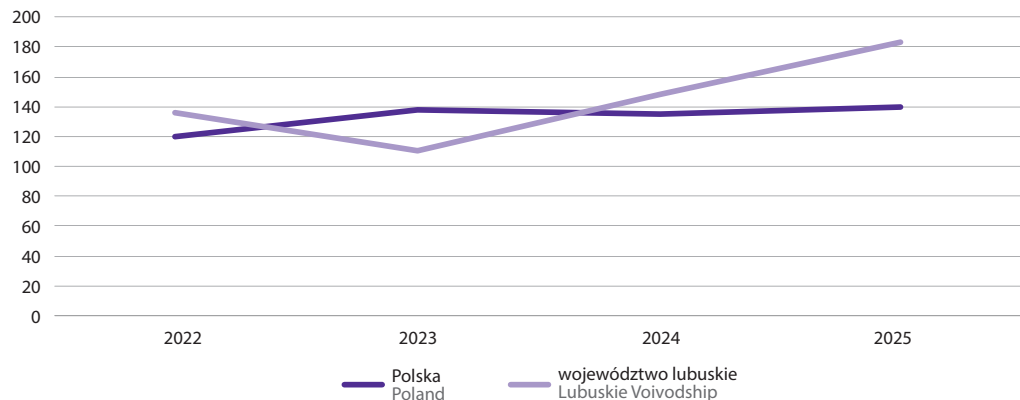
Dane o **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zleceniodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów.

W 2025 r. produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 2386,9 mln zł, tj. stanowiła 52,4% produkcji sprzedanej budownictwa ogółem w województwie lubuskim. W porównaniu z poprzednim rokiem produkcja budowlano-montażowa wzrosła o 23,9% (w 2024 r. zanotowano wzrost o 33,7%), a w porównaniu z 2015 r. zwiększyła się o 102,2%. W kraju zanotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku o 3,9% (wobec spadku przed rokiem o 2,5%), w porównaniu z 2015 r. wzrost wyniósł 88,5%.

Wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku w województwie lubuskim był najwyższy wśród województw. W pozostałych województwach wzrost zanotowano w 9 z nich, przy czym najwyższy w województwie opolskim (o 17,7%). Spadek produkcji budowlano-montażowej odnotowano wśród 6 województw, a największy w województwie warmińsko-mazurskim (o 14,9%).

Wykres 65. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące) 2021=100

Chart 65. Indices of construction and assembly production (current prices) 2021=100

W 2025 r. wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku odnotowano w większości działów budownictwa, przy czym największy w przedsiębiorstwach zajmujących się w przeważającej części swojej działalnością wznoszeniem budynków (o 79,7%).

Wzrost odnotowano również w jednostkach zajmujących się robotami budowlanymi specjalistycznymi (o 50,0%). Spadek produkcji budowlano-montażowej w porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano w przedsiębiorstwach z działu budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 19,6%).

W 2025 r. w strukturze produkcji budowlano-montażowej 41,3% stanowiła produkcja zrealizowana przez podmioty zajmujące się specjalistycznymi robotami budowlanymi. Odsetek ten zwiększył się w stosunku do notowanego w poprzednim roku (o 7,2 p. proc.), jak również w relacji do 2015 r. (o 23,1 p. proc.).

Na drugim miejscu znalazła się produkcja zrealizowana przez podmioty zajmujące się głównie budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (29,8%). Odsetek ten zmniejszył się w stosunku do notowanego w poprzednim roku (o 16,1 p. proc.) oraz w relacji do 2015 r. (o 11,1 p. proc.).

Kolejne 28,9% stanowiła produkcja sprzedana przedsiębiorstw, których podstawowym rodzajem działalności było wznoszenie budynków. Odsetek ten zwiększył się w stosunku do notowanego w poprzednim roku (o 9,0 p. proc.), natomiast zmniejszył się w porównaniu z 2015 r. (o 11,9 p. proc.).

Wykres 66. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)

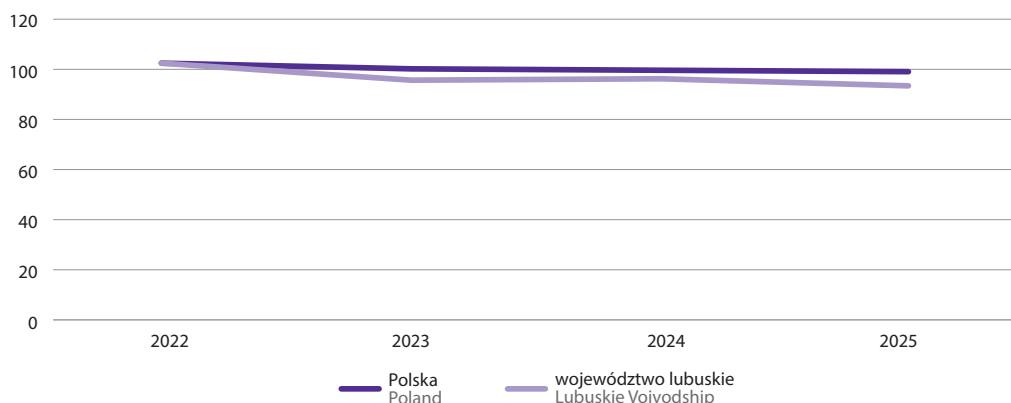
Chart 66. Construction and assembly production by PKD divisions (current prices)

W 2025 r. przy wzroście produkcji sprzedanej budownictwa w skali roku, przeciętne zatrudnienie w tej sekcji zmniejszyło się o 2,9% do 7,0 tys. osób (w 2024 r. zanotowano wzrost o 0,7%). W Polsce przeciętne zatrudnienie w budownictwie było o 0,7% mniejsze niż w poprzednim roku (kiedy spadek wyniósł 0,4%). W porównaniu z 2015 r. w województwie i w kraju, przeciętne zatrudnienie w budownictwie było wyższe odpowiednio o 9,8% i o 8,3%.

Wykres 67. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie
2021=100

Chart 67. Indices of average employment in construction
2021=100

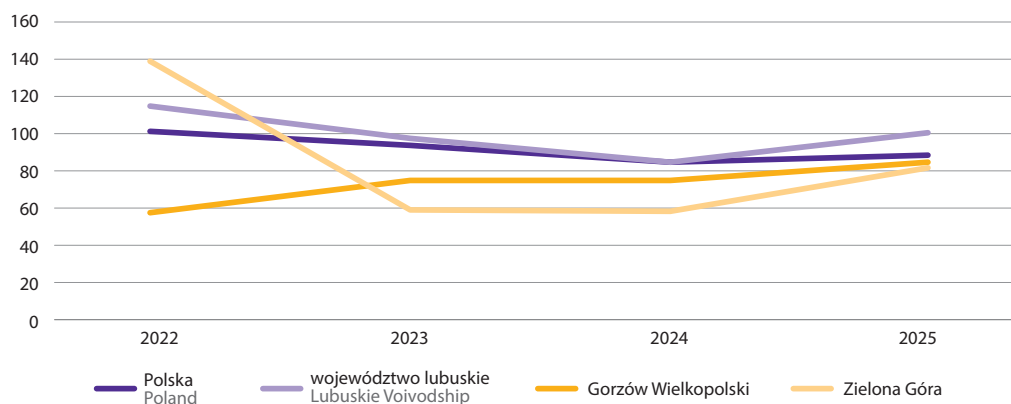

W 2025 r. wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością przychodu ze sprzedaży na 1 zatrudnionego (w cenach bieżących), wyniosła 655,2 tys. zł i zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 35,4% (w 2024 r. odnotowano spadek w skali roku o 14,5%).

W 2025 r. w województwie lubuskim oddano do użytkowania 5139 mieszkań, tj. więcej o 19,5% w porównaniu z poprzednim rokiem, a o 59,0% więcej w porównaniu z 2015 r. W kraju liczba mieszkań oddanych do użytkowania zwiększyła się o 4,1% i o 41,1% w porównaniu z 2015 r.

Wykres 68. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania
2021=100

Chart 68. Indices of the number of dwellings completed
2021=100

Tablica 38. Budownictwo mieszkaniowe
Table 38. Residential construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	3,2	5,2	4,4	5,3	5,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of a dwelling completed in m ²	95,4	86,0	88,0	80,0	86,9
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings which received construction permits or which were registered with a construction project per 1000 population	4,2	8,1	6,4	5,5	7,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings whose construction started per 1000 population	3,9	5,2	3,8	3,8	5,7

W 2025 r. inwestorzy budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem oddali do użytkowania 2966 mieszkań (o 26,2% więcej niż w 2024 r.). Kolejne 1827 mieszkań to mieszkania inwestorów indywidualnych (o 2,2% mniej niż w 2024 r.). W zasobach mieszkaniowych powstało również: 268 mieszkań społeczno-czynszowych, 77 mieszkań spółdzielczych, 1 zakładowe.

Wykres 69. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa
Chart 69. Dwellings completed by construction form

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w 2025 r. wyniosła 80,0 m² i była mniejsza o 8,0 m² w porównaniu z poprzednim rokiem (w kraju zanotowano spadek o 2,3 m² do 86,9 m²). Przepiętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w stosunku do 2015 r. zmniejszyła się o 15,4 m² (w kraju – o 12,9 m²).

W 2025 r. zarówno w województwie lubuskim, jak i w kraju, niemal $\frac{3}{4}$ mieszkań oddanych do użytkowania zlokalizowanych było na terenach miejskich. Przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w miastach województwa wyniosła 65,6 m² (o 6,7 m² mniej niż przed rokiem), natomiast w kraju 68,4 m² (o 1,2 m² mniej niż w poprzednim roku). W województwie lubuskim przeciętna liczba izb w mieszkaniu oddanym do użytkowania w miastach wyniosła 3,0 (wobec 3,4 w roku poprzednim). W kraju przeciętna liczba izb ukształtowała się również na poziomie 3,0, podczas gdy przed rokiem wynosiła 3,1.

Na terenach wiejskich oddano do użytkowania 1710 mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wyniosła 108,8 m² (o 4,4% mniej niż w poprzednim roku). W kraju przeciętna powierzchnia mieszkania zmniejszyła się o 3,4% w skali roku do 120,3 m². W województwie lubuskim przeciętna liczba izb w mieszkaniu zlokalizowanym na wsi zmniejszyła się o 4,1% w skali roku. W kraju zmniejszyła się o 2,0%. W województwie lubuskim mieszkanie składało się przeciętnie z 4,7 izby (wobec 4,8 przeciętnie w kraju).

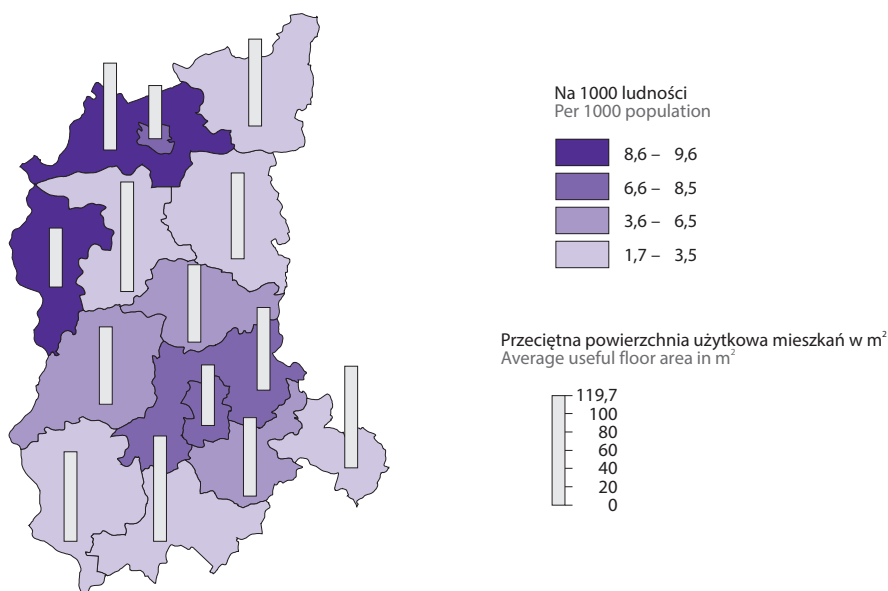
Podobnie jak w latach poprzednich, wszystkie mieszkania oddane do użytkowania wyposażone były w wodociąg i kanalizację. W 2025 r. 95,5% mieszkań posiadało podłączenie do wodociągu z sieci (to o 2,6 p. proc. więcej niż rok wcześniej), a 83,5% do kanalizacji z sieci (więcej o 3,3 p. proc.). Gaz z sieci posiadało 28,0% mieszkań oddanych do użytkowania (tj. 8,7 p. proc. mniej niż przed rokiem). Z ogółu oddanych mieszkań 61,4% posiadało indywidualne ogrzewanie centralne (odsetek ten zmniejszył się o 9,3 p. proc. w ciągu roku), a 38,6% - centralne ogrzewanie z sieci (o 9,4 p. proc. więcej niż w 2024 r.).

Istotnym miernikiem natężenia budownictwa mieszkaniowego jest wskaźnik oddanych do użytkowania mieszkań w przeliczeniu na 1000 ludności, który w 2025 r. w województwie wyniósł 5,3 (wobec 4,4 w poprzednim roku). W kraju wartość tego wskaźnika osiągnęła wysokość 5,6 (wobec 5,3 w poprzednim roku).

W województwie lubuskim w 2025 r. najwięcej mieszkań w przeliczeniu na 1000 ludności oddano w powiecie gorzowskim (9,6). Relatywnie wysoką wartość wskaźnika odnotowano również w powiecie ślubickim (8,9) oraz w powiecie zielonogórskim (7,6). Najmniej mieszkań w przeliczeniu na 1000 ludności oddano w powiecie żagańskim i sulęcińskim (po 1,7).

W przekroju powiatów województwa lubuskiego, największą przeciętną powierzchnią użytkową 1 mieszkania oddanego do użytkowania zanotowano w powiecie sulęcińskim (119,7 m²), a najmniejszą w mieście na prawach powiatu Gorzów Wlkp. (57,8 m²).

Mapa 44. Mieszkania oddane do użytkowania w 2025 r.
Map 44. Dwellings completed in 2025

W województwie lubuskim w 2025 r. wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym dla 5271 mieszkań, czyli o 15,2% mniej niż w roku poprzednim. W porównaniu z 2015 r. liczba ta była jednak wyższa o 23,5%. W kraju liczba pozwoleń na budowę wyniosła 266,1 tys. i zmniejszyła się o 8,7%, natomiast w stosunku do 2015 r. wzrosła o 40,9%.

Najwięcej pozwoleń (lub zgłoszeń z projektem budowlanym) wydano na realizację mieszkań w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (54,6% ogółu pozwoleń, wobec 67,6% w poprzednim roku) oraz w budownictwie indywidualnym (40,0%, wobec 31,1%).

W układzie przestrzennym zwiększenie liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia (lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym) zanotowano w 3 powiatach, przy czym największe w powiecie zielonogórskim (z 479 mieszkań przed rokiem do 647). Zmniejszenie liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia zanotowano m.in. w Gorzowie Wlkp. (z 1106 do 681).

W 2025 r., rozpoczęto budowę 3688 mieszkań, tj. o 0,4% mniej niż w 2024 r. i o 7,8% mniej w porównaniu z 2015 r. W kraju liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto zmniejszyła się o 9,2%, jednak wzrosła w porównaniu z 2015 r. o 26,1%. Spośród mieszkań, których budowę rozpoczęto w 2025 r. najczęściej dotyczyło budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem (50,7%) oraz budownictwa indywidualnego (48,1%). Mieszkania społeczne czynszowe stanowiły 1,2% ogółu mieszkań. W 2025 r. nie rozpoczęto budowy mieszkań komunalnych i spółdzielczych.

W przekroju powiatów, spośród mieszkań, których budowę rozpoczęto w 2025 r., największy wzrost liczby rozpoczętych budów odnotowano w mieście na prawach powiatu Zielona Góra (z 513 do 842 mieszkań) oraz w powiecie strzelecko-drezdeneckim (z 123 do 251). Natomiast największy spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto, wystąpił w Gorzowie Wlkp. (z 380 do 136) oraz w powiecie zielonogórskim (z 486 do 290).

Rynek wewnętrzny

Internal market

W 2025 r. wartość sprzedaży detalicznej w województwie lubuskim zmniejszyła się w porównaniu z 2024 r. W stosunku do poprzedniego roku odnotowano wzrost sprzedaży hurtowej zrealizowanej w przedsiębiorstwach handlowych, w tym w jednostkach handlu hurtowego.

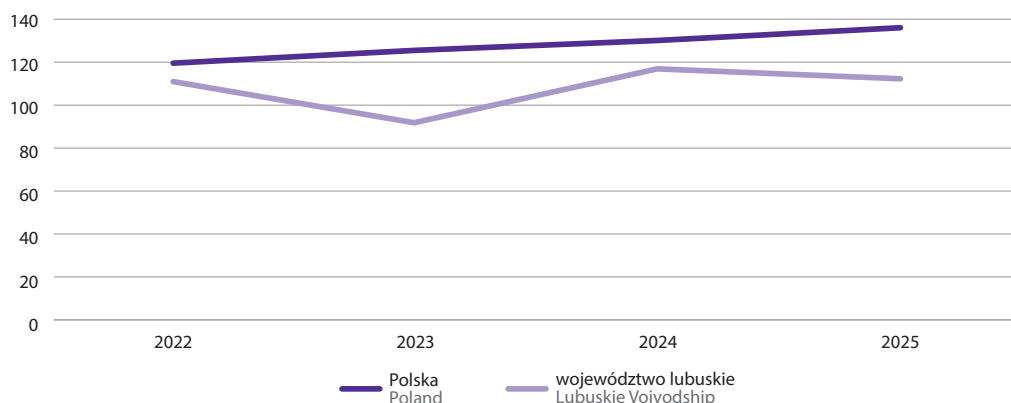
Dane zarówno o **sprzedaży detalicznej**, jak i **hurtowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

Wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) w województwie lubuskim, zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe w 2025 r., była o 4,2% mniejsza niż w 2024 r. (kiedy zanotowano wzrost o 27,0%). W relacji do 2021 r. sprzedaż detaliczna była wyższa o 12,2%. W skali kraju sprzedaż ukształtowała się na poziomie o 4,6% wyższym niż w poprzednim roku.

Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych), dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Wykres 70. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące) 2021=100

Chart 70. Indices of retail sales of goods (current prices) 2021=100

Tablica 39. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów^a (ceny bieżące)

Table 39. Indices of retail sales of goods^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	rok poprzemi = 100 previous year=100				
Ogółem Total	106,5	95,2	127,0	95,8	104,6
w tym: of which:					
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	109,4	87,5	199,9	80,6	104,7
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	114,6	66,4	127,8	104,8	99,6
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	104,4	103,4	137,7	64,6	104,5
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowa- nych sklepach Other retail sale in non-specialized stores	103,7	71,7	69,2	103,8	.
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopedic equipment	113,7	45,9	122,6	128,9	108,5
Tekstylnia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	153,5	144,2	101,4	96,7	108,1
Meble, RTV, AGD Furniture, radio, TV and household appliances	55,2	140,0	102,1	111,7	114,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowa- nych sklepach Newspapers, books, other sale in specialized stores	100,3	123,0	162,0	206,2	98,0
Pozostałe Others	93,1	77,2	76,1	155,2	102,7

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Groups of enterprises were created on the basis of the Polish Classification of Activities (PKD 2007), and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational status. The recorded changes of retail sales index may result, among others, from change both in the predominating kind of activity of the enterprise and in its organisation.

Spośród grup o istotnym udziale w strukturze sprzedaży spadki odnotowano w przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą: żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 35,4%), pojazdów samochodowych, motocykli, części (o 19,4%) oraz tekstyliów, odzieży, obuwia (o 3,3%). W porównaniu z poprzednim rokiem ponad 2-krotny wzrost sprzedaży wystąpił natomiast w jednostkach prowadzących sprzedaż prasy, książek, pozostałą sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach. Wzrost wartości sprzedaży odnotowano również w podmiotach oferujących: farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (o 28,9%), meble, RTV, AGD (o 11,7%), paliwa stałe, ciekłe i gazowe (o 4,8%), a także w grupie obejmującej pozostałą sprzedaż detaliczną w niewyspecjalizowanych sklepach (o 3,8%).

W strukturze sprzedaży detalicznej największy udział miały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż paliw stałych, ciekłych i gazowych (30,3% ogółu, tj. o 2,6 p. proc. więcej w skali roku), tekstyliów, odzieży, obuwia (17,0%, tj. o 0,1 p. proc. więcej) oraz żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (15,5%, tj. o 7,4 p. proc. mniej). Sprzedaż realizowana przez jednostki z grupy pozostałe stanowiła 9,9% ogółu (o 3,8 p. proc. więcej), a sprzedaż przedsiębiorstw zajmujących się dystrybucją pojazdów samochodowych, motocykli, części – 9,8% (o 1,9 p. proc. mniej). Udział sprzedaży podmiotów prowadzących sprzedaż prasy, książek, pozostałą sprzedaż detaliczną w wyspecjalizowanych sklepach wyniósł 8,0% (o 4,3 p. proc. więcej), mebli, RTV, AGD – 4,7% (o 0,6 p. proc. więcej), a farmaceutyków, kosmetyków i sprzętu ortopedycznego – 2,7% (o 0,7 p. proc. więcej). Sprzedaż przedsiębiorstw realizujących pozostałą sprzedaż detaliczną w niewyspecjalizowanych sklepach stanowiła 1,0%, czyli tyle samo co przed rokiem.

Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych lub użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstw handlowych zaliczanych do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

Sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych ukształtowała się w 2025 r. na poziomie o 10,1% wyższym niż przed rokiem (kiedy zanotowano spadek o 24,5%). W przedsiębiorstwach hurtowych sprzedaż zwiększyła się o 71,1% w porównaniu z poprzednim rokiem (kiedy notowano spadek o 38,0%). W relacji do 2021 r. sprzedaż hurtowa była wyższa o 18,9%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych – o 48,5%. W skali kraju odnotowano wzrost sprzedaży hurtowej w przedsiębiorstwach handlowych o 4,6%, w tym w jednostkach hurtowych o 2,2%, wobec odpowiednio spadku o 0,2% i 1,4% w poprzednim roku.

Spośród grup o największym udziale w strukturze sprzedaży ponad 2-krotny wzrost odnotowano w jednostkach prowadzących sprzedaż hurtową wyrobów tytoniowych oraz półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego, a także złomu. Wyraźny wzrost sprzedaży wystąpił również w podmiotach realizujących sprzedaż narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyn, sprzętu i dodatkowego wyposażenia (o 78,6%), sprzedaż niewyspecjalizowaną (o 23,7%) oraz kosmetyków i wyrobów farmaceutycznych (o 1,9%).

Spadek wartości sprzedaży hurtowej odnotowano natomiast w podmiotach prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych i bezalkoholowych (o 23,0%), produktów rolnych i żywych zwierząt (o 15,0%), AGD, RTV, artykułów użytku domowego (o 7,7%) oraz żywności (o 0,8%).

Transport

Transport

W 2024 r. w województwie lubuskim wskaźnik długości dróg publicznych na 100 km² był mniejszy niż przeciętnie w kraju. Gęstość linii kolejowych w województwie była nieco wyższa niż przeciętnie w kraju. W ostatnich latach w województwie systematycznie wzrasta długość dróg dla rowerów. W omawianym roku, w relacji do poprzedniego roku, przewieziono mniej pasażerów transportem w komunikacji miejskiej. Zwiększył się ruch samolotów i ruch pasażerów w porcie lotniczym województwa.

Rozwój sieci transportowej wpływa na rozwój przemysłu i miast, jak również warunkuje przemieszczanie towarów oraz ludności na każdym poziomie podziału terytorialnego.

Drogi publiczne to drogi zaliczone na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1693) do jednej z kategorii dróg, z których może korzystać każdy, zgodnie z ich przeznaczeniem. Ze względu na funkcje w sieci drogowej, dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe; drogi wojewódzkie; drogi powiatowe oraz drogi gminne.

W końcu 2024 r. długość dróg publicznych w województwie lubuskim wyniosła 14,9 tys. km, tj. o 0,5% mniej niż w 2015 r. Na 100 km² powierzchni przypadało 106,5 km dróg (wobec 134,2 km na 100 km² w kraju).

Z ogółu dróg publicznych w województwie, najwięcej – 8,3 tys. km, tj. 55,6% stanowiły drogi gminne (o 0,1 p. proc. więcej niż w 2015 r.). Długość dróg powiatowych wyniosła 4,1 tys. km, tj. tak jak w 2015 r. 27,7% ogółu dróg publicznych. Drogi wojewódzkie stanowiły 1,6 tys. km, a krajowe 0,9 tys. km, tj. odpowiednio 10,6% i 6,1% ogółu dróg publicznych w województwie. Długość dróg ekspresowych i autostrad wyniosła łącznie 0,3 tys. km (2,1% ogółu dróg publicznych) – drogi ekspresowe stanowiły 0,2 tys. km, natomiast autostrady 0,1 tys. km.

Ponad połowę dróg publicznych (59,8%) stanowiły drogi o nawierzchni twardej, w tym 54,8% - drogi o nawierzchni ulepszonej. Drogami o nawierzchni twardej były wszystkie drogi krajowe i wojewódzkie.

Wykres 71. Struktura dróg publicznych o twardej nawierzchni Stan w dniu 31 grudnia

Chart 71. Structure of hard surface public roads
As of 31 December

Tablica 40. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni
Stan w dniu 31 grudnia

Table 40. Public roads by type of surface
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem w km Total in km	14975,7	16399,5	15 725,3	14896,1
O nawierzchni twardej Hard surface	8608,1	9681,5	9032,0	8909,3
ulepszonej improved	7608,0	8688,7	8233,0	8163,6
O nawierzchni gruntowej Unsurfaced	6358,7	6716,7	6692,0	5985,5

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
 Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

Z ogółu długości dróg powiatowych 84,4% miało nawierzchnię twardą. Najmniejszy odsetek dróg o nawierzchni twardej zanotowano w przypadku dróg gminnych – 35,5%.

Drogi powiatowe i gminne o nawierzchni gruntowej stanowiły łącznie 48,2% ogólnej długości tych dróg w województwie. Ich udział zmniejszył się w stosunku do 2015 r. o 2,8 p. proc. W kraju udział dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni gruntowej w ogólnej długości tych dróg wyniósł 27,6% i zmniejszył się w stosunku do 2015 r. (o 7,1 p. proc.). Długość dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni gruntowej w województwie wyniosła odpowiednio 5,3 tys. km oraz 0,6 tys. km. W powiatach najwyższy odsetek dróg gminnych o nawierzchni gruntowej zanotowano w powiecie wschowskim – na poziomie 89,1% ogółu dróg gminnych, a najmniejszy w Gorzowie Wlkp. (15,2%). W przypadku dróg powiatowych najwyższy odsetek dróg o nawierzchni gruntowej zanotowano w powiecie krośnieńskim (24,1%), a najmniejszy w mieście na prawach powiatu Zielona Góra (3,8%). Jedynie w mieście na prawach powiatu Gorzów Wlkp. wszystkie drogi powiatowe były drogami o nawierzchni twardej.

Tablica 41. Drogi publiczne o twardej nawierzchni
Stan w dniu 31 grudnia

Table 41. Hard surface public roads
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem w km Total in km	8608,1	9681,5	9032,0	8909,3
na 100 km ² per 100 km ²	61,5	69,2	64,6	63,7
W tym o nawierzchni ulepszonej Of which with improved surface	7608,0	8688,7	8233,0	8163,6
w tym: of which:				
ekspresowe expressways	142,4	168,7	168,7	168,7
autostrady motorways	89,2	89,2	139,4	139,4

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
 Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

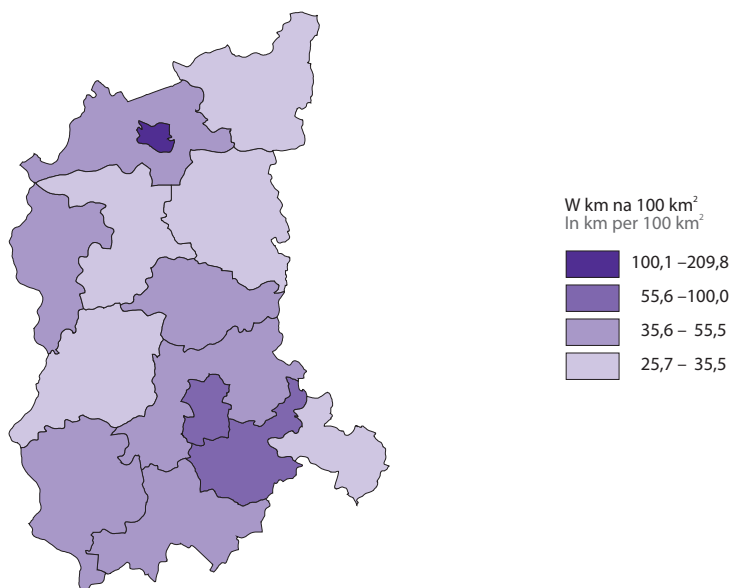
Wskaźnik gęstości dróg publicznych o nawierzchni twardej w 2024 r. wyniósł 63,7 km na 100 km², tj. o 2,2 km więcej niż w 2015 r. Wskaźnik dróg krajowych o nawierzchni twardej na 100 km², podobnie jak w poprzednich latach, wyniósł 6,5 km.

W przypadku dróg powiatowych na 100 km² przypadało 24,9 km dróg (wobec 24,7 km w 2015 r.), a gminnych – 21,0 km (wobec 19,0 km w 2015 r.). Wartości tych wskaźników były mniejsze od przeciętnych w kraju, które wyniosły 36,9 km na 100 km² dla dróg powiatowych i 79,0 km dla dróg gminnych. Wartość wskaźnika dróg wojewódzkich zmniejszyła się w relacji do 2015 r. o 0,1 km na 100 km² i wyniosła 11,3 km na 100 km². W przypadku dróg krajowych wartość wskaźnika nie zmieniła się i wyniosła 6,5 km na 100 km². Oba wskaźniki w województwie były wyższe od przeciętnych w kraju (które wyniosły odpowiednio 9,4 i 6,2 km na 100 km²).

W przeliczeniu na 1000 km² w województwie lubuskim dostępnych było 22,0 km dróg ekspresowych i autostrad. W porównaniu z 2015 r. wskaźnik ten zwiększył się o 5,5 km. Gęstość autostrad na 1000 km² w województwie utrzymała się na wyższym poziomie niż średnio w kraju i wyniosła 10,0 km (wobec 6,0 w kraju).

Mapa 45. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 45. Improved hard surface communal and district roads in 2024
As of 31 December

W województwie lubuskim w ostatnich latach systematycznie wzrasta długość dróg dla rowerów. W 2024 r. długość ścieżek rowerowych wyniosła 918,9 km tj. o 5,6% więcej niż w 2023 r. i o 75,4% więcej niż w 2015 r.

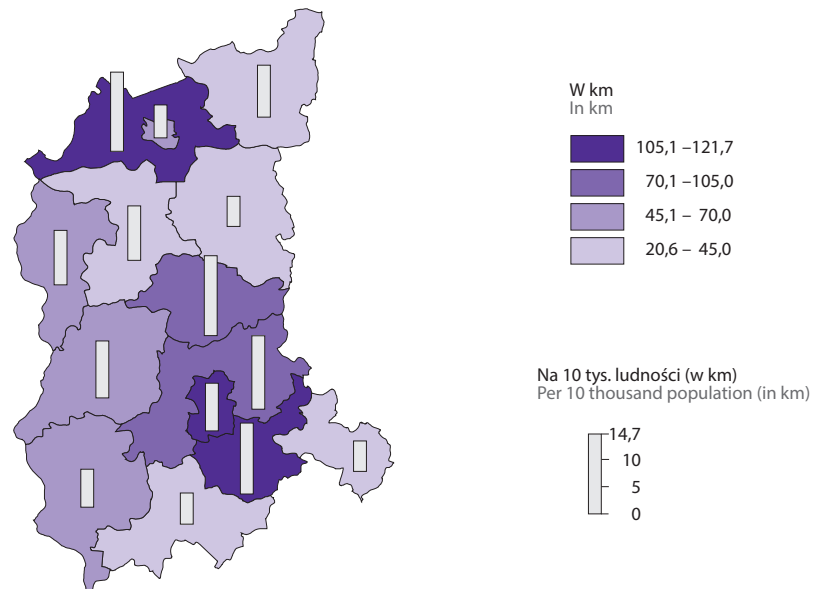
Spośród powiatów województwa lubuskiego najwięcej ścieżek notowano w Zielonej Górze (ich długość wyniosła 121,7 km) oraz w powiatach: gorzowskim (107,9 km), nowosolskim (106,9 km) i zielonogórskim (101,1 km). W porównaniu z 2015 r. wzrost zanotowano w niemal wszystkich powiatach, najwyższy w powiecie wschowskim 4,5-krotnie, w żagańskim i nowosolskim (w każdym z nich 2,5-krotnie). W miastach na prawach powiatu wzrost wyniósł 95,7% w Zielonej Górze oraz 62,2% w Gorzowie Wlkp.

Biorąc pod uwagę 82 gminy województwa lubuskiego, w 2024 r. drogi dla rowerów posiadało 67 gmin. W 2015 r. w tej grupie 15 gmin nie posiadało dróg dla rowerów. W porównaniu z 2015 r., najwyższy przyrost długości ścieżek odnotowano w Zielonej Górze (o 59,5 km), gminie miejskiej Nowa Sól (o 39,7 km), w Gorzowie Wlkp. i gminie miejsko-wiejskiej Sulechów (po 26,7 km), a także w gminie miejsko-wiejskiej Zbąszynek (o 19,0 km).

W 2024 r. w województwie lubuskim wskaźnik długości ścieżek rowerowych na 100 km² wyniósł 6,6 km, tj. wzrósł w skali roku o 5,6% oraz w porównaniu z 2015 r. o 75,2%. Biorąc pod uwagę wielkość wskaźnika w gminach, najwięcej dróg dla rowerów przypadających na 100 km² przypadało w gminie miejskiej Nowa Sól – 371 km na 100 km². Była to najwyższa wartość wskaźnika wśród gmin w kraju. W pozostałych gminach było to zdecydowanie mniej: 86 km w gminie miejskiej Żary, 83 km w gminie miejskiej Gubin, 81 km w Gorzowie Wlkp., 54 km w gminie miejskiej Kostrzyn nad Odrą.

Wskaźnik ścieżek rowerowych w przeliczeniu na 10 tys. ludności w województwie lubuskim wyniósł 9,5 km, wobec 6,2 km w kraju. Jego wartość w porównaniu z 2023 r. wzrosła o 6,2%, a w stosunku do 2015 r. o 83,9%.

Mapa 46. Ścieżki rowerowe w 2024 r.
Map 46. Cycle paths in 2024

Regularna komunikacja autobusowa w 2024 r. prowadzona była na 489 liniach krajowych o łącznej długości 15,2 tys. km. Liczba linii autobusowych zwiększyła się w odniesieniu do 2023 r. o 19 linii, jednak ich długość zmniejszyła się o 0,1 tys. km. W stosunku do 2015 r. zmniejszyła się zarówno ilość (o 267) jak i długość linii autobusowych (o 11,5 tys. km).

W 2024 r. w województwie lubuskim komunikacja miejska była prowadzona na 128 liniach, a ich długość wyniosła 1,8 tys. km, tj. o 2,6% więcej niż w poprzednim roku. W 2024 r., jak w poprzednich latach, tabor komunikacji miejskiej stanowiły w zdecydowanej większości autobusy (0,2 tys.), w których było łącznie 21,3 tys. miejsc. Zdecydowana większość autobusów (86,5%) była przystosowana do przewozu osób niepełnosprawnych. W omawianym roku przewieziono 44,1 mln pasażerów, tj. o 1,8% mniej niż w poprzednim roku, jednak o 2,3% więcej niż w 2015 r. Wskaźnik przewozów pasażerskich w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniósł ok. 45 (2-krotnie mniej niż przeciętnie w kraju), w relacji do 2015 r. było to o 7,3% więcej.

Wykres 72. Krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 72. National lines of scheduled bus transport in 2024
As of 31 December

**Tablica 42. Komunikacja miejska^a
Stan w dniu 31 grudnia**Table 42. Urban transport^a
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Długość linii komunikacji miejskiej ogółem w km Total length of urban transport lines in km	1119,2	1822,1	1787,6	1834,5
w tym: of which:				
linii autobusowych bus lines	1094,2	1813,3	1762,3	1804,7
linii tramwajowych tram lines	25,0	8,8	25,3	29,8
Tabor komunikacji miejskiej: Urban transport stock:				
autobusy buses	170	226	232	244
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adjusted to carry persons with disabilities	151	211	201	211
tramwaje trams	35	22	22	22
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adjusted to carry persons with disabilities	-	14	14	14
Liczba miejsc w autobusach w tys. Number of seats in buses in thousands	17,1	20,3	20,3	21,3
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych w tys. of which adjusted to carry persons with disabilities in thousands	16,2	19,6	18,3	19,0
Liczba miejsc w tramwajach w tys. Number of seats in trams in thousands	5,0	3,6	3,7	3,7
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych w tys. of which adjusted to carry persons with disabilities in thousands	-	2,4	2,4	2,4
Przewozy pasażerów w mln (w ciągu roku) Transport of passengers in millions (during the year)	43,1	32,3	44,9	44,1
Przewozy pasażerskie na 1 mieszkańca (w ciągu roku) Passenger transport per capita (during the year)	42,3	32,4	45,9	45,4

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

a Data concern entities and urban transport enterprises in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

W końcu 2024 r. długość linii kolejowych eksploatowanych w województwie wyniosła 0,9 tys. km, co stanowiło 4,6% ogółu linii kolejowych w kraju. Długość linii kolejowych eksploatowanych zmniejszyła się w relacji do poprzedniego roku o 3 km (w kraju zwiększyła się o 85 km), w relacji do 2015 r. zanotowano wzrost o 5 km (w kraju o 432 km). Gęstość linii kolejowych w województwie była nieco wyższa niż przeciętnie w kraju i wyniosła 6,5 km na 100 km² (wobec 6,3 km przeciętnie w kraju).

Ruch samolotów w 2024 r. był ponad 2-krotnie większy niż w 2023 r. (w porównaniu z 2015 r. zwiększył się 3-krotnie). Port lotniczy województwa lubuskiego obsługuje przede wszystkim połączenia krajowe. Liczba startów i lądowań w ruchu krajowym zwiększyła w odniesieniu do roku poprzedniego ponad 2-krotnie i w porównaniu z 2015 r. - 3,5-krotnie. W ruchu międzynarodowym liczba ta zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim ponad 2-krotnie, a w odniesieniu do 2015 r. o 31,4%. Udział samolotów polskich w krajowym ruchu lotniczym w końcu 2023 r. wyniósł 99,9%, tj. zwiększył się w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,7 p. proc. W porównaniu ze stanem w 2015 r. wartość wskaźnika zwiększyła się o 7,7 p. proc. Udział samolotów polskich w międzynarodowym ruchu lotniczym wyniósł 38,3%, tj. zwiększył się o 12,1 p. proc. w porównaniu z poprzednim rokiem oraz w porównaniu z 2015 r. o 26,2 p. proc.

Dane o **ruchu pasażerów w portach lotniczych** obejmują pasażerów: dla których określony port krajowy jest portem zakończenia lotu rozpoczętego w porcie krajowym lub zagranicznym, dla których określony port krajowy jest portem rozpoczęcia lotu kończącego się w porcie krajowym lub zagranicznym, w transzycie bezpośrednim, tj. pasażerów dla których przy kontynuacji podróży samolotem numer lotu pozostał bez zmian.

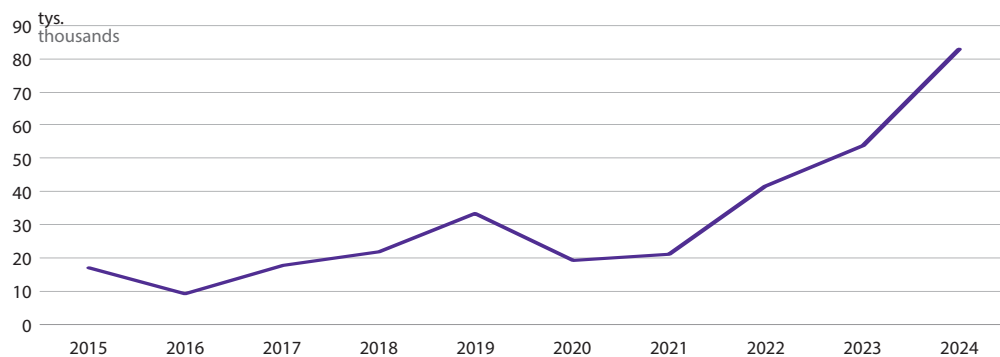
Tablica 43. Ruch pasażerów w portach lotniczych
Table 43. Passenger traffic at airports

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Pasażerowie przybyli z portów ^a : Passenger arrivals from airports ^a :				
krajowych domestic	5281	9363	17174	15377
zagranicznych foreign	4630	-	9288	25446
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	-	-	7730	25301
Pasażerowie odprawieni do portów ^a : Passenger departures to airports ^a :				
krajowych domestic	5636	9903	18846	16468
zagranicznych foreign	1559	-	8479	25512
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	-	-	6946	25379

a W lotach komunikacyjnych.
a In transport flights.

W 2024 r. w województwie lubuskim transportem lotniczym przewieziono 82,8 tys. pasażerów, tj. o 53,9% więcej niż w poprzednim roku. W kraju wartość ta wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 13,4% i wyniosła 59185,2 tys. pasażerów. W porównaniu z 2015 r. wartość dla województwa lubuskiego wzrosła niemal 5-krotnie, natomiast dla kraju zwiększyła się o 94,1%. W 2024 r. w regionie, w porównaniu z poprzednim rokiem, zanotowano zmniejszenie liczby przewiezionych pasażerów w komunikacji krajowej (o 11,6%). Niemal wszyscy pasażerowie w ruchu krajowym przewiezieni byli samolotami krajowymi. W ruchu międzynarodowym przewieziono 51,0 tys. pasażerów (wobec 17,8 tys. w 2023 r.), a 53,1% przewiezionych było samolotami polskimi.

Wykres 73. Ruch pasażerów w porcie lotniczym (przyjazdy i wyjazdy)
Chart 73. International passenger traffic at airport (arrivals and departures)

Energia Energy

W 2024 r. w województwie lubuskim w porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła wielkość produkcji energii elektrycznej. Ponownie wzrósł udział produkcji energii ze źródeł odnawialnych w ogólnej produkcji energii elektrycznej. W stosunku do 2023 r. zmniejszyło się zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę w gospodarstwach domowych.

W 2024 r. w województwie lubuskim łączna moc elektryczna zainstalowana w elektrowniach wyniosła 1986,8 MW, tj. o 16,1% więcej niż w poprzednim roku i ponad 3-krotnie więcej w porównaniu z 2015 r. Moc osiągalna elektrowni na koniec 2024 r. wyniosła 1951,9 MW, tj. wzrosła o 15,7% w ciągu roku oraz ponad 3-krotnie w odniesieniu do 2015 r. W kraju, w ciągu roku zarówno moc zainstalowana jak i osiągalna wzrosła po 11,2% i wyniosła odpowiednio 73518,2 MW i 71396,2 MW. W porównaniu ze stanem w 2015 r. wzrost ten wyniósł odpowiednio 82,2% i 78,7%.

Wykres 74. Struktura zużycia energii elektrycznej według sektorów gospodarki
Chart 74. Structure of electricity consumption by economy sectors

W 2024 r. w elektrowniach województwa lubuskiego wyprodukowano 4211,9 GWh energii elektrycznej, tj. 2,4% energii wyprodukowanej w Polsce. W porównaniu z poprzednim rokiem produkcja energii w województwie zwiększyła się o 3,7% (w kraju o 3,1%). W 2024 r. w województwie wyprodukowano o 68,3% więcej energii elektrycznej niż w 2015 r., natomiast w Polsce wzrost wyniósł 4,5%.

W 2024 r. wyprodukowano ponad 1691 GWh energii z odnawialnych nośników (wobec 49979 GWh w kraju). Było to 40,2% ogólnej produkcji energii elektrycznej w województwie, tj. o 4,2 p. proc. więcej niż przed rokiem i o 25,8 p. proc. więcej niż w 2015 r. W kraju udział ten był mniejszy niż w województwie lubuskim i wyniósł 29,0%, tj. o 1,6 p. proc. więcej niż w 2023 r. i o 15,2 p. proc. więcej w stosunku do 2015 r.

Informacje o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej ustala się na podstawie wpłat zaliczkowych dokonanych przez odbiorców.

Tablica 44. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych
 Table 44. Consumers and consumption of electricity in households

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys. Consumers (as of 31 December) in thousands	353,9	409,8	423,3	427,7
miasta urban areas	242,7	284,3	291,9	295,1
wieś rural areas	111,3	125,5	131,4	132,6
Zużycie (w ciągu roku): Consumption (during the year):				
w GWh in GWh	695,4	804,0	773,0	808,6
miasta urban areas	430,0	499,1	473,2	488,7
wieś rural areas	265,3	304,9	299,8	319,9
w kWh na odbiorcę ^a in kWh per consumer ^a	1964,8	1962,1	1826,4	1890,5
miasta urban areas	1772,2	1755,9	1 621,4	1655,8
wieś rural areas	2385,0	2429,4	2281,8	2413,0

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

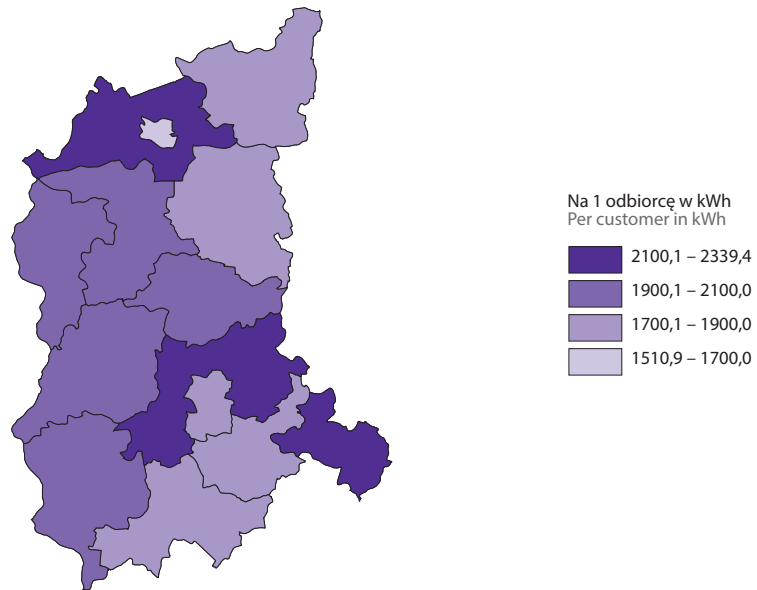
Source: data of Ministry of Climate and Environment.

W końcu 2024 r. w województwie lubuskim było 427,7 tys. gospodarstw domowych, będących odbiorcami energii elektrycznej, tj. o 1,0% więcej niż w 2023 r. i o 20,8% więcej w porównaniu z 2015 r. Przeciętne zużycie energii elektrycznej przypadającej na 1 gospodarstwo domowe w województwie zwiększyło się o 3,5% w stosunku do 2023 r., a zmniejszyło się o 3,8% w odniesieniu do 2015 r. W kraju liczba gospodarstw domowych korzystających z energii elektrycznej wzrosła w omawianych okresach (odpowiednio o 1,4% i o 14,7%), a przeciętne zużycie energii w 1 gospodarstwie domowym zmniejszyło się w odniesieniu do 2023 r. (o 0,7%) i w porównaniu z 2015 r. (o 6,4%).

W 2024 r. w województwie lubuskim 69,0% odbiorców energii elektrycznej zlokalizowanych było na terenach miejskich (w kraju odsetek ten wyniósł 66,5%), było to 295,1 tys. odbiorców. Zużycie energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 mieszkańca miasta wyniosło 785,1 kWh, to o 4,0% więcej niż w 2023 r. (wobec zużycia w kraju na poziomie 796,0 kWh).

Na terenach wiejskich województwa lubuskiego było 132,6 tys. gospodarstw, będących odbiorcami energii elektrycznej. W odniesieniu do 2023 r. liczba ta zwiększyła się zarówno w województwie jak i w kraju, odpowiednio o 0,9% i o 1,1%. Zużycie energii elektrycznej w województwie w przeliczeniu na 1 mieszkańca na terenach wiejskich wyniosło 914,8 kWh, tj. o 6,9% więcej w skali roku (wobec zużycia na poziomie 828,9 kWh w kraju).

Mapa 47. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2024 r.
Map 47. Consumption of electricity in households in 2024

Rozdział 7

Chapter 7

Zarządzanie rozwojem

Development management

7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

7.1. Revenue of local government units

W 2024 r. dochody jednostek samorządu terytorialnego (JST) w województwie lubuskim na 1 mieszkańca były mniejsze (o 0,9%) od średnich dochodów JST na 1 mieszkańca w kraju. W strukturze dochodów JST ogółem, w porównaniu z 2015 r., wzrósł udział dotacji i subwencji ogólnej, zmniejszył się jednak udział dochodów własnych.

W 2024 r. łączne dochody jednostek samorządu terytorialnego (JST) w województwie lubuskim wyniosły 11061,4 mln zł, tj. więcej zarówno w porównaniu z 2023 r. (o 17,7%), jak i w relacji do dochodów zrealizowanych w 2015 r. (o 123,9%).

Z ogółu dochodów JST w województwie 52,8% stanowiły dochody gmin, a 23,8% dochody miast na prawach powiatu. W porównaniu z 2023 r. w strukturze dochodów JST odnotowano wzrost udziału dochodów budżetów: powiatów (o 1,4 p. proc.) oraz gmin (o 0,8 p. proc.), przy spadku udziału dochodów województwa i miast na prawach powiatów (odpowiednio o 1,6 p. proc. i o 0,7 p. proc.). W porównaniu z 2015 r. wzrósł udział dochodów powiatów, miast na prawach powiatu i gmin w dochodach JST ogółem (odpowiednio o 0,7 p. proc., 0,5 p. proc. i o 0,1 p. proc.). Spadek odnotowano w udziale dochodów województwa (o 1,3 p. proc.).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody budżetów JST w województwie lubuskim w 2024 r. wyniosły 11378 zł, wobec 11485 zł w kraju. W relacji do poprzedniego roku dochody na 1 mieszkańca wzrosły o 18,3%, a w porównaniu z 2015 r. o 134,8%. Najwyższe dochody na 1 mieszkańca charakteryzowały miasta na prawach powiatu, jednak były one o 8,7% mniejsze od średniej dla JST ogółem w województwie. W pozostałych jednostkach dochody na 1 mieszkańca również były niższe od średniej, kolejno: w budżecie województwa (o 91,4%), budżetach powiatów (o 79,9%) oraz w budżetach gmin (o 28,6%).

Głównym źródłem dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne. W 2024 r. dochody te stanowiły 47,3% ogółu dochodów budżetów JST, tj. o 1,6 p. proc. więcej niż w 2023 r., natomiast o 2,2 p. proc. mniej w porównaniu z 2015 r. Odsetek dochodów z tytułu dotacji wyniósł 25,4%, tj. o 1,0 p. proc. mniej niż w poprzednim roku, jednak o 1,9 p. proc. więcej w porównaniu z 2015 r. Dochody w formie subwencji ogólnej stanowiły 27,3% ogółu dochodów, tj. mniej niż w poprzednim roku (o 0,6 p. proc.), natomiast więcej niż w 2015 r. (o 0,3 p. proc.).

W 2024 r. dochody własne wyniosły 5229,5 mln zł i były wyższe niż w poprzednim roku (o 21,7%) oraz w stosunku do 2015 r. (o 113,7%). Spośród kategorii wyróżnionych w ramach dochodów własnych, wyższe niż przed rokiem były m.in. dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (o 52,3%) oraz od osób prawnych (o 28,3%), które stanowiły odpowiednio 15,7% i 4,1% ogółu dochodów JST. Wzrosły także dochody z tytułu udziału w podatku od nieruchomości (o 14,0%), tzw. pozostałe dochody (o 5,2%) oraz dochody z majątku (o 4,2%), a ich udziały w ogóle dochodów JST stanowiły odpowiednio 10,0%, 12,8%, i 2,4%.

Tablica 45. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 45. Revenue of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział dochodów własnych w % ogółem dochodów share of own revenue in % of total revenue
Ogółem Total	4846	7182	9618	11378	47,3
Gminy ^a Gminas ^a	3442	5741	6762	8128	48,4
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4381	7390	9042	10383	53,1
Powiaty Powiats	919	1323	1738	2283	33,2
Województwo Voivodship	480	618	976	975	48,4

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem zanotowano w budżetach miast na prawach powiatu (53,1%). Były to głównie dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, tzw. pozostałe dochody oraz dochody z tytułu udziału w podatku od nieruchomości, które w 2024 r. stanowiły odpowiednio: 22,5%, 12,6% oraz 10,6% ogółu dochodów budżetów miast na prawach powiatu.

W budżetach gmin dochody własne stanowiły średnio 48,4% ogółu dochodów, przy czym ich największy udział zanotowano w dochodach gmin miejskich (57,8%). W dochodach budżetów gmin miejsko-wiejskich odsetek dochodów własnych wyniósł 49,2%, a wiejskich 41,2%. W ramach dochodów własnych gmin największy udział w dochodach ogółem miały wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (14,7%) i wpływy z tytułu podatku od nieruchomości (14,1%). Znaczące w strukturze dochodów budżetów gmin pozostały tzw. pozostałe dochody (11,8% ogółu dochodów gmin) oraz dochody z majątku (3,2%).

W budżecie województwa odsetek dochodów własnych w 2024 r. wyniósł 48,4%, w tym 30,5% – z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych, a 5,8% – z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych.

W ogóle dochodów budżetów powiatów dochody własne stanowiły 33,2%, w tym 14,0% – dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz 17,7% z tytułu tzw. pozostałych dochodów.

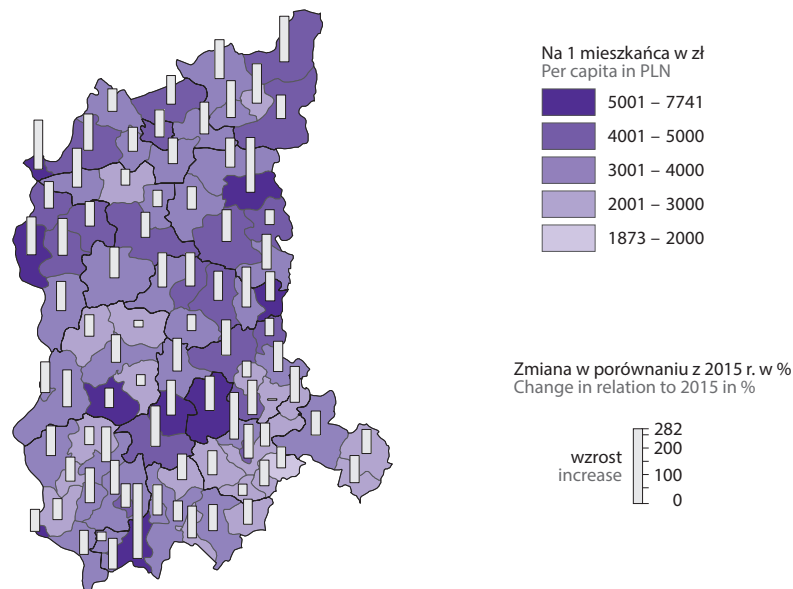
Źródłami dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego są m.in: wpływy z podatków, opłat, dochody z majątku jst, spadki, zapisy i darowizny na rzecz JST, dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach, odsetki od pożyczek udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody JST, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej i inne. W rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

W 2024 r. dochody własne JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie wyniosły 5379 zł (wobec 5206 zł na 1 mieszkańca średnio w kraju) i były o 22,4% wyższe w porównaniu z poprzednim rokiem. W stosunku do 2015 r. wzrost dochodów własnych na 1 mieszkańca wyniósł 124,2%.

Najwyższe dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca zanotowano w miastach na prawach powiatu, które w 2024 r. wyniosły 5512 zł, tj. o 19,7% więcej niż przed rokiem. Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca wyniosły średnio 3937 zł, w tym dochody gmin miejskich 4590 zł, miejsko-wiejskich 3866 zł, a wiejskich 3636 zł. Dochody własne gmin były wyższe niż przed rokiem średnio o 19,9%, przy czym największy wzrost dochodów własnych na 1 mieszkańca zanotowano w gminach miejskich (o 32,5%). W gminach wiejskich wzrost, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, wyniósł 21,4%, a w przypadku gmin miejsko-wiejskich - 14,9%. Dochody własne powiatów wyniosły 757 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca, tj. o 34,6% więcej niż w poprzednim roku. Najniższe dochody własne odnotowano w budżecie województwa - 472 zł na 1 mieszkańca, jednak o 34,9% więcej w stosunku do wartości notowanej w 2023 r.

Mapa 48. Dochody własne budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w 2024 r.

Map 48. Own revenue of budgets of gminas^a per capita in 2024

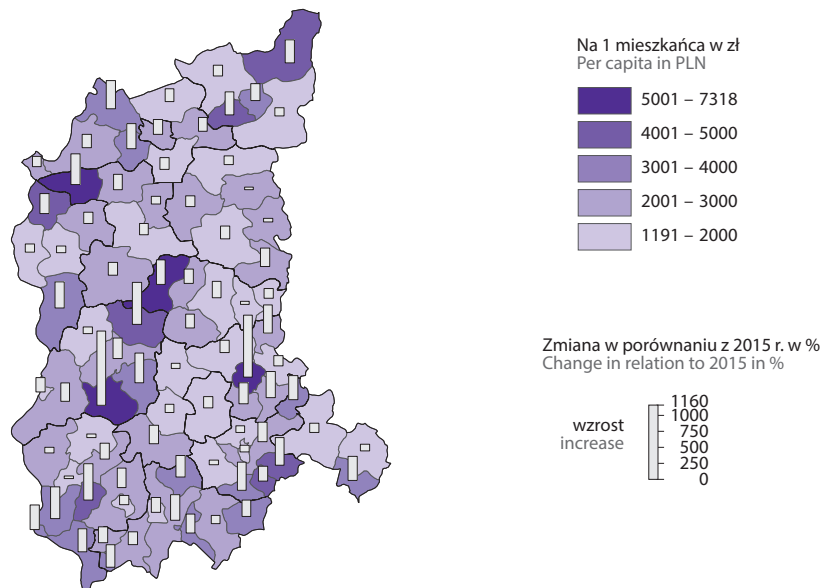
^a Dochody własne miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymane w ramach części gminnej i powiatowej.
^a Own revenues of cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

W 2024 r. dotacje ogółem w budżetach JST w województwie lubuskim wyniosły 2808,4 mln zł i zwiększyły się w porównaniu z poprzednim rokiem o 13,3%, a w stosunku do 2015 r. o 141,8%. Udział dotacji w ogóle dochodów JST wyniósł 25,4%, tj. o 1,0 p. proc. mniej w skali roku oraz o 1,9 p. proc. więcej w relacji do 2015 r.

Większość dochodów w formie dotacji stanowiły dotacje celowe (22,3% ogółu dochodów JST), w tym dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (9,4%) oraz na zadania własne (2,7%). Dalsze 3,1% dochodów JST zapewniły łącznie tzw. dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625, które obejmują dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi lub płatności w ramach budżetu środków europejskich.

W 2024 r. 43,4% ogólnej kwoty dotacji stanowiły dotacje inwestycyjne. Ich łączna wartość wyniosła 1218,4 mln zł, tj. 11,0% ogółu dochodów JST (wobec 12,4% w 2023 r. i 6,4% w 2015 r.). Dotacje inwestycyjne wzrosły w porównaniu z 2023 r. o 4,8%. W największym stopniu wzrosły dotacje inwestycyjne w budżetach powiatów (o 45,5%). Wzrost odnotowano także w budżetach gmin (o 22,5%). Spadek dotacji inwestycyjnych odnotowano w budżetach: województwa (o 76,9%) oraz miast na prawach powiatu (o 7,7%).

Mapa 49. Dotacje^a otrzymane przez gminy^b na 1 mieszkańca w 2024 r.
 Map 49. Grants^a recieved by gminas^b per capita in 2024

a Dane dotyczą dotacji celowych oraz dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej. b Dotacje dla miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej.
 a Data concerning targeted grants and grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification. b Grants for cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

Udział dotacji inwestycyjnych w finansowaniu wydatków inwestycyjnych JST w województwie wyniósł 50,4% (wobec 47,3% w poprzednim roku), przy czym największy był w przypadku budżetów powiatów (62,3%). W mniejszym stopniu wydatki inwestycyjne były finansowane środkami z dotacji w budżetach gmin (53,6%), miast na prawach powiatu (48,2%) i województwa (23,0%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dotacje w JST w województwie lubuskim wyniosły średnio 2889 zł, przy czym największe były w gminach (2266 zł na 1 mieszkańca), a najmniejsze w budżecie województwa (211 zł na 1 mieszkańca).

W 2024 r. dochody w budżetach JST z tytułu subwencji ogólnej wyniosły łącznie 3023,4 mln zł, tj. o 15,1% więcej niż w poprzednim roku oraz o 126,9% więcej niż w 2015 r. Udział subwencji ogólnej w ogóle dochodów JST wyniósł 27,3% (wobec 27,9% przed rokiem i 27,0% w 2015 r.). Środki z tytułu subwencji ogólnej składają się głównie z jej części oświatowej, przyznawanej m.in. na utrzymanie szkół publicznych oraz na doksztalcanie i odprawy nauczycieli. W 2024 r. było to 2089,2 mln zł, tj. 18,9% ogółu dochodów budżetów JST (wobec 16,5% w 2023 r. i 20,8% w 2015 r.).

Subwencja ogólna w największym stopniu wspiera budżety powiatów. W 2024 r. do budżetów powiatów w formie subwencji wpłynęło łącznie 621,8 mln zł, stanowiąc 37,9% ogółu dochodów powiatów. W dochodach budżetu województwa jej udział wyniósł 29,9%, miast na prawach powiatu 27,9%, a w dochodach budżetów gmin 23,7%. W porównaniu z 2023 r. w budżetach JST zanotowano wzrost dochodów w ramach subwencji ogólnej, przy czym najwyższy w budżetach powiatów (o 25,9%), a najniższy w budżecie województwa (o 3,5%).

7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

7.2. Expenditure of local government units

W 2024 r. wydatki jednostek samorządu terytorialnego (JST) w województwie lubuskim na 1 mieszkańca były wyższe od średnich wydatków JST na 1 mieszkańca w kraju (o 1,6%). Udział wydatków majątkowych w strukturze wydatków JST był mniejszy niż w 2023 r. Wydatki inwestycyjne JST na 1 mieszkańca zmniejszyły w relacji do poprzedniego roku, natomiast wzrosły w odniesieniu do 2015 r. i były wyższe niż średnia w kraju.

W 2024 r. wydatki JST wyniosły 11360,8 mln zł, tj. o 13,1% więcej niż w 2023 r. (wobec wzrostu o 11,4% w poprzednim roku). Wyższe były wydatki bieżące (o 18,7%), a zmniejszyły się o 2,7% wydatki majątkowe. W porównaniu z 2015 r. wydatki ogółem wzrosły o 134,0%, na co wpłynął głównie wzrost wydatków majątkowych (o 240,2%) oraz wydatków bieżących (o 114,5%).

Z ogółu wydatków JST najwięcej przypadają na wydatki budżetów gmin (51,7%). Dalsze 24,6% stanowiły wydatki miast na prawach powiatu, 14,6% powiatów, a 9,0% budżetu województwa.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki JST wyniosły 11686 zł (wobec 11507 zł średnio w kraju) i były wyższe w porównaniu z poprzednim rokiem (o 13,7%) i w stosunku do 2015 r. (o 145,4%). Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca zanotowano w miastach na prawach powiatu, jednak były one niższe o 5,5% od średnich wydatków JST na 1 mieszkańca w województwie. Znacznie mniejsze były wydatki na 1 mieszkańca w przypadku budżetu województwa (o 91,0% mniejsze od średnich wydatków JST na 1 mieszkańca) oraz budżetów powiatów (o 80,2%). Wydatki na 1 mieszkańca budżetów gmin były o 30,0% mniejsze od średnich wydatków JST na 1 mieszkańca w województwie.

Tablica 46. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 46. Expenditure of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział wydatków inwestycyjnych w % ogółem wydatków share of investment expenditure in % of total expenditure
Ogółem Total	4762	7547	10275	11686	21,3
Gminy ^a Gminas ^a	3344	5527	7090	8175	23,4
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4238	7409	9817	11046	11,8
Powiaty Powiats	950	1221	1816	2311	24,2
Województwo Voivodship	482	625	1132	1054	30,4

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

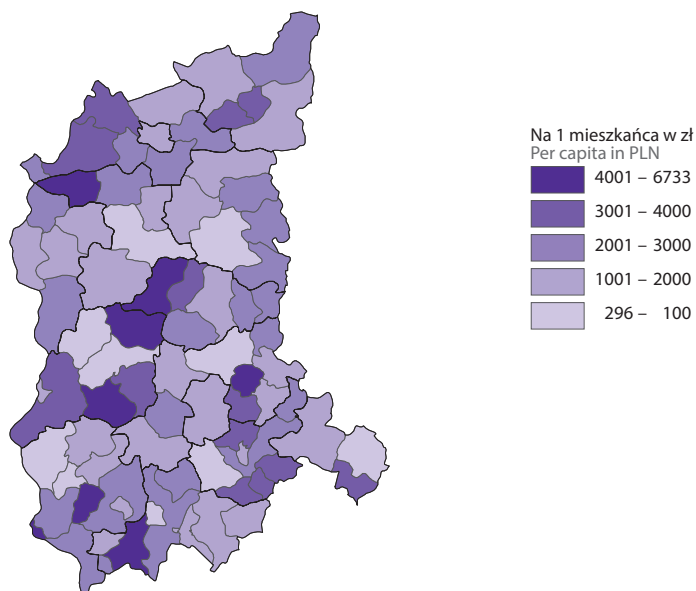
W strukturze wydatków JST 77,5% stanowiły wydatki bieżące, tj. więcej niż w poprzednim roku (o 3,7 p. proc.), a w porównaniu z 2015 r. o 7,0 p. proc. mniej. Pozostałe 22,5% stanowiły wydatki majątkowe, w tym 21,3% ogółu wydatków JST – wydatki inwestycyjne.

Wydatki bieżące JST wyniosły łącznie 8800,7 mln zł. Były to m.in. wydatki na: wynagrodzenia (32,3% ogółu wydatków JST), zakup materiałów i usług (18,2%), dotacje (8,6%), świadczenia na rzecz osób fizycznych (7,6%) oraz obsługę długu publicznego (1,3%). Ponad 20% ogółu wydatków stanowiły tzw. pozostałe wydatki. Największy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem w 2024 r. zanotowano w budżetach miast na prawach powiatu – odsetek ten wyniósł 86,0%. W budżetach gmin wydatki bieżące stanowiły 75,7%, w budżetach powiatów 75,6%, a w budżecie województwa 67,6% ogółu wydatków.

Wydatki majątkowe JST wyniosły łącznie 2560,1 mln zł. Większość wydatków majątkowych (2418,7 mln zł) stanowiły wydatki inwestycyjne, które zmniejszyły się w relacji do poprzedniego roku o 1,7%. W porównaniu z 2023 r. spadek wydatków inwestycyjnych zaobserwowano w budżecie województwa (o 34,7%) oraz w budżetach miast na prawach powiatu (o 28,7%). W budżetach powiatów oraz gmin zanotowano wzrost wydatków inwestycyjnych (odpowiednio o 46,6% i o 10,4%). Wydatki inwestycyjne gmin miejskich wzrosły o 33,6%, a gmin wiejskich o 33,3%, zmniejszyły się natomiast wydatki inwestycyjne gmin miejsko-wiejskich o 8,8%.

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem JST zmniejszył się i wyniósł 21,3% (o 3,2 p. proc. wobec 2023 r.). W relacji do poprzedniego roku mniejszy udział wydatków inwestycyjnych zaobserwowano w budżecie województwa (o 12,7 p. proc. do 30,4%), w budżetach miast na prawach powiatu (o 6,7 p. proc. do 11,8%) oraz gmin (o 0,9 p. proc. do 23,4%). Większy udział wydatków inwestycyjnych zanotowano natomiast w budżetach powiatów (o 3,3 p. proc. do 24,2%).

Mapa 50. Wydatki inwestycyjne gmin^a na 1 mieszkańca w 2024 r.
Map 50. Investment expenditures of gminas^a per capita in 2024

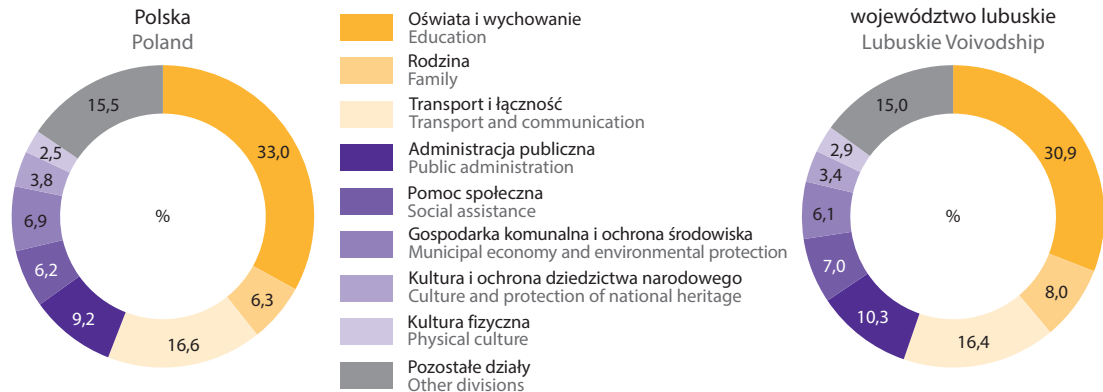

^a Wydatki miast na prawach powiatu dotyczą zadań statutowych gmin i powiatów.
^a Expenditure of cities with powiat status concerns the statutory tasks of gminas and powiats.

Wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca wyniosły 2488 zł (wobec 2179 zł średnio w kraju), tj. o 1,1% mniej od poniesionych w 2023 r. Natomiast w relacji do 2015 r. zanotowano wzrost o 253,0%. Najniższe wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca odnotowano w budżecie województwa (320 zł) i były one o 87,1% niższe od średnich wydatków inwestycyjnych w województwie. Niższe od średnich wydatków inwestycyjnych w ogóle JST były także wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca w budżetach powiatów (o 77,5%), w budżetach miast na prawach powiatu (o 47,5%) oraz gmin (o 23,2%). Wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca w budżetach gmin stanowiły 76,8% średniej w województwie, miast na prawach powiatu – 52,5%, powiatów – 22,5%, a województwa – 12,9%.

Z ogółu wydatków JST w 2024 r. najwięcej zrealizowano w dziale Oświata i wychowanie – 3509,0 mln zł (tj. 30,9% ogółu wydatków JST wobec 33,0% średnio w kraju). Wydatki w dziale Transport i łączność w wysokości 1868,2 mln zł stanowiły dalsze 16,4% ogółu wydatków JST, a w dziale Administracja publiczna – 1168,9 mln zł – 10,3% (w kraju odpowiednio: 16,6% i 9,2%). Udział wydatków w pozostałych działach klasyfikacji budżetowej nie przekraczały 10% ogółu wydatków JST. Były to m.in. wydatki w dziale Rodzina (8,0%), Pomoc społeczna (7,0%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (6,1%) oraz Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (3,4% ogółu wydatków JST).

Wykres 75. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2024 r.
Chart 75. Expenditure of local government units budgets by divisions in 2024

7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

7.3. Result of budgets of local government units

W 2024 r. zanotowano deficyt budżetów JST ogółem, jednak był on mniejszy niż w 2023 r. W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się liczba JST, które zamknęły rok budżetowy deficytem. Zadłużenie JST w województwie lubuskim wzrosło w skali roku. Zobowiązania stanowiły 25,3% dochodów JST, tj. o 0,4 p. proc. mniej niż średnio w kraju.

Rok budżetowy 2024 jednostki samorządu terytorialnego (JST) zamknęły deficytem w wysokości 299,3 mln zł. Relacja wyniku budżetów JST do dochodów wyniosła minus 2,7%. Przed rokiem wynik budżetów JST ukształtował się na poziomie minus 642,7 mln zł, a relacja wyniku do ogółu dochodów JST wyniosła minus 6,8%.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wynik budżetów JST ogółem wyniósł minus 308 zł. Deficyt budżetowy zanotowano we wszystkich rodzajach jednostek samorządu terytorialnego. Najwyższą wartość deficytu zaobserwowano w budżetach miast na prawach powiatu (wynik finansowy wyniósł minus 662 zł na 1 mieszkańca). W budżecie województwa wynik finansowy wyniósł minus 79 zł na 1 mieszkańca zł, w budżetach gmin minus 47 zł, a w budżetach powiatów osiągnął wartość minus 29 zł na 1 mieszkańca.

Łączny wynik budżetów gmin województwa lubuskiego wyniósł minus 33,7 mln zł (wobec minus 236,9 mln zł w poprzednim roku). Spośród 80 lubuskich gmin, w 46 gminach odnotowano deficyt budżetowy w łącznej wysokości 189,5 mln zł (przed rokiem deficyt budżetowy zanotowano w 59 gminach, który wyniósł 275,4 mln zł). W pozostałych 34 gminach rok budżetowy zamknięto nadwyżką budżetową o łącznej wysokości 155,8 mln zł (w poprzednim roku nadwyżkę zanotowano w 21 gminach na kwotę 38,5 mln zł). Relacja wyniku ogółem do dochodów gmin ogółem wyniosła minus 0,6%, wobec minus 4,8% przed rokiem.

Tablica 47. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 47. Result of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w mln zł in million PLN				relacja do dochodów ogółem w % relation to total revenue in %
Ogółem Total	85,8	219,6	-642,7	-299,3	-2,7
Gminy ^a Gminas ^a	73,7	156,9	-236,9	-33,7	-0,6
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	37,8	-5,0	-197,5	-167,8	-6,4
Powiaty Powiats	-23,7	74,2	-56,5	-20,6	-1,3
Województwo Voivodship	-2,0	-6,6	-151,8	-77,2	-8,1

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

W 9 gminach deficyt budżetowy był wyższy niż 10%. W gminie o największym deficycie (miejsko-wiejska Iłowa) wynik budżetowy stanowił minus 22,8% jej dochodów. Wysoką wartość tego wskaźnika zanotowano także w gminie: miejsko-wiejskiej Witnica (minus 21,4%), wiejskiej Krzeszyce (minus 18,8%) oraz miejskiej Łęknica (minus 18,7%).

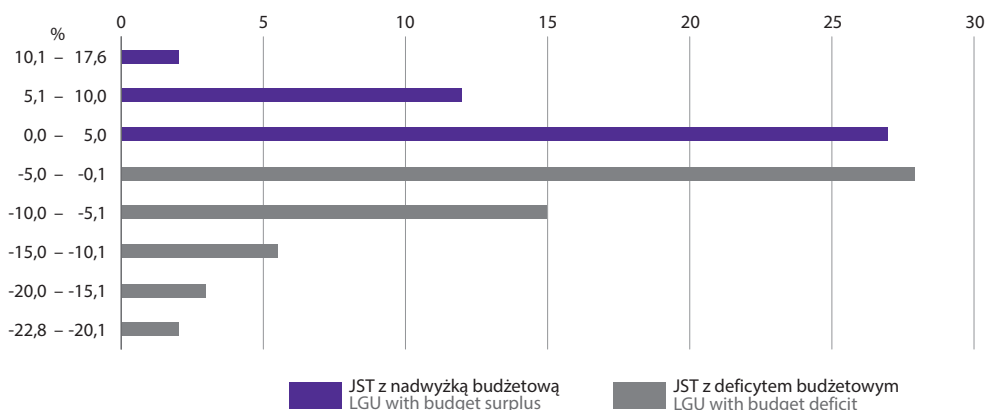
W 2024 r. najwyższą wartość nadwyżki budżetowej osiągnęła gmina miejska Kostrzyn nad Odrą (17,6%) oraz miejsko-wiejska Nowogród Bobrzański (16,0%). W pozostałych 32 gminach relacja wyniku budżetowego do dochodów ogółem była niższa niż 10%, w tym w 6 gminach osiągnęła wartość poniżej 1%.

W miastach na prawach powiatu zanotowano deficyt budżetowy w wysokości 167,8 mln zł (wobec deficytu w 2023 r. na poziomie 197,5 mln zł), a relacja wyniku do dochodów wyniosła minus 6,4%, wobec minus 8,6% przed rokiem.

Łączny wynik budżetów powiatów wyniósł minus 20,6 mln zł (wobec minus 56,5 mln zł w 2023 r.), a relacja wyniku do dochodów powiatów wyniosła minus 1,3% (wobec minus 4,5% w poprzednim roku). Spośród 12 powiatów lubuskich w 5 zanotowano deficyt budżetowy w kwocie 50,5 mln zł. W pozostałych powiatach województwa nadwyżka wyniosła 29,9 mln zł. Relacja wyniku do dochodów ukształtowała się na poziomie od minus 16,3% w powiecie wschowskim do 7,0% w powiecie gorzowskim.

Wykres 76. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2024 r.

Chart 76. Number of local government units by relation of budget result to total revenue in 2024

**Tablica 48. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 48. Debt of local government units in 2024
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln zł Total in million PLN	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in PLN	W % dochodów ogółem In % of total revenue	2023=100
Ogółem Total	2798,8	2879	25,3	116,1
Gminy ^a Gminas ^a	1098,6	1529	18,8	108,7
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	1067,9	4213	40,6	120,7
Powiaty Powiats	260,2	362	15,9	113,4
Województwo Voivodship	372,2	383	39,3	129,7

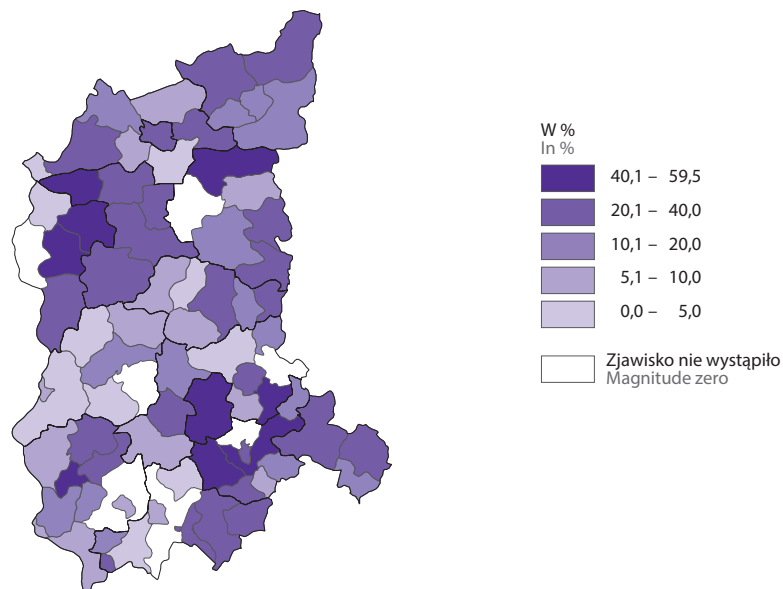
a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

W budżecie województwa zanotowano deficyt budżetowy w kwocie 77,2 mln zł (wobec deficytu w wysokości 151,8 mln zł przed rokiem). Relacja wyniku do dochodów województwa wyniosła minus 8,1% (wobec minus 15,9% w poprzednim roku).

W 2024 r. zadłużenie JST w województwie lubuskim wyniosło 2798,8 mln zł i wzrosło w porównaniu z poprzednim rokiem o 16,1%. W największym stopniu zwiększyły się zobowiązania budżetu województwa (o 29,7%). Zobowiązania budżetów miast na prawach powiatu wzrosły o 20,7%, budżetów powiatów o 13,4%, a budżetów gmin o 8,7%.

**Mapa 51. Zadłużenie gmin w % dochodów ogółem w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 51. Debt of gminas in % of revenue in 2024
As of 31 December

Relacja zobowiązań do dochodów JST wyniosła 25,3% wobec 25,7% średnio w kraju i 25,7% w poprzednim roku. Wzrost tego wskaźnika zanotowano w budżecie województwa (o 9,2 p. proc. do 39,3%) oraz w budżetach miast na prawach powiatu (o 2,2 p. proc. do 40,6%). Spadek zaobserwowano w budżetach powiatów (o 2,4 p. proc. do 15,9%) oraz w budżetach gmin (o 1,9 p. proc. do 18,8%).

W strukturze zobowiązań 99,8% stanowiło zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek (o 0,3 p. proc. więcej niż w 2023 r.). Dług w tej kategorii wyniósł 2794,1 mln zł i zwiększył się w porównaniu z poprzednim rokiem o 16,4%. Odnotowano natomiast spadek zadłużenia JST w zakresie zobowiązań wymagalnych (o 77,0%). Kwota tych zobowiązań osiągnęła poziom 2,3 mln zł, co stanowiło 0,1% w strukturze zobowiązań JST. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych w 2024 r. wyniosły 2,5 mln zł, tj. zmniejszyły się o 50,0% względem poprzedniego roku.

7.4. Projekty dofinansowane ze środków unijnych

7.4. Projects co-financed by the European funds

Na koniec 2025 r. wartość umów i decyzji o dofinansowanie w województwie wyniosła 4831,5 mln zł, co stanowiło 1,7% ogółu środków w kraju. Z tej kwoty rozliczono 18,7% zakontraktowanych środków. Wskaźnik ten wskazuje, że większość inwestycji była w fazie intensywnej realizacji, a nie końcowego rozliczania. Na 1 mieszkańca w województwie przypadało mniej rozliczonych środków niż przeciętnie w kraju.

Fundusze Europejskie wspierają rozwój krajów członkowskich Unii Europejskiej. Z tych środków są finansowane m.in. inwestycje realizowane przez samorządy, instytucje publiczne czy firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Wśród nich są projekty, które zapobiegają wykluczeniu społecznemu i poprawiają jakość życia obywateli. Dotychczas Polska korzystała z Funduszy Europejskich w trzech perspektywach finansowych na lata 2000-2006, 2007-2013, 2014-2020. Obecnie jest beneficjentem czwartej perspektywy na lata 2021-2027.

W perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 obowiązuje „Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021-2027 w Polsce” (UP). To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich w najbliższej dekadzie. W ramach UP realizowanych jest 8 programów na poziomie krajowym (zarządzanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) oraz 16 programów regionalnych (zarządzanych przez Urzędy Marszałkowskie). Dane pochodzą z systemu teleinformatycznego wykorzystywanego na potrzeby wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce w perspektywie finansowej na lata 2021-2027. System ten nie obejmuje programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ), z tego powodu dane dla tego programu nie są prezentowane.

Wartość umów/decyzji o dofinansowanie oznacza kwotę wynikającą z podpisania dokumentów między instytucją np. Urzędem Marszałkowskim a beneficjentem np. gminą, firmą. Natomiast wartość wniosków o płatność do certyfikacji to etap rozliczania i refundacji wydatków. Wnioski o płatność do certyfikacji obejmują wydatki już sprawdzone i zatwierdzone przez instytucje, które mogą zostać przedstawione Komisji Europejskiej do refundacji. Ich wartość jest zazwyczaj znacznie niższa niż wartość samych umów, co wynika z cyklu realizacji projektów. Jest to kwota, którą beneficjent faktycznie wydał i zgłosił wniosek do urzędu, aby otrzymać jej zwrot.

Na koniec 2025 r. w województwie zanotowano 1174 umowy i decyzje o dofinansowanie, a ich wartość osiągnęła poziom 4831,5 mln zł, tj. 1,7% ogółu środków w kraju. Z tej puli 902,3 mln zł stanowiły wnioski o płatność przekazane do certyfikacji, co oznacza, że rozliczono dotychczas 18,7% zakontraktowanych środków. Tak relatywnie niski wskaźnik potwierdza, że większość inwestycji znajdowała się w fazie intensywnej realizacji, a nie końcowego rozliczania. Na 1 mieszkańca przypadało 936 zł rozliczonych środków, tj. mniej niż przeciętnie w kraju (1600 zł).

Tablica 49. Wartość umów/decyzji o dofinansowanie oraz wniosków o płatność do certyfikacji w ramach Umowy Partnerstwa 2021-2027 na terenie województwa do końca grudnia 2025 r.

Table 49. Value of grant agreements/decisions and value of payment applications under the Partnership Agreement 2021-2027 in the voivodship by the end of December 2025

Wyszczególnienie Specification	Wartość umów/decyzji o dofinansowanie Value of grant agreements/decisions	Wartość wniosków o płatność do certyfikacji Value of payment applications			
		ogółem total	w tym dofinansowane ze środków Unii Europejskiej of which co-financing from the European Union resources	na 1 mieszkańca ^a w zł per capita ^b in PLN	w % wartości umów/decyzji o dofinansowanie in % of value of grant agreements/decisions
Ogółem Total	4831,5	902,3	597,2	936	18,7
w tym: of which:					
Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) European Funds for Infrastructure, Climate and Environment	1608,0	195,7	111,1	203	12,2
Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) European Funds for Smart Economy	351,2	60,9	29,2	63	17,3
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) European Funds for Social Development	25,6	5,2	4,3	5	20,4
Fundusze Europejskie dla Rybactwa (FER) European Funds for Fisheries	45,8	7,2	5,0	7	15,7
Regionalne Fundusze Europejskie Regional European Funds	2800,9	633,3	447,5	657	22,6

a Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.

Źródło: dane Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

a Data were calculated using the population size as of 31 December 2025.

Source: data of the Ministry of Funds and Regional Policy.

W strukturze wydatków według poszczególnych programów największy udział w inwestowaniu w regionie miały Fundusze Europejskie dla Lubuskiego, które stanowiły 58,0% ogółu wydatków w województwie. Wnioski o płatność przekazane do certyfikacji stanowiły 22,6% ogółu środków zakontraktowanych. Przekłada się to na konkretne korzyści dla obywateli, gdyż na 1 mieszkańca województwa przypadało 657 zł rozliczonych już środków z tego funduszu.

Kolejne 33,3% środków wydatkowane będą za pomocą Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko. Wartość podpisanych umów w tym obszarze wyniosła 1608,0 mln zł, jednak ogólne tempo rozliczeń było stosunkowo niewielkie. Wynika to z dużych, kapitałochłonnych projektów energetycznych i kolejowych, a także z długim cyklem inwestycyjnym, dlatego też w końcu 2025 r. odsetek certyfikacji ukształtował się na poziomie 12,2%. Rozliczenie inwestycji z tego rodzaju funduszy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 203 zł, wobec 596 zł średnio w kraju.

Tylko część środków publicznych przekazanych na realizację wymienionych programów operacyjnych jest realizowana przez samorządy, natomiast pozostałe trafiają bezpośrednio do sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), fundacji, stowarzyszeń, uczelni, szkół itp.

W obecnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 system wsparcia opiera się na Umowie Partnerstwa, ale realny strumień środków płynących do regionów jest znacznie szerszy i obejmuje źródła pozafundusze oraz mechanizmy pozaunijne. Kluczowe znaczenie mają fundusze, które nie podlegają bezpośrednio rygorom Umowy Partnerstwa i Ministerstwu Funduszy i Polityki Regionalnej:

- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej finansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i zarządzany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Skupia się on na modernizacji wsi i rolnictwa.
- Krajowy Plan Odbudowy (KPO) – odrębny instrument finansujący reformy i inwestycje wzmacniając odporność gospodarki po pandemii.

7.5. Planowanie przestrzenne i rewitalizacja

7.5. Spatial planning and revitalisation

Planowanie przestrzenne

Spatial planning

W 2024 r. liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem. Powierzchnia terenów objęta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego nieznacznie zmniejszyła się. Odnotowano wzrost powierzchni wyznaczonego obszaru zdegradowanego.

W 2024 r. w województwie lubuskim 19 gmin realizowało 246 przedsięwzięć rewitalizacyjnych w oparciu o Gminny Program Rewitalizacyjny.

W województwie lubuskim w 2024 r. były 1974 obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego ogółem (wobec 1951 w poprzednim roku), które stanowiły 3,0% wszystkich planów obowiązujących w Polsce. Powierzchnia objęta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wyniosła 139,4 tys. ha (przed rokiem 139,9 tys. ha), a jej udział stanowił, tak jak w poprzednim roku, 10,0% powierzchni województwa.

Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w województwie lubuskim był zróżnicowany. W 2 gminach (miejsko-wiejska Sława i miejska Łęknica) cały obszar powierzchni gminy był pokryty planami. W 53 gminach wskaźnik ten nie przekroczył 10%, a 2 gminy wiejskie: Bytnica i Tuplice nie posiadały powierzchni pokrytej mpzp.

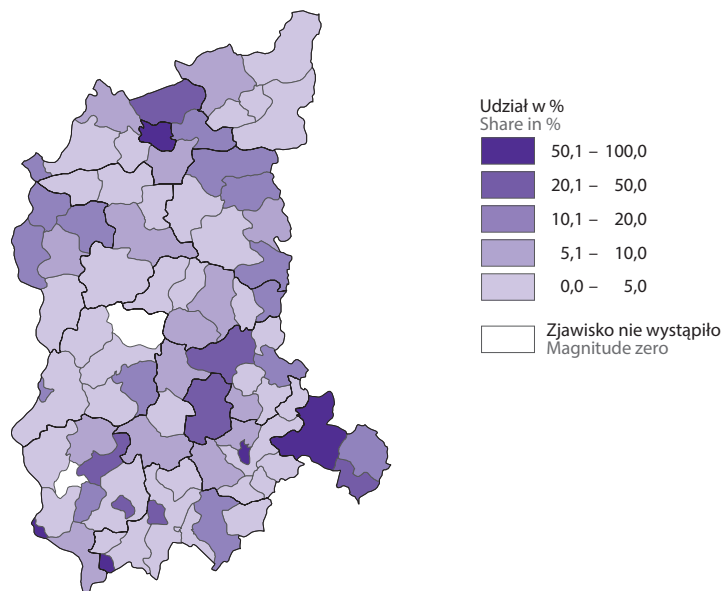
W 2024 r. w województwie lubuskim liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. wyniosła 1407 i wzrosła o 1,8% w relacji do poprzedniego roku. Powierzchnia terenów objęta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego (na podstawie tej ustawy) zwiększyła się o 2,0% w stosunku do 2023 r. i wyniosła 117,6 tys. ha, co przekłada się na 8,4% powierzchni województwa.

W 2024 r. w trakcie sporządzania na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. było 299 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (wobec 244 w 2023 r.). Sporządzanie 29,1% projektów planów trwało dłużej niż 3 lata. Udział powierzchni gmin objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego będącymi w trakcie opracowania stanowił 4,3% powierzchni województwa.

Powierzchnia terenów wskazanych w studium do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyniosła 151,1 tys. ha (10,8% powierzchni województwa), tj. większa o 58,8 tys. ha w porównaniu z poprzednim rokiem. Tereny wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze stanowiły 3,8% powierzchni wskazanej w studium, natomiast tereny wymagające zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne 0,6%.

Mapa 52. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2024 r.

Map 52. Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area in 2024

Rewitalizacja

Revitalisation

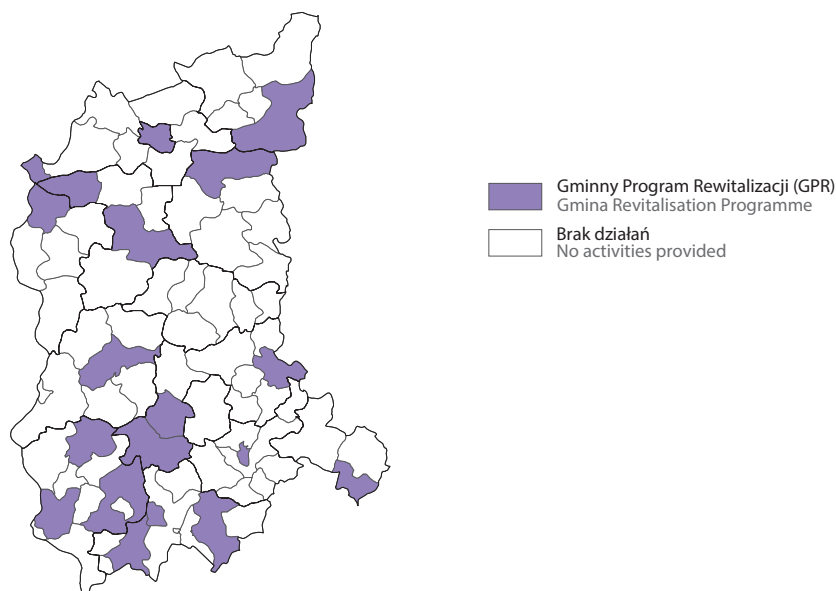
Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji, na podstawie działań przygotowanych przez gminy i prowadzonych na podstawie dokumentu strategicznego (gminnego programu rewitalizacji, programu rewitalizacji lub innego dokumentu strategicznego).

Po wejściu w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, gminy zyskały możliwość prowadzenia procesów rewitalizacyjnych w oparciu o gminne programy rewitalizacji (GPR). W okresie przejściowym, tj. do końca 2023 r., działania rewitalizacyjne mogły być prowadzone również na podstawie programów rewitalizacji (PR) wprowadzanych na podstawie ustawy o samorządzie gminnym lub innych dokumentów strategicznych (IDS). Od 1 stycznia 2024 r. jedynymi programami w oparciu, o które gminy mogą prowadzić działania rewitalizacyjne pozostają GPR przyjęte na podstawie ustawy o rewitalizacji.

Rewitalizacja stanowi jeden z obszarów działań władz lokalnych skierowanych na poprawę stanu zagospodarowania i jakości życia na obszarach będących w stanie kryzysowym. Potrzeba rewitalizacji wynika z narastających problemów o charakterze przestrzennym i infrastrukturalnym, jak i społecznym oraz gospodarczym. Jej efektem powinno być przywrócenie funkcji danego obszaru z uwzględnieniem nowych uwarunkowań i potrzeb poprzez np. likwidację zagrożeń środowiska naturalnego, przywrócenie wartości użytkowych terenu, stwarzanie nowych miejsc pracy, spadek zagrożenia przestępczością, zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprawę dostępu do usług kulturalnych lub edukacyjnych, przeciwdziałanie trudnościom gospodarczym tych terenów oraz złemu stanowi technicznemu budynków.

W 2024 r. 19 gmin posiadało Gminny Program Rewitalizacji, z tego były to 4 gminy miejskie, 10 miejsko-wiejskich i 5 gmin wiejskich. W województwie lubuskim 63 gminy nie posiadały gminnego programu rewitalizacji.

Mapa 53. Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2024 r.
Map 53. Activity of the gminas in the field of revitalization in 2024

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (m.in.: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (m.in.: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnych (m.in.: niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznych (m.in.: degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych, o których mowa powyżej, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

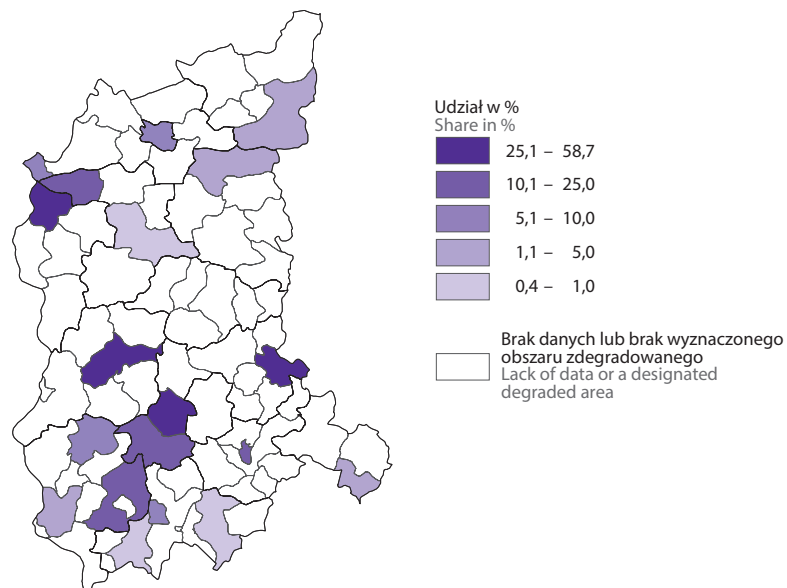
Wyznaczenie obszaru zdegradowanego stanowi pierwszy etap działań prowadzących do wskazania terytorium gminy, na którym będzie prowadzona rewitalizacja. W 2024 r. 23,2% gmin województwa lubuskiego posiadało wyznaczone obszary zdegradowane, których łączna powierzchnia wyniosła 53,4 tys. ha (w 2023 r. odpowiednio 13 gmin, 33,8 tys. ha). Zdecydowana większość wyznaczonych obszarów zdegradowanych znajdowała się na terenie gmin miejsko-wiejskich (51,6%) oraz wiejskich (46,1%). Na obszarach zdegradowanych w końcu 2024 r. mieszkało 114,5 tys. osób, tj. 11,8% ogółu ludności województwa.

Tablica 50. Obszary zdegradowane w gminach, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR
 Table 50. Degraded area in gminas that carried out revitalisation activities on the basis of the GPR

Wyszczególnienie Specification	2023		2024		2023		2024	
	gminy, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR gminas that carried out revitalisation activities on the basis of the GPR				powierzchnia obszaru zdegradowanego ^a area of degraded area ^a			
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % in %		w tys. ha in thousand ha		w % in %	
Ogółem Total	13	19	100,0		33,8	53,4	100,0	
gminy miejskie ^b urban gminas ^b	1	3	15,8		0,3	0,8	1,4	
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	1	1	5,3		0,4	0,4	0,8	
gminy wiejskie rural gminas	6	5	26,3		22,4	24,6	46,1	
gminy miejsko-wiejskie urban-rural gminas	5	10	52,6		10,7	27,6	51,6	

a W momencie jego wyznaczenia. b Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
 a At the time of designation. b Excluding gminas which are also cities with powiat status.

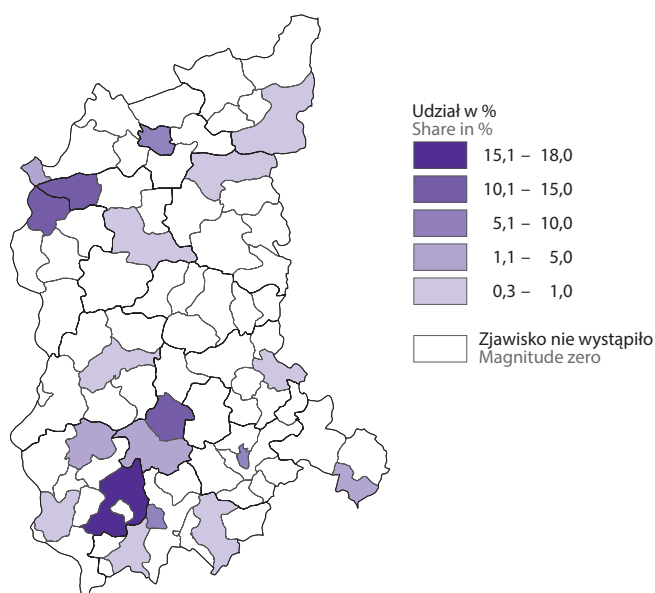
Mapa 54. Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w 2024 r.
 Map 54. Share of degraded area in total area of gminas that carried out revitalisation activities on the basis of the GPR in 2024

Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji to sformalizowana i zdefiniowana w programach rewitalizacji forma aktywności podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji służąca realizacji celów rewitalizacji. Podstawowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne zawiera: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia, dla których nie ma możliwości wskazania powyższych informacji – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – stanowią przedsięwzięcia dopuszczalne.

Mapa 55. Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w 2024 r.

Map 55. Share of revitalisation area in total area of gminas which have carried out revitalisation activities on the basis of GPR in 2024

W 2024 r. w województwie lubuskim 19 gmin realizowało 246 (wobec 220 w poprzednim roku) przedsięwzięć rewitalizacyjnych w oparciu o GPR – 10 gmin miejsko-wiejskich, 5 gmin wiejskich, 3 gminy miejskie i 1 miasto na prawach powiatu.

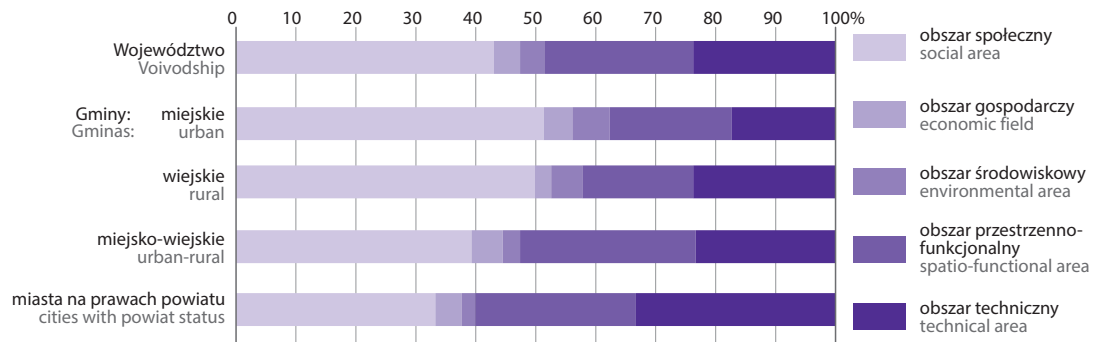
Największy udział przedsięwzięć rewitalizacyjnych stanowiły interwencje w obszarze społecznym (43,1%, wobec 43,6% w 2023 r.). Relatywnie wysokim udziałem charakteryzowały się także interwencje w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym (24,8%, wobec 26,8% w 2023 r.) i technicznym (23,6%, wobec 17,7% w 2023 r.).

Interwencje w obszarze społecznym były dominującą grupą działań rewitalizacyjnych na każdym szczeblu podziału administracyjnego województwa: stanowiły 51,6% działań gmin miejskich, 50,0% gmin wiejskich, 39,4% gmin miejsko-wiejskich i 33,3% działań miast na prawach powiatu. Wysokim udziałem cechowały się także interwencje w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym – 29,3% działań gmin miejsko-wiejskich, 26,7% miast na prawach powiatu, 20,3% gmin miejskim i 18,4% działań gmin wiejskich.

W 2024 r. zanotowano 41 rozpoczętych bądź realizowanych i niezakończonych działań rewitalizacyjnych, wobec 37 w poprzednim roku. Jednocześnie w 2024 r. zakończono 6 działań w tym zakresie, wobec 10 – w poprzednim roku.

Wykres 77. Struktura przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych w programach rewitalizacji GPR według obszaru interwencji w % w 2024 r.

Chart 77. Structure of revitalisation undertakings planned in revitalisation programme GPR by intervention areas in % in 2024

Rozdział 8

Chapter 8

Wybrane dane o województwie lubuskim

Selected data on Lubuskie Voivodship

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
1	Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska (ceny bieżące) w tys. zł	429797,7	269933,2	280114,9	368415,7
2	Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej (ceny bieżące) w tys. zł	100191,3	45622,3	29672,7	131278,5
3	Ścieki komunalne odprowadzone na 1 mieszkańca w dam ³	30,3	31,7	32,7	36,3
4	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych zebranych ogółem w %	18,8	26,3	32,5	36,3
5	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,72	-2,01	-4,01	-5,97
6	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,24	8,92	8,67	8,01
7	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,53 ^a	-1,09	-0,72	-0,97
8	Wskaźnik starości demograficznej w %	14,8	17,6	18,3	18,9
9	Dzieci w wieku 3-6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^b na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	.	894,7	866,2	896,9
10	Wskaźnik zatrudnienia ^c według BAEL w % (przeciętne w roku)	.	54,5	54,5	54,9
11	Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL w % (przeciętne w roku)	.	55,6	55,8	56,0
12	Stopa bezrobocia ^c według BAEL w % (przeciętne w roku)	.	2,0	.	.
13	Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	15	11	16	7
14	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^d w zł	3447,08	4457,86	4624,90	5140,32
15	Przeciętna w roku liczba emerytów i rencistów w tys.	214,8	226,4	227,6	226,6
16	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1810,13	2098,93	2224,21	2384,65
17	Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym w zł	1419,58	1794,12	1971,47	2126,85
18	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w %	.	11,6	11,7	12,8
19	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	8,1	5,1	4,8	4,3
20	Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	79	145	155	192
21	Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	359,2	376,6	393,4	400,7
22	Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w m ³	29,5	30,9	32,3	31,9
23	Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	6,7	6,7	5,9	6,6

a Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b W przedszkolach, oddziałach cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. c Od 2021 r. wyniki zostały uogólnione na podstawie danych o ludności rezydującej prezentowanymi w poprzednich edycjach. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and international migration for 2014 was adopted. b In nursery schools, pre-primary the school year. c Since 2021, the results have been generalised based on data on the resident population of Poland living in dwellings and derived from the entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

2022	2023	2024	2025	Specification	No.
395029,7	457 115,8	275306,2	.	Outlays on fixed assets in environmental protection (current prices) in thousand PLN	1
294952,6	231 303,6	158188,1	.	Outlays on fixed assets in water management (current prices) in thousand PLN	2
33,2	36,7	38,7	.	Municipal wastewater discharged per capita in dam ³	3
36,2	37,2	36,9	.	Share of municipal waste collected separately in total municipal waste in %	4
-4,65	-4,34	-4,95	-5,57	Natural increase per 1000 population	5
7,22	6,65	6,02	5,63	Live births per 1000 population	6
-0,78	-0,64	-0,77	-0,67	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	7
19,6	20,4	21,1	21,6	Old age ratio in %	8
956,3	964,6	976,6	.	Children attending pre-primary education establishments ^b per 1000 children aged 3-6	9
55,8	56,7	55,6	55,4	Employment rate ^c by LFS in % (annual average)	10
56,7	57,7	56,6	56,0	Activity rate ^c by LFS in % (annual average)	11
.	.	.	.	Unemployment rate ^c by LFS in % (annual average)	12
11	10	17	22	Registered unemployed persons per job offer (as of 31 December)	13
5910,45	6628,69	7322,57	7990,10	Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector ^d in PLN	14
226,1	227,3	228,4	228,9	Annual average number of retirees and pensioners in thousand	15
2616,25	3086,17	3537,53	3857,53	Average monthly retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	16
2252,00	2745,66	3256,70	.	Average monthly per capita available income in households in PLN	17
13,3	12,1	11,9	.	At-risk-of-poverty rate after social transfers in %	18
3,8	3,7	3,4	.	Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in %	19
224	246	279	.	Children staying in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3	20
408,6	415,6	422,1	.	Dwelling stocks per 1000 population (as of 31 December)	21
32,6	32,3	32,9	.	Consumption of water from water supply system in households per capita in m ³	22
6,8	7,2	7,5	.	Doctor's consultation provided within the scope of out-patient health care per capita	23

przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez Polski zamieszkałej w mieszkaniach i pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021 i nie są w pełni porównywalne z danymi sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children in units performing health care activity throughout balances prepared on the basis of the 2021 Census and are not fully comparable with the data presented in previous editions. d Data concern economic

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
1	Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 grudnia)	1317	1358	1376	1371
2	Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^e w %	94,9	95,2	93,8	93,7
3	Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^e w %	4,5	4,1	5,4	5,3
4	Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^e w mln zł (ceny bieżące)	1947,1	2093,3	1647,7	2128,1
5	Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^e (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	157,9	115,5	78,7	129,2
6	Nakłady ^f wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	87,7	232	213,1	189,3
7	Sprzedaż detaliczna towarów ^d (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	106,5	109,8	95,2	123,9
8	Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej	43,7	46,5	51,3	46,7
9	Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w %	14,4	21,6	22,5	25,6
10	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %				
11	ogółem	49,5	45,5	44,4	45,6
12	gminy ^g	53,8	47,0	46,0	46,4
13	miasta na prawach powiatu	57,7	48,6	47,0	48,0
14	powiaty	34,5	39,3	40,4	37,7
15	województwo	28,7	32,5	31,2	44,9
16	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %				
17	ogółem	14,8	18,0	16,0	15,1
18	gminy ^g	14,3	15,6	14,3	13,6
19	miasta na prawach powiatu	7,7	19,2	14,1	16,1
20	powiaty	9,7	13,9	9,7	11,4
21	województwo	40,8	38,1	41,5	29,1
22	Dotacje inwestycyjne ogółem ^h dla jednostek samorządu terytorialnego w mln zł				
23	ogółem	317,6	518,4	465,7	378,8
24	gminy ^g	99,2	163,2	165,7	155,3
25	miasta na prawach powiatu	27,3	196,1	128,4	120,4
26	powiaty	39,1	51,3	27,4	48,2
27	województwo	152,0	107,7	144,2	54,9
28	Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w mln zł				
29	ogółem	85,8	25,5	219,6	460,4
30	gminy ^g	73,7	50,9	156,9	282,2
31	miasta na prawach powiatu	37,8	-17,2	-5,0	31,5
32	powiaty	-23,7	27,7	74,2	77,0
33	województwo	-2,0	-36,0	-6,6	69,7

d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. e Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba h Suma wszystkich typów dotacji inwestycyjnych.

d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. e Data concern economic entities in which the number of h Sum of all types of investments grants.

2022	2023	2024	2025	Specification	No.
1382	1323	1314	.	Population per out-patient health care unit (as of 31 December)	1
93,9	95,9	96,1	95,9	Cost level indicator in non-financial enterprises ^e in %	2
5,1	3,5	3,4	3,5	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^e in %	3
2442,4	2615,7	2768,6	2255,6	Investment outlays of non-financial enterprises ^e in million PLN (current prices)	4
114,8	107,1	105,8	81,5	Investment outlays of non-financial enterprises ^e (previous year=100; current prices)	5
255,0	325,0	297,0	.	Intramural expenditures on research and development ^f per capita in PLN (current prices)	6
111,3	82,9	127,0	95,8	Retail sale of goods ^d (previous year=100; current prices)	7
46,2	46,7	45,9	.	District and communal roads with hard surface per 100 km ² of total area	8
35,7	35,9	40,2	.	Share of renewable energy sources in production of electricity in %	9
				Share of own revenue in total revenue of local government units in %	10
48,0	45,7	47,3	.	total	11
49,5	48,6	48,4	.	gminas ^g	12
49,9	50,9	53,1	.	cities with powiat status	13
41,5	32,4	33,2	.	powiats	14
41,2	35,8	48,4	.	voivodship	15
				Share of investment expenditure in total expenditure of local government units in %	16
17,2	24,5	21,3	.	total	17
15,8	24,3	23,4	.	gminas ^g	18
15,9	18,5	11,8	.	cities with powiat status	19
16,5	20,9	24,2	.	powiats	20
32,9	43,1	30,4	.	voivodship	21
				Total investment grants ^h for local government units in million PLN	22
557,0	1163,0	1218,4	.	total	23
177,5	601,1	736,3	.	gminas ^g	24
202,2	172,8	159,5	.	cities with powiat status	25
80,8	172,4	251,0	.	powiats	26
96,6	216,6	71,6	.	voivodship	27
				Result of budgets of local government units in million PLN	28
-131,9	-642,7	-299,3	.	total	29
-15,4	-236,9	-33,7	.	gminas ^g	30
-109,3	-197,5	-167,8	.	cities with powiat status	31
-5,7	-56,5	-20,6	.	powiats	32
-1,6	-151,8	-77,2	.	voivodship	33

pracujących przekracza 49 osób. f Bez amortyzacji środków trwałych. g Bez gmin mających również status miast na prawach powiatu.
employed persons exceeds 49 persons. f Excluding depreciation of fixed assets. g Excluding gminas which are also cities with powiats status.

Rozdział 9

Chapter 9

Wybrane dane o Gorzowie Wielkopolskim

Selected data on Gorzów Wielkopolski

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
1	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tonach/rok:				
2	gazowych	439668	471384	444356	444070
3	pyłowych	19	28	19	15
4	Odpady wytworzone ^a w tys. t	56,4	50,3	32,4	33,5
5	Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w kg	286	286	273	246
6	Ludność (stan w dniu 31 grudnia)	123762	123609	120526	118011
7	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,55	-2,86	-4,65	-8,05
8	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,64 ^b	-1,99	-3,10	-4,42
9	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)	622,2	721,6	717,5	724,6
10	Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^c na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	.	980,3	1014,1	1099,2
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 grudnia) w %	5,1	2,3	4,0	2,6
12	Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (stan w dniu 31 grudnia) w %	33,2	22,2	25,4	36,9
13	Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	15	5	14	3
14	Liczba osób na 1 przychodnię ^d (stan w dniu 31 grudnia)	1509	1507	1470	1422
15	Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej ^d na 1 mieszkańca	9,5	8,9	7,8	9,0
16	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w %	4,6	2,9	2,8	2,5
17	Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach ^e i klubach dziecięcych w %	12,8	19,0	24,5	33,5
18	Miejsca w żłobkach ^e i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 (stan w dniu 31 grudnia)	132	198	260	370
19	Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)	2,40	2,31	2,18	2,11
20	Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	144,1	143,7	150,3	156,2
21	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	99,5	100,6	104,8	108,5
22	Spółki handlowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	16,2	15,2	16,4	17,7
23	Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^f w %	3,0	2,4	2,6	2,6
24	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^g na 1 mieszkańca w zł	4 824	5 433	4 987	4 654
25	Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	4,5	3,1	6,6	7,5
26	Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	2371	3041	3318	3484
27	Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	283	1413	1535	1810

a W ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Do obliczenia ogólnego salda migracji w przypadku migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r. z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. d Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. g Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. a During the year; excluding municipal waste. b In calculating the total net migration in case of the international migration data for 2014 was adopted. health care activities throughout the school year. d Data have included health care of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

2022	2023	2024	2025	Specification	No.
				Emissions of air pollutants from plants especially noxious to air purity in tonnes/year:	1
371317	381556	356186	.	gaseous	2
11	12	11	.	particulates	3
34,8	27,9	31,7	.	Waste generated ^a in thousand tonnes	4
249	236	252	.	Mixed municipal waste collected per capita in kg	5
116436	115247	114700	113569	Population (as of 31 December)	6
-5,35	-5,05	-5,55	-6,03	Natural increase per 1,000 population	7
-5,55	-4,77	-5,10	-2,89	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population	8
739,1	751,2	766,8	768,7	Non-working age population per 1,000 persons of working age (as of 31 December)	9
1 218,0	1250,4	1209,5	.	Children attending pre-primary education establishments ^c per 1,000 children aged 3–6	10
2,3	2,2	2,4	4,0	Registered unemployment rate (as of 31 December) in %	11
31,0	26,6	24,0	22,2	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons (as of 31 December) in %	12
5	14	14	16	Registered unemployed persons per job offer (as of 31 December)	13
1338	1200	1159	.	Population per 1 out-patients departments ^d (as of 31 December)	14
9,7	10,8	10,8	.	Medical consultations provided in out-patient health care ^d per capita	15
2,3	2,3	2,1	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in %	16
39,8	41,1	40,3	.	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries ^e and children's club in %	17
436	455	437	.	Places in nurseries ^e and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 (as of 31 December)	18
2,06	2,02	1,98	.	Population per 1 dwelling in dwelling stocks (as of 31 December)	19
158,9	162,9	167,6	171,6	Entities of the national economy per 1,000 population (as of 31 December)	20
110,0	112,3	114,8	117,2	Natural persons conducting economic activity per 1,000 population (as of 31 December)	21
18,3	19,3	20,3	21,0	Commercial companies per 1,000 population (as of 31 December)	22
2,3	1,9	1,8	1,3	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^f in %	23
6 873	7565	6092	.	Investment outlays in enterprises (current prices) ^g per capita in PLN	24
4,4	5,9	5,9	6,9	Dwellings completed per 1,000 population	25
3715	3805	4787	.	Own revenue of the city budget per capita in PLN	26
1808	1708	1349	.	Property expenditure of the city budget per capita in PLN	27

c W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji. e Łącznie z oddziałami żłobkowymi i ze żłobkami przyzakładowymi. f Dane dotyczą podmiotów 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

c In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children in units performing Administration. e Including nursery wards and workplace nurseries. f Data concern economic entities employing more than 49 persons. g Data concern

Wybrane dane o Zielonej Górze

Selected data on Zielona Gora

Lp.	Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
1	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tonach/rok:				
2	gazowych	527705	603784	604560	609503
3	pyłowych	29	36	34	26
4	Odpady wytworzone ^a w tys. t	21,3	35,7	30,8	21,0
5	Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w kg	298	306	305	323
6	Ludność (stan w dniu 31 grudnia)	138711	141222	140148	139667
7	Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,07	-0,64	-3,34	-3,89
8	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	3,63 ^b	6,15	2,50	2,00
9	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)	620,2	714,1	704,1	721,3
10	Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^c na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	.	1028,5	1028,7	1043,2
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 grudnia) w %	6,3	2,4	4,0	3,5
12	Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (stan w dniu 31 grudnia) w %	49,7	36,9	34,5	49,7
13	Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	5	4	14	6
14	Liczba osób na 1 przychodnię ^d (stan w dniu 31 grudnia)	1445	1308	1274	1236
15	Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej ^d na 1 mieszkańca	10,1	10,0	8,9	9,5
16	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w %	4,2	2,5	2,5	2,4
17	Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach ^e i klubach dziecięcych w %	21,4	26,1	27,7	35,6
18	Miejsca w żłobkach ^e i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 (stan w dniu 31 grudnia)	243	265	300	374
19	Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)	2,41	2,26	2,19	2,14
20	Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	150,9	155,2	162,2	168,9
21	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	100,1	105,4	110,0	113,6
22	Spółki handlowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	23,3	22,8	24,4	26,8
23	Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^f w %	7,1	3,2	8,2	6,3
24	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^g na 1 mieszkańca w zł	3 485	5 883	4 960	6 201
25	Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	5,3	7,5	10,2	9,2
26	Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	2668	3843	3607	4249
27	Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	522	1412	657	1004

a W ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Do obliczenia ogólnego salda migracji w przypadku migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r. z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. d Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom gospodarczym, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. g Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza a During the year; excluding municipal waste. b In calculating the total net migration in case of the international migration data for 2014. c In nursery activities throughout the school year. d Data have included health care of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration. employing more than 9 persons; according to investment location.

2022	2023	2024	2025	Specification	No.
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in tonnes/year:	1
489572	635222	596190	.	gaseous	2
18	14	11	.	particulates	3
15,5	8,9	31,9	.	Waste generated ^a in thousand tonnes	4
299	315	411	.	Mixed municipal waste collected per capita in kg	5
139278	138932	138869	138476	Population (as of 31 December)	6
-3,10	-3,41	-3,50	-4,09	Natural increase per 1,000 population	7
0,99	1,32	2,76	1,97	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population	8
736,8	746,1	749,3	748,6	Non-working age population per 1,000 persons of working age (as of 31 December)	9
1117,2	1116,0	1104,0	.	Children attending pre-primary education establishments ^c per 1,000 children aged 3–6	10
2,6	2,9	2,9	3,9	Registered unemployment rate (as of 31 December) in %	11
42,0	34,1	34,2	34,8	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons (as of 31 December) in %	12
6	5	10	48	Registered unemployed persons per job offer (as of 31 December)	13
1180	1069	1036	.	Population per 1 out-patients departments ^d (as of 31 December)	14
10,1	10,2	11,0	.	Medical consultations provided in out-patient health care ^d per capita	15
2,2	1,9	1,9	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in %	16
40,1	39,8	44,7	.	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries ^e and children's club in %	17
413	449	550	.	Places in nurseries ^e and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 (as of 31 December)	18
2,08	2,05	2,03	.	Population per 1 dwelling in dwelling stocks (as of 31 December)	19
174,7	181,2	188,1	192,2	Entities of the national economy per 1,000 population (as of 31 December)	20
117,6	122,1	127,2	130,2	Natural persons conducting economic activity per 1,000 population (as of 31 December)	21
28,2	29,4	30,8	31,7	Commercial companies per 1,000 population (as of 31 December)	22
4,7	1,8	3,0	5,0	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^f in %	23
6 828	8364	7123	.	Investment outlays in enterprises (current prices) ^g per capita in PLN	24
12,9	5,6	5,5	7,6	Dwellings completed per 1,000 population	25
4535	5274	6110	.	Own revenue of the city budget per capita in PLN	26
1304	2400	1719	.	Property expenditure of the city budget per capita in PLN	27

c W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji. e łącznie z oddziałami żłobkowymi i ze żłobkami przyzakładowymi. f Dane dotyczą podmiotów 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children in units performing health care e Including nursery wards and workplace nurseries. f Data concern economic entities employing more than 49 persons. g Data concern economic entities

Rozdział 10

Chapter 10

Wybrane dane o miastach na prawach powiatu

Selected data on cities with powiat status

Wyszczególnienie Specification	Zielona Góra	Gorzów Wlkp.
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. w tonach/rok: Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2024 in tonnes/year:		
gazowych gaseous	596190	356186
pyłowych particulates	11	11
Odpady wytworzone ^a w 2024 r. w tys. t Waste generated ^a in 2024 in thousand tonnes	31,9	31,7
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w 2024 r. w kg Mixed municipal waste collected per capita in 2024 in kg	411	252
Ludność ^b w 2025 r. Population ^b in 2025	138476	113569
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r. Natural increase per 1,000 population in 2025	-4,09	-6,03
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r. Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population in 2025	1,97	-2,89
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym ^b w 2025 r. Non-working age population per 1,000 persons of working age ^b in 2025	748,6	768,7
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^c na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2024/25 Children aged 3–6 in pre-primary education establishments ^c per 1,000 children aged 3–6 in 2024/25 school year	1104,0	1209,5
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w 2025 r. w % Registered unemployment rate ^b in 2025 in %	3,9	4,0
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ^b w 2025 r. w % Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons ^b in 2025 in %	34,8	22,2
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^b w 2025 r. Registered unemployed persons per job offer ^b in 2025	48	16
Liczba osób na 1 przychodnię ^b w 2024 r. Population per 1 out-patients departments ^b in 2024	1036	1159
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca w 2024 r. Medical consultations provided in out-patient health care per capita in 2024	11,0	10,8
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2024 r. w % Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2024 in %	1,9	2,1
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych w 2024 r. w % Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries and children's club in 2024 in %	44,7	40,3

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Stan w dniu 31 grudnia. c W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
a Excluding municipal waste. b As of 31 December. c In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points; including children in units performing health care activities throughout the school year.

Wybrane dane o miastach na prawach powiatu (dok.)

Selected data on cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Zielona Góra	Gorzów Wlkp.
Miejsca w żłobkach ^c i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^b w 2024 r. Places in nurseries ^c and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 ^b in 2024	550	437
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych ^b w 2024 r. Population per dwelling in dwelling stocks ^b in 2024	1,98	2,03
Podmioty gospodarki narodowej ^b na 1000 ludności w 2025 r. Entities of the national economy ^b per 1,000 population in 2025	192,2	171,6
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ^b na 1000 ludności w 2025 r. Natural persons conducting economic activity ^b per 1,000 population in 2025	130,2	117,2
Spółki handlowe ^b na 1000 ludności w 2025 r. Commercial companies ^b per 1,000 population in 2025	31,7	21,0
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^d na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł Investment outlays in enterprises (current prices) ^d per capita in 2024 in PLN	7123	6092
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2025 r. Dwellings completed per 1,000 population in 2025	7,6	6,7
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł Own revenue of the city budget per capita in 2024 in PLN	6110	4787
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł Property expenditure of the city budget per capita in 2024 in PLN	1719	1349

b Stan w dniu 31 grudnia. c W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

b As of 31 December. c In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points; including children in units performing health care activities throughout the school year. d Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Aneks

Annex

Ochrona środowiska

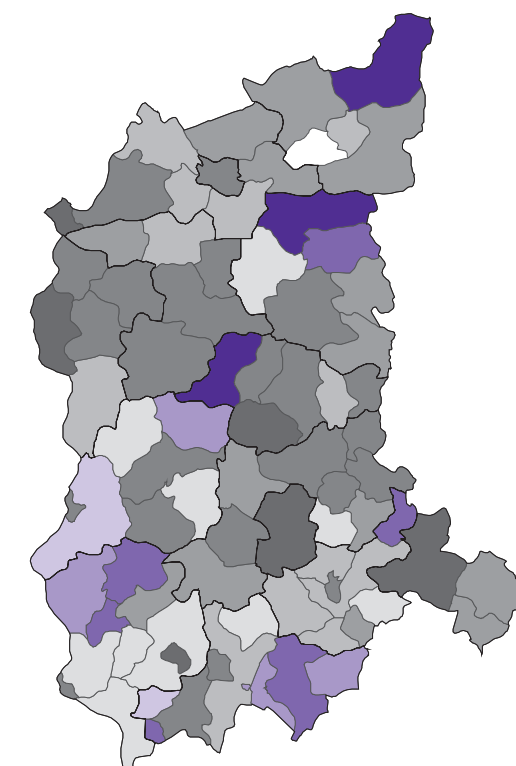
Environmental protection

Zużycie wody i gospadraga ściekowa

Water Consumption and wastewater management

Mapa 56. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w 2024 r.

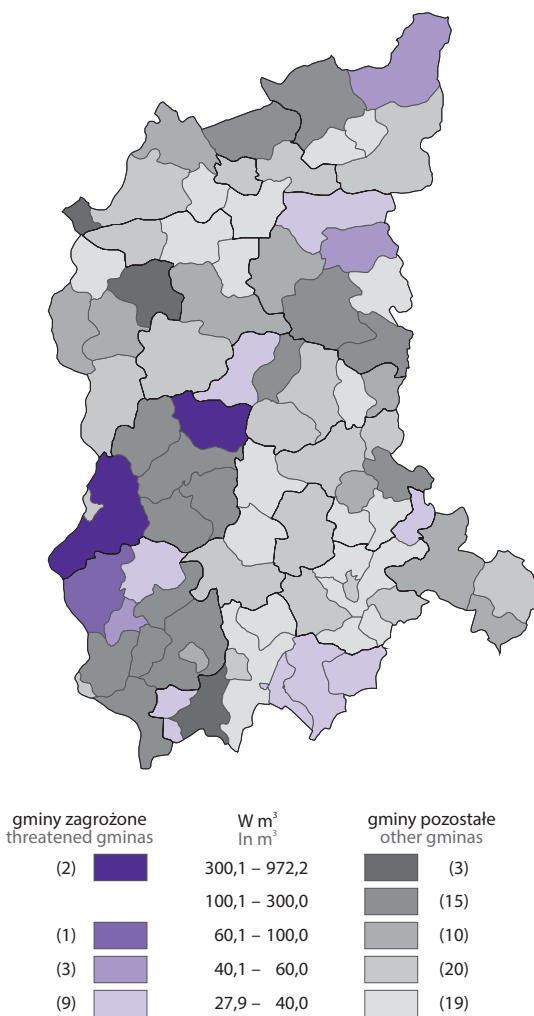
Map 56. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground (during the year) per capita in 2024

gminy zagrożone threatened gminas		W m ³ In m ³	gminy pozostałe other gminas	
(3)		50,1 – 286,0		(6)
(6)		30,1 – 50,0		(24)
(4)		20,1 – 30,0		(14)
(4)		10,1 – 20,0		(12)
(2)		1,8 – 10,0		(10)
Zjawisko nie wystąpiło Magnitude zero				(1)

(w nawiasach podano liczbę gmin)
(the number of gminas is given in brackets)

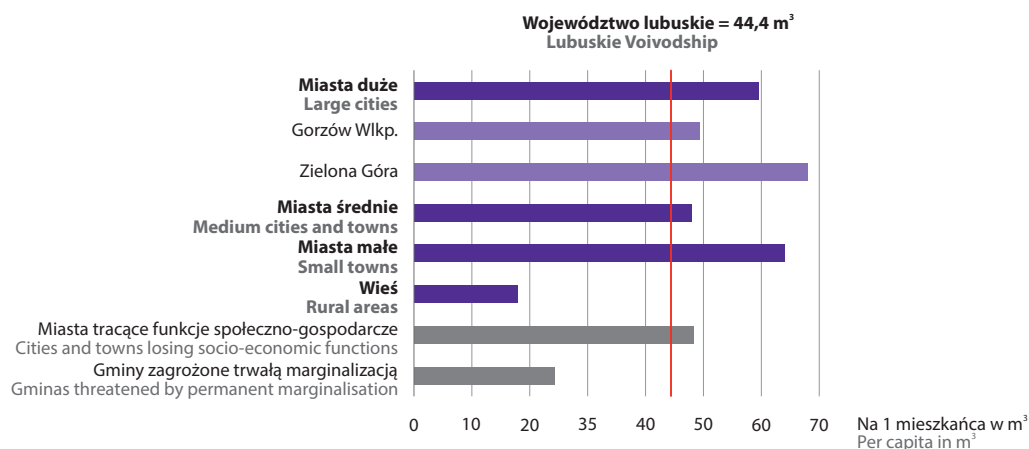
Mapa 57. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w 2024 r.
 Map 57. Water consumption for the needs of the national economy and population per capita in 2024

(w nawiasach podano liczbę gmin)
 (the number of gminas is given in brackets)

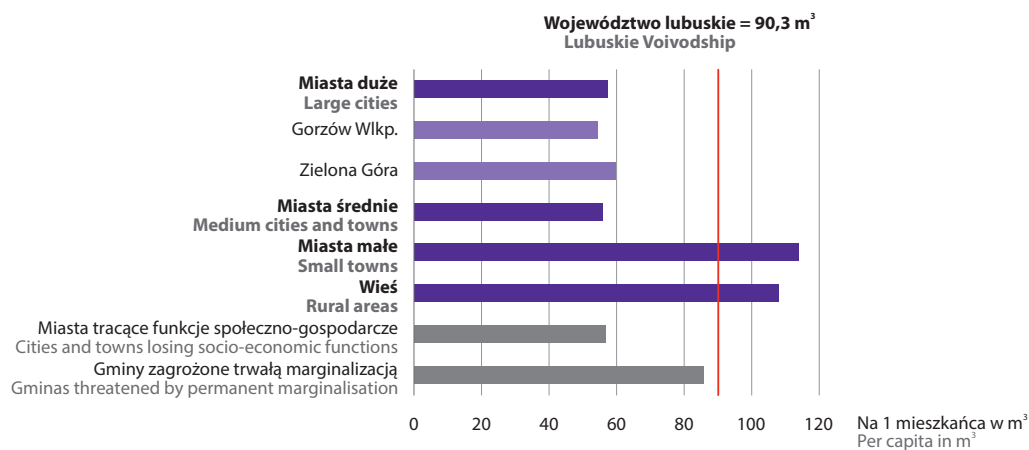
Wykres 78. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi (w ciągu roku) w 2024 r.

Chart 78. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground (during the year) in 2024

Wykres 79. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r.

Chart 79. Water consumption for the needs of the national economy and population in 2024

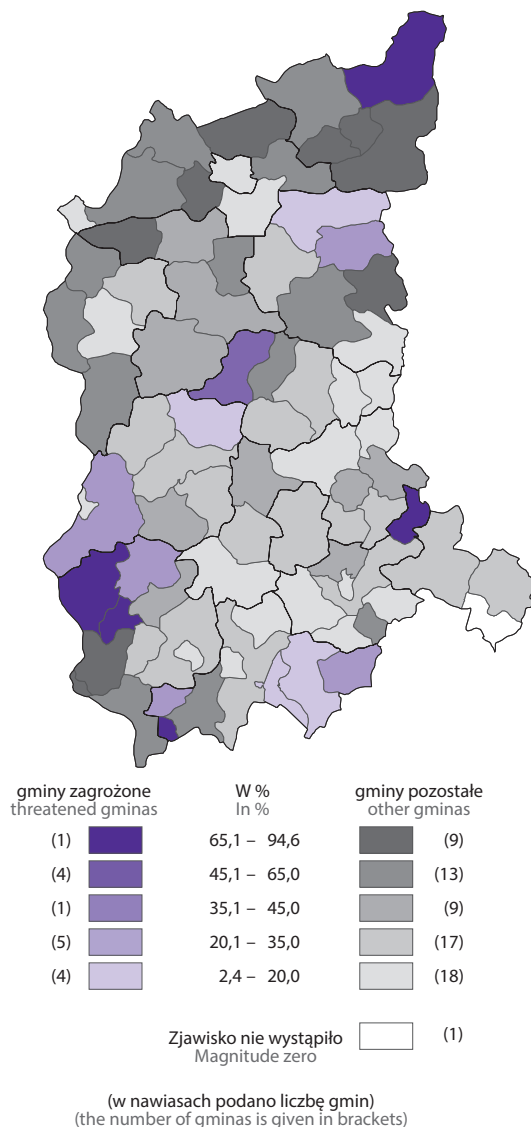

Ochrona przyrody

Nature protection

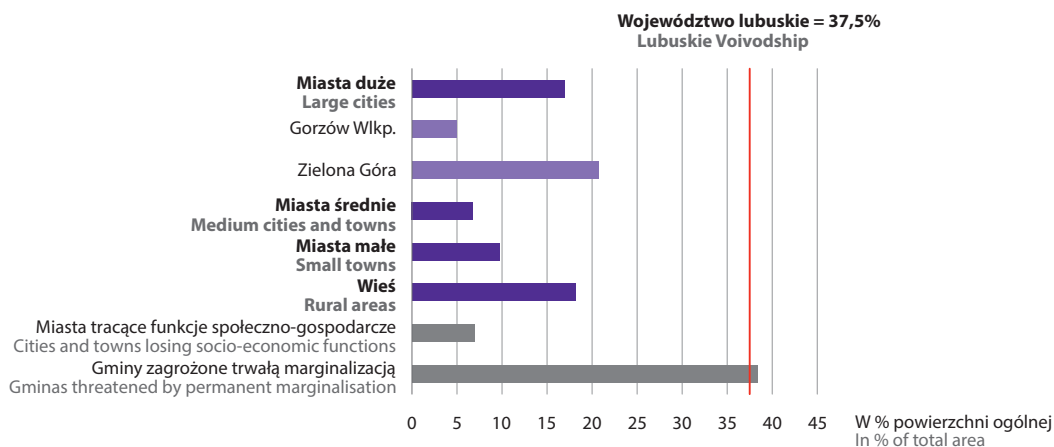
Mapa 58. Powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych^a w % powierzchni ogólnej w 2024 r.

Map 58. Area of special nature value under legal protection^a in % of total area in 2024

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.
a Data do not include information concerning the areas of the Natura 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas.

Wykres 80. Powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych^a w 2024 r.
 Chart 80. Area of special nature value under legal protection^a in 2024

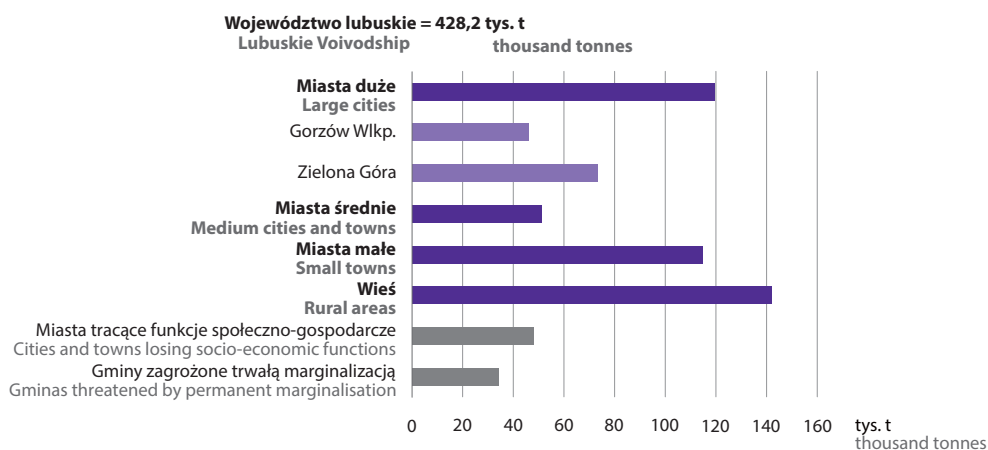

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.
^a Data do not include information concerning the areas of the Natura 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas.

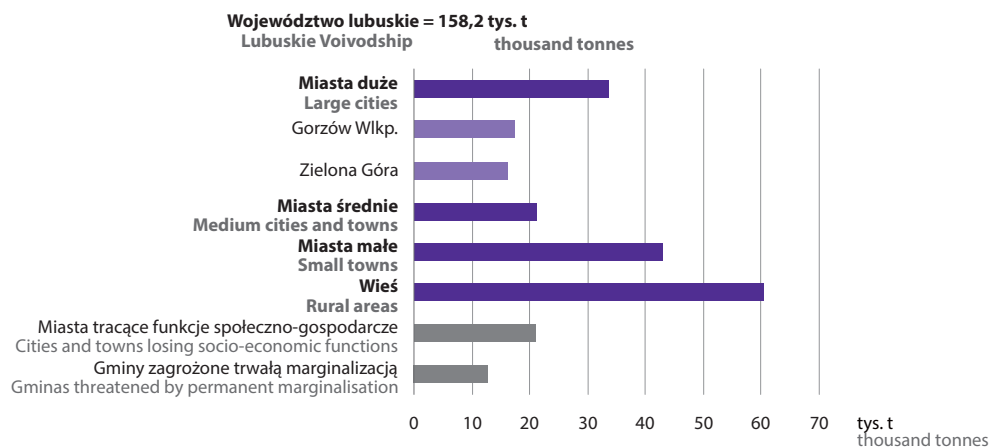
Gospodarka odpadami komunalnymi

Municipal waste management

Wykres 81. Odpady komunalne wytworzone (w ciągu roku) w 2024 r.
 Chart 81. Municipal waste generated (during the year) in 2024

Wykres 82. Odpady komunalne zebrane selektywnie (w ciągu roku) w 2024 r.
 Chart 82. Municipal waste collected separately (during the year) in 2024

Procesy demograficzne

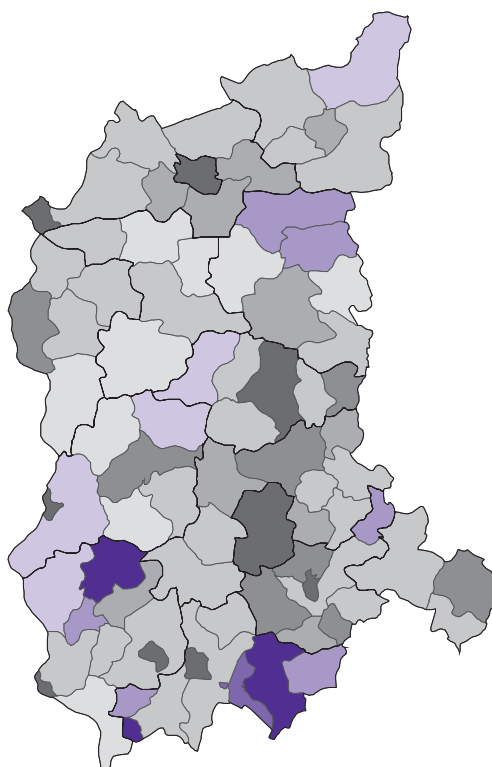
Demographic processes

Procesy urbanizacyjne

Urbanisation processes

**Mapa 59. Gęstość zaludnienia w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 59. Population density in 2024
As of 31 December

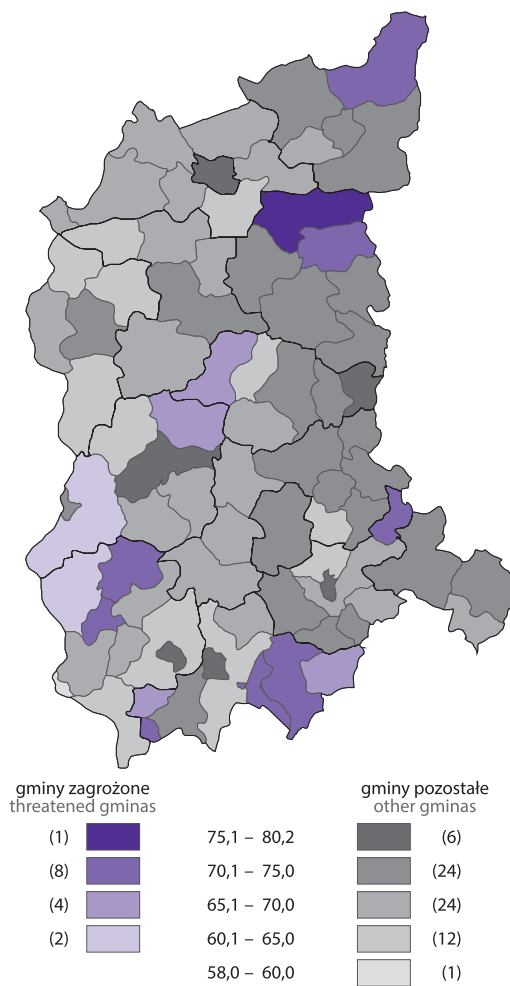

gminy zagrożone threatened gminas		gminy pozostałe other gminas	
	125,1 – 1630,5		(9)
(3)	75,1 – 125,0		(8)
(1)	50,1 – 75,0		(10)
(6)	25,1 – 50,0		(31)
(5)	10,8 – 25,0		(9)

(w nawiasach podano liczbę gmin)
(the number of gminas is given in brackets)

**Mapa 60. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

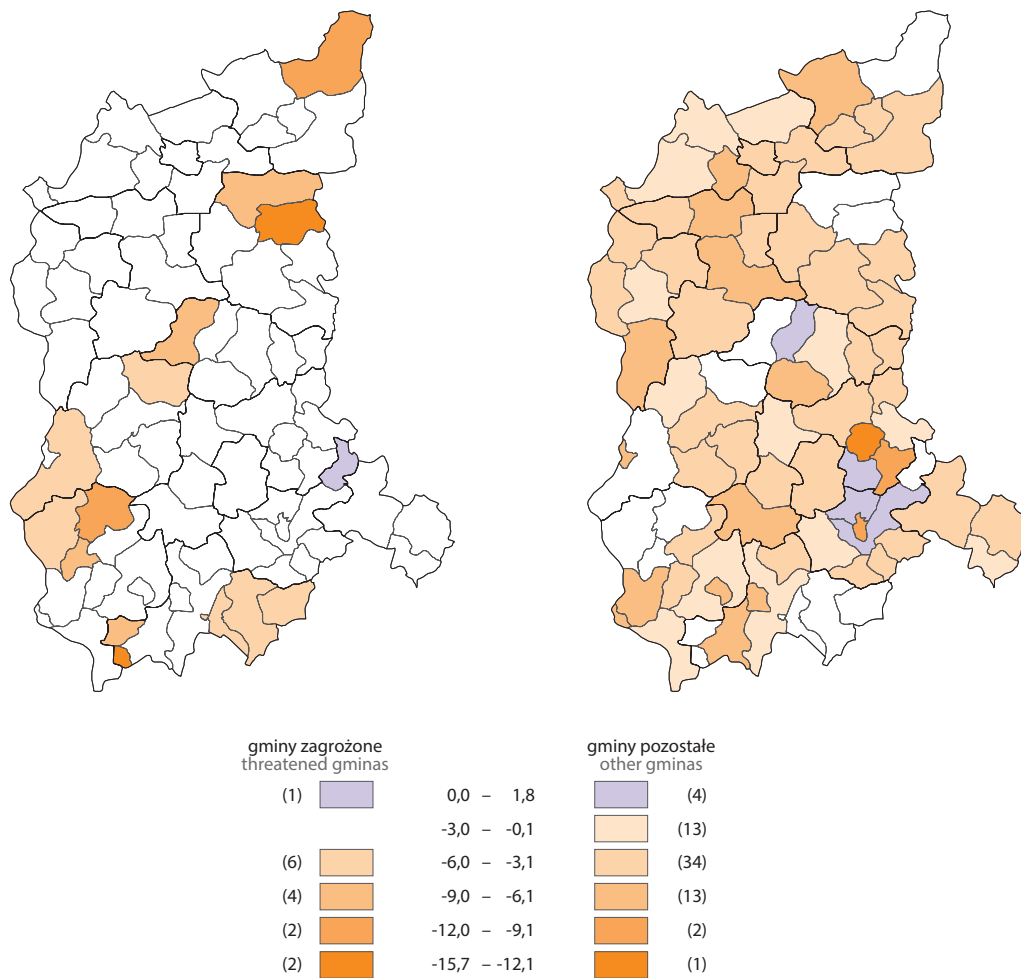
Map 60. Non-working age population per 100 persons of working age in 2024
As of 31 December

(w nawiasach podano liczbę gmin)
(the number of gminas is given in brackets)

**Mapa 61. Przyrost/ubytek naturalny na 1000 ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

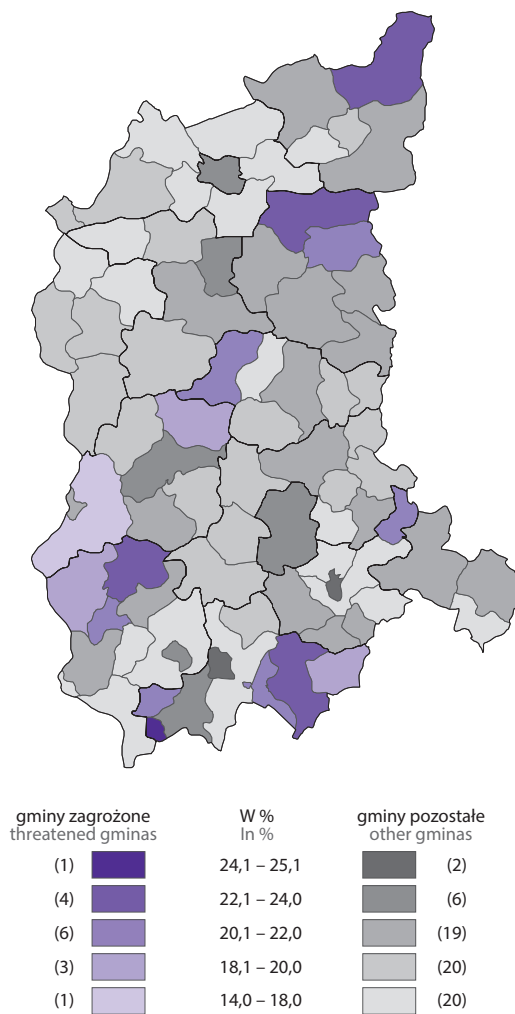
Map 61. Natural increase/decrease per 1,000 population in 2024
As of 31 December

(w nawiasach podano liczbę gmin)
(the number of gminas is given in brackets)

**Mapa 62. Współczynnik starości demograficznej^a w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 62. Old age rate^a in 2024
As of 31 December

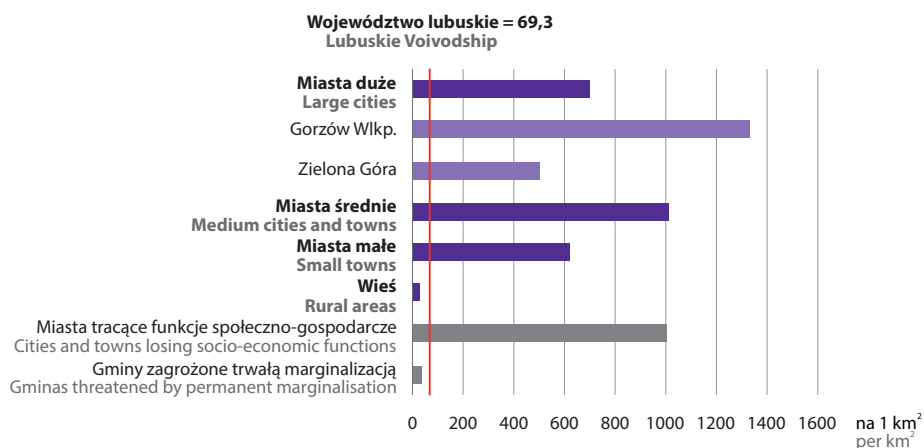

(w nawiasach podano liczbę gmin)
(the number of gminas is given in brackets)

^a Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.
^a Share of people aged 65 years and more in total population.

**Wykres 83. Gęstość zaludnienia w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 83. Population density in 2024
As of 31 December

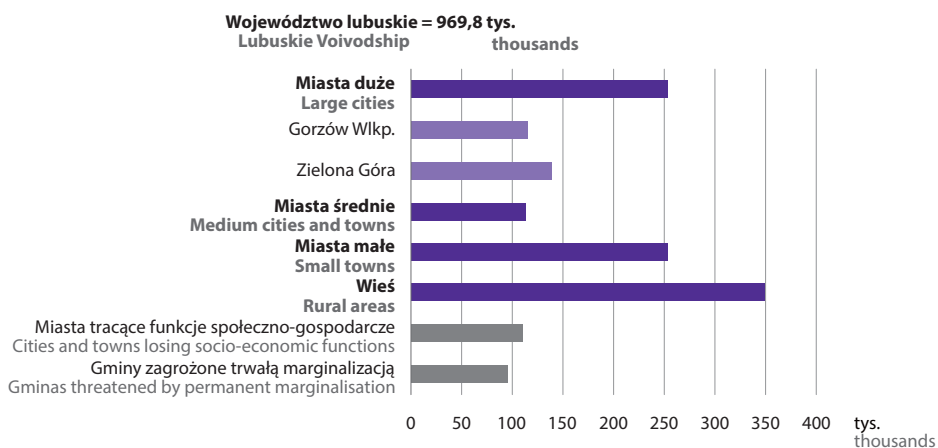

Zmiany demograficzne

Demographic changes

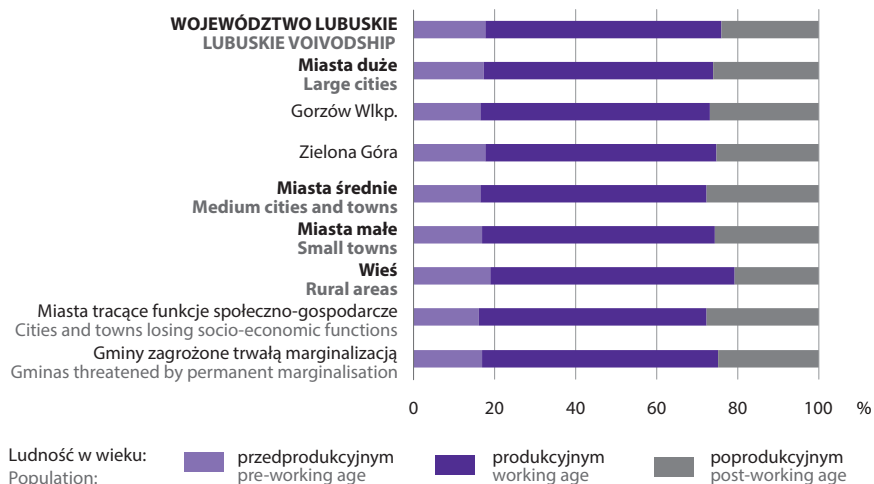
**Wykres 84. Ludność w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 84. Population density in 2024
As of 31 December

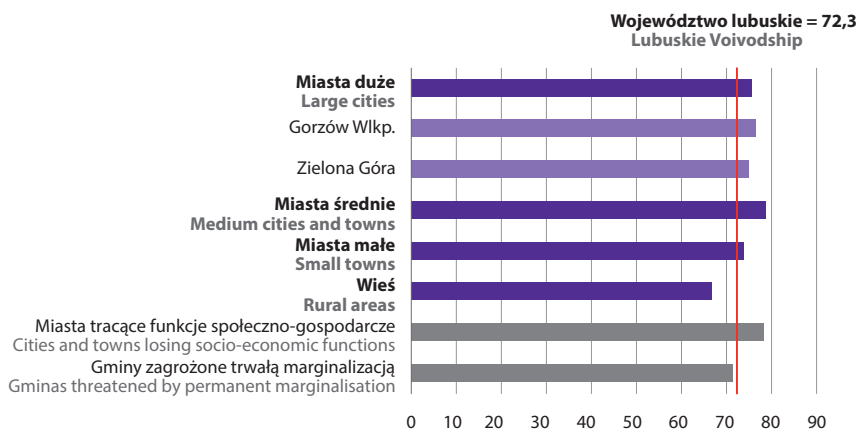
**Wykres 85. Ludność według ekonomicznych grup wieku w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 85. Population by economic age groups in 2024
As of 31 December

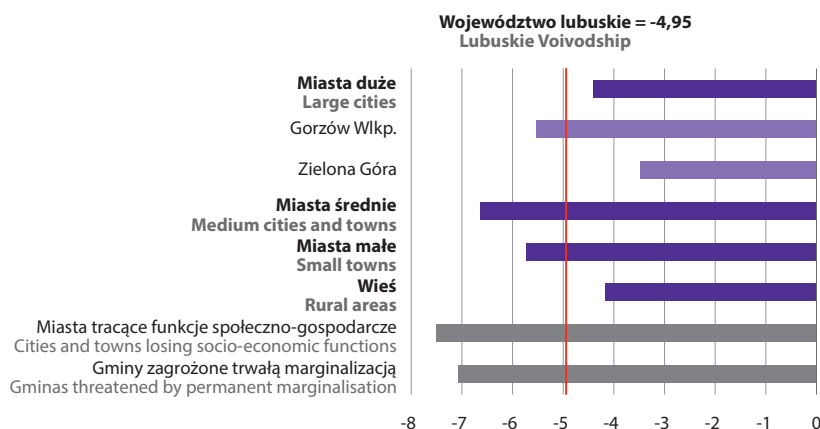

**Wykres 86. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

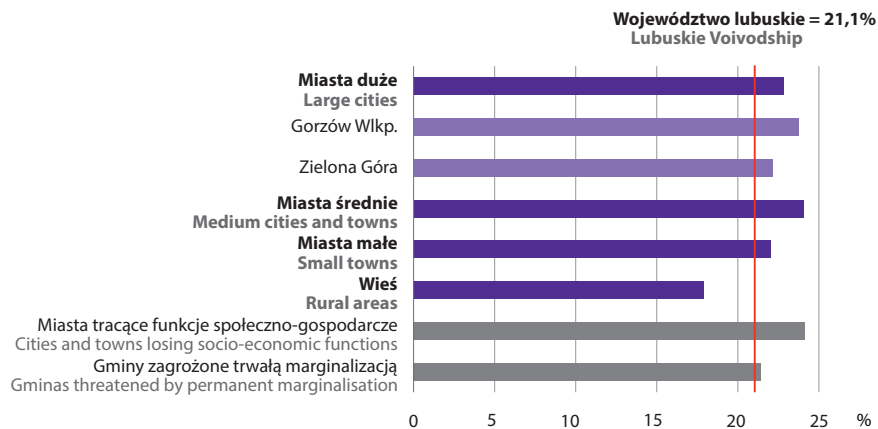
Chart 86. Non-working age population per 100 persons of working age in 2024
As of 31 December

Wykres 87. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2024 r.
 Chart 87. Natural increase/decrease per 1,000 population in 2024

Wykres 88. Współczynnik starości demograficznej^a w 2024 r.
 Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 88. Old age rate^a in 2024
 As of 31 December

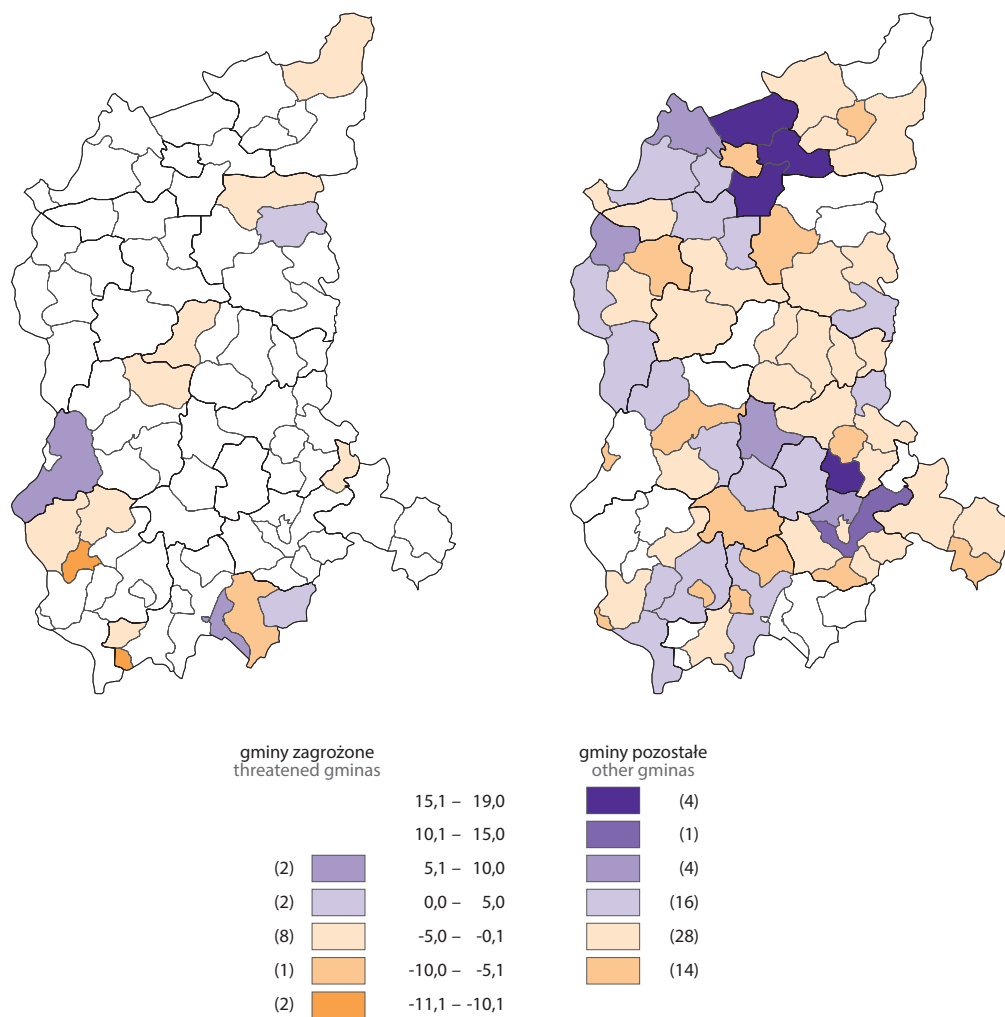

^a Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.
^a Share of people aged 65 years and more in total population.

Migracje

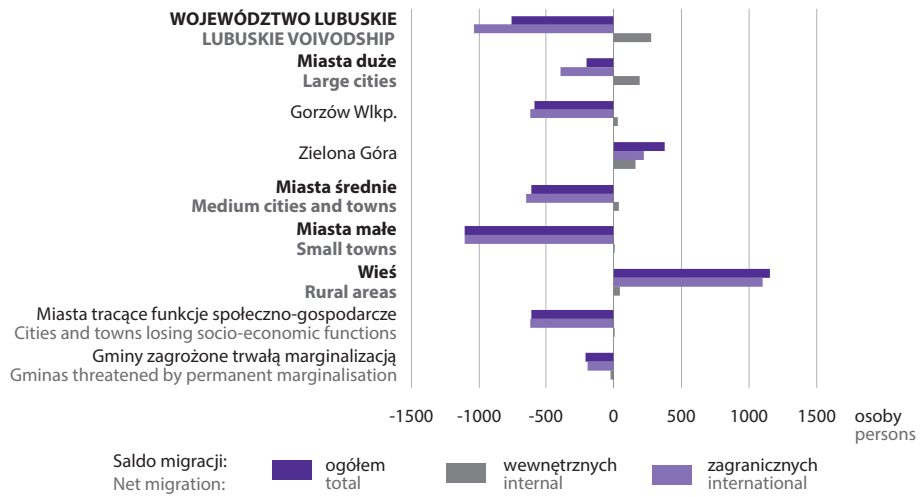
Migrations

Mapa 63. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2024 r.
 Map 63. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2024

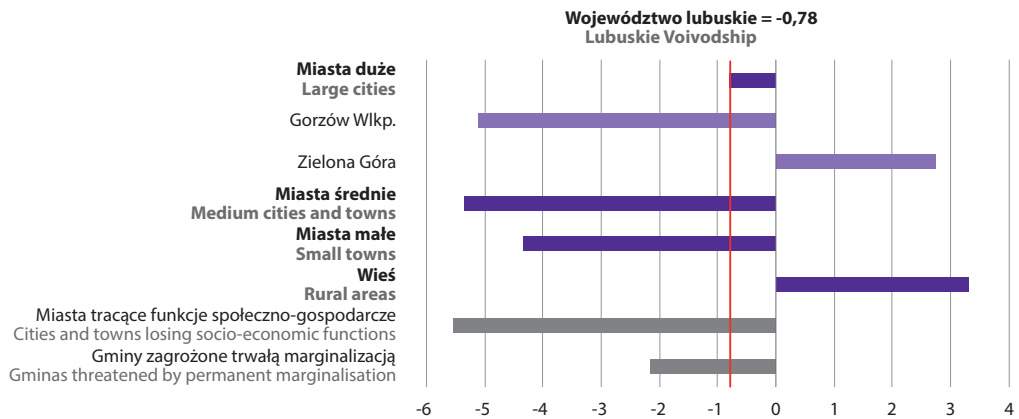

(w nawiasach podano liczbę gmin)
 (the number of gminas is given in brackets)

Wykres 89. Migracje ludności na pobyt stały w 2024 r.
 Chart 89. Migration of population for permanent residence in 2024

Wykres 90. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2024 r.
 Chart 90. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2024

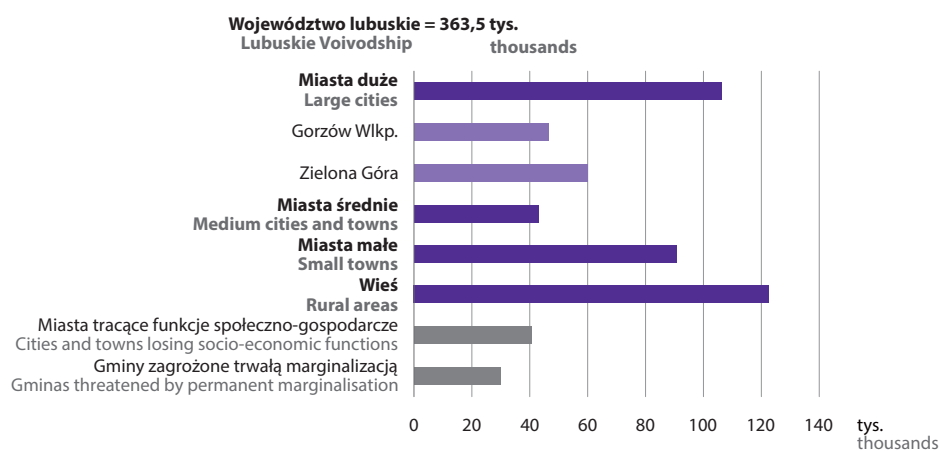
Kapitał ludzki i społeczny

Human and social capital

Zasoby pracy

Labour resources

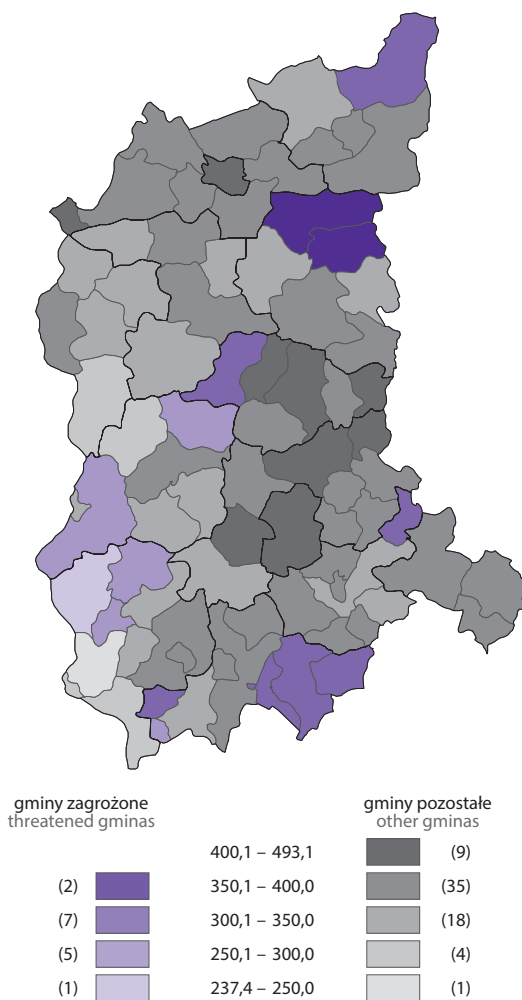
Wykres 91. Pracujący w gospodarce narodowej^a w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 91. Employed persons in the national economy^a in 2024
 As of 31 December

^a Według miejsca zamieszkania, na podstawie administracyjnych źródeł danych.
^a By place of residence, on the basis of administrative data sources.

**Mapa 64. Pracujący w gospodarce narodowej^a na 1000 ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 64. Employed persons in the national economy^a per 1,000 population in 2024
As of 31 December

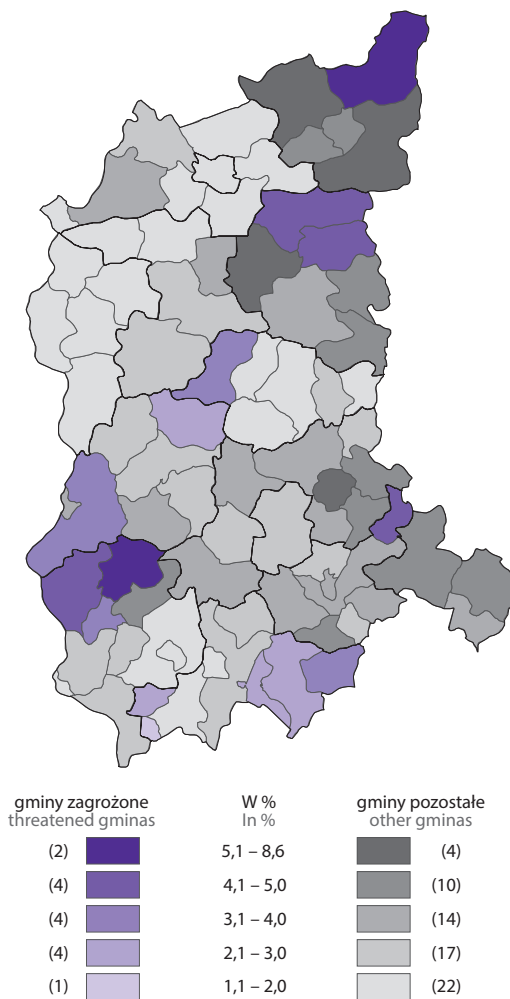

(w nawiasach podano liczbę gmin)
(the number of gminas is given in brackets)

^a Według miejsca zamieszkania, na podstawie administracyjnych źródeł danych.
^a By place of residence, on the basis of administrative data sources.

Mapa 65. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

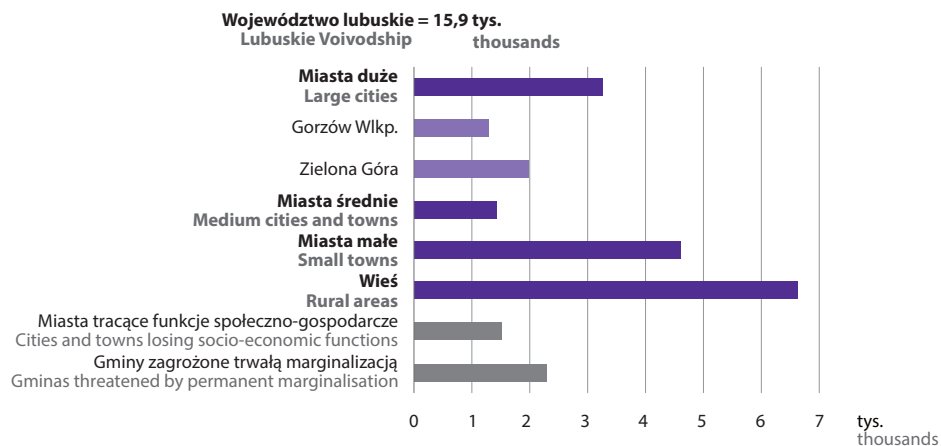
Map 65. Percentage of registered unemployed persons in the total population in working age population in 2024 As of 31 December

(w nawiasach podano liczbę gmin)
(the number of gminas is given in brackets)

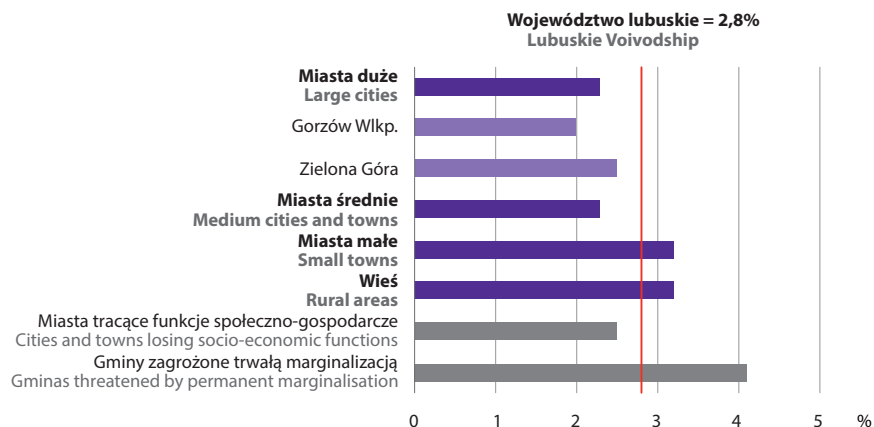
**Wykres 92. Bezrobotni zarejestrowani w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 92. Registered unemployed persons in 2024
As of 31 December

**Wykres 93. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 93. Percentage of registered unemployed persons in the total population in working age population in 2024
As of 31 December

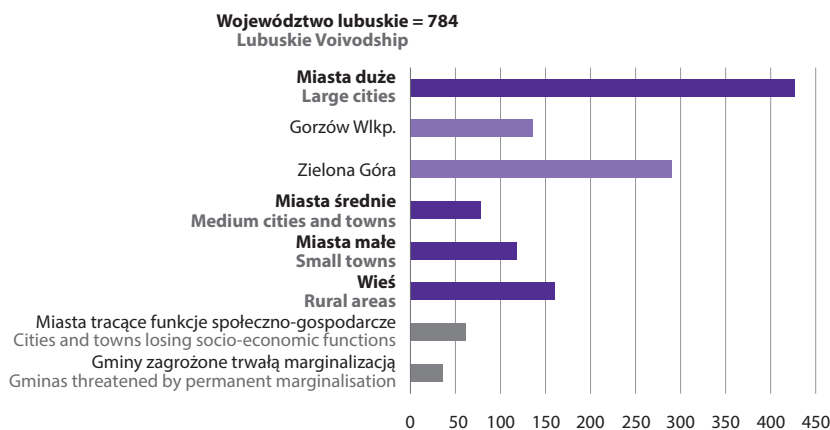

Aktywność społeczna

Social activity

Wykres 94. Fundacje^a w rejestrze REGON w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

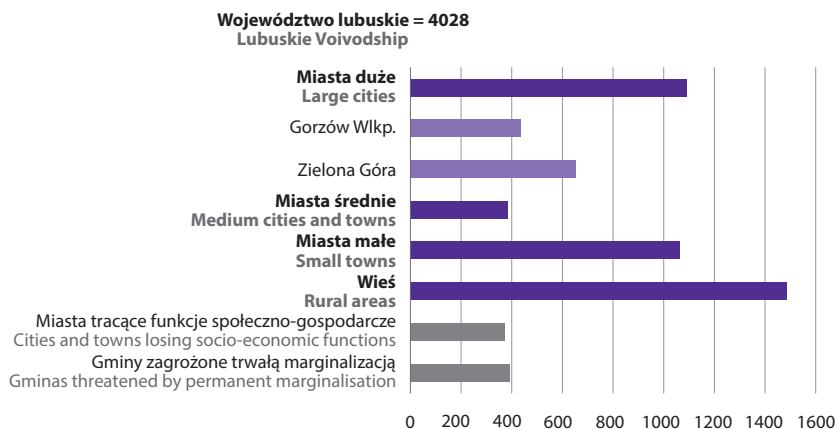
Chart 94. Foundations^a in the REGON register in 2024
As of 31 December

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Wykres 95. Stowarzyszenia i organizacje społeczne^a w rejestrze REGON w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 95. Associations and social organisations^a in the REGON register in 2024
As of 31 December

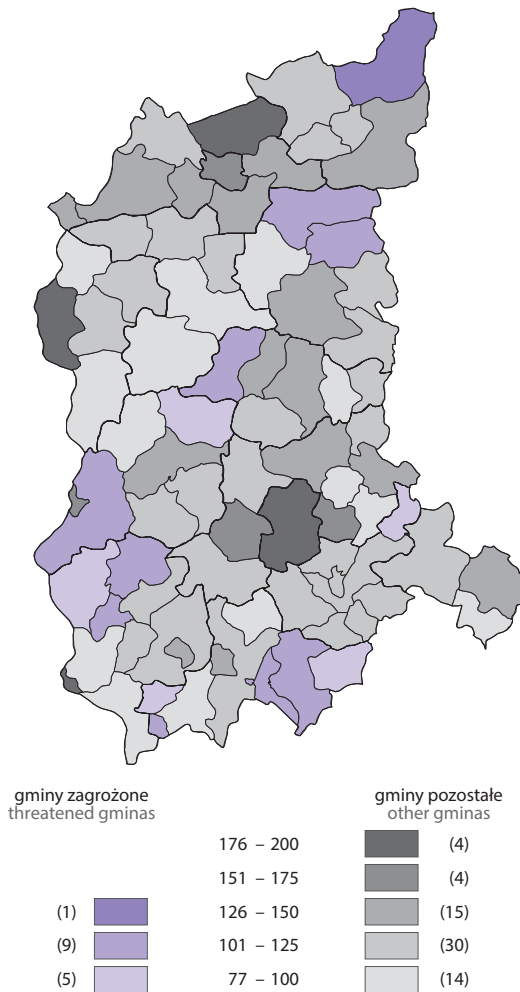
a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Przedsiębiorczość

Entrepreneurship

Mapa 66. Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON na 1000 ludności w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 66. Entities of the national economy^a in the REGON register per 1,000 population in 2024
As of 31 December

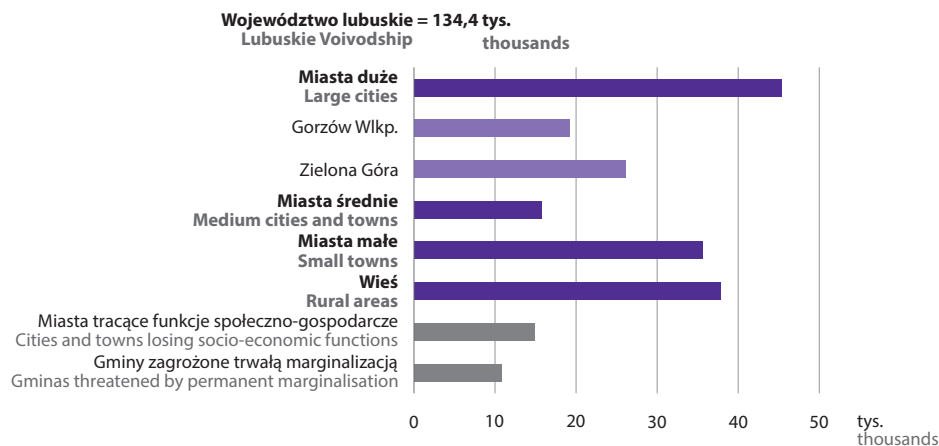

(w nawiasach podano liczbę gmin)
(the number of gminas is given in brackets)

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

**Wykres 96. Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

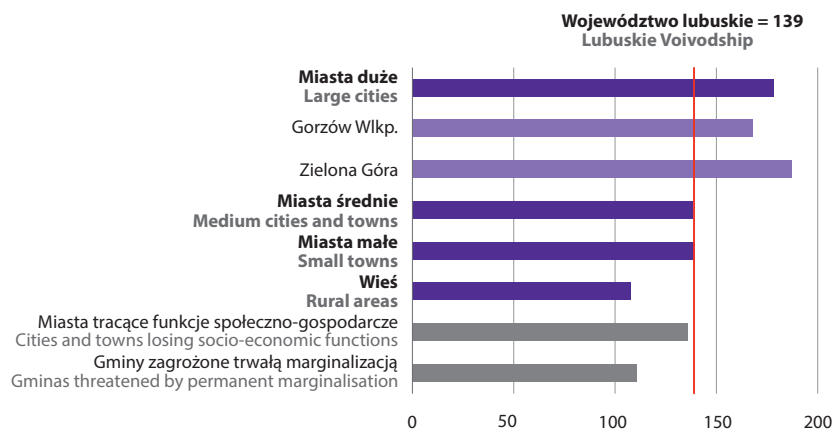
Chart 96. Entities of the national economy^a in the REGON register in 2024
As of 31 December

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

**Wykres 97. Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON na 1000 ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 97. Entities of the national economy^a in the REGON register per 1,000 population in 2024
As of 31 December

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

Infrastruktura

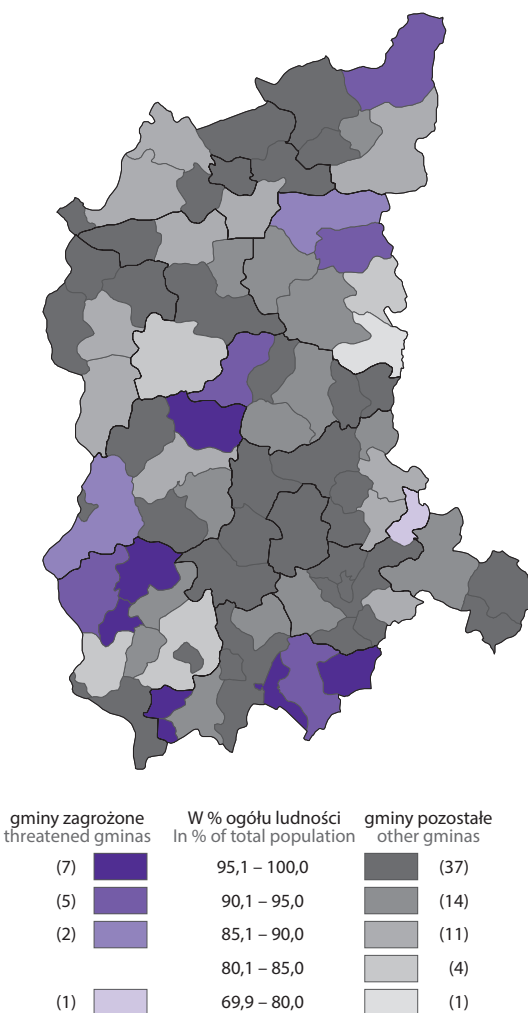
Infrastructure

Infrastruktura techniczna

Technical infrastructure

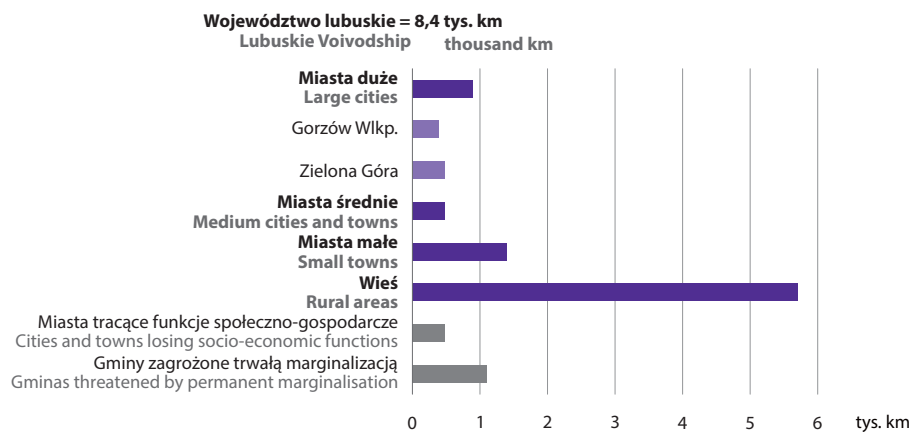
Mapa 67. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 67. Population connected to water supply system in 2024
As of 31 December

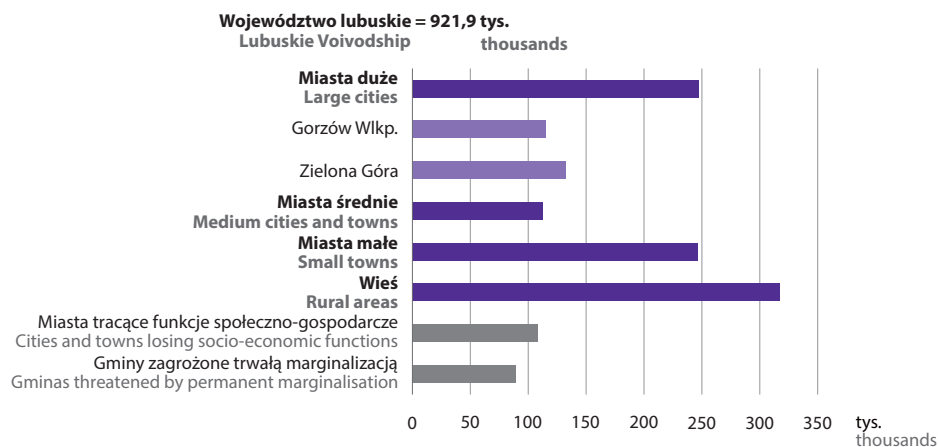
(w nawiasach podano liczbę gmin)
(the number of gminas is given in brackets)

Wykres 98. Długość sieci wodociągowej^a w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 98. Length of the water supply network^a in 2024
 As of 31 December

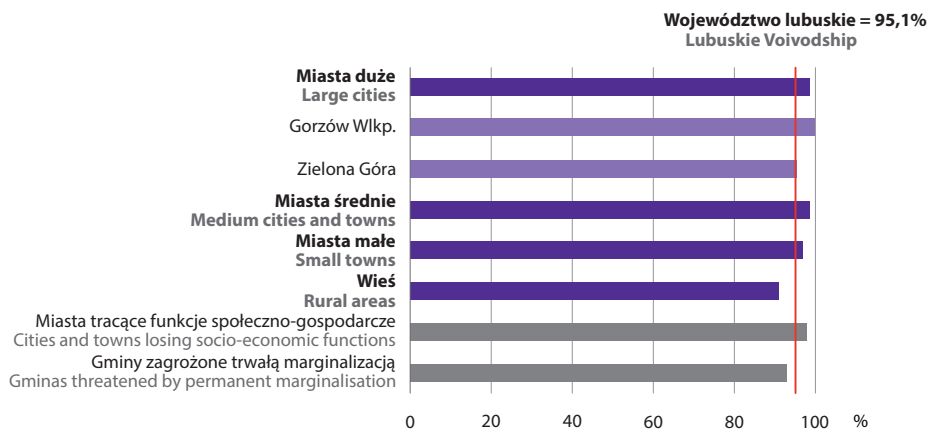
^a Rozdzielcza i przesyłowa.
^a Distribution and transmission.

Wykres 99. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 99. Population connected to water supply system in 2024
 As of 31 December

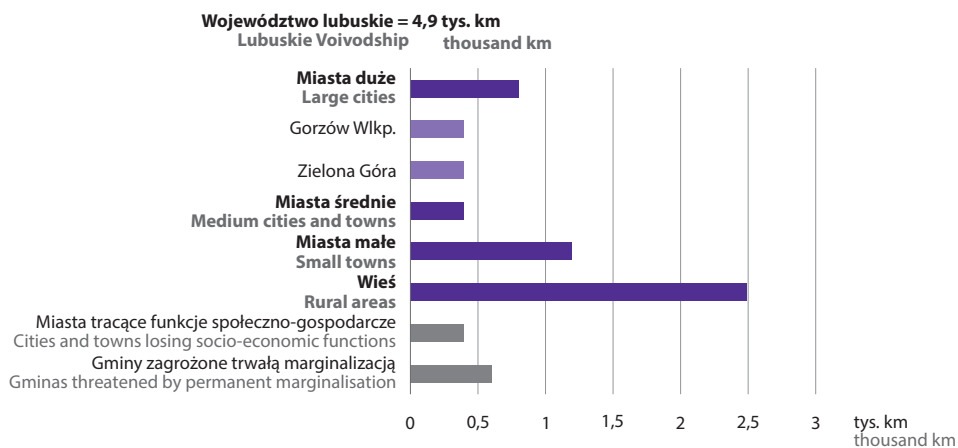
**Wykres 100. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w % ogółu ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 100. Population connected to water supply system in % of total population in 2024
As of 31 December

**Wykres 101. Długość sieci kanalizacyjnej^a w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

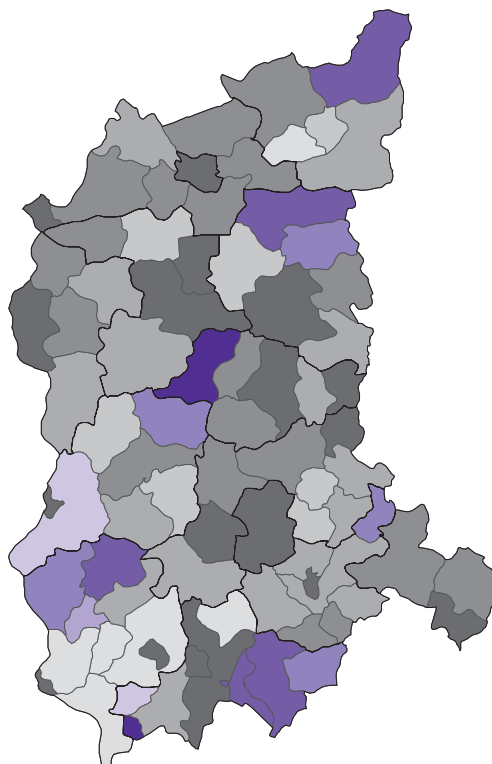
Chart 101. Length of the sewage network^a in 2024
As of 31 December

^a Rozdzielcza łącznie z kolektorami.
^a Distribution including collectors.

**Mapa 68. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 68. Population connected to sewage system in 2024
As of 31 December

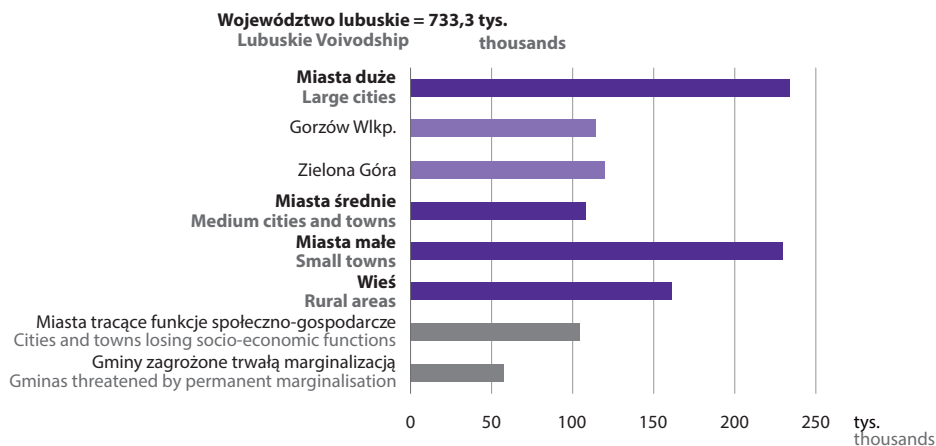

gminy zagrożone threatened gminas	W % ogółu ludności In % of total population	gminy pozostałe other gminas
(2)	80,1 – 99,9	(18)
(5)	60,1 – 80,0	(19)
(5)	40,1 – 60,0	(17)
(1)	20,1 – 40,0	(7)
(2)	0,5 – 20,0	(6)

(w nawiasach podano liczbę gmin)
(the number of gminas is given in brackets)

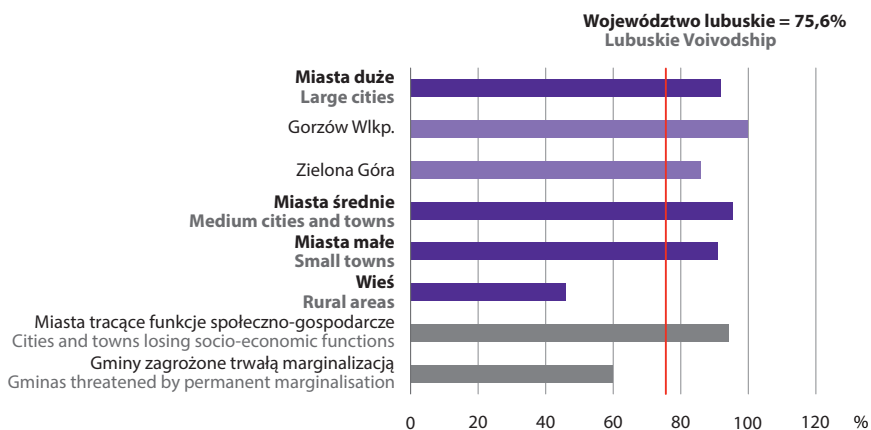
**Wykres 102. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 102. Population connected to sewage system in 2024
As of 31 December

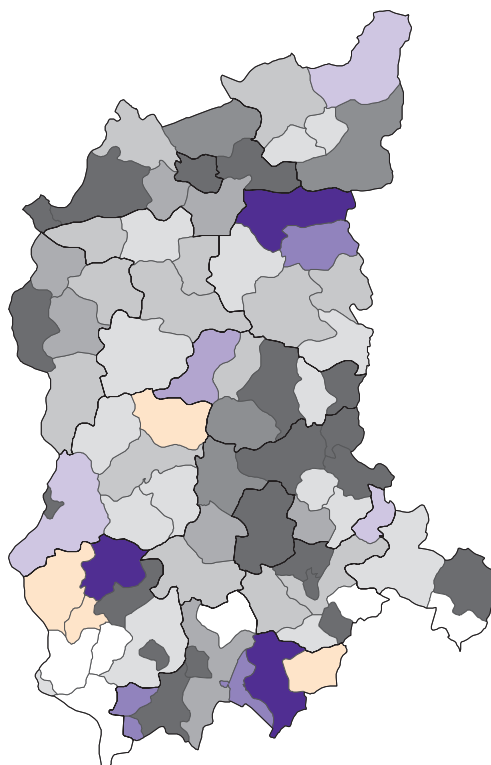
**Wykres 103. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 103. Population connected to sewage system in % of total population in 2024
As of 31 December

**Mapa 69. Ludność korzystająca z sieci gazowej w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 69. Population connected to gas supply system in 2024
As of 31 December

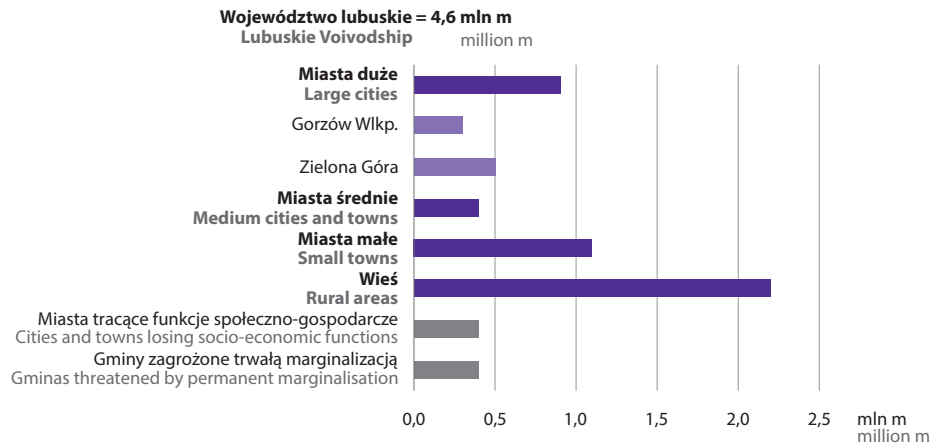

gminy zagrożone threatened gminas	W % ogółu ludności In % of total population	gminy pozostałe other gminas
(3)	60,1 – 99,8	(20)
(4)	45,1 – 60,0	(4)
(1)	30,1 – 45,0	(7)
(3)	15,1 – 30,0	(14)
(3)	0,4 – 15,0	(16)
(4)	Zjawisko nie wystąpiło Magnitude zero	(6)

(w nawiasach podano liczbę gmin)
(the number of gminas is given in brackets)

**Wykres 104. Długość sieci gazowej^a w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

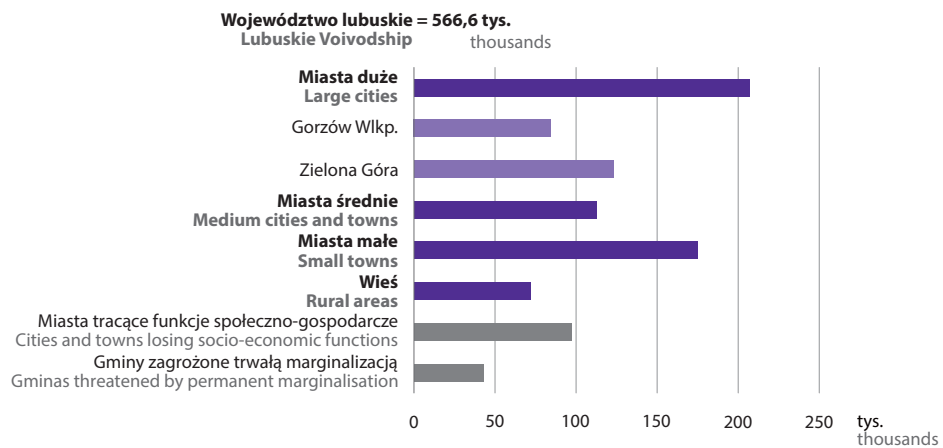
Chart 104. Length of the gas supply network^a in 2024
As of 31 December

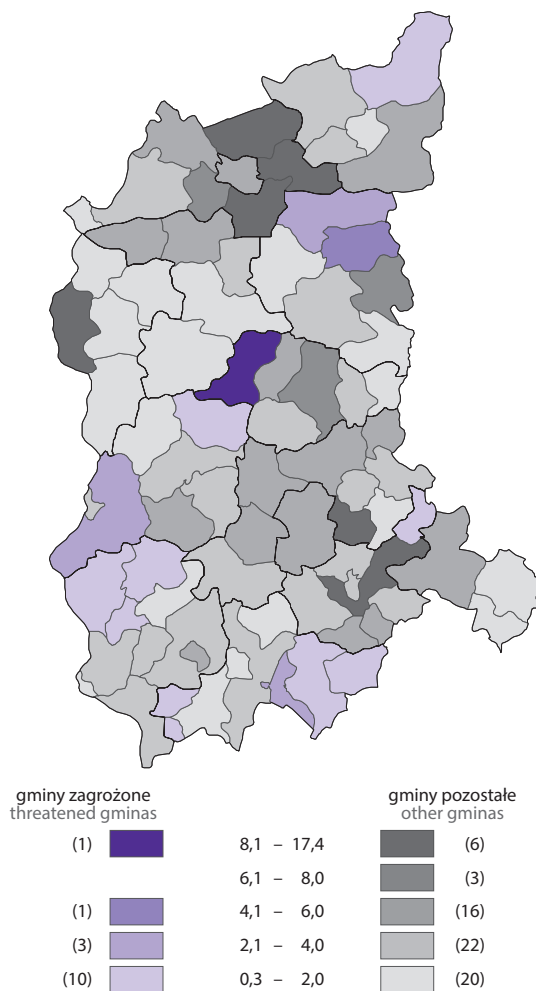
a Rozdzielcza i przesyłowa.
a Distribution and transmission.

**Wykres 105. Ludność korzystająca z sieci gazowej w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 105. Population connected to gas supply system in 2024
As of 31 December

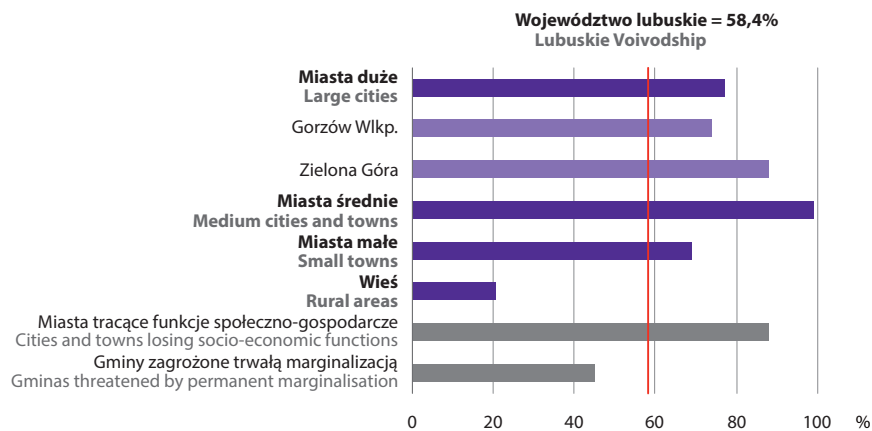
Mapa 70. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2024 r.
 Map 70. Dwellings completed per 1,000 population in 2024

(w nawiasach podano liczbę gmin)
 (the number of gminas is given in brackets)

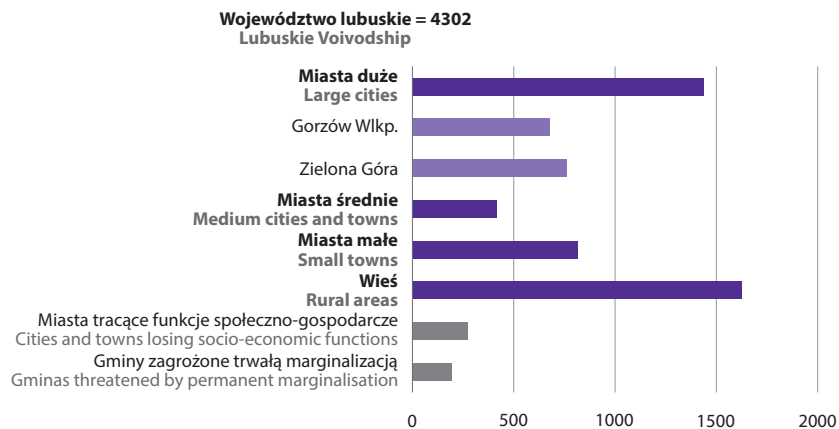
**Wykres 106. Ludność korzystająca z sieci gazowej w % ogółu ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 106. Population connected to gas supply system in % of total population in 2024
As of 31 December

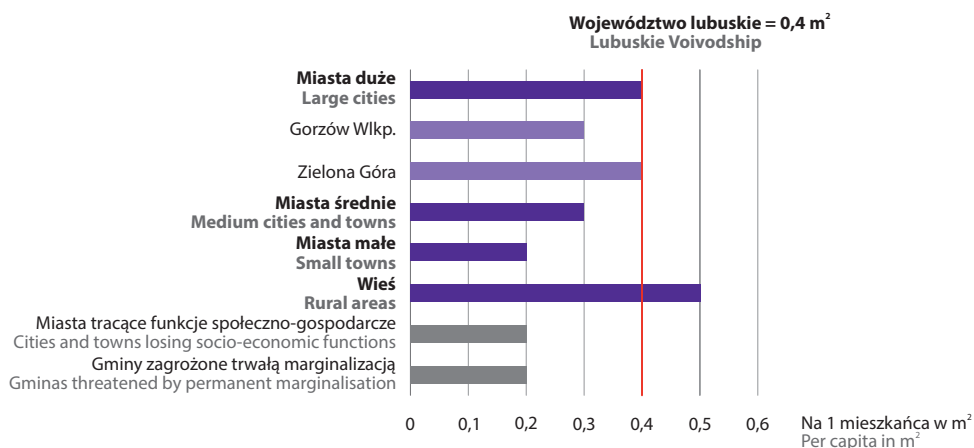

Wykres 107. Mieszkania oddane do użytkowania w 2024 r.

Chart 107. Dwellings completed in 2024

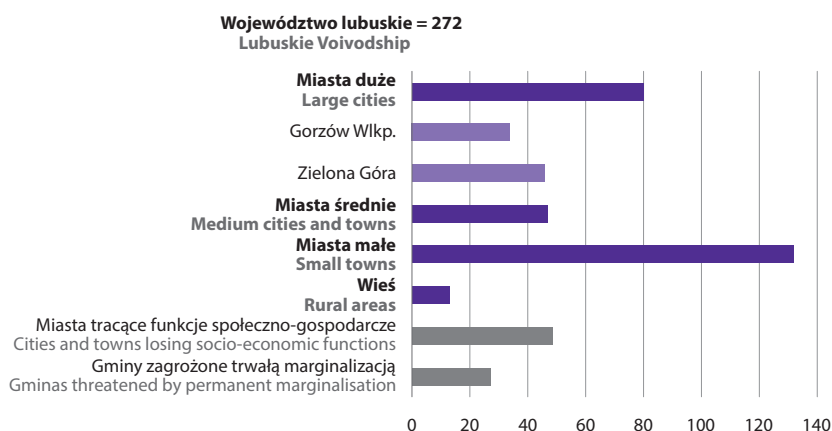
Wykres 108. Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania w 2024 r.
Chart 108. Useful floor area of dwellings completed in 2024

Infrastruktura techniczna

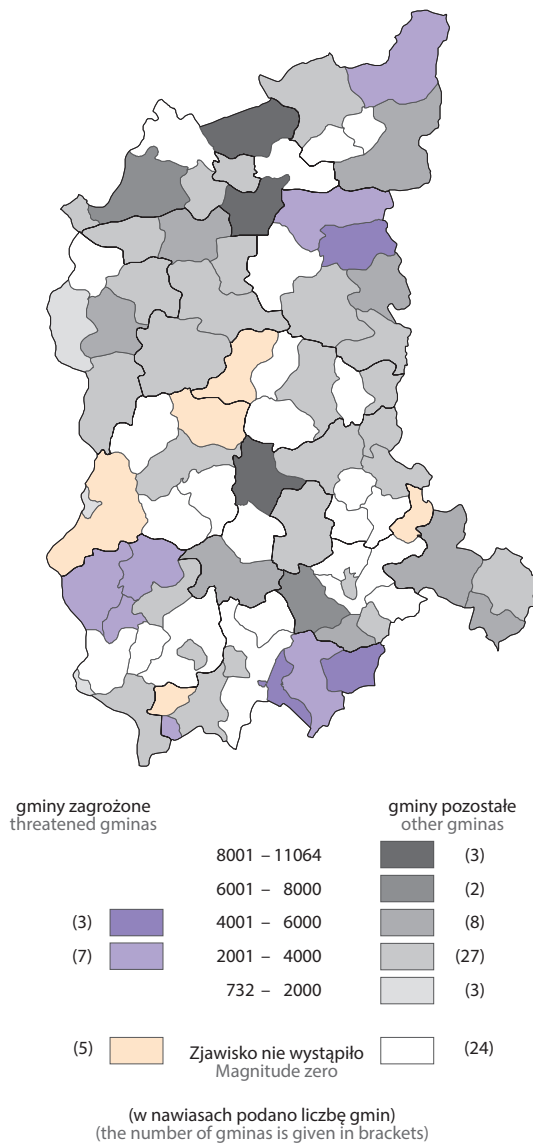
Technical infrastructure

Wykres 109. Apteki ogólnodostępne w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 109. Generally available pharmacies in 2024
As of 31 December

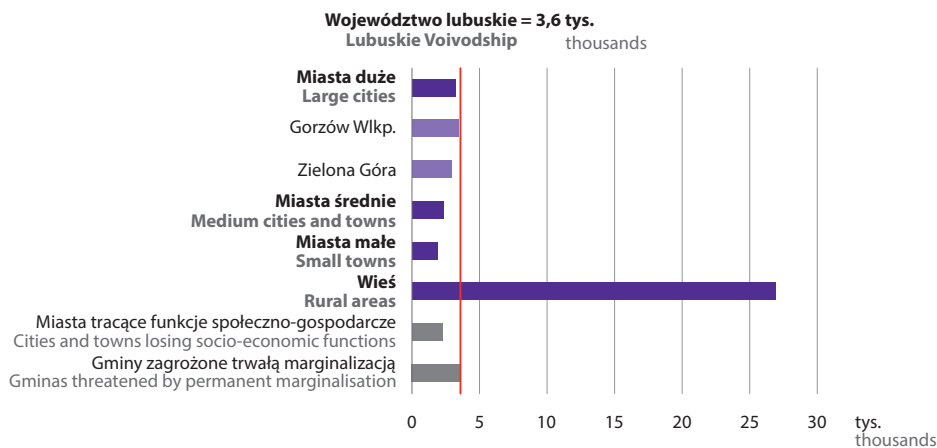
**Mapa 71. Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 71. Population per generally available pharmacy in 2024
As of 31 December

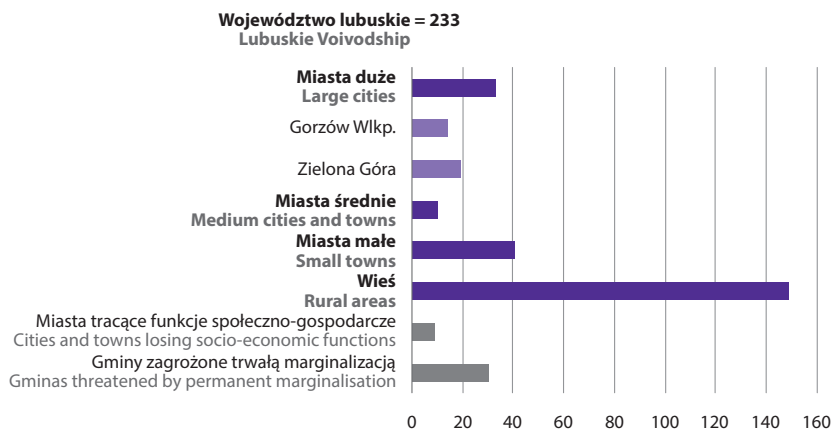
**Wykres 110. Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 110. Population per generally available pharmacy in 2024
As of 31 December

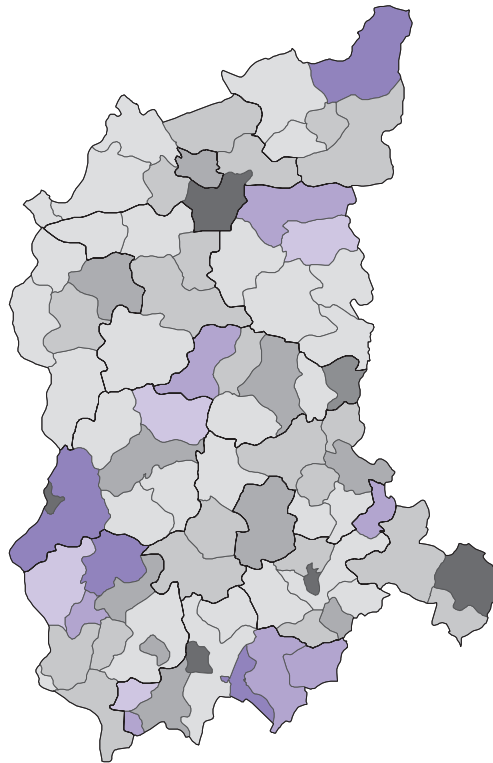
**Wykres 111. Biblioteki publiczne (z filiami) w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 111. Public libraries (with branches) in 2024
As of 31 December

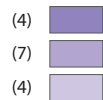

**Mapa 72. Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 72. Population per library establishment in 2024
As of 31 December

gminy zagrożone
threatened gminas

10001 – 19836

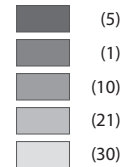
7501 – 10000

5001 – 7500

2501 – 5000

836 – 2500

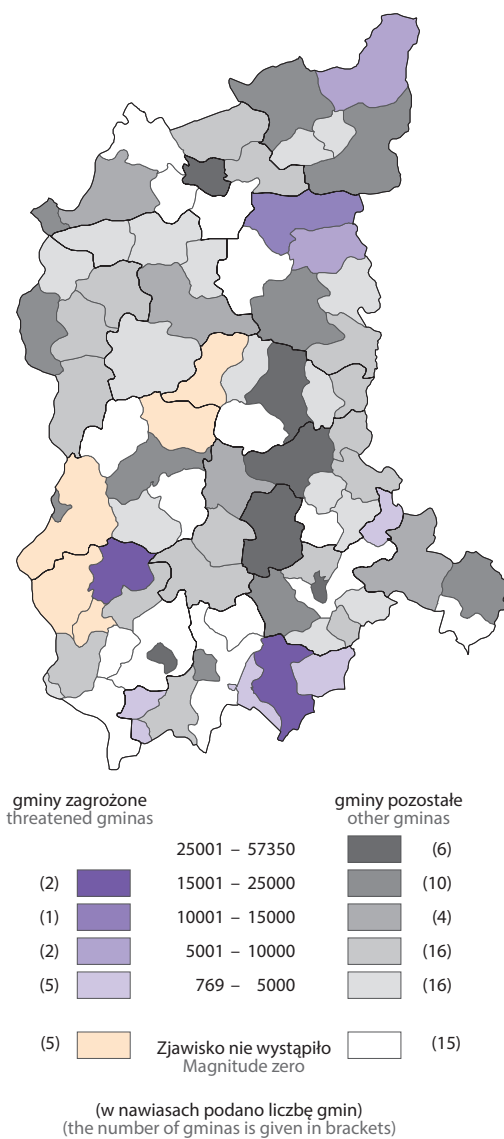
gminy pozostałe
other gminas

(w nawiasach podano liczbę gmin)
(the number of gminas is given in brackets)

**Mapa 73. Liczba ludności na 1 placówkę kultury^a w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

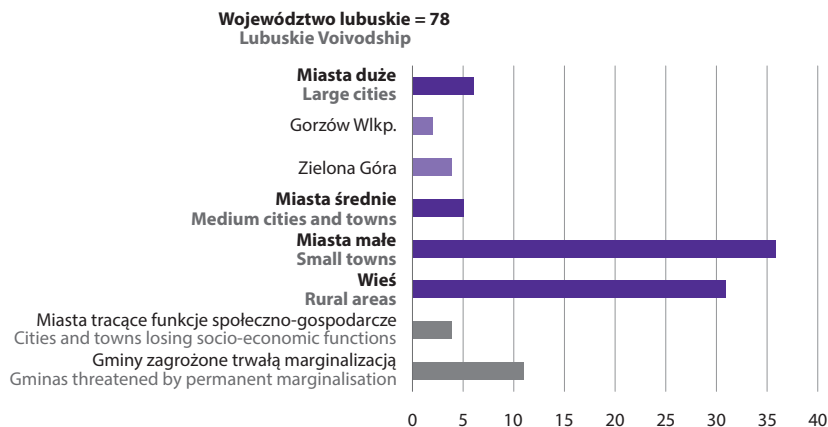
Map 73. Population per culture institution^a in 2024
As of 31 December

^a Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.
a Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

**Wykres 112. Placówki kultury^a w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

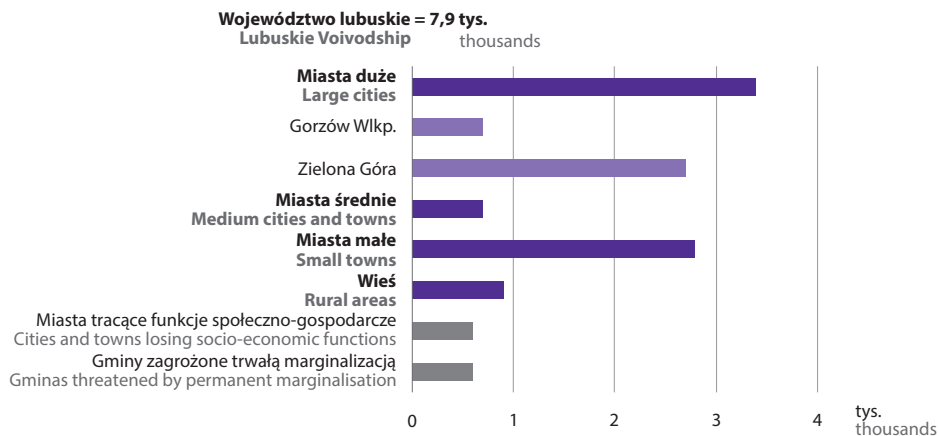
Chart 112. Culture institutions^a in 2024
As of 31 December

^a Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.
^a Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

Wykres 113. Imprezy zorganizowane przez placówki kultury^a w 2024 r.

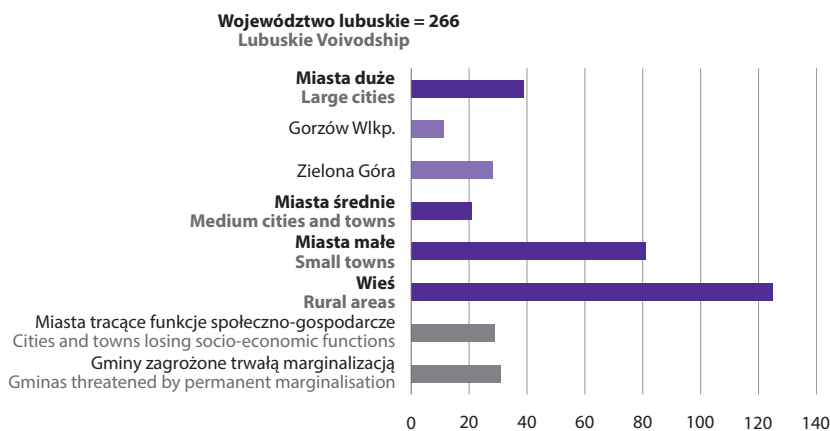
Chart 113. Events organised by culture institutions^a in 2024

^a Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.
^a Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

**Wykres 114. Turystyczne obiekty noclegowe^a w 2024 r.
Stan w dniu 31 lipca**

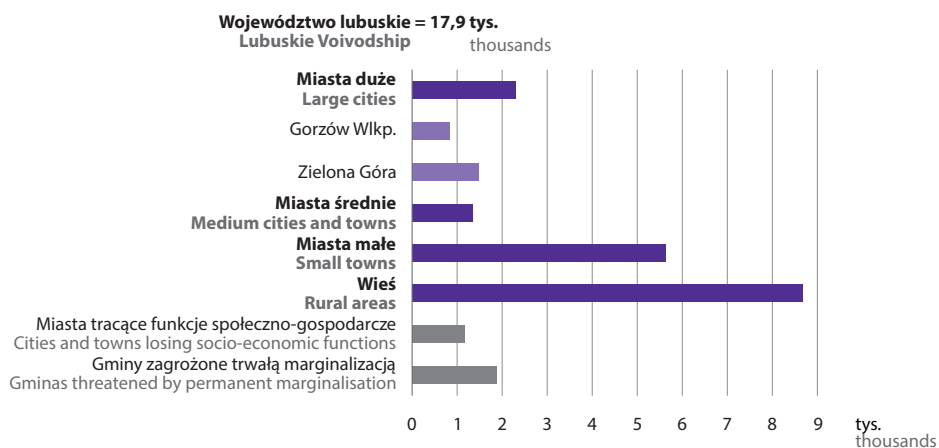
Chart 114. Tourist accommodation establishments^a in 2024
As of 31 July

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.
^a Data concern establishments with 10 and more bed places. Data were compiled taking into account imputation for units which refused to participate in the survey.

**Wykres 115. Miejsca noclegowe w turystycznych obiektach noclegowych^a w 2024 r.
Stan w dniu 31 lipca**

Chart 115. Bed places in tourist accommodation establishments^a in 2024
As of 31 July

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.
^a Data concern establishments with 10 and more bed places. Data were compiled taking into account imputation for units which refused to participate in the survey.

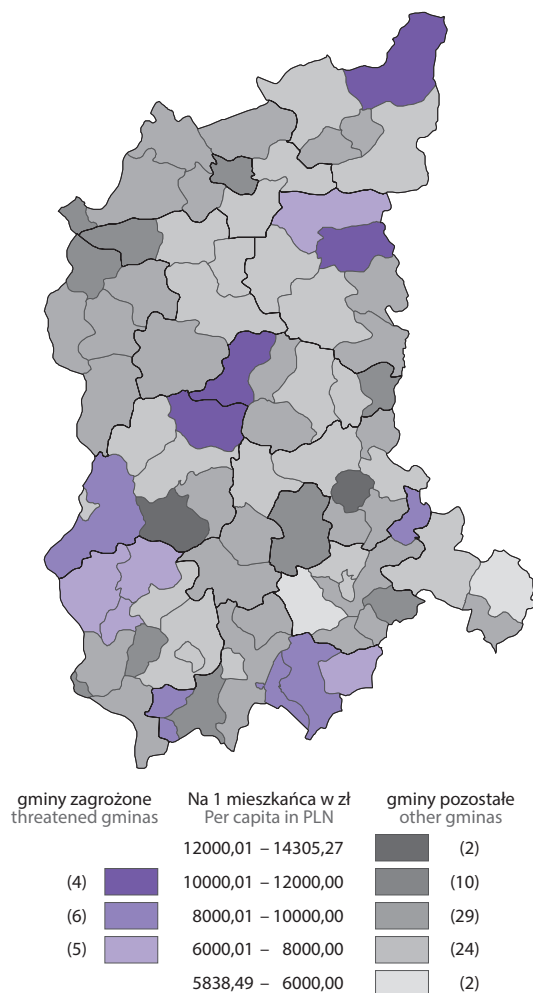
Finanse jednostek samorządu terytorialnego i zarządzanie rozwojem

Finance of local government units and development management

Finanse budżetów gmin i miast na prawach powiatu

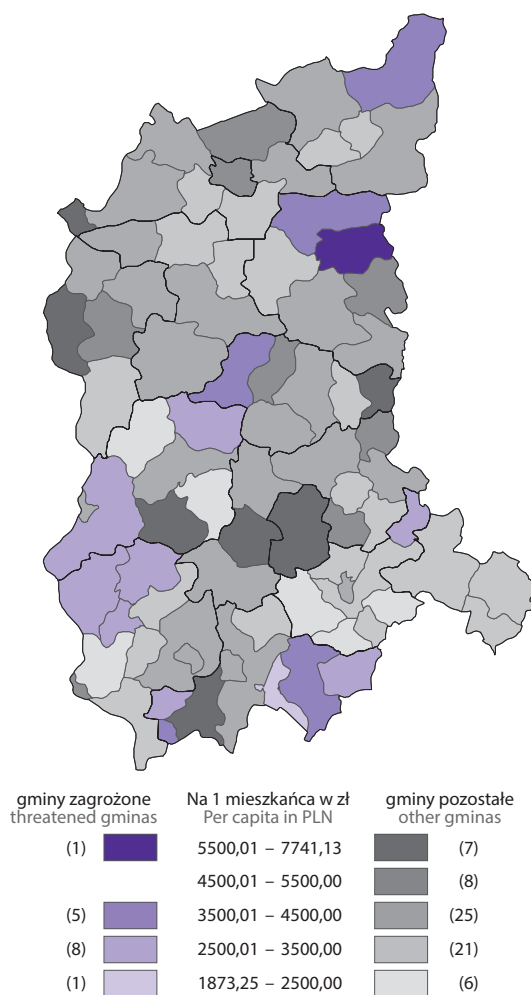
Finance of budgets of gminas and cities with powiat

Mapa 74. Dochody ogółem budżetów gmin i miast na prawach powiatu w 2024 r.
Map 74. Total revenues of budgets of gminas and cities with powiat status in 2024

(w nawiasach podano liczbę gmin)
(the number of gminas is given in brackets)

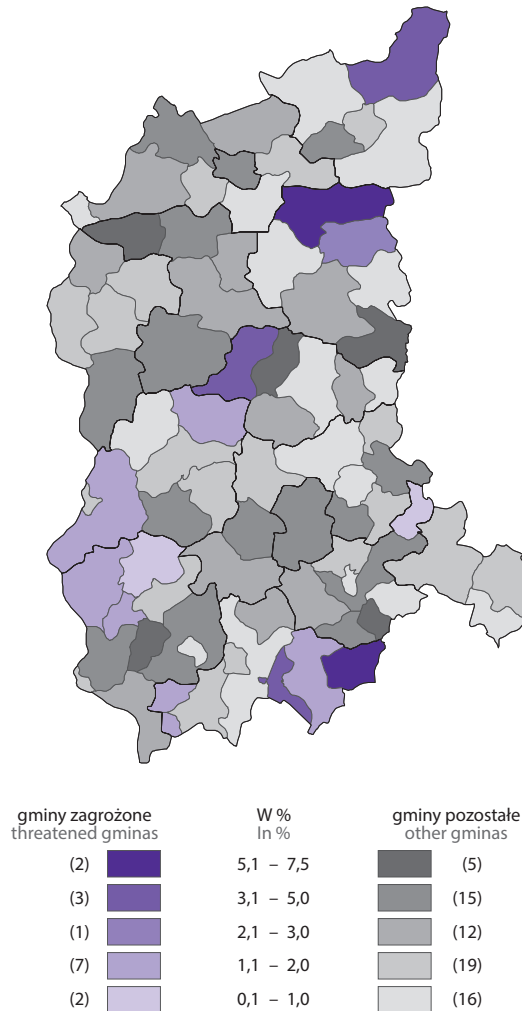
Mapa 75. Dochody własne budżetów gmin i miast na prawach powiatu w 2024 r.
 Map 75. Own revenue of budgets of gminas and cities with powiat status in 2024

(w nawiasach podano liczbę gmin)
 (the number of gminas is given in brackets)

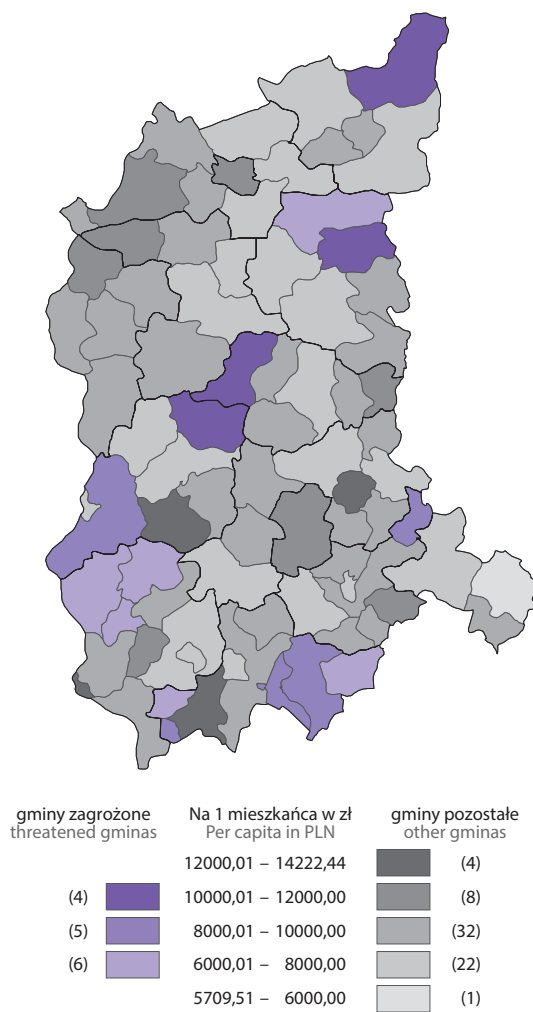
Mapa 76. Dochody gmin i miast na prawach powiatu na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w dochodach ogółem w 2024 r.

Map 76. Revenues of gminas and cities with powiat status for the financing and co-financing of EU programmes and projects in total revenues in 2024

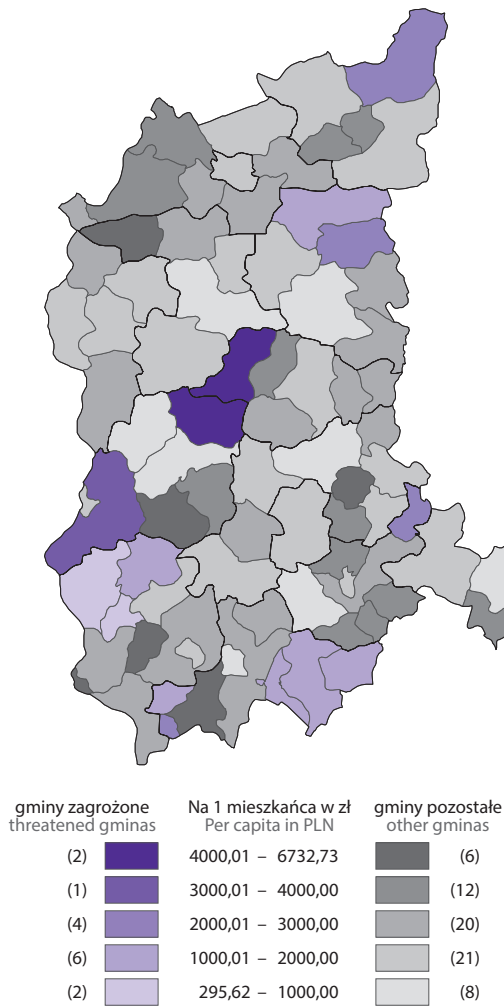
(w nawiasach podano liczbę gmin)
(the number of gminas is given in brackets)

Mapa 77. Wydatki ogółem budżetów gmin i miast na prawach powiatu w 2024 r.
 Map 77. Total expenditure of budgets of gminas and cities with powiat status in 2024

(w nawiasach podano liczbę gmin)
 (the number of gminas is given in brackets)

Mapa 78. Wydatki inwestycyjne budżetów gmin i miast na prawach powiatu w 2024 r.
 Map 78. Investment expenditure of budgets of gminas and cities with powiat status in 2024

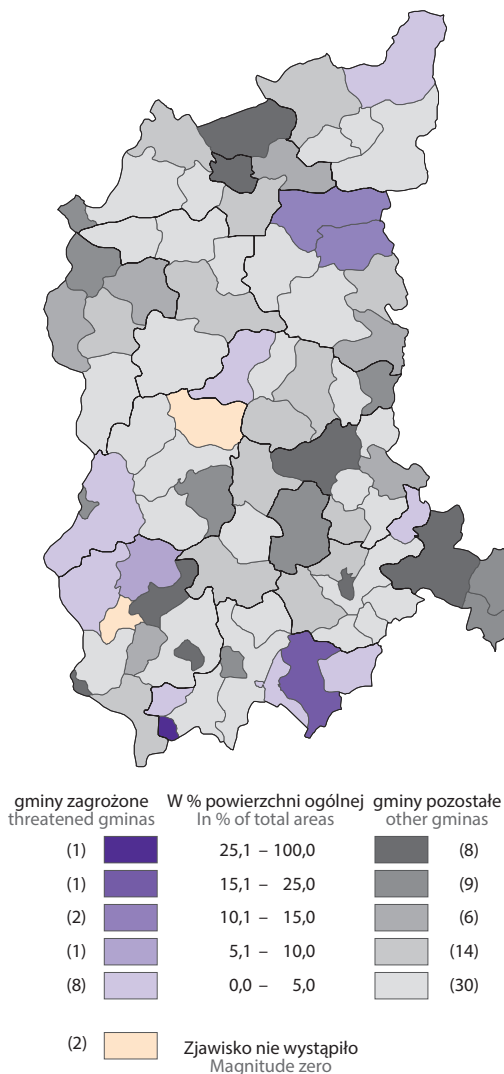
(w nawiasach podano liczbę gmin)
 (the number of gminas is given in brackets)

Zarządzanie rozwojem

Development management

Mapa 79. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2024 r.

Map 79. Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area in 2024

(w nawiasach podano liczbę gmin)
(the number of gminas is given in brackets)